

1934

DEMURSKI S

NAŠA KRALEVSKA RODOVNICA

ALEKSANDER I., krao kraljevine Jugoslavije, rojen 17. dec. leta 1888. na Cetinji; regent od 24. junija l. 1914.; krao od 17. avgusta 1921.

MARIJA, kralica, rojena kak romunska kraličina 9. jan. l. 1899., zdana 8. juna l. 1922.

PETER, prestolonaslednik, rojen 6. sept. l. 1923 v Belgradi.

TOMISLAV, kraljevič, rojen 19. jan. 1928. v Belgradi.

ANDREJ, kraljevič, rojen 28. juna l. 1929. na Bledi.

PAPA PIJ XI., rojen 31. maja l. 1857 v Desio pri Milani z imenom Ahil Ratti; za mešnika posvečen 20. dec. l. 1879.; apoštolski nuncij na Polskom 6. junija l. 1919.; kardinal i eršek (nadškof) v Milani 13. juna l. 1921.; za papo zvoljen 6. februara l. 1922; kronan 12. februarja istoga leta.

NARODNI SVETKI. 28. junij: Vidov den, spomin na bitko na Kosovem l. 1389. — 1. december: Osvetek narod. zjedinjenja Srbov, Hrvatov i Slovincov. — 17. december: Rojstni den Njeg. Vel. krala Aleksandra I.

POŠTNE PRISTOJBINE

I. ZA VSE KRAJE V JUGOSLAVIJI.

1. Navadna pisma.

Za pisma do teže 20 gramov po vsej državi znaša pristojbina

1.50 Din
do 50 gramov 2.— Din
do 250 gramov 3.50 Din
do 500 gramov 5.— Din
do 1 kg 10.— Din

Najvišja dopustna teža je 1 kg. širina sme znašati 45 cm. — Za pisma v krajevem prometu znaša poštnina 1 Din do teže 20 gr. (Za težja pisma velja ista pristojbina kot zgoraj.)

2. Dopisnice

stanejo 0.75 Din (z odgovorom 1.50 Din). Za razglednice je ista pristojbina.

3. Tiskovine.

Najvišja dopustna teža 2 kg. Poštnina znaša za vsakih 50 gr. 0.25 Din.

4. Priporočeno.

Za priporočene — rekomandirane — pošiljatve se plača poleg navadne še posebna pristojbina 3.— Din. (V krajevem prometu 2.— Din.)

5. Ekspresne pošiljatve.

Ekspresno se morejo oddati po vsej državi pisma, dopisnice, nakaznice in zavoji do 5 kg; za zavoje nad 5 kg se dostavi samo obvestilo, če so namenjeni v kraje s sedežem poštnega urada. Pristojbina znaša 3 Din, za zavoje 6 D.

6. Brzjavke (telegrami).

Za brzjavke do 10 besed 6 Din, za golico (blanket) posebej 0.50 Din; vsaka nadaljna beseda 0.60 Din. Ena beseda sme obsegati največ 15 črk, eno število 5 znakov; večje besede ali števila se računajo dvojno.

7. Poštne nakaznice.

Pristojbina za nakaznice se plačuje v gotovini in znaša: do 50 Din 2 Din, do 100 Din 3 Din, do 300 Din 4 Din, do 500 Din 5 Din, do 1000 Din 6 Din, do 2000 Din 8 Din, do 3000 Din 9 Din, do 4000 Din 10 Din, do 5000 Din 12 Din. — Za brzjavne nakaznice se plačajo sledeče pristojbine: 1. pristojbina kot za nakaznico, 2. brzjavna pristojbina 3. ekspresna pristojbina.

8. Poštne položnice.

Pri plačilih po poštih položnicah se plača do višine zneska 500 Din 0.50 Din, nad 500 Din pa 1 Din.

II. ZA INOZEMSTVO:

1. Pisemske pošiljke v inozemstvo.

Za vsako pismo do teže 20 gr je treba plačati 3.50 Din, za Italijo samo 3.—, za vsakih nadaljnih 20 gr 1.50 Din več. Pristojbina za dopisnice znaša 1.75 Din, za Italijo 1.50 Din. Za priporočene pošiljatve posebej 4 Din, za ekspresne pa 6 Din.

2. Tiskovine vseh vrst.

0.50 Din za vsakih 50 gr. Tuzemska pristojbina za tiskovine velja le za Čehoslovaško in Italijo.

KALENDAR

SRCA JEZUŠOVOGA

1934

XXXI. LETNIK

IZDAJA MARIJIN LIST V ČRENISOVCIH, SLOV. KRAJINA.

Za M. List: Klekl Jožef, vp. pleb. Črensovci

Tisk Misijonske tiskarne, Domžale-Groblje

Cena 10 Din.

2129/31

D. 1971 / 1972

NAVADNO LETO 1934

Ima 365 dni (med temi 62 nedel in svetkov) pa se začne in konča s ponedelkom.

Letni vladar je Venera.

ZAČETEK LETA 1934

Občno in državno leto se začne na novoga leta den 1. januara.

Cerkveno leto se začne na 1. adventsko nedelo dne 2. decembra.

ZVEZDATNI LETNI ČASI

Sprotoletje se začne dne 21. marca

Leto se začne dne 22. junija

Jesen se začne dne 23. septembra

Zima se začne dne 22. decembra

DRŽAVNI PRAZNIKI

1. Sv. Ciril i Metod 5. julija
2. Zedinjenje Jugoslavije 1. dec.
3. Rojstni den krala Aleksandra 17. dec.

POSTI

1. Sprotlešnje (postne) kvatre, t. j. 21., 23., in 24. februara.
2. Letne (risalske) kvatre, t. j. 23., 25. in 26. junija.
3. Jesenske kvatre, t. j. 19., 21. in 22. septembra.
4. Zimske (adventske) kvatre, t. j. 19., 21. in 22. decembra.

MRAKI SUNCA I MESECA

Leta 1934 potemne sunce dvakrat i mesec dvakrat. Viden bo samo prvi delni mesečni mrak dne 30. januara.

Popolni sunčni mrak bo 13. in 14. februara.

Drügi delni sunčni mrak bo 10. avgusta.

Prvi delni mesečni mrak bo 30. januara.

Drügi delni mesečni mrak bo 26. julia.

PREMEKLJIVI SVETKI

Ime Ježušovo 2. januara.

Sv. družina 7. januara.

Sedemdesetnica 28. januara.

Pepelnica 14. februara.

Žalostna M. B. 23. marca.

Vüzem 1. aprila.

Nedela varstva sv. Jožefa 22. aprila.

Križov tijeđen 7., 8. in 9. maja.

Vnebohod 10. maja.

Risali 20. maja.

Sveto Trojstvo 27. maja.

Telovo 31. maja.

Srce Ježušovo 8. junija.

Angelska nedela 2. septembra.

Rožnovenska nedela 7. oktobra.

Misijonska nedela 21. oktobra.

Kristus Kralj 28. oktobra.

Zahvalna nedela 4. novembra.

Prva adventska 4. decembra.

Svečnica, Oznanenje M. D., veliki ponedek, risaoski ponedek, rojstvo Marijino in sv. Štefan neso več cerkveno zapovedani svetki.

ZNAMENJA ZA MESEČNE SPREMENBE

Mlad	☉
Prvi krajec	☾
Pun	☽
Zadnji krajec	☾

SV. FRANCISEK KS. VMIRA.

NOVO LETO: Obrezavanje Gospodovo (Lk 2. 21)

1 PONDELEK	NOVO LETO
2 Tork	Ime Jezušovo, Makarij
3 Sreda	Genovefa, devica
4 Četrtek	Tit, p.; Angela Fol.
5 Petek	† Telesfor, p. m.; Emilijana
6 SOBOTA	SV. 3 KRALI

1. N. PO 3 KRAL. Dvanajstletni Jezuš v cerkvi (Lk 2. 42-52)

7 NEDELA	Sveta družina
8 Ponedlek	Severin, sp.; Teofil (€ 22.36)
9 Tork	Julijan, Bazilisa, Peter
10 Sreda	Viljem, p.; Agata, dev.
11 Četrtek	Higin, p.; Pavlin ogl., p.
12 Petek	† Arkadij, m.; Alfred. Ernest
13 Sobota	Veronika Mil.; Justa

2. N. PO 3 KRAL. Svatba v Kani Galilejskoj (Jan 2. 1-11)

14 NEDELA	Feliks (Srečko) Nol.
15 Ponedlek	Pavel, m.; Maver (€ 14.37)
16 Tork	Marcel, p.; Honorat
17 Sreda	Anton, püšč.; Marijan, m.
18 Četrtek	Stol sv. Petra v Rimi; Priska
19 Petek	† Marij in tov.; Kanut, muč.
20 Sobota	Fabijan in Sebeštjan, m.

3. N. PO 3 KR. Jezuš ozdravi stotnikovega hlanca (Mt 8. 1-13)

21 NEDELA	Neža, dev., m.
22 Ponedlek	Vincencij, Anastaz. (€ 12.50)
23 Tork	Zaroka M. D.; Rajmund Penj.
24 Sreda	Timotej, p.; Evgenij, muč.
25 Četrtek	Spreobrnjenje Pavla; Ananija
26 Petek	† Polikarp, p.; Pavla
27 Sobota	Janoš Zlatovüstni, c. vuč.

1. PREDPEPELNIČNA: Delavec v goricaj (Mt 20. 1-16)

28 NEDELA	Odorik
29 Ponedlek	Francišek Sal., c. vuč.; Valerij
30 Tork	Martina, Hiacinta (€ 17.31)
31 Sreda	Peter Nol.; Marcela

JANUAR

SEČEN

Je Januara mokrilo, póle
de slabo rodilo.

1.—8. jasno, mrzlo. 8.—
14. stanovitno, mrzlo ve-
trovno. 15.—21. nesta-
novitno, megleno, sneg.
22.—31. sneg in megla.

KITAJSKI POZDRAV.

FEBRUAR

SÜŠEC

1 Četrtek Ignacij, muč.; Brigita
 2 PETEK SVEČNICA (Darüvanje G.)
 3 Sobota Blaž, p.; Oskar, p.

2. PREDPEPELNIČNA: Od sejača i semena (Lk 8, 4-15)

4 NEDELA Andrej K., p. Janoš Br.
 5 Ponedlek Agata, dev., m.; Japonski m.
 6 Tork Doroteja, d. m.; Amand, p.
 7 Sreda Romuald, Rihard (€ 10.22)
 8 Četrtek Janoš od Mata; Juvencij, p.
 9 Petek † Apolonija, d.; Ciril Aleks.
 10 Sobota Sholastika, Sotera, d. m.

3. PREDPEPELNIČNA: Jezuš ozdravi slepeca (Lk 18, 31-43)

11 NEDELA Lurška Mati boža
 12 Ponedlek 7 sv. ustanovnikov; Evlalija
 13 Tork Katarina Ric., dev.
 14 Sreda †† Pepelnica; (● 1.44)
 15 Četrtek † Favstin, m.; Jordan, spozn.
 16 Petek †† Julijana, d. m.; Onezim, p.
 17 Sobota † Francišek Kle, m.; Gregorij

1. POSTNA NEDELA: Jezuš trikrat skušan (Mt 4, 1-11)

18 NEDELA Simeon, p., m.
 19 Ponedlek † Konrad, püšč.; Žuzana
 20 Tork † Sadot, p.; Elevterij, p.
 21 Sreda † kv. Feliks, p. (€ 7.05)
 22 Četrtek † Stol sv. Petra v Ant.
 23 Petek †† kv. Peter Damijan, c. vuč.
 24 Sobota † kv. Matjaš (Bogdan), ap.

2. POSTNA N.: Spremenenje Gospodovo na gori (Mt 17, 1-9)

25 NEDELA Valburga, dev.
 26 Ponedlek † Matilda, dev.; Aleksander
 27 Tork † Gabrijel od žal. M. h.
 28 Sreda † Roman, Antonija F.

Zemla de v leti malo
 pila, če je v süšci preveč
 vlage dobila.

1.—7. spremenljivo z
 vetrom in snegom. 8.—
 14. nestanovitno, vetrovno,
 sneg. od 15.—28.
 većinoma jasno, mrzlo,
 vetrovno

KITAJSKI BOG: LAOTSE JEZDI V NEBO.

MAREC

MALI TRAVEN

1 Četrtek	† Albin Antonina (☉ 11.26)
2 Petek	†† Simplicij, p.; Neža
3 Sobota	† Kunigunda, ces.; Marin

3. POSTNA: Jezuš izžene vraga iz nemoza (Lk 11. 14-28)

4 NEDELA	Kazimir, Lucij, p.
5 Ponedlek	† Janoš Jožef od križa, spozn.
6 Tork	† Perpetua in Felicita, muč.
7 Sreda	† sredpostna; Tomaž Akv. c.
8 Četrtek	† Jan. od Boga, sp. (☾ 19.06)
9 Petek	†† Frančiška Rimska, vd.
10 Sobota	† 40 muč.; Makarij

4. POSTNA NED.: Jezuš nasiti pet jezer moškov (Jan 6, 1-15)

11 NEDELA	Sofronij, škof
12 Ponedlek	† Gregor Val., p.; Bernard
13 Tork	† Hermenegilda, Teodora, m.
14 Sreda	† Matilda, kral.; Pavlina
15 Četrtek	† Klemen M. Dv. (☉ 13.08)
16 Petek	†† Hilarij in Tacijan
17 Sobota	† Jedert, dev.; Patrik, p.

5. POSTNA: Židovje ščejo Jezuša kamenjati (Jan 8. 46-59)

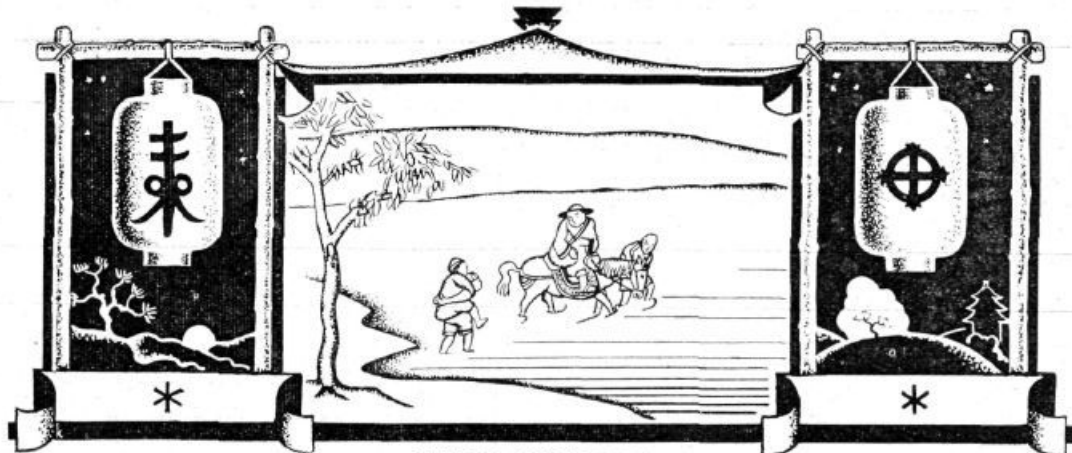
18 NEDELA	Ciril Jer., c. vuč.
19 PONDELEK	JOŽEF. ZAROČNIK D. M.
20 Tork	† Aleksander, m.; Janoš P.
21 Sreda	† Benedikt apat; Serapion, p.
22 Četrtek	† Lea, Katarina
23 Petek	†† Marija 7 žalosti; (☉ 2.45)
24 Sobota	† Gabriel, nadangeo, Simon

6. POSTNA NED.: Jezuš jezdi v Jeružalem (Mt 21. 1-9)

25 NEDELA	Dizma, desni razbojnik
26 Ponedlek	† Emanuel, m.; Ludger, p.
27 Tork	† Janoš Dam., c. vuč.; Rupert
28 Sreda	† Janoš Kap.; Sikst III., p.
29 Četrtek	† Vel četrtek; Ciril
30 Petek	†† Vel. petek; Janez Kl.
31 Sobota	† Vel. sobota; (☉ 2.15)

Gda se Fašenek na sunci pečé, te leto dober pov prinesé.

1.—8. nestanovitno z dežom i snegom. 8.—14. hladno. 15.—22. dež, sneg. 23.—31. većinoma vetrovno, deloma jasno, jasno, veter.

PREHOD CEZ VODINO.

V Ů Z E M: Jezuš vstane od mrtvih (Mk 16, 1-7)

APRIL

VELIKI TRAVEN

1 NEDELA	VSTANENJE GOSPODOVO
2 PONDELEK	VŮZEMSKI PONDELEK
3 Tork	Rihard, p.; Hionija, d. m.
4 Sreda	Izidor Sev., c. vuč.; Benedikt
5 Četrtek	Vincencij Fereri, Irena
6 Petek	† Sikst I., p.; Krescencija, d.
7 Sobota	Herman Jožef, sp.; (€ 1.49)

1. PO VŮZMI: Jezuš se prikaže apoštolom (Jan 19, 20-31)

8 NEDELA	Albert, p.
9 PONDELEK	OZNANENJE MARIJE DEV.
10 Tork	Ezehiel, pror.; Marko Bolonj.
11 Sreda	Leon Vel., p., c. vuč.
12 Četrtek	Julij, p.; Angelus, spozn.
13 Petek	† Hermenegilda, m.; Ida
14 Sobota	Justin, m., Lidvina (☉ 0.57)

2. NEDELA PO VŮZMI: Jezuš dober pastir (Jan 10, 11-16)

15 NEDELA	Helena, Kralica
16 Pondelek	Benedikt Labre, sp.; Lambert
17 Tork	Anicet, p. m.; Rudolf
18 Sreda	Varstvo sv. Jožefa
19 Četrtek	Leon IX. p.; Ema, dovica
20 Petek	† Neža Montepulčanska, d.
21 Sobota	Anzelm, c. vuč. (☉ 22.20)

3. PO VŮZMI: Jezuš napove svoj odhod (Jan 16, 16-22)

22 NEDELA	Soter in Gaj, p.
23 Pondelek	Vojteh (Adalbert); Egidij
24 Tork	Jurij, m.; Fidelis Sigm., m.
25 Sreda	Marko evang.
26 Četrtek	Mati boža dobroga sveta;
27 Petek	† Peter Kanizij, Zita, Peregrin
28 Sobota	Pavel od križa, Vital

4. NE DE LA PO VŮZMI: Jezuš obeča sv. DŮha (Jan 16, 5-14)

29 NEDELA	Peter, m.; Robert (☉ 13.45)
30 Pondelek	Katarina Sienska, dev.

Žito má velko vlatovje,
če čezmigovec lepo cvetě.

1.—7. stanovitno, veči-
oma jasno, razmeroma
toplo. 8.—14. jasno, pa
vetrovno. 15.—24. ne-
stanovitno, dež. 25.—30.
mrzlo, dež.

KITAJSKA: MORIJAN Z VUČENIKOM.

MAJ

RISAOŠČEK

1 Tork	Filip in Jakob ml., apoštola
2 Sreda	Atanzij, c. vuč.; Aleksander
3 Četrtek	Najdenje sv. križa; Aleksander
4 Petek	† Monika, Florijan (Cvetko)
5 Sobota	Pij V., p.; Irenej, p.

5. PO VŪZMI: Jezuš vči od moči molitve (Jan 16, 23-30)

6 NEDELA	Janoš pred lat. vrati (€ 7.41)
7 Ponedeljek	Stanislav, p., m.; Gizela
8 Tork	Prikazen Mihaela nadangela
9 Sreda	Gregorij Nac., c. vuč.
10 ČETRTEK	KRISTUŠOV VNEBOHOD
11 Petek	† Francišek Hier.; Mamert, p.
12 Sobota	Pankracij in tov., muč.

6. PO VŪZMI: Svedočanstvo sv. Dūha (Jan 15, 26-27; 16, 1-4)

13 NEDELA	Robert Bell., Servacij ● 13.30
14 Pondelek	Bonifacij, muč.; Pashal I., p.
15 Tork	Izidor, kmet; Zofija; Janoš
16 Sreda	Janoš Nep., muč.; Ubald, p.
17 Četrtek	Bruno, p.; Pashal Bajlon.
18 Petek	† Erik, kralj; Venancij, muč.
19 Sobota	†† Peter Celestin, Pudencijana

RISALI: Od sv. Dūha i od lūbezni (Jan 14, 22-31)

20 NEDELA	RISALI
21 PONDELEK	RISAOSKI PON. (€ 16.20)
22 Tork	Julija, m.; Emil (Milan)
23 Sreda	† kv. Janoš K. Rosijski
24 Četrtek	M. D., pomočnica krščenikov
25 Petek	†† kv. Gregorij VII., p.
26 Sobota	† kv. Filip Neri, Elevertij

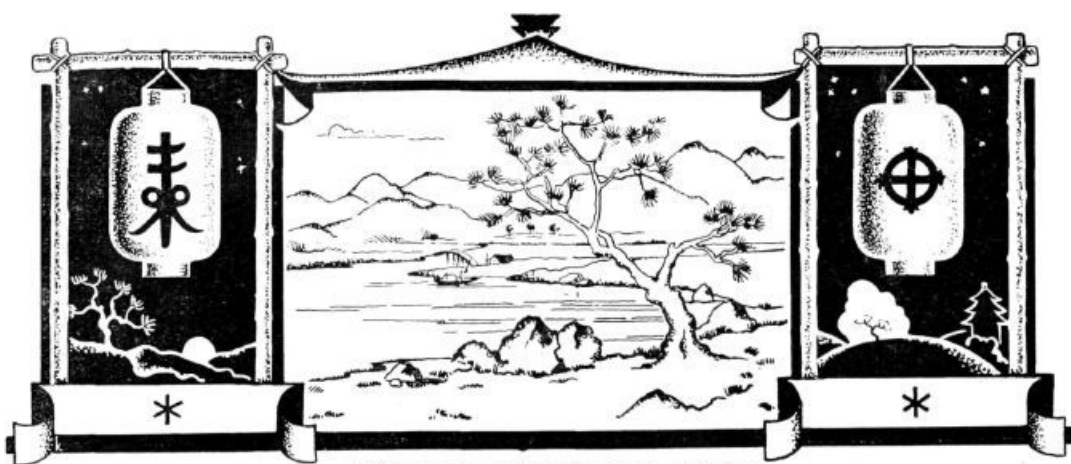
PRESV. TROJSTVO: Jezuš je dana vsa oblast (Mt 28, 18-20)

27 NEDELA	PRESV. TROJSTVO
28 Pondelek	Viljem, Avguštin p. (€ 22.41)
29 Tork	Marija Magdalena Pazzi, dev.
30 Sreda	Ivana Orleanska, Feliks
31 ČETRTEK	TELOVO

Risaošček moker, Ivanšček pa mlačen, kmet, tisto leto boš žeden pa lačen.

1.—7. neprijazno, hladno, dež. 8.—14. mokrotno, hladno. 15.—25. večinoma hladno in mokro vreme. 25.—31. jasni, topli dnevi.

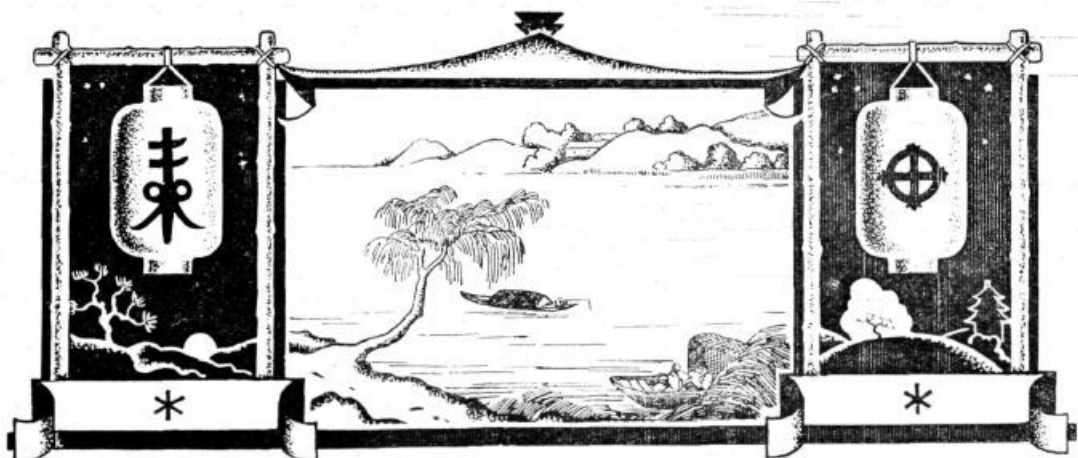
KITAJSKA: KOTICEK KRE JEZERE.

JUNIJ IVANŠČEK

1 Petek	† Fortunat, sp.; Kuno
2 Sobota	Marcelin, m.; Erazem, p. m.
2. PO RISALAJ: Prilika od velike večerje (Lk 14, 16-24)	
3 NEDELA	Klotilda, kralj.
4 Ponedlek	Francišek Karačolo (☉ 13.53)
5 Tork	Bonifacij, p. m.
6 Sreda	Norbert, p.; Bertrand, p.
7 Četrtek	Robert, p. Baptista V.
8 Petek	† Srce Jezušovo, Medard
9 Sobota	Primož in Felicijan, m.
3. PO RISALAJ: Prilika od zgublene ovce (Lk 15, 1-10)	
10 NEDELA	Margareta, kralj.
11 Ponedlek	Barnabaš, ap.; Marcijan, m.
12 Tork	Janoš Fak.; Leon III. (☉ 3.12)
13 Sreda	Anton Pad., spozn.
14 Četrtek	Bazilij Vel.; Elizej, prorok
15 Petek	† Vid in tov.; Germana
16 Sobota	Jošt, apat; Francišek R., sp.
4. NEDELA PO RISALAJ: Čuđežni ribji lov (Lk 5, 1-11)	
17 NEDELA	Adolf, püšpek
18 Ponedlek	Efrem Sirski, c. vuč.; Marcel
19 Tork	Julijana Falk.; Gervazij in Pr.
20 Sreda	Silverij, p.; Florent. (☉ 7.37)
21 Četrtek	Alojzij, spozn.
22 Petek	† Pavlin, p.; Ahacij, m.
23 Sobota	Agripina, dev.
5. NED. PO RISALAJ: Od prave pravičnosti (Mt 5, 20-24)	
24 NEDELA	Ivan Krstiteo
25 Ponedlek	Viljem, apat; Henrik, p.
26 Tork	Janoš in Pavel, m.; Jeremija
27 Sreda	Hema (Ema), dev. (☉ 6.08)
28 Četrtek	V i d o v d e n: Irenej, p. m.
29 PETEK	PETER IN PAVEO
30 Sobota	Spomin sv. Pavla, Emilijan

Štirideset dni se nebo
skuzi, če na Medardovo
ž njega rosi.

1.—5. jasno, toplo.
5.—12. deževno, spre-
menljivo, nevihte. 13.—
20. lepo, toplo. 21.—26.
toplo, pogoste nevihte.
26.—30. deževno.

RIBOLOV NA KITAJSKOM.

6. PO RISALAJ: Jezus nasiti 4000 mozov (Mk 8. 1-9)

1 NEDELA	Presv. Rešnja krv.
2 Ponedlek	Obisk M. D., Martinijan muč.
3 Tork	Leon II., p. (☉ 21.28)
4 Sreda	Urh, p.; Berta, dev.
5 Četrtek	Ciril in Metod, slov. ap.
6 Petek	† Izaijaš, pr.; Bogomila
7 Sobota	Vilibald, p.; Pulherija

7. NED. PO RISALAJ: Od lažljivih prorokov (Mt 7. 15-21)

8 NEDELA	Elizabeta, kralj.
9 Ponedlek	Veronika, Nikolaj in tov., g. m.
10 Tork	Amalija, Sedem sv. bratov
11 Sreda	Pij I., p.; Olga (☉ 18.06)
12 Četrtek	Mohor in Fortunat, m.;
13 Petek	† Anaklet, p. m.; Marjeta
14 Sobota	Bonaventura, p. in c. vuč.

8. PO RISALAJ: O krivičnomi hižniku (Lk 16. 1-9)

15 NEDELA	Henrik I., Vladimir, krala
16 Ponedlek	Devica Marija Karmelska
17 Tork	Aleš, sp.; Marcelina, dev.
18 Sreda	Kamil de Lelis, Friderik, p.
19 Četrtek	Vincencij P., Makrina ☉ 19.53
20 Petek	† Marjeta, d. m.; Hieronim
21 Sobota	Prakseda, dev.; Angelina

9. PO RISALAJ: Jezus toče nad Jeruzalemom (Lk 19. 41-47)

22 NEDELA	Marija Magdalena, spok.
23 Ponedlek	Apolinarij, p. m.; Liborij
24 Tork	Kristina, Kunigunda
25 Sreda	Jakob (Rado), ap.; Krištof
26 Četrtek	Ana, Mati M. D. (☉ 13.09)
27 Petek	† Pantaleon, m.; Rudolf
28 Sobota	Viktor, p. m.; Inocenc, p. m.

10. PO RISALAJ: Prilika od farizeja i cestninarja (Lk 18. 9-14)

29 NEDELA	Marta, dev.
30 Ponedlek	Abdon in Senen, m.
31 Tork	Ignacij Lojolski

JULIJ

JAKOPEŠČEK

Štirideset dni bo ešče lepó, če je drugi den julija vedró.

1.—10. jasno, toplo.
11.—18. soparno. 19.—
25. vroče, nevihte. 25.—
31. deževno.

POTUWANJE NA KITAJSKOM.

AVGUST

MEŠNJEK

1 Sreda	Verige sv. Petra apoštola
2 Četrtek	Alfonz Marija L. (☉ 7.27)
3 Petek	† Najdenje sv. Štefana, Lidija
4 Sobota	Dominik, sp.; Agabij, p.

11. PO RISALAJ: Jezuš ozdravi glühonemoga (Mk 7. 31-37)

5 NEDELA	Marija Dev. Snežnica, Ožbalt
6 Pondelek	Gosp. spemenenje; Sikst II.
7 Tork	Kajetan, sp.; Donat, m.
8 Sreda	Cirijak, Larg in Smaragd, m.
9 Četrtek	Janoš Vianej, sp.; Roman, m.
10 Petek	† Lovrenc, m.; (☉ 9.46)
11 Sobota	Tiburcij, m.; Suzana, dev.

12. PO RISALAJ: Od smilenoga Samaritanca (Lk 10. 23-37)

12 NEDELA	Klara, dev.; Hilarija
13 Pondelek	Janoš Berhmans, Hipolit
14 Tork	†† Evzebij, sp.; Atanzija, vd.
15 SREDA	VNEBOVZETJE MARIJE D.
16 Četrtek	Rok, sp.; Joahim, oča M. D.
17 Petek	† Hiacint, sp.; Liberat, apat
18 Sobota	Helena, kralj. (☉ 5.33)

13. PO RISALAJ: Jezuš ozdravi deset gobavih (Lk 17. 11-19)

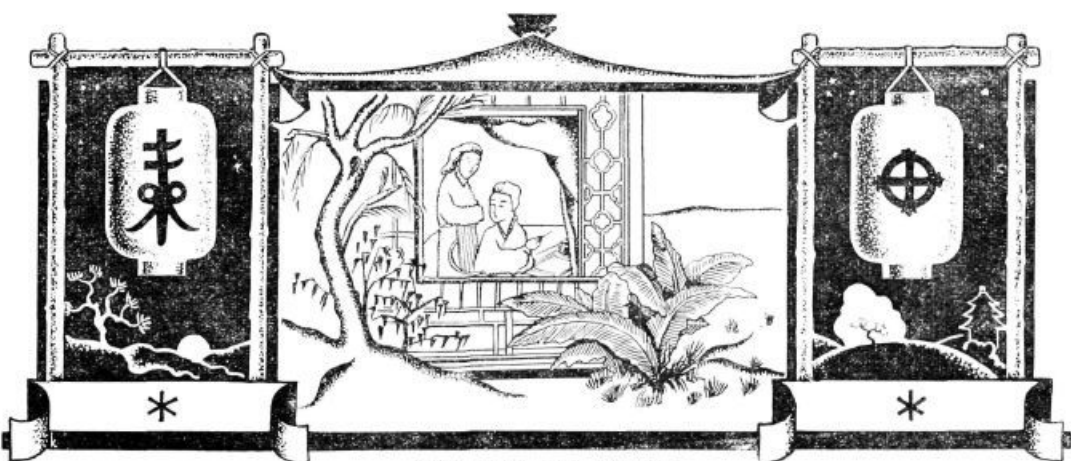
19 NEDELA	Ludovik Tol.; Balduin
20 Pondelek	Bernard, apat; Samuel, pr.
21 Tork	Frančiška Šantalska, dovica
22 Sreda	Timotej, m.; Hipolit, p.
23 Četrtek	Filip Ben.; Srce Marijino
24 Petek	† Brtalan, apoštol (☉ 20.37)
25 Sobota	Ludovik, kralj; Patricija, dev.

14. NED. PO RISALAJ: Od bože previdnosti (Mt 6. 24-37)

26 NEDELA	Zefirin, p.
27 Pondelek	Jožef Kal., sp.; Antuza, m.
28 Tork	Avguštin, c. vuč.; Hermes
29 Sreda	Obgl. Ivana Krstitela, Sabina
30 Četrtek	Roza Lim., dev.; Feliks, m.
31 Petek	† Rajmund sp. (☉ 20.40)

Lavrenčevo mejko groz-
dje sladko vino nam
obeče.

1.—7. nestanovitno, mo-
kro. 8.—16. oblačno,
spremenljivo. 17.—23.
jasno, vroče, nevihte.
24.—31. stanovitno, jas-
no, toplo.

KITAJSKA: NA OBISKI.

SEPTEMBER

MIHAOŠČEK

1 Sobota	Egidij, apat; Ana, prorokinja
15. PO RISALAJ: Jezuš obūdi mladenca v Naimi (Lk 7, 11-16)	
2 NEDELA	(angelska) Štefan, kralj
3 Pondelek	Evfemija, Doroteja in tov.
4 Tork	Rozalija, dev.; Ida, grofica
5 Sreda	Lavrencij J., p.; Gentilij
6 Četrtek	Zaharija, prerok; Peregrin
7 Petek	† Marko in tov., muč.
8 SOBOTA	ROJSTVO MARIJE DEVICE
16. PO RISALAJ: Jezuš ozdravi vodeničnoga (Lk 14, 1-11)	
9 NEDELA	Peter Kl.; Georginij (☉ 1.20)
10 Pondelek	Nikolaj Fol., sp.; Pulherija, d.
11 Tork	Prot in Hiacint, m.
12 Sreda	Ime Marijino, Macedonij, p.
13 Četrtek	Notburga, dev.; Frančišek K.
14 Petek	† Povišanje sv. križa, Ciprijan
15 Sobota	M. D. sedem žalosti, Nikomed
17. NED. PO RISALAJ: Od največše zapovedi (Mt 22, 34-46)	
16 NEDELA	Kornelij, p. (☉ 11.26)
17 Pondelek	Lambert, p.; Hildegarda
18 Tork	Jožef Kup.; Zofija in tov., m.
19 Sreda	† kv. Januarij in tov., m.
20 Četrtek	Evstahij, m.; Kandida, dev.
21 Petek	†† kv. Mataj, ap. in evang.
22 Sobota	† kv. Tomaž Vil.; Mavricij m.
18. PO RIS: Jezuš ozdravi z žlakom vdarjenoga (Mt 9, 1-8)	
23 NEDELA	Linus, p.; Tekla (☉ 5.19)
24 Pondelek	M. D. rešiteljica vóznikov,
25 Tork	Kamil in tov., m.
26 Sreda	Ciprijan in Justina, muč.
27 Četrtek	Kozma in Damijan, muč.
28 Petek	† Venceslav, kralj in m.
29 Sobota	Mihael, nadangeo; Evtihij
19. PO RISALAJ: Od kraleskoga gostūvanja (Mt 22, 1-14)	
30 NEDELA	Hieronim, c. vuč. (☉ 13.29)

Če na Mihalno sever vlečé, veliko zimo i sneg prinesé.

1.—8. jasno, toplo.
9.—17. stanovitno, lepo.
18.—25. spremenljivo,
vetrovno. 26.—30. me-
gleno, hladno, slana.

KITAJSKA: PATRON ZDRAVNIKOV.

OKTOBER VSESVIŠČEK

1 Ponedlek	Remigij, p., Janoš Duklj.
2 Tork	Angeli varivači, Leodegar
3 Sreda	Terezija Deteta Jezusa
4 Četrtek	Francišek Seraf.; Edvin, kralj
5 Petek	† Placid in tov. m.
6 Sobota	Brunon. sp.; Marija Franciška

20. **PO RIS.:** Jezus ozdravi stna kralj. uradnika (Jan 4, 46-53)

7 NEDELA	(Rožnovenska), Justina
8 Ponedlek	Brigita, Simeon, starček, sp.
9 Tork	Dionizij in tov.; Abraham, o.
10 Sreda	Francišek Borgia, Daniel, pr.
11 Četrtek	Aleksander, S.; Nikazij
12 Petek	† Maksimiljan, p.; Serafin
13 Sobota	Edvard, kralj; Koloman

21. **NED. PO RISALAJ:** Od hlapca smilenoga (Mt 18, 23-35)

14 NEDELA	Kalist, p.
15 Ponedlek	Terezija, dev. (☉ 20.29)
16 Tork	Gal, apat; Gerard
17 Sreda	Marjeta Mar. Alakok,
18 Četrtek	Janoš Kancij, Felicijan
19 Petek	† Peter Alkant.; Etbín
20 Sobota	Janez Kancij, Felicijan

22. **NEDELA PO RISALAJ:** Od dače casari (Mt 22, 15-21)

21 NEDELA	MISIJONSKA. Orša
22 Ponedlek	Kordula, m.; Fides (☉ 16.01)
23 Tork	Klotilda, dev.; Jožefina, dev.
24 Sreda	Rafael, nadangeo, Kristina
25 Četrtek	Krizant in Darija, m.;
26 Petek	† Evarist, p. m.; Gaudencij
27 Sobota	Frumencij, p.; Antonija

23. **PO RISALAJ:** Jezus obudi Jairovo hčer (Mt 9, 18-26)

28 NEDELA	KRISTUS KRALJ
29 Ponedlek	Narcis, p.; Ida dev.
30 Tork	Alfonz Rodriguevez (☉ 9.22)
31 Sreda	†† Volbenk, (Vuk) p.

Zima rada z repom bije,
če dolgo toplo sunce sije.

1.—7. deževno, hladno.
8.—15. dež. 16.—23.
veter, jasno. 24.—30.
deževno.

KITAJCI PRI OBEDI.

NOVEMBER
ANDREJŠČEK

1 ČETRTEK	VSİ SVETCI
2 Petek	† Verne duše. (Dušni den)
3 Sobota	Viktorin, p.; Hubert, p.
24. NEDELA PO RISALAJ: Jezuš vtiša vihér (Mt 8, 23-27)	
4 NEDELA	(zahvalna) Karol Borom.
5 Pondelek	Zaharija, oča Ivana Krstitela
6 Tork	Lenart (Lenko); Jelena, dev.
7 Sreda	Janoš Gabr. Perboar (☉ 5.44)
8 Četrtek	Bogomir; Kludij in tov., m.
9 Petek	† Teodor (Božidar), m.
10 Sobota	Andrej Avelin., sp.; Trifon, m.
25. NED. PO RISALAJ: Od dobrogā semena (Mt 13, 24-30)	
11 NEDELA	Martin, püšpek
12 Pondelek	Martin, p.; Avrelj, p.
13 Tork	Stanislav Kostka, Didak, sp.
14 Sreda	Jozafat Kunčevič, p. (☉ 3.39)
15 Četrtek	Leopold, sp.; Jedert, dev.
16 Petek	† Otmar, apat; Neža (Janja)
17 Sobota	Gregorij Čudodelnik, škof
26. PO RISALAJ: Od gorčičnoga zrna i kvasa (Mt 13, 31-35)	
18 NEDELA	Odon, apat
19 Pondelek	Elizabeta, kralj.; Poncijan, p.
20 Tork	Feliks Valoa, Edmund
21 Sreda	Dariüvanje M. D. (☉ 5.26)
22 Četrtek	Cecilija, d. m., Filemon
23 Petek	† Klemen, p. m.; Felicita, m.
24 Sobota	Janoš od križa, Hrizogon
27. PO R.: Od razdej. Jeruzalema in od sled. sod. (Mt 24, 15-35)	
25 NEDELA	Katarina, d. m.
26 Pondelek	Silvester, opat; Peter Aleks.
27 Tork	Virgilij, p.; Valerijan
28 Sreda	Gregorij III.; Jakob
29 Četrtek	Saturnin, m.; Gelazij (☉ 6.30)
30 Petek	† Andrej, apostol

Mraz Vseh svecov to po-
meni, ka Martinov den
bo lepī.

1.—7. nestanovitno, dež.
8.—13. veter, hladno.
14.—20. jasno, mrzlo.
21.—30. vetrovno, mraz,
večinoma jasno.

KITAJSKO ZDAVANJE.

1 Sobota Zedinjenje; Edmund in tov.

1. ADVENTSKA NEDELA: Od slednje sodbe (Lk 21. 25-33)

2 NEDELA	Bibijana, dev.
3 Ponedek	Frančišek Ks., sp.; Lucij
4 Tork	Barbara, d. m. Peter Hrizolog
5 Sreda	Saba, apat; Krispin, m.
6 Četrtek	Mikloš p. (☉ 18.25)
7 Petek	† Ambrozij, c. vuč.: Vrban, p.
8 SOBOTA	NEVTEPENO POPR. M. D.

2. ADVENTSKA N.: Ivanova vučenika pri Jezuši (Mt 11. 2-10)

9 NEDELA	Peter For., p.
10 Ponedek	Lavret. M. B.; Melhiad, p. m.
11 Tork	Damaz, p.; Hugolin
12 Sreda	Aleksander, Dionizija
13 Četrtek	Lucija, d. m.; (☉ 11.52)
14 Petek	† Spiridion, apat; Konrad Of.
15 Sobota	Kristina, dekla; Valerijan

3. ADVENTSKA: Ivan Krst. svedoči od Jezuša (Jan 1. 19-28)

16 NEDELA	Evzebij, p.
17 Ponedek	Lazar, p.; Vivina, dev.
18 Tork	Gracijan, p.; Toetim
19 Sreda	† kv. Urban V., p.; Fausta
20 Četrtek	Eugenij in Makarij (☉ 21.54)
21 Petek	†† kv. Tomaž, ap., Severin šk.
22 Sobota	† kv. Demetrij in Honorat, m.

4. ADVENTSKA NEDELA: Ivan glasi pokoro (Lk 3. 1-6)

23 NEDELA	Viktorija, dev.
24 Ponedek	†† Adam in Eva, Hermina, d.
25 TORK	BOŽIČ, ROJSTVO GOSPOD.
26 SREDA	ŠTEFAN, PRVI MUČ.
27 Četrtek	Janoš Evang., apoštol
28 Petek	† Drobnica deca
29 Sobota	Tomaž, p., m. (☉ 3.08)

NEDELA PO BOŽIČI: Simeon in Ana (Lk 2 33-40)

30 NEDELA	Evgenij, Liberij
31 Ponedek	Silvester, p.; Melanija

DECEMBER

BOŽIČ

Lucija kratki den, je znano vsem ljudem.

1.—6. vetrovno, mrzlo.
7.—16. hladno, sneg.
17.—26. jasno, mrzlo.
26.—31. veter, mrzlo,
proti novomi leti sneg

K 1900 letnici našega odrešenja.

JEZERODEVETSTOLETNICA LÜBEČEGA SRCA JEZUŠOVOGA

Sveto leto obhajamo. Svetimo spomin največje lübezni, štera je pred 1900 leti zasijala človečemi rodi i ga rešila. Spominamo se tiste brezmejne bože lübezni, štera je gorela v Jezušovom Srce i božega Sina pripravila, da 1.) nastavi Oltarsko Svestvo, 2.) da na križi vmerje i 3.) da na križi dá odpreti svoje presveto Srce za nas.

Vse troje djanje je rodila lübezen Jezušovoga Srca. Sveta bela hoštija v rokaj božega Sina pri zadnjoj večerji i v rokaj vsakoga dühovnika do konca sveta, koreni v lübezni Jezušovoga Srca. To Srce nam je dalo hrano i pijačo za večno življenje. To srce nam odpira vrata, da pridemo k Bogi i se ž njim tesno, nerazločljivo združimo. To Srce nam bo ednok grob odprlo i nas v Očin dom na večno svatbo pozvalo.

Sveta meša, ta večna sreča grešnih düš, je sad, ki ga je rodilo Srce Jezušovo. »To delajte v moj spomin«, se je te glasilo z vüst božih, gda se je Jezušovo Srce odločilo, ka za nas skrvavi na križi Gospod pri vsakoj svetoj meši ešče ednok, ponovno reši svet. Vsaka sveta meša je ponovna rešitev grešnoga sveta z robstva greha i verig pekla. Ponovno se rešimo, ar se ponavla krvava daritev na križi na nekrvavi način pri vsakoj svetoj meši, ar gori v Jezušovom Srce tista večna brezmejna lübezen, ki je božega Sina dala za Rešenika sveta.

Odrpto Srce Jezušovo, na štero se nslanja njegova pretužna deviška mati! Vrata si nam postala, skoz štera nas pripela ta tužna boža mati, ki je tüdi naša mati, do nepreglednih visin jakosti, ki v tem božem Srce prebivajo. Lübezen Jezušovoga Srca je tista sulica, ki je prebodila to Srce, ka bi meli kam se skriti, gda de nas preganjao peklenki sovražnik, ka mo se mogli gde ohladiti, gda de nas vžigala telovna strast; ka mo se mogli gde potolažiti, gda de nas obsipavao grešen svet s špoticami; ka mo znali dobiti moč, gda nas na zadnjo vüro zapüstijo moči i se ž njov podignoti

z mrtelnoga tela v nemrteino, blaženo večnost bozega Sina.

»Oča Bog nas je prineseo v kralstvo Sinove lübezm.« (Kolos. I. 12—13) nam naznanja sv. Dun Bog po sv. Pavli apoštoli: V kralstvi živemo, v kralstvi lübezni božega Srca, ki je na krizi vmrlo za nas. Jezerodevetsto let trpi ze to kralstvo lübezni i bo trpelo vekomaj. Jezerodevetsto let lübi ze düse Jezušovo Srce i bo vekomaj. Dügo kot lübezen ne more priti v to Srce, ar je to Srce bože Srce »Bog je pa lübezen kak pravi sv. Düh Bog po sv. Janoši apoštoli. (Jan 4—8). Nikdar ne sam bio i nikdar ne bom, dokeč bom živ, brez lübezni. Jezušovo Srce me je lübilo i me bo lübilo, z neskončnov božov lübeznostjov. Ta lübezen me je stvorila, ta me je rešila i posvetila ta me vodila i bo po poti življenja do cila, do Boga. To je dobi i bo dobila vsaka düša do konca sveta.

I hvala moja i hvala düše ka naj bi bila za to lübezen? Lübezen se samo z lübeznostjov da povrne. »Kristuš je lübo mene i je samoga sebe dao za mene« (Gol. 2—20), »i vam je zapüsto zgled, da hodite po njegovih stopnjaj« (Petr. 2—21) se glasi, zagrmi pred ledenim srom glas sv. Düha, da bi se to stopilo, raztopilo, prelejalo i vpodobila v novo srce, v novo storenje: »v Kristušu novo storenje« (2. Cor. 5—17) Tak zahteva sv. Düh Bog po sv. Pavli apoštoli. To je naša düžnost pri spomini na 1900 letnico lübečega Srca Jezušovoga; novo srce, lübeče srce si moramo spraviti. Srce mora v nas goret, ki naj vmerje, kak smrtno zagreši, ki naj sprejme največšo kaznen, kak prostovlnno najmenjši greh včini; ki strepeče i zajoče, gda vidi blodne düše, kak sovražijo bože Srce i se vrže križi v naroče, da zadosti razžaljenomi Srce Jezušovomi.

Dobro Srce Jezušovo, daj nam to srce, daj nam lübeče srce, tebe vredno srce, ki de gorelo i zgori za tebe. Jezušovo Srce za spomin tvoje 1900 letnice nikaj dügo ne prosim, samo takše srce!

STARINE SLOVENSKE KRAJINE

Vsakši narod je dužen spoznavati svojo preminočnost i spoštovati pa ljubiti spomenike, štere so njemi zapustili očaki. Pri spoznavanju svoje preteklosti spoznava samoga sebe, spozna svoje dužnosti, štere more spuniti v zdajšnjosti i prišestnosti. Dúševno življenje je višise kak telovno, zato še more tudi nešolani, prosti človek staviti pri knigi, novinaj i spominaj zgodovine svojega naroda. Što ne spoštuje dúševnoga dela, štero je opravu njegov narod, tisti je slab človek i je po svojem čútenji ne više od neme stvari.

Naša krajina je nam najbližanja — spoznajmo zato najprle njo. potom pa ves slovenski narod. Ne je mogoče, da bi v tom kratkom spisi pokazali na vse starine i spomine v Slovenskoj krajini — to podrobno delo opravljajo od leta do leta naš Kalendar, Novine i drugi slovenski listi. Dužnost našega dijaštva i naših šolanih lúdi je, da na tenci spoznajo vse te spise — vsi drugi pa naj bar v glavnom znajo za našo zgodovino. Namen teh vrstic je samo, da pokaže glavne misli i pot, kak trbe naše starine spoznavati i štere so.

Materni jezik je vsakšemi človeki najbli-anje. Naš slovenski jezik nas veže z očaki več jezer let nazaj. V našoj krajini žive dosta réči, šterih ne pozna slovenščina v drugih krajinaj (od toga je guč v posebnom članki toga Kalendara) — to so že naše prve starine, nekaj čisto našega. Pa ne samo posamezne réči, liki ves način gučanja je samo naš. Naše narečje je deo našega dúševnoga obraza, zato je vredno naše lúbezni i spoštúvanja od strani drugih. V našem narečji ljubimo mi slovenski jezik, kak ga drugi ljubijo v svojem narečji. Ravnotak draga pa nam more biti pismena slovenščina, ki je posoda slovenske znanosti i književnosti. Posebnosti našega jezika zbira, prispodabla z drugimi narečji i tolmači jezikoslovna znanost. Ne samo slovenski, tudi vučenjaki mnogih drugih narodov, spoznajo v svojem deli tudi naše narečje. Pošteni Slovenec ne páči svo-

jega jezika, liki ga guči čistoga, kak smo ga sprijali od svojih očakov! Jezik je svetinja in posoda dúše . . . Če je tvoja dúša vréjena, plemenita i močna, te je samozavesten, čisti, preprosti tudi tvoj jezik.

Narodno blago imenújemo vse, ka je stvorila narodna dúša i ka se z rečjov širi pa predávlje od roda do roda. To so narodne pesmi, pripovesti, vraže (šátringe), vganke, prégovori. V vsem tom izročili se izraža čútenje i mišljenje lúdstva, dosta toga je staro že več sto let. V starinskih časaj, gda so naši očaki ešče ne poznali knjig i novin, ali pa jako malo — te je to bilo vse njihovo dúševno življenje: od roda do roda so se prenašale pesmi, v sterih so preprosti lúdje ovekovečili različne dogodke i svoje čúté nje; ravnotak pripovesti; v šátringaj so iskali lúdje rešitev preprostoga, narturnoga človeka. — Okoli velikih svetkov (Božiča, Vúzma, Risalov itd.) pa drugih prilik, štere so pomenlive za kmečko življenje (ženitev, žétva, fanjšček itd.) so nastanole mnoge návade, ki so tudi jako stare, ništerne več kak jezero let i séga v poganske čase. Tudi v návadaj se je izživéla kmečka dúša — óne so prinesle v vsagdenšnje življenje spremembo, lépoto i veselje. Mnoge návade, pripovesti itd. so znane pri mnogih narodaj, druge so poznáne samo v ednom narodi, ništerne pa poznajo samo v posameznih krajinaj. — Déndenšnji se zavólo spremembe življenjskoga náčina (vera, šola, iznajdbe, čtenjé itd.) vse té starine če duže bole gúbijo, izmérajo. Škoda je za mnoge lepe návade, ki nemajo nikaj slaboga na sebi! — Vse to narodno blago pa zbira znanost »narodopisje«, da se očuva prišestnomi rodi i da se znanstveno preišče. Dosta takšega narodnoga blaga v Slovenskoj krajini je že zapisanoga, liki čaka nas ešče dosta dela, da réšimo, ka se šče dá. Dužnost dijaštva i drugih izobražencov je, da se skrbijo za to.

Naše knjige so tudi části vredne starine, za štere moremo skrbeti. Že 218 let se pišejo knjige i nóvine v narečji

naše krajine. Čudovati se moramo, da je izišlo telko naših knjig nazluk tomi, da je bilo pri nas v starih časaj malo šol i ešče té so bilé po večini vogrške. Naše cerkvene, šolske, poučne i zabavne knige pa nóvine nam ešče déndenéšnji svedóčijo dvoje:

1. da smo vsigdar meli v Slovenskoj krajini možé, ki so s pisanjom želeli presvètliti svoje zapuščeno ljudstvo i njemi dati duševno hrano. Tej ljudje so naši zástopniki v kniževnosti vsega slovenskoga naroda, oni so naši najbolje daroviti i plemeniti možje. Ali smo njim tak mi ne dužni biti glóbkoko zahvalni? To pa pokažemo s tem, da njihova dela čtomo i čuvamo. —

2. svedóčijo nam, da je ljudstvo v Slovenskoj krajini túdi vsigdar rado čtelo i si želelo duševnoga življenja. Ešče dnes najdemo med nami 150 let stare knige, štere ljudje žmetno dajo iz rok. — Mnogo naših knjig pa se je po nemarnosti zgúbilo i ničilo — lúbezen do knige pa ne želé samo čtenje, liki túdi čuvanje knjig! Zato pazimo na knige, štere ešče májo naše hiže! — Da bi se pa očuvale bar edna od vsake teh knjig, je potrebno, da je vse zberémo na ednom mestu. Velke znanstvene knižnice v Ljubljani, Maribori, Budapešti, Somboteli, Gradci pa ešče indri hranijo že prèci naših knjig. Potrebno pa je, da imamo túdi doma v našoj krajini zbrane vse naše knige. Tak bo mogla naša dijaška mladina spoznávat i naše duševno bogastvo, túhincom, ki pridejo k nam, pa pokažemo, ka mámo, da nas bóle pravično spóznajo! To potrebno delo se je že leta 1932 začnólo. Naši visokošolci so že nábrali dosta knjig i novin, nabiranje pa se nadaljúje. Zdaj so knige shranjene v »Našem domi« v Črensovcih. Zberéjo se pa túdi vsi spisi v vseh jezika. Šteri se tičejo Slovenske krajine; dale túdi spisi, štere so ljudje iz naše krajine napisali v šteromkóli jeziki. — Sveta dužnost naših dijakov, duhovnikov, učitelov i vseh šolanah lidí je, da pri tom deli vreló pomagajo! Vsi pa z veséljom darújte redke stare knige, da se dobro očuvajo i da bodo na hasek vsem!

Do zdaj smo preglednoli naše starine, štere so v zvezi z jezikom i so duševnoga, znótrasnjega značaja. Poglédnimo

ešče starine, štere so zvúnéšnje i na štere ljudje návadno mislijo, gda gučijo od starin!

Naše ravniško Dólinško i Ravénsko pa naše bréščasto Goričko do Rabe je zemla, ki nam je najbližánja. Tú počivlejo na ravnici kre cest i po bregáj na zréberjaj naše vesnice. Poleg novih zidanih hiš, ki so vse različne oblike, mnoge pa celó ne lepe, — se skrivajo med drevjom in ponizno kukajo na cesto starinske, nisike lesene hiže, postavlene v-klúč. Kak so prijazne s svojimi belimi stenami, k šterim se tak lepo drúži čarna slamena streha z zelenim bradovinjom i erdeče rože na okencaj! To starinsko hižo so postavili naši davni očacje po svojem naturnom znanji i čúti pa po svojem čútenji za lepoto. Pripoznati moremo, da so te hižičke dosta bole lepe i prijazne, kak nove púste zidine. Stare lesene hiže so túdi znamenje pa izraz proste, mirne i lepoto želeče duše starih Slovincov. Čas dere naprej, prinaša nóvo — ljudje pa se ne pitajo: kak bi naj to novo (hiže, noša, itd.) bilo kem lepše, čisto naše, da bi vse to bilo kak podoba naše duševnosti . . . Kak vse življenje, tak je túdi pogled na zvúnešnje podobo naših vesnic razdrapani, brez tiste skúpnosti i enotnosti, štero so predstavljale cele vulice starih hiš, poleg njih pa ljudje v domačoj noši, v belih šórkah bregúšaj, v belih lenovih robačaj s koleriči pa particami, — ženske v rokavcaj. zaroblenih z erdečim prižom ali nagúbane, okoli šinjeka oporek robec pa dvakrat podvúgnjeni, ešče prle pa pečo z rožov . . . V dúši teh lidí pa so živele pesmi, pripovedi, šatringe i navade — vse, ka je dnes že zvekšega pozableno.

Narodopisna znanost preiskavle túdi te starine: hiže, noše, starinsko pohištvo (škrinje), i orodje itd. Vse takše predmete zbirajo v muzeje, da se tak očuvajo potomcom, ki po več stotinaj let lejko vidijo, kako so živeli njihovi očacje. Ta radovednost je vceplena v človeče srce, zato je takše zbiranje i čuvanje starin razumlivo pa nad vse vážno. Iz naše krajine je nekaj starinskih predmetov že v Narodnom muzeji v Ljubljani i v muzeji v Maribori. Potrebno pa je da, kak knige, túdi te starine zberemo doma, gde je bomo kazali vsem, ki obiščejo

našo krajino, naša mladina pa bo mela priliko, spoznati že pozablene starine svojega ljudstva!

Vupamo se, da se naskori zbere **drúštvo** izobraženih ljudi iz Slovenske krajine, ki bo skrbelo za vse to, za **naš muzej!** S tem bi mnogo hasnili tudi slovenskoj znanosti, ar bi se na te način očuvalo, fotografiralo i preiskalo pa zapisalo dosta staroga blaga, ki bi se ovači zgubilo na škodo znanosti. Že zdaj pa zbirajmo vsi te predmete i je izrocimo pripravlalnomi odbori naših visokošolcov, da je shranijo v »Našem domi« v Črensovcih. Na delo!

Nad našimi vesnicami pa kraljujejo naše **cerkve**, med šterimi so mnoge velke umetniške i starinske vrednosti, bodisi nove, kak n. pr. v Bogojini, ali pa stare. Naše velke vrednosti starinske cerkvi so sledeče:

Kapela v Seli v fari sv. Benedikta, v šteroj so tudi stene poslikane, je s sveetišcom cerkve v **Törnšči** najstarejša naša cerkvena zidina. Postavljena je bila selanska kapela v romanskem slogi, to je v najstarejšem načini zidanja krščanskih cerkvi. Čas njenoga postanka je natenci neznan, spadne pa približno v leta 1250—1300. — Podobe so iz konca 14. stoletja (okoli 1400).

Denešnje svetišče stare **törjanske** cerkvi (tudi v romanskem slogi), je bilo negda prva törjanska cerkev (duga 10 m, šorka 5 m), ki je mlajša od selanske kapele. Podobe v tom svetišči so iz l. 1383, denšnja ladjo stare törjanske cerkvi so prizidali pred l. 1383, poslikali pa l. 1389.

Cerkve v **Martjancih** je zidana i poslikana l. 1392; na **Tišini** okoli 1350; iz 2. polovice 14. stoletja (od l. 1350—1400) so cerkve: stara v **Bogojini**, stara (zdaj prezidana) pri **Sv. Juriji** i pri **Gradi** (v Gornjoj Lendavi). Starejšivi sta cerkev sv. Ane v **Boreči** (iz l. 1521.) i pri **Nedeli** (v Petrovcih).

Kako sem se naučil igrati! Niti sam nisem vervaol, ka mam talent i bolj iz šale kak z resnim namenom sam si nabavil ono knjižico: »Kako postanem dober godbenik?«, ki jo pošlje prodajna podružnica Meinel & Herold, tvornica glasbenih instrumentov v Mariboru št. 217, brezplačno vsakomur, kdor jo zahteva. Prejel sem torej to knjižico, in še sam ne

Vse te umetnine morejo ostati »stalen ponos« vseh Slovincov po rečaj strokovnjaka (dr. Fr. Stelè, Dom in svet 1926, 247.), tem bole pa dika naše krajine.

Za konec toga premišlavanja naj postavimo reči, štere je zapisao naš narodni būditeo, blagopokojni dekan dr. Franc **Ivanoczy** v prvom Kalendaru 1904: »Slovenska naša krajina ma lepe spomenke onih starih časov, vu šterih je vu etoj lepoj okroglini edinstot vere, ljubav domovine i vrelot kre dike bože ravнала djanje naroda i vse kotrige njegove. Žalibog, vnogo več bi teh spomenkov bilo, či divjaznost krivovernikov ne bi nje oškodūvala i vnogi boji ne bi vničili vnožino lepote cerkvenih kinčov.

Ali ostanke teh starih časov so vredni, da je ljudstvo vu časti obdrži i nje gle davši se spomeni vrole vere svojih predočakov i se gene na ljubeznost svoje vere, s šterov je cela zgodovina naroda sploh preletena. Či Bog dopūsti, počasi se ti spomenki popišejo vu etom kalendariji i s tem se fundament položi za obilnejše zgodovinsko popisane ete krajine.« (str. 65—6.)

Ivanoczy je poznao pomen naših starin i naše zgodovine. Znanstveni delavci so že preci naše zgodovine preiskali; tudi naš Kalendar i Novine so prinašali preproste i kratke zgodovinske spise. Čuvajmo i večkrat čtimo popise svoje preminočnosti!

Narod, ki ne spoštūje i ne lūbi spomenikov i starin iz svoje preminočnosti, je ne vreden poštenja! Takši narod ne kaže dūševnoga življenja, njegove žele iščejo samo minljivo, enodnevno.

Bojmo mi dūševno visiko stoječi narod v Slovenskoj krajini, ki svoje starine spoznava s čtenjom i obiskavanjom, je čuva pred pogūbov, je lūbi kak svadoke i znamenja svoje preminočnosti, svoje zgodovine i svojega bogatoga k popolnosti želečega življenja . . .

vem kako sem dobil voljo; naročil sem harmoniko, ki mi jo je firma res poceni prodala, in verjemite mi, da sem se s pomočjo te knjižice z lahkoto tako dobro izvežbal, da se vsi čudijo. Zato trdim: vsakdo, še celo otrok, se lahko nauči igrati, če le hoče. Zahtevajte od firme to knjižico in videli boste, da se bo posrečilo tudi Vam. Neki hvaležen godbenik.

OBISK PRI LJENINI

Papini je znameniti taljanski katoličanski pisateo — spreobrnjenec. Nedavno je izdao knjigo »Gog«, v šteroj popiše značaj glasovitih ljudi denešnjega sveta v obliki izmišljenih obiskov. Prinašamo popis mišljenja Ljenina, voditelja ruskih boljševikov, ki je mro v začetki l. 1924. On je s svojim vodstvom stvoro denešnji položaj Rusije. Ništerni ga majo za ednoga največših mož zgodovine. drugi pa pravijo, da je bio blazen krvoločnik. Mesec dni sem se trüdo z vsemi silami, da bi dosegno namen — i na konci sem ga dosegno. Prišeo sem v Rusijo samo zavolo toga, da bi v lice spoznao toga človeka i ne sem se šteo povrnoti domo prle, kak bi gučao z njim. Tak se mi vidi, da je on eden od štirih ljudi našega veka, joka je vredno videti i čüti.

Da bi mogeo do njega priti, sem mogeo potrošiti več kak 20.000 dolarov i to kak dare ženam komisarov i napitnino erdečim vojakom. Nekaj sem izdao tüdi za sirotišnice i boljševiške zavode. Ne mi je žao za to.

Pravili so mi, da je Vladimir Ilič (pravo Ljeninovo ime) slab pa izmučeni i da ne sprejema nikoga zvün svojih najbližanjih prijatelov. Prej je ne v Moskvi, liki žive v maloju vesnici v gradiči, šteroga je pred bojom meo nekši bogatin. Ednoga petka sem premagao zadnje zapreke i sem dobo po telefoni glas, da bom sprejeti v nedelo. Ljenini so pravili, da njemi jaz lejko pomorem, v njegovih žmečavaj i on je zato privolo, da me sprime.

Najprle me je sprijala njegova žena, debela, mala, ki me je tak gledala, kak gledajo pazitelje v norišnici nove norce. Ljenin je sedo za stolom na malom hodniku pred hižov, ves sto je bio pokriti z načrti (plani). On je napravo na mene takši vtis kak hüdodelec, šteroga so obsodili na smrt, pa so njemi dopüstili preživeti ešče ništeren den na slobodi. Njegova značilna mongolska glava (mongolska plemena so n. pr. Japonci, Vogri itd.) se vidi, kak če bi bila iz

staroga posüšenoga sira, čisto izsüšena i brez življenja. Iz njegovih vüst, štera so bila puna sline, so se zaničljivo rezali zobje. Silna i velika njegova glava me je spominala na staro trdnjavo divjih narodov, štera je bila postavljena iz kosti predzgodovinskih stvari. Iz njegovih nemirnih oči sta sijala nezavüpnost i sum. Močne oči, kak krvi žednoga jastreba, so se včas skrile za debele ozmice. pune krvi. V svojih rokaj je nemirno obračao srebrni svinčnik (plajbajs); roke je meo kak najprostejši mužik (kmet) i tüdi one so svedočile, da je njegova smrt že bliži. Nigdar v življenji ne pozabim njegovoga lica, ki se mi je vidlo, kak če bi bilo izklesano iz elefantove kosti. Njegova vüha so bilä tak napnjena, kak če bi želela ešče pred smrtjov zgrabiti vse glase iz sveta.

Prvi hipi najjinoga pogovora so bili jako žmetni i neprilični. Ljenin se je trüdo, da bi me spoznao i zarazmo. To je delao s takšov nemarnoščov, kak či bi opravlaio kakšo dužnost, štera ga sploh nikaj ne briga. Pred tem žütim, izmučenim licom sem ne meo moči, da bi stavo vsa pitanja, štera sem prle nakano. Vznemirjen zavolo toga sem začno hvaliti velko delo, štero je on spuno v Rusiji. Na moju pohvalo se je žuto. na pou mrtvo lice Ljeninovo čisto zamračilo i te pogled je bio kak zaničüjuči i zasmehlivi nasmeh.

Naednok zakriči Ljenin glasno z divjim zverinskim navdüšenjom: »Ve je pa vse to že davno bilo pripravleno. — Vse je bilo pripravleno prle, kak smo mi postanoli. Zvünešnje države noro mislijo, da je tü nastano nekši novi se stav (način življenja). To je slabo mišljenje slepih meščanov (meščan je prebivalec mesta; komunisti zovejo tak vse, ki so ne delavci »proletarci«). Boljševiki so ne včinili nikaj drügo, kak da so se poprijali tiste uprave i jo razširili, štera jedina odgovarja ruskomu narodi. Črede sto milijonov je ne moče voditi brez palice, brez korbača, brez skrivne policije, brez nasilja, brez

vešal, ljudi, šteri so na tom načini go-
spodovanja i upravljanja osnovali svoje
gospodstvo. Za časa carov je bilo šte-
vilo gospodüjočih šestdeset jezero ple-
menitašov i štirideset jezero višjih čest-
nikov iz bogatih družin — skupno teda
množica stojezero ljudi. Mesto teh
100.000 gospode dnes upravlja i gospo-
düje okoli 2 milijona boljševikov komuni-
stov. To je napredek — i celo velki, ar
je število tistih, ki gospodüjejo, dvaj-
setkrat večše, liki 98 procentom naroda
je to nikaj ne hasnilo. Lejko ste popu-
noma osvedočeni, da je 98 procentov
naroda s tem nikaj ne na boušem. Liki
tak more biti. Jaz to sam želem i zahte-
vam i pri nas — more tak biti.«

Na Ljeninovem lici se je pokazao
nekši pridržani nasmešek. V tom hipi
je bio podoban trgovci, šteri je znoro
človeka i zdaj z zadovolstvom i s sme-
hom gleda na svojo žrtev, kak odhaja
od njega.

A ka bo potomtoga, — sem zamr-
mrao — ka bo z napredüvanjom? Ka
bo nakonci z navukom Marksa? ...
(Marks je bio Nemeč židovskega roda
i na njegovom navuki od družbe sloni
komunističen navuk — marksizem.)

Ljenin me je začüdeno gledao.

»Vam — je nadaljavao — ki mate
velki vpliv i ste k tomi ešče tujinec,
lejko vse povem, ar Vam itak nišče ne-
de vervao. Liki znajte, da je sam Marks
nigdar ne drügo včio, liki je samo raz-
glašao misli zlagane vrednosti. Zavolo
položaja Rusije i Evrope sem bio jaz
prisiljeni, da se poslužim boljševiškoga
navuka i mišljenja, da bi tak dosegne
svoj namen. V drügih državaj i drügih
časaj bi se mogoče tüdi jaz poprijao
drügih sredstev. Marks je nikaj drügo
kak navaden židovski buržuj (bogatin,
ki žive brezi dela), šteri je prišco do vi-
šišega pomena s pomočjov angleških
statističnih dokazov. On sam je bio
skriven pristaš industrijalne vlade.

Marks je ne meo nikšega nagnenja i
navdüšenja za divjaštvo (babarstvo), pa
za toga volo ne popun človek. On je
ne nikaj drügo kak v pivo i Hegelovo
modroslovje namočene mozge, v štere
je njegov prijateo Engels vrgeo par glo-
bokih i jako dragocenih misli. (S tem
šče Lj. povedati, da je Marksov navuk

ne samostojen.) Naša rusovska javnost
je najjasnejši dokaz lažnivosti njegovo-
ga proroküvanja. Ravno tam, gde je ne
bilo ni sleda buržuazije (bogatašom), je
je komunizem popunoma zmagaio.

Lüdje so ne nikaj drügo, nego strape-
zlive zveri, štere more drüga nesmilena
zverina krotiti i voditi. Takša nesmilena
i krvi želna zverina. to sem jaz. Vse
drügo je nora i prazna reč, noro mo-
drüvanje, noro pisanje, nora muzika za
ravno tak noro množino. Ar so pa zveri
spodobne hüdodelniki, se more vsaka
vlada trüditi za to, da svojo državo i
domovino kem prle spremeni v veliko
temnico. Stari carski korbač je slednji
upravičeni i moder dokaz carske politi-
čne modrosti. Če vi dobro premislite, te
pripoznate da je življenje v vozi najbole
primerno za povprečnoga, navadnoga
človeka. Lüdje v temnici četüdi so ne
slobodni, pa nemajo nikšje odgovornosti
nikšje brige, poleg toga pa nemrejo več
včiniti nikšega slaboga dela. Od tistoga
mao, gda človeka zaprejo v temnico, je
prisiljeni pošteno živeti. Henja globše
premišlavati, henja se skrbeti, ar drü-
gi za njega mislijo, se za njega brigajo.
On zna, da dobi hrano i da bo meo pre-
nočišče, tüdi če ne bo delao ali če zbe-
teža. On nema vseh tistih neprilik,
štere ma vsakši sloboden človek, ki se
more sam za sebe skrbeti, za vsagde-
nešnji krüh i za stan. Moja miseo i žela
je to, da bi spremeno Rusijo v ogromno,
veličastno temnico. Ne mislite, da gu-
čim vse to iz sebičnosti, ar so pri tom
načini i upravljanji najvekši robi i žrtve
sami stražarje i mučitelje.«

Ljenin je naednok prestano gučati i
pregledavati načrt, ki je ležao pred
njim na stoli. Bio je to načrt ogromne
trdnjave z mnogimi stolpi (törni) i ne-
številnimi okroglimi okni ...

Zdaj sem si vüpaio tüdi jaz staviti pi-
tanje:

»Pa kmetje? Ka bo z njimi?«

»Nemrem prenašati mužika (kmeta)
Mrzim je«, je pravo Ljenin z glasom
velke odürnosti. »Sovražim kmete, šte-
re sta slabič Turgenjev i farizej Tolstoj
(znamenitiva rusovskiva pisatela) tak
lepo opisavala. Kmetje predstavljajo to,
ka jaz nemrem prenašati: preminoč-
nost, vero, versko norost i ročno delo.

Za zdaj je prenašam i trpim, ali sovražim je. Rad bi bio, če bi vsi kmetje preminoli. Eden edini elektrotehnik mi več vela od sto jezer kmetov.

Vüпам se, da bodo naše fabrike za nekaj časa mogle napraviti v ništernih minutaj telko hrane, kelko je potrebno za vse nas — i te pride zaželeni čas, gda bo mogoče klati množine kmetov kak popunoma nepotrebno. Kmetje postanejo fabrički delavci ali pa — propadnejo. Življenje kmeta, to je sramota predzgodovinskega časa.

Dobro si zapomnite: boljše vizem pomeni trojno delo: 1. boj znanstveno izobraženih divjakov proti gnilim šolanim ljudem; 2. boj Izhoda proti Zahodi; 3. boj mesta proti vesi. Zapomnite si dobro tudi to, da pri izbiranju orožja v tom boji mi ne bomo mehkoga srca. Sloboda je izmišljena reč; što bo proti nam, ga vničimo. Človeča krv je naj-

bouši gnoj! — Ne mislite, da sem jaz trdosrčen, meni se že gnüsijo vsi vmori, šteri se godijo na mojo zapoved. Moja žela je, da postanem upraveito dobro vrejene temnice. V vsakoj temnici se najdejo nemirne, nezadovolne düše — i te moremo skončati. — Jaz sem meseni poubog, šteroga prestol je med Evropov i Azijov. Zato si lejko privoščim takše zabave. Jaz poslušam vsaki den krik i jok zapretilih robov i zadnje zdihlaje klanih kmetov. Verte mi, da jaz te najstrašnejše pesmi ne bi meno za vseh devet veličastnih pesmi Beethovna (glasoviti nemški muzik). To je zmagovita pesem sreče i zadovolstva, ki prihaja.«

Meni se je videlo, kak če bi se čisto posušilo ono lice, štero je pokrivala smrtna bledoča. Ljenin je nagno svojo glavo, kak če bi poslušao tiho i svečano muziko, štero on sam čüje i razmi.

Dr. Franc Rogač, stolni kanonik i pápov prelat v Somboteli na Vogrskom. Rojeni l. 1832. na Tišini, dugo časa ravniteo püšpekijske pisarne v Somboteli. Eden najbolje vučenih rojakov Slovenske Krajine, ki pozná vso Evropo i vse glavne jezike. Napisao je več vogrskih bogoslovnih knjig. Vzgojo ga je † Fr. Ivanoci, šteromi je napisao v Kalendaru l. 1915. jako lepi življenjepis. Vsigdar je zagovarjao pravice našega naroda, kak se je to návčo od dr. Ivanocija.

Evharistično slavlje v Törnišči 8. sept. 1933.

Dne 8. septembra je bila v Törnišči evharistična slavnost, kak je ešče ne bilo v Slovenskoj Krajini. Na slavnost so se pripravljale vse fare dolnjelendavske dekanije s posebnimi pobožnostmi v domači cerkvaj. Množice so začele prihajati v Törnišče že v četrtek, 7. sept. odvečara. V törniškoj cerkvi so se vrstile pobožnosti pred izpostavljenim Oltarskim Svestvom celo noč. Procesije so prihajale nato nato iz vseh krajov in ob 10. vöri je bila pred cerkvijov zbrana ogromna množica naroda. Sv. mešo so služili apoštolski administrator škof dr. Ivan Tomažič. Oni so tudi predgali in nosili Najsvetejše med procesijov, štera se je pomikala eden čas po poli, nazaj pa skoz vulice Törnišča. Odvečara so se verniki vračali s procesijami na svoje domove in spevali pobožne pesmi. Vreme je bilo ves čas nad vse lepo sunčno. Slavnosti sta se udeležila poleg zastopnikov oblasti tudi oba predsednika Katoliške akcije (za lavantinsko in ljubljansko škofijo) gg. ravnatelj I. Jerebič i dr. M. Krek.

Marijin list je po proslavi pisao med drugim tudi sledeče:

Na Malo mešo je Slovenska Krajina obhajala zahvalni spomin na 1900 letnico nastavljenja presvetoga Oltarskoga Svestva i smrti našega gospoda Jezušä Kristušä na najsijajnejši način. Okoli 22 jezero našega vernoga naroda se je zbralo okoli Jezušä v Oltarskom Svestvi „blüzi 20 jezero se ga je prečistilo za kongres i okoli 15 jezero ga je korakalo v procesiji, v šteroj so naš prevzvišeni gospod apoštolski administrator nosili Najsvetejše, da svedoči, kak živo čüti Gospodovo navzočnost pod podobov krüha i kak vroče ga lübi pod njov. Na konci procesije se je celi narod posveto presvetomi Srci Jezušovomi. Ta posvetitev je tista hvala, štero moramo dati Jezušü za nastavljenje Oltarskoga Svestva i za njegovo odrešilno smrt ob 1900 letnici teh najvažnejših dogodkov na zemli. Namen nastavitve Oltarskoga Svestva i namen Jezušove smrti

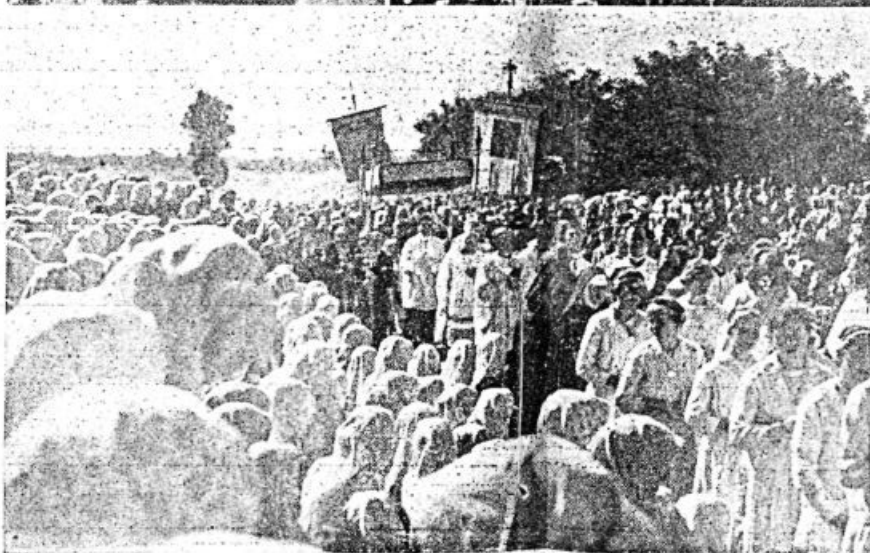
Zgornja slika: Apoštolski administrator škof dr. I. Tomažič davljejo zadnji blagoslov pri slovesnoj sv. meši. (Na tabernakli monštranca i križ — v spomin na 1900 letnico nastavitve Najsvetejšega oltarskoga Svestva i smrti Kristušove.)

Druga slika: škof dr. I. Tomažič blagoslavljajo množice na poti s farofa pred cerkev.

Tretja in štrta slika: Množice med sv. mešov.

Peta slika: Škof dr. I. Tomažič prihaja s spremstvom iz farofa k sv. meši: — Veličastnoga slavlja v Törnišči se je udeležilo 22 jezer vernoga naroda iz dolnjelendavske dekanije.

je bio edino te, d smo vsi Jezušovi. Posvetitev po kongresi nam je pokazala pot na štero moramo vsi stopiti. Svetek Marijinoga rojstva nam je pa pokazao zgled, kak naj se posvetimo. Pokazao nam je, naj smo tak Jezušovi, kak je bila Marija od rojstva do smrti, naj smo tak tesno združeni ž njegovim Srcom, kak je bila ona, mati njegova. Po Marijinom zgledi naj se zato vsi podamo v Srce Jezušovo i smo njegovi z vsemi kotrigami naše družine. To milost pa dosegnemo z pobožnostjov posvetitve družin Srci Jezušovomi. Črensovska fara, štera hrani del Križa Jezušovoga, je zarazmela dužnost zahvale i

zapopađnola miglaj, ki ga je dao kongres z posvetitvijov Srci Jezušovomi. Ta fara je bila prva v Slovenskoj Krajini z posvetitvijov družin. Zđaj v zvezi z evharističnim kongresom se je posvetilo v črensovskoj fari prek sto družin. Naj se ta lepa pobožnost razširi i po ostalih faraj Slovenske Krajine jo popišemo v tom Kalendari. Lepšega sada ne de mogo euharistični kongres roditi, kak če se vse družine naše krajine posvetijo Srci Jezušovomi i si zvolijo tistoga za krala, ki je sama lübezen i sama do brota, ki nam je vsem vse na tom i družinom sveti.

† IVAN ČIZMAZIA

MISIJONSKI BRAT IZ DRUŽBE SV. VINC. Pav.

V nedeljo, 10. decembra 1933 v Grobljah je večer med angelskim zvononjom mro mirne i lepe smrti misijonski brat Ivan Čizmazia, doma z Gornje Bistrice. Pokopani je bio v torek dne 12. decembra ob 10 dopodne na farnom pokopališči v Mengši poleg Grobelj, ob vzožji visikih planin Kamniških Alp. V tom lepom gorenjskom kraji do čakali njegovi telesni ostanki častitljivega vstajenja na sodni den.

Brat Čizmazia je bio eden tistih poštenih delavnih i pobožnih Prekmurcov, ki delajo čast svojoj ožjoj domovini.

Pred osmimi leti je, kak je sam nekomi povedao, med sv. mešov misijonarja napravo v svojem srci sklep, da zapusti svoj domači kraj in ođide tüdi sam v misijonsko službo, da tem ležej zveliča sebe in pomaga k zveličanji tüdi drugim. Vstopo je v misijonsko družbo sv. Vincencija Pavelskoga. Noviciat je delao v misijonišče v Grobljah. Po noviciati je ešče nadele ostao v Grobljah in prevzeo vrtnarsko službo.

Kakše je bilo življenje brata Čizmazie, se je najlepše videlo pri samostanskoj konferenci nekaj dni po njegovoj smrti.

V samostani je lepa navada, ka majo za umrlim članom konferenco, pri šteroj pove vsakši, ka je kaj lepoga opazo v življenji umrloga. Od brata Čizmazie je znao vsakši telko lepoga i spodbudnoga povedati, ka je bila na konci konference splošna sodba: brat Čizmazia je živo pravo samostansko sveto življenje. Bio je pobožen. Svoje pobožne vaje je poleg mnogoteroga svojega dela na vrti vršo jako vestno. Posebno je častio Najsvetejši zakrament i Mater božo. Če je le mogeo, je stopo bar malo v kapelo pred Najsvetejše i se priporočo Božemi Zveličarji. Na vrti je meo v kapelici Materé bože vsikdar sveže cvetje i skrbno vsak dan zalivao. — Bio je delaven. Nikdar ga ni bilo mogoče videti brez dela. V vsakšem časi i vsakšem vremeni si je znao najti delo. — Brat Čizmazia je bio nad vse ljubezniv. Kreganja i čemerov ni poznao. Za vsakšeče je bilo potrebno. Ob pravom časi vsakšemi je rad po možnosti pomagao, če je bilo potrebno. Ob pravem časi je pa znao biti tüdi vesel i prijetno šegav, da je bilo vedno prijetno, če je prišeo on v družbo.

Posebno je ljubo svojo ožjo domovino Slovensko Krajino. Novine je čteó z velikim veseljem in rad túdi drugim povedao kaj zanimivoga iz njih. Ešče malo pred smrtjov je pravo: »Če pa merjém, bom pa v nebesaj proso Boga

za našo Slovensko Krajino i njene potrebe.«

Naj bi najšeo misijonski brat Ivan Čizmazia vnogo posnemovalcov in naj pri Bogi túdi za to prosi.

SLOVENSKI JEZIK PA NAŠE NAREČJE

Spoznavaj samoga sebé — te zapovedi se malo držimo i zato ne poznamo fundamentalnih, osnovnih pitanj svojega narodnoga življenja. Vse premalo poznamo zgodovino, zemljo, umetnost, knigo i jezik svojega naroda. **Jezika** svojega ne poznamo? — se nasmehne što —, vé pa slovenski gučimo vsigdar. Istina je vse to; znamo pa túdi, da so bili i ešče so ljudje, šteri májo zmotne, slabe misli o našem jeziku. Celó na mirovnoj konferenci v Parizi so vogrski odposlanci s tem šтели našo krajino za Vogrsko pridobiti, da so dokazüivali zastopnikom vsega sveta, da smo mi ne Slovenci i da je naš jezik ne slovanski. Tak so pisali celó doma med nami ešče pred ništernimi leti. Senjalo se njim je, tistim, ki ne poznajo dobro ni ednog jezika. da mi nekši poseben »vend—slovenski« jezik gučimo i pišemo. Pa vendar ie že leta 1771. naš rojak Števan Küzmič zapisao, da so si »vogrski Slovenje« v rôdi s »Kranjci i Štajarci«, na drugoj strani pa to, da jezik »vogrski Slovenov od vsej drugi (to je: slovanskih jezikov) dosta túhoga i sebi lastivnoga ná«. Davno že, gda je jezikoslovna znanost ešče v začetki bila, je on v jedri prav v gano. Kakše je to pravo mišljenje o našem jeziku, o tom nekaj na kráci tú povemo.

Jezik pravimo tistoj skupini reči i tistomi náčini gučanja (govorenja), šteroga se poslužüje kakši narod v reči i písmi. Ne gučijo pa vsi ljudje istoga naroda z istimi rečmi, z istimi glasi — to vidimo v našoj krajini, n. pr. Dólcinci pravijo »zajtra«. Ravenci z Goričanci pa »vgojldno« itd. Záta nemremo trditi, da so Dólcinci drugi »narod« kak Goričanci — tak bi biló po pameti tistih, ki so

videli poseben »vendski« narod v Slovenskoj krajini. Vsakši jezik se deli na menše dele, na **narečja**. Narečje zovémo jezik, šteri se po različnih znakaj loči od jezika istoga naroda v drugih krajinaj. Poglednimo si to med Slovenci!

Slovcov je na slovenskoj zemli poudrügi milijon. Edne krajine so na ravnici, druge na visokih bregaj, tretje v skritih, od bregóv zaprelih dolinaj itd. Vse to vpliva na jezik naroda. Tisti, ki zavolo dobrih cest, trgovine v davnih časaj itd. mnogo i lejko pridejo iz kraja v kraj, gučijo skoro isti jezik z istimi rečmi i z istimi glasi. Vse inači je z onimi, ki živéjo daleč od cest, od mest, skriti v svoje bregače i koté i štere ločijo ali so ločile velke gošče od drugih krajin: oni gučijo vnoge »starodavne« reči, šterih nindri več ne poznajo, májo svoje posebne glase, šterih drugi niti spregovoriti nemrejo itd. Pa vendar — vse to je eden narod z ednim jezikom! Zákaj? Zavolo svoje preminočnosti.

Slovenski smo deo velikoga slovanskoga plemena; v šestom stoletji so se naši očáki naselüli tú, gde dnes živémo. V tistom časi so ešče preci isti jezik gučali vsi Slovani, ki gučijo dnes svoje jezike: ruski, poljski, češki, slovaški, lužičko-srbski, bolgarski, srbskohrvatski, slovenski pa ešče tiste, šteri so izmrli. Razumlivo je, da so zdaj po ločitvi, zavolo različnih vplivov, začnoli vsaki bole po svoje viečti, i v dugšem časi več sto let so nastanoli posebni, samostojni jeziki. Vsi slovanski jeziki májo vnogo skupnoga pa túdi različnoga. **Slovenski jezik** je v posameznih slovenskih krajinaj dobivao različna svojstva i to zavolo pokrajinskih, prometnih, tújerskih i dru-

gih vplivov. Tak so se razvila slovenska narečja. Beneški Slovenci v Italiji majo v svojem narečju mnogo različnoga od našega narečja, Dolenjci okoli Ribnice ravnotak od narečja Gorenjcov okoli Kranja, od štajerskih govorov itd. Ali nazlūk vsem razlikam pa veže vsa slovenska narečja mnogo sküpnoga i nam svedoči, da sestavljajo vsa skupno eden, slovenski jezik. To je ugotovilo življenjsko delo mnogih najbouših jezikoslovcov, zato so zaman vsa modruvanja v to ali ono smer.

Zdaj pa čüjte kakšega »gospoda«, ki med nami služi krüh, da pravi: »Prekmurci ne govoriyo slovenski!« — Na druöoj strani pa tüdi naši ljudje, bodisi šolani ali prosti, gučijo etak: »Te guči kranjski, štajerski, ne slovenski, kak mi.« Čas je že, da se spametüjemo! Slovenski gučimo vsi, — što inaçi misli, je zaslepleni ali pa nema zadosta znanja. Vendar je ne tak žmetno razmiti, da so razločki v jeziki nekaj mogočega. V vsakšem jeziki je tak, da ga v vseh krajaj ne gučijo na popunoma isti način.

Ništerne blodi ešče to, da so v našem narečju Slovenske krajine pisane tüdi knige i da ešče dnes pišemo nekaj po domačem. To je pa tüdi čisto razumlivo, če poznamo zgodovino. Prva slovenska kniga je izišla l. 1551. i je bila pisana v dolenskom narečju, kak gučijo okoli Novoga mesta i Ribnice, ar je bio pisatec tam doma. Od tistoga časa se je pisalo če duže več knjig — ali Gorenjci po svoje, Primorci, Korošci i Štajarci pa tüdi vsaki po svojem. Razlike so ne bile prevelke, ali bile so celih 400 let! Komaj pred dobrimi 80 leti smo Slovenci dobili enoten, popunoma sküpen jezik.

Prle je ne bilo slovenskih šol, ne bilo stalnih novin, zato je vsaki nekaj po domače napisao.

V našoj krajini so se začnole knige pisati l. 1715. Ar smo pa mi ločeno živeli od drüghih Slovincov, se je med nami ne mogeo vtrditi i vdomačiti sküpen književni jezik. Pa so se po naših šolaj pred 80 leti včili tüdi »kranjski«, ali sledkar je vogrščina preprečila širjenje sküpnne slovenščine — v tom je vzrok, da ešče dnes pišemo svoje narečje! Vsi ovi Slovenci so bili politično združeni v Austriji, mi smo pa bili pod Vogrskov — med nami je bio visiki zid!

Dnes se včijo pri nas v šoli slovenski književni jezik. Toga jezika nišče ne guči, tüdi šolani ne, on samo služi vsem Slovincem v knigi i v listaj, novinaj. Zato je razumlivo, da več ne bo potrebno pisati v našem narečju, gda bo že većina dobro razmila književno slovenščino.

Gučimo od svojega materinoga jezika spametno i z lübezniöov, ar je jezik svetinja!

VELIKA TORNIČKA ZALOGA

„TIVAR“ obleke

V MURSKI SOBOTI (nasproti pošte)
Lendavska cesta št. 2a.

Obveščamo, da imamo stalno veliko zalogo vsake vrste moških, fantovskih in otroških oblek i tüdi vseh vrst zimskih površnikov (kaputov) iz sukna dobre kvalitete PO NAJNIZJI TVORNIČKI CENI! Vse te obleke so domačega proizvoda, in vsled tega jih lahko dajemo po tako niski ceni.

Cene so sledeće za moške obleke:

Prvovrstna obleka iz najfajnejšega (štofa) sukna od Din 240.— do 790.—. Cela obleka iz (cajga) samo Din 140.—. Cela obleka iz (štofa) sukna samo Din 190.—. Nadalje imamo veliko izbiro moških, damskih in otroških »Hubertus« plašćev, kakor tüdi damskih plašćev iz najfajnejšega sukna in izdelave. — Prepričajte se o prvovrstni kvaliteti in o zelo niski ceni! — Obleke si lahko vsak v naši trgovini ogleda in poskuša in dajemo vsakovrstna pojasnila, ne da bi koga s tem silili, da isto mora kupiti.

»TIVAR« obleke — Murska Sobota

Oglašüvanje v kalendaraj

prevzeme najvugodnejše stari
špeciální strokovni zavod oddelek

„BLOCKNER“

v koncerni INTERREKLAM D. D.
Z A G R E B,

Masarykova 28. Telefon št. 21-65
Predlogi i stroškovniki brezplačno!

NA SMRT OBSOJENI

Grozno je, če je nedužen i poštenu človek obsojeni na smrt, poleg toga pa niti ne ve ne vore, ne dneva, gda ga skončajo . . . Ešče bole grozno je, če krivični i silni ljudje kakšega velkoga naroda — obsodijo na narodno smrt kakši mali narod, ki se nemre braniti. Dosta takših primerov se je že zgodilo, v našem časi se tak godi s Slovenci na Koroškem v Avstriji, v Italiji. Posebno žalosten vzgled pa je narod Lužičkih Srbov.

Lužički Srbi živéjo v Nemčiji, ne daleč od Berlina i od meje Češkoslovaške države. Oni so najmenjši slovanski narod, iste krvi kak mi Slovenci i gučijo podobn slovanski jezik. Oni so ostanek Polabskih Slovanov, ki so živeli po denšnjoj Nemčiji, pa so je Nemci prepravili z mnogimi krvavimi boji i s tem, da so njim vzeli jezik i je ponemčili. Lužički Srbi pa so ostali do denšnjega dneva v žmetnom boji za svoj jezik, za svoje domače návade, za svoje srbske šole, knige i novine Med njimi je delalo dosta

pisatelov, ki so napisali ogromno lepih i vučenih knjig, nastanola so mnoga društva, ki so širila med narodom znanje i plemenitost — vse to svedoči, da so si Lužički Srbi zaslužili popuno narodno slóbodo.

Liki Nemci so je vsikdar bole zavirali v njihovom deli, letos so njim pa celo zaprli njihove šolane ljudi, razpustili njihova društva, prepovedali izdajati novine i knige, pisane v lužičkosrbskoj reči i v pravičnom narodnom duhi. »Društva prijatelov Lužice«, ki obstojijo v mnogih državah, so izdala ostro spomenico proti tomí preganjanji.

Nesreča Lužičanov je, da so razcepleni med katoličane i lüterane; zadnjih je največ i med njimi se najbolje širi nemštvo! Vseh Lužičanov je okoli 130 jezer, med njimi okoli 15.000 katoličanov. Njnjihove lepe narodne noše pozna ves svet. Spominjamo se preganjanih bratov z želami, naj bi njim Bog dao vso slóbodo! . . .

PREGLED

SLOVENIJA

Ljubljanski púšpek — 50 letnik.

Dne 9. marca 1933. je doživo petdeseto leto življenja dr. Gregor Rožman, púšpek v Ljubljani. Narodo se je leta 1833. v Šmiheli pri Pliberki na Koroškem. Od l. 1920. je bio profesor na ljubljanskem vseučilišči, l. 1929. je bio imenovani za pomožnoga púšpeka, 1. avgusta 1930. pa je postano ljubljanski škof. Velki prijateo mladine i goreči dühovnik — Bog ga živi!

† Dr. Andrej Karlin, naš púšpek.

5. aprila je Bog k sebi pozvao knezoškofa lavantinske púšpekije i apoštolskoga administratora Slovenske krajine — doktora Andreja Karlina. Narodo se je 15. nov. 1857. v Staroj Loki, bliži škofje Loke. — Od leta 1910. do 1921. je bio púšpek v Trsti; te so ga Taljanje

pregnali. Leta 1923. je postano púšpek v Maribori i upraviteo Slovenske krajine. On je bio prvi slovenski púšpek, ki je delio sv. firmo med nami i posvećivao naše dühovnike.

† Prelat Andrej Kalan.

V Ljubljani je 3. junija 1933. mro prelat, stolni proš i ravnateo sirotišnice »Marijanišče«. Narodo se je 2. dec. 1858. v Staroj Loki na Gorenjskom. Velke zasluge ma za slovenski katoličanski tisk: ustanovo je tjednik »Domoljub«, vrejüvao 10 let dnevnik »Slovenec«, nastavo Katoliško tiskovno društvo, napisao i posloveno več knjig itd. — Ravnotak je bio delaven v političnoj borbi katoličanov v Sloveniji; bio je pomočnik dr. Janeza E. Kreka. Kelko je

včino za siromake vsake vrste, pa zna samo Bog. Naj počiva v božoj Dobroti!

Narodna galerija v Ljubljani.

22. junija so slovesno odpri v Ljubljani slovensko »Narodno galerijo«. To je velika zbirka podob (slik), kipov i drugih umetnin. Štere so nameščene v 12 dvoranaj. Dnes je zbranih že 215 podob, 7 stenskih podob (na zidi), 54 kipov i 2 oltara.

L. 1918. se je nastavilo društvo, ki je začelo zbirati »najbolše umetnine vseh časov, štere je stvoro slovenski duh«, da bi s tem postavili »nemilivi spomenik Slovenstva« i »zagotovili Slovincem glas popuno kulturnoga naroda«, kak pravi razglas iz l. 1918. Brezi dvojbe je to delo ogromnoga pomena za duševno življenje Slovincov. Posebnost i redkost te zbirke pa je to, da niti v Zagrebi, Belgradi, Beči, Gradci, Pragi itd. nemajo zbirke, gde bi bile zbrane samo domače umetnine, liki so znosili dela iz vseh narodov. »Narodna galerija« v Ljubljani pa zbira samo slovenska dela. To zbiranje ide vsigdar naprej i se bo nadaljavalo, dokeč bo kaj Slovincov v Sloveniji.

Naj nišče, ki obišče Ljubljano, ne pozabi poglednoti naše »Narodne galerije«! Duševno delo naših prednikov nam dava moč i kaže pot za naše mišljenje i delo vsigdar vekšoj popunosti.

Proslava Odrašenja.

V Ljubljani smo katoličanski Slovenci 30. julija 1933. slovesno obhajali 1900 letnico smrti Jezusa Kristuša, štere se je v tom leti spominao ves krščanski svet. Ob toj priliki je služo svojo biserino mešo (60 letnico mešništva) nadpüšpek dr. Anton Bonaventura Jeglič. Prišlo je okoli 60.000 Slovincov i skoro vsi püšpeki Jugoslavije na to slovesnost.

Nadškof Jeglič se je narodo 29. maja 1850. v Begunjač blüzi Brezij. Bio je kanonik v Sarajevi, l. 1898 pa je postano püšpek v Ljubljani. S svojov gorečnostjov je prenov vse življenje Slovenije. L. 1930. je bio imenovani za naslovnoga nadpüšpeka i je odišeo v pokoj v Gornji grad.

V treseto leto je stopo Marijin list.

Prgišča naroda, kak smo mi 65 jezero duš je 30 let gordržala Marijin list. Kak je to mogoče? Napravila je to lübezen. Lübezen našega naroda do Marije, i njena lübezen do našega naroda. To je pot, po šteroj de tüdi naprej živo Marijin list. Gojiti moramo prebivalci Slov. Krajine v svojem srci lübezen do Bl. Device Marije. Njeno čisto, trezno, ponizno, zadovolno življenje se mora preseliti v naše domove, pa nam Marija vsikdar ostane pomočnica, pa vsikdar bo živo njeni list, Marijin list. Tak naj bo.

Ivan Pregelj — 50 letnik.

Najznamenitejši živeči slovenski pisateo Ivan Pregelj se je narodo 27. oktobra 1883. pri Sv. Luciji ob Soči na Tolminskom (zdaj v Italiji), zda je gimnazijski profesor v Ljubljani. Njegovih knjig je izišlo že 25, dosta spisov pa je ešče v raznih listaj. Njegove morskoe pripovesti poznamo tüdi v našoj krajini:: Mlada Breda, Peter Pavel Glavar, Božji mejniki, Umreti nočejo. — Nišče je ne popisao telko slovenskih krajin (Tolminsko, Istro, Gorenjsko, Koroško itd.), kak on. Pregelj je stvoro iz svoje globoke katoličanske duše prve i najlepše podobe slovenskoga duhovnika (Plebanus Joannes itd.); njegova dela so globoko versko i slovensko živa, puna bogatih misli i prelepa v jeziki. Njegova dela bi mogli čteti po naših vesnicaj sküjno pod vodstvom kakšega šolanoga človeka! Pisatelj ne pišejo za sebe, liki za narod — zato je slepi narod, ki se ne poglabla v duševno bogastvo, štero so stvorili njegovi sinovje! Več čtenja med nas, menje postaplanja i dugoga časa med mladinov, več duševnoga življenja! Gospodje duhovniki i vučitelje, pomagajte v tom deli našemi narodi ... Če pripoznamo vrednost duševnoga življenja, te tüdi skrbimo za to, da zagori ogen lepote med nami!

Slovenci so raztrošeni po Nemčiji, Franciji, Ameriki, Aziji, Afriki ... Mnogo jezer naših bratov i sester se po-

taplja v morji tujega jezika i tujega duha. Mislimo mi na nje? Ste poslali svojim v tujini dobre slovenske novine i knjige? Vsaki si naj pritrga od služa nekaj za duševen krüj, ar človek ne žive samo od krüha . . . Vsaki, ki to čteš, poskrbi se, da bar eden Slovenec v tujini dobi v roke dobro domače čtenje! Opomeni na to njega ali njegove domače, pošli njemi sam! — Gda boš pa sam šo v svet, vzemi s sebov bar naš Kalendar!

Letina.

Spomenoli smo se z ništernih dogodkov premineočega leta, šteri so pomenlivi za Slovenijo. To so sami dogodki iz duševnoga življenja, ar smo osvedo-

čeni, da nam samo poglobleno versko i narodno čutenje pa življenje more prnesti srečnejše čase! Na vse strani so se čüle tožbe tüdi v leti Gospodovom 1933., da nam slabo ide. Pomenkanje se širi vsigdar bole tüdi med slovenskim narodom. V tom pogledi smo šli to leto nazaj, ne naprej. Ešče hüjša i vekša pa je duševna stiska i nevola, v štero se čiduže bole potaplamo. To je ne samo duševna stiska na večno življenje gledoč, liki tüdi na zemelsko. Liki ne bojmo se! Bojmo močni, čuvajmo svoje vse i vsigdar do zadnjega! Iščimo tolažbe v duhovnom: v veri, v slovenskoj dobroj knigi, v dobrih novinaj . . . Lübiamo svoj jezik i svoj narod, nad vse pa Boga, ki nas naj očuva i vodi v srečnejše novo leto 1934!

SLOVENSKA KRAJINA

»Novine« — dvajseti let!

Naše prilüblene »Novine« so se s 4. decembrom 1932. začnole tiskati v Kra-

Dr. August Pavel, r. 1886 na Cankovi, je profesor i ravniteo muzeja v Somboteli. Pisao je pesmi v Novine i Kalendar, mnogo pa je pisao od našega narečja v znanstvene knige i liste.

nji, kama so se preselile iz Sobote za toga volo, ar so bivali urednik Joško Maučec, visokošolec, i drügi glavni pisci v Ljubljani. Zdaj so dobile »Novine« lepšo obliko zavolo čistoga tiska i mnogih podob, štere so redno prinašale. Tüdi vsebina je postanola ešče bole živa — ali četüdi so naši mladi lüdje jako goreče pisali, je zavolo ostre zime, štera vlada na Gorenjskom okoli Ljubljane i Kranja, večkrat zapadno beli sneg tüdi »Novine« . . . Tak so »Novine« vse žive i zanimive stopile v dvajseto leto svojega življenja! Što dobro premisli vso njihovo zgodovino i žmetne čase pa prilike, v šterih so izhajale v Somboteli, Maribori, Lendavi, Soboti . . . tisti ne more čüdüvati vrelosti, štera je nje vzdržala, vrelosti lüdstva i piscov! Mnogo listov se je začnole v Slovenskoj krajini proti njim — v jesen 1932. »Novi čas« z ništernimi številkami — liki vsi so naskoro preminoli, ar so ne pognali korná v düši našega lüdstva! — 7. maja 1933. so »Novine« z 19. šte. začnole izhajati v Lendavi, Lübiamo svoje kršćanske »Novine«, ki so pisane naravnoč za potreboče naše krajine!

9. marca 1933. je v Črensovcih mro g. plebanoš Jožef Čačič. Več so pisale o njem »Novine« 19. marca i »Marijin list« v 4. številki, gde je tudi njegova slika. Naj počiva v miri!

V jesen 1933. bi se mogoče odpreti 5. razred na drž. realnoj gimnaziji v Soboti. Na žalost se je to ne zgodilo, — zakaj, to je očivesno ne znano, samo skrivoma se je kaj čulo ...

ZANIMIVOSTI

Nebotičniki ali donebniki se zovejo velikanske hiže v Ameriki, v zadnjem časi tudi v Evropi. Najvišiji so v New Yorki (Nju jork); prvi l. 1908. je bio visiki 202 metra i je meo 47 nadstropij (štokov). Zdaj meri najvišiji 420 m i ma 102 nadstropji, oken 10.000, mesta ma za 25.000 ljudi (Štrtina Slovenske krajine!). V Ljubljani je od l. 1932. nebotičnik, visiki 53 m z 12 nadstropji.

Eifflov tōren v Parizi je visiki 300 m, postavili so ga l. 1889. iz železa. Služi za razgled.

Kak hitro plavajo? Najbouši plavač je preplavao daljavo 100 m v 57.4 sekunde, 400 m pa v 4 minutaj i 50 sekundaj, 1500 m pa v 19 min. i 7 sek.

Naglost železnice. Najhitrejše železnice v Evropi vozijo med Londonom i Edinburghom s povprečnom hitrostjov, 90 km na vōro. — O Veržeja do Dokležovja pa malo hitrej kak puž!

Pa letalo ali aeroplan? Leti v minuti 10 km daleč. Zdigne se že tudi 13.165 m visiko.

Prvo slovensko knigo je napisao i izdao Primož Trubar l. 1551. v Tübingeni v Nemčiji. Bila sta to abecednik i katekizmuš, tiskaniva z nemškimi črk-njami.

Za 20 dinarov dobiš pet dobrih i lepih knjig, če se zapišeš v Družbo sv. Mohorja. Što nešče toga dara?!

Zgorela je v začetki 1933 velka francoska ladja Atlantik, škode je 500 milijonov frankov; mrtvih je bilo okoli 20 potnikov.

Za 55 milijonov dinarov je spila Ljubljana alkoholnih pijač v ednom leti. Kak pa se müdi tü mnogo tüjcov.

Ka je meteor? Deo zvezde, ki spadne na zemlo, zda se nam vidi, da je »zvezda

spadnola«. V Mehiki je spadno meteor v obliki kamenoga tela, ki je vagao 50.000 kil. V Rusiji je spadno ešče vekši s takšov silov, da je 15 kvadratnih kilometrov okoli pomeo vse gošče; vdoro se je več kak 100 m globoko z zemlo, pravijo, da je žmeten pou milijona ton) 1 tona = 1000 kil)!

120 let stara ženska je lani mrla v Mehiki.

Najvišiša železnica na sveti vozi v državi Perú v Južnoj Ameriki 5357 m visiko v goraj.

Jugoslavija je mela od svojega začetka do jeseni 1933. leta 22 vlad.

Petnajst let je minolo 1. decembra 1933. od zedinjenja Srbov, Hrvatov i Slovincov v skupno državo.

Več Slovincov je bilo obsojenih v preminočem leti na vozo od 6 mesecov do 1½ leta zavolo dogodkov v Šenčuri na Gorenjskom.

V Parizi so v preminočem leti začnoli zidati 80 novih cerkvi.

2500 m v globočino je skočo iz zrakoplova neki Rus s pomočjov padobrana, šteri se med letom odpre. To pot je 41 sekundi srečno opravo!

Kak narašča Europa? Na leto pride na 1000 ljudi približno telko novorojenčkov: Španija 30, Italija 26, Nizozemska 23, Danska 20, Nemčija 19, Francija 18, Švica 17, Anglija 16, — Na Japonskom sev ednoj minuti narodijo štirje. Podobno se pomnožavlo Kitajci.

Boljševiki na Ruskom so v revoluciji 1917. leta razdelili 50 milijonov hektarov veleposestniške zemle.

Razpūščena so bila v začetki l. 1933. vsa prosvetna društva, združena v Prosvetnoj zvezi. Tudi naša krajina je zgūbila ognjišča znanja i poštenjá.

DELO SLOVENSКИH MISIJONARJEV

Že v 18. stoletju sta delovala v Zadnji Indiji dva slovenska jezuita, brata Ivan Krstnik in Ivan Pavel Mesar. Ivan Krstnik je umrl v Tonkinu kot mučenec. Pozneje ne beremo več o slovenskih misijonarjih v Prednji ali Zadnji Indiji. V 19. stoletju se je vsa misijonska pozornost Slovencev obrnila v Ameriko in Afriko, kjer sta delovala naša velika misijonarja Baraga in Knoblehar. Sedanji čas pa vidimo poleg misijonskega dela Slovencev v Afriki predvsem delovanje naših misijonarjev na Kitajskem in zadnjih deset let v obeh Indijah.

»Koncem letošnjega leta moramo napraviti pred tukajšnjo komisijo izpit v siamščini in lahko si mislite, da to ni mala skrb.« Ko sta za silo znali jezik, je bilo že treba na delo: »Hiša za nas je pripravljena in vse je urejeno, da pričnemo s februarjem (1925) javno dekliško šolo. Hiša je za naše oči silno zane-marjena in umazana. Vse bomo lepo osnažile in uredile po svoje. A prišla je bolezen, »ki ni udarec le za nas, marveč tudi udarec za našega predobrega škofa.« Škof namreč želi, »da nastane tu šola, izvrstna šola in zavod.« — »V

M. Rafaela Vurnik (stoječa) z gojenkami v Bangkoku.

Letos bo deset let, odkar sta odpo-tovali iz domovine in prišli v Siam (Zad-nja Indija) dve slovenski uršulinki m. Ksaverija Pirc in m. Rafaela Vurnik. Njuna pisma nam govore o skrbeh in delu v misijonskem življenju:

svoji hiši smo od 23. I. (1925). Draga sestra Rafaela nam nadomešča prednico, ki je zbolela in jo bodo poslali najbrž v kak hladnejši kraj.« Komaj je bilo vse urejeno, »smo začele šolo. V notranji šoli imamo tri razrede z več oddelki.

Nega poučuje sestra Rafaela s pomočjo neke učiteljice, za drugega imamo siamsko gospodično učiteljico in v tretji razred z angleškim učnim jezikom so postavili mene (piše m. Ksaverija).« Delo je težko, navidez nezmagljivo, toda »polne smo zaupanja, kajti čim nezmožnejše smo, toliko več smemo pričakovati od božje pomoči.«

Poleg šole je zrastle kmalu tudi sirotišnica: »Otroci različnih narodov obkrožajo redovnico. Dobra srca so se usmilila teh sirot in jih privedla v zavod. To je začetek sirotišča. Otroci sužnjev se gneto okoli sestre. Otroci vedo, da so našli mater, ki jih ne bo več pretepala, stradala, da so našli skrbno, ljubeče srce, ki jim hoče posvetiti vso pozornost, da jih osreči časno in večno. Hudo nam je, da ne moremo sprejemati še novorojenčkov, ker nikakor ne moremo samo tri zadostovati že toli obsežnemu delokrogu.«

Kmalu je prišla še bridka ločitev. M. Ksaverija je morala 25. V. 1925 odpotovati v Svatov na Kitajsko, kamor sta bili prvotno namenjeni obe. Delo uršulink v Bangkoku pa je dalje napredovalo. Tako piše m. Rafaela: »Za šolstvo je nastopila nova doba, v kateri se tudi Siamci in Siamke ne zadovolje več s samo versko vzgojo (bonceev). Radi tega se hitro polnijo drugoverske šole, ki nudijo priliko, da se vsi (dečki in deklice) izobrazijo tudi v svetnih vedah. Ko je bil apostolski delegat Konstantin Aiutti meseca aprila (1926) tukaj, je sprevidel, da je nujno potrebno, da katoliške šole dvignemo. Bratje sv. Gabrijele naj ustanove moško učiteljsiše, me pa žensko. Zato bo treba predvsem primernega poslopja.« To je bil naslednji prvi cilj, ki so ga hotele doseči. Obe šoli s sirotiščem sta med tem lepo napredovali, čeprav so prišle vmes težave. Tako so morale opustiti kitajsko šolo: »Ker so si starši učencev izbrali za svoj načrt svobodomiselnost, zato smo morale

tudi me opustiti dekliški oddelek na tisti šoli.«

Vendar se je cilj, ki ga je postavil apostolski delegat l. 1926, vedno bolj bližal. Ogledovanja za nakup novega poslopja ali stavbišča so se vršila večkrat. Končno se jim je posrečilo leta 1927. ceno kupiti staro poslopje. Z marljivostjo so ga preuredile in prizidale šolske prostore. Poleg tega so prišle na pomoč nove moči iz Evrope. Tako bo mogoče začeti tudi z učiteljsišem.

Že l. 1928 izkazuje njihovo delo lepe številke. V obeh šolah, ki so jih vodile sestre uršulinke, je bilo tedaj 187 učenk, v sirotišču pa, ki je nastalo l. 1926, 25 sirot. »Le dejstvo, da jim nudimo v naši šoli več kot v poganskih, jih vodi v katoliško šolo.« Da se pa more vzdržati šola na višini, je treba vestnega dela. »Priprave za šolo je slednji dan dovolj. Letos (1927) mi je bilo treba zamenjati angleščino s siamsčino. Primankuje učiteljic. Bog se me usmili!« Kaj čudno, če tako zakliče še tako goreča misijonarka ob misli, da bo morala poučevati v jeziku, ki bi se ga morala sama še vedno učiti. Gotovo so se m. Rafaeli skrbi še povečale, ko je od l. 1933. obenem še prednica uršulink v Bangkoku.

Tako je življenje naših misijonark. Delo je na videz nezatno in malo misijonsko, a vendar v sedanjih časih edino sredstvo, da se polagoma širi krščanski duh in pripravljajo srca za Kristusov nauk. Morda bo k širjenju katoliške vere v Siamu kaj pripomogel novi zakon, ki so po njem vse vere enakopravne in budizem ni več državna vera. Na vsak način je delo v Siamu težavno. »Mnenje vseh misijonarjev v Siamu je, da katoliška vera ne bo prodrla, dokler bodo višji krogi tako mirno spali v budizmu.« Koliko dela čaka še misijonarjev v Siamu, nam kažejo naslednje številke. Prebivalcev je okoli 12 milijonov, katoličanov samo 33.000; poganskih pagod in samostanov je okoli 16.700, katoliških cerkva in kapel samo 61; poganskih du-

hovnikov (bonceev) je 133.000, katoliških duhovnikov 74 in okoli 110 semeniščnikov.

Da se to ljudstvo zbudi iz smrtne spanja, je potrebna molitev. Zato imamo tudi v Bangkoku poseben bogomiseln red, ki samo moli in kliče božjo milost na prebivalce v Siamu. Tudi tukaj imamo Slovenko. To je karmeličanka *Marija Immaculata* od presv. Trojice (Franko), ki je l. 1929 odšla v misijone iz karmeličanskega samostana na Selu pri Ljubljani.

postajo Laitkynsew, ki mu je izročena v oskrbo. Tudi njegova pisma kažejo, kako bi bilo treba še mnogo delavcev za božji vinograd: »Naš okraj meri po dolgem skoraj 250 km in približno 100 km v širino. Katoličani so raztreseni po 90 vaseh. V Šilongu je okoli 2.000 katoličanov. Za vse pa sta samo dva misijonarja.« Radi pomanjkanja duhovnikov morajo pomagati katehisti. A tudi tu doživljajo misijonarji bridkosti, ki bi jih mi lahko vsaj nekoliko ublažili: »Letos smo morali odpustiti nekoliko kate-

Salezijanski misijonarji Martin Berlec, Karel Mlekuž, Anton Jakša, Ludovik Pernišek, Martin Povše.

Leto dni za prvima slovenskima misijonarkama sta odšla v Gospodovo žetev v Indiji tudi dva salezijanca: klerik Karel Mlekuž in misijonski brat Martin Berlec. Zadnji se je l. 1928 vrnil v domovino in potem odšel v Ameriko, ker je hotel postati duhovnik, da bi mogel še več storiti za pogane. A Bog je hotel drugače in ga je kmalu poklical k sebi. Karel Mlekuž pa je dovršil študije v Šilongu (Assam) in potem ostal tam kot misijonski delavec. Lansko leto pa je odšel na 60 km oddaljeno misijonsko

histov, ker nam primanjkuje sredstev.« Misijonarji raje trpe pomanjkanje, kakor pa da bi duše trpele škodo: »Na svojih potovanjih večkrat niti vinarja ne potrošim.« Poleg neposrednega misijonskega dela mora naš misijonar skrbeti še za šolo, gospodarsko izobrazbo domačinov in zlasti tudi za katoliški tisk. Zadnji mu da mnogo dela: »Naš mesečnik v jeziku khasi, ki se tiska na 12 straneh, pišem skoraj popolnoma sam. Poleg tega se bavim s pisanjem poučnih knjig.«

ZMAGOSLAVJE NAŠEGA MISIJONA V BENGALIJI

P. Stanko Poderžaj S. J., pisec tega sestavka,
kot novomašnik.

Zastava že vihra...

Raz misijonsko postajo v Bošontiju vihra belo-rumena papeška zastava. Pretresljiva je vest, ki jo plapolaje oznanja: da se je v božjem imenu začel tod strahoviti vekovni boj med knezom teme in Kraljem Luči, ki se bo končati mogel in moral z zmago božjih idej. Srečni smo lahko, da so to zastavo v Bošontiju smeli razviti prav naši misijonarji. Njihov boj za duše je že nekaj let sem častna zadeva nas vseh. Zato ga tudi vsakdo z zanimanjem spremlja. Nešteti povprašujejo po uspehih, načinu misijonarjenja, po velikih in neznatnih novi-

cah. Bošonti, s katerim se danes — deloma zmotno — označuje vse naše prizadevanje v Bengaliji, si je v neverjetno kratkem času osvojil srca katoliških Slovencev in Hrvatov.

Kaj je Bošonti?

Kaj je Bošonti? Kje se nahaja? Kakšno mesto zavzemajo kraji, v katerih delujejo naši misijonarji, z ozirom na politični in upravni položaj v Indiji?

Prav bo, če najprej povemo, da je vsa ogromna Indija (351 milijonov prebivalcev) razdeljena na devet pokrajin (provinc). Med temi devetero pokrajinami je po površini Bengalija sicer najmanjša (meri 82.200 kvadratnih milj), pa zato po gostoti prebivalstva poseka vseh osem drugih. Leta 1921 je štela 47 in pol milijona prebivalcev, danes jih gotovo že najmanj 55 milijonov. Upravno je Bengalija razdeljena na pet delov. Naš misijon se nahaja v takozvanem prezidentskem, t. j. prestolnem delu (tako imenovanem po prestolnici Kalkuti), ki se imenuje tudi Ožja Bengalija. Šteje pa ožja Bengalija 10 milijonov duš. Razdeljena je na šest okrožij, katerih eno je 24 - Parganas.*) Ta je leta 1921 štel

* štiriindvajseti Parganas; ime izvira še iz časov, ko je bila Bengalija podložna mohamedanskim vladarjem, ki so vso pokrajino v davčne svrhe razrezali na upravne enote »parganase«, katere so enostavno s številkami zaznamovali. Naš »parganas« je bil štiriindvajseti tak »parganas«. Poleg »santalskega Parganasa« pod Himalajo je 24. Parganas edina sled mohamedanske razdelitve. Vsi ostali »parganasi« imajo danes druga imena. (Sanderbens-Sunderbans) je samo južni del 24. Parganasa.)

2,682.205 duš (danes jih šteje najbrž okroglo tri milijone). To je naš 24-Parganas, ki naj bi postal naš samostojni misijon. Meri 4.856 kvadratnih milj, štel pa je l. 1921 533.607 hiš v 28 mestih in 3.399 vaseh.

Bošonti je samo ena teh neznatnih vasic z okroglo 1000 dušami. In vendar je prav odtod zasvetila luč sv. vere temu delu Bengalije. Leta 1873 je prvi misijonar stopil na bošontska tla. 23. oktobra tega leta je zboru domačinov označil krščansko blagovest, pridobil vaške starešine in misijonska postaja je bila ustanovljena. Ker pa se je kasneje krščanstvo drugod ugodneje razvijalo, so misijonarji težišče polagoma prenesli po vrsti naprej v vas Kharry, potem v Kalkuti najbližji Raghapur (tudi samo vas), in nazadnje v vas Morapaj. Tu je krščanski živelj najlepše uspeval, dokler ni nazadnje leta 1930 zopet vstala k novemu življenju že zdavnaj opuščena postojanka Bošonti. Danes je Bošonti najsvetlejša točka misijonarskega prizadevanja med Bengalci. Saj je edina postaja, kjer se je po prizadevanju o. Mesa-riča v prav zadnjem času posrečilo pridobiti krščanstvu pravih hinduistov.

Cerkvica v bošontskem okraju.

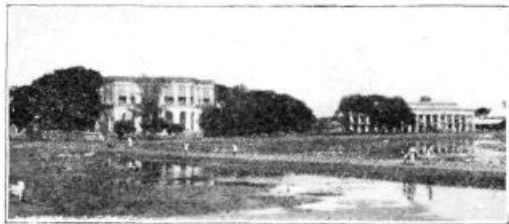
Pozorišče našega misijonskega dela.

Prebivalci Bošontija in 24-Pargana- sa sploh so večinoma hinduisti; deloma so mohamedanci, nekaj pa je protestantov. Katoličani, kakor že rečeno, so razdeljeni na zgoraj omenjene štiri misi-

jske postaje. Je pa še dosti krajev, zlasti na zelo plodnem in bogatejšem severu 24-Parganasa, kamor misijonarji še niso prodrli.

Dežela je ravna, sama naplavljena zemlja. Po sebi zelo rodovitna, a navzlic temu slabo rodi, ker je še vsa nasičena s soljo, katero je morje pustilo za seboj. Dobro rodi samo tam, kjer jo že dalj časa obdelujejo in čistijo. Čim bolj se bližamo jugovzhodu, tem slabša so polja. Tam so namreč šele pred kratkim iztrebili džunglo, postavili siromašne kolibe in začeli sejati riž. Ta je domačinom razen sadja skoraj edini pridelek. Poleg tega so vsa boljša posestva in večina zemlje v rokah bogatih zemindarjev. Ti pa večinoma sploh ne živijo na deželi, temveč v razkošni Kalkuti. Posestva jim upravljajo razni oskrbniki, domačini so kvečjemu lahko podnajemniki. Dajatve v korist pravemu lastniku zemlje so potem tako visoke, da si z zemljo le redki opomorejo. Zato so tudi ljudje po teh krajih sila revni. Jedo večinoma le po dvakrat na dan. Dokler traja pridelek, se hranijo z rižem. Pozneje pa stradajo. Nadlegujejo tiste, ki še kaj imajo, moledujejo, mnogi tudi ropajo. Pred novo rižno žetvijo so indijski časopisi polni poročil o tatvinah in razbojstvih, ki jih zagreše taki lačni razbojniki. V Bengaliji jim pravimo »dakoiti«, časopisi pa pišejo o »dakoitstvih«. — Za priboljšek služijo vsem slojem ribe, ki jih love po rekah, prekopih in rečnih odtokih. Teh je vse polno.

Družabno so Bengalci 24-Parganasa večinoma na stopnji nomadov. Življenje jim uravnavajo strogi kastni predpisi. Ti so misijonarjeva največja zapreka. Žalostno je, da žena tudi med izpreobrnjenci še nima tistega položaja, kakor bi ga mogla in po krščanskih načelih morala imeti. Tu čaka misijonarje še velika naloga. Žena je zelo zapostavljena. Kakor jo je nedavno misijonar opisal: razumno bitje, ki mora po dvakrat na dan možu in družini pripraviti obed in

»Mesto« Canning.

biti možu v vsem popolnoma na razpolago. Vzgoja otrok je slaba, nemoralnost strašna.

Sicer pa tudi ni čudno, če so ljudje, ki so drugače zelo občutljivi in naravnost nežni, v gotovem oziru topi in hrpavi čez mero. Že sam neprestan boj z naravo v tako neugodnih podnebnih razmerah, ob nezadostni hrani in neznosni vročini, domačina čez mero ubija. Namesto da bi ga krepil in ga delal zdravega, močnega in odpornega, mu sesa zadnje sile iz že tako slabotnega telesa. Skozi te kraje se v strugah premnogih rek in prekopov vale proti morju rumeni Gangesovi valovi. Ob deževni dobi se prelijejo čez obrežne nasipe in zlasti zaradi preobilne soli uničujejo pridelek ubogih domačinov. Pa tudi tam, kjer so nasipi dovolj visoki in močni, da naval vodovja odbijejo, je v zemlji še od prej toliko soli, da pridelek ne more biti bogve kakšen. Zato se za te kraje niti domačin niti tujec ni nikoli posebno zanimal. Edinstven je poizkus lorda Canninga, da bi kalkutsko glavno пристanišče prenesel v bližino Bošontija, ob obale reke Matle. Boj z neizprosno naravo je bil prehud. Danes pač teče do mesta Canninga železnica, pristanišče pa je zapuščeno. Sol, previsoka plima in druge neprilike so velikopotezni načrt onemogočile.

Bošontiju najbližja je reka Matla. V zgornjem teku je več sto metrov široka, malo nižje doli pa po eden in kmalu tudi po več kilometrov. Reka Matla teče od Canninga naprej naravnost proti jugu;

ravno pred Bošontijem pa se nenadoma obrne proti vzhodu. Še malo dalje vodi glavni del zopet proti jugu, ožji pa naravnost naprej proti vzhodu. Ob tem vzhodnem delu, ki je le kakšnih 100 metrov širok, leži naš Bošonti. Kakor vsi drugi obrežni kraji, je tudi Bošonti od vode zaščiten po visokem nasipu, ob rečni strani z nizkim grmovjem zasajenem. V deževni dobi deli nasip rečno vodo od tiste, ki pokriva rižna polja. Dvojno nalogo tedaj ima: predvsem varovati polja pred rečno vodo; ta je namreč slana zaradi visoke plime in pa se ob času viharjev in nenadnega vodnega zastoja morska voda po strugi začene daleč nazaj; druga naloga nasipa pa je, da se voda, ki polja namaka, ob času oseke (ki pomeni razliko celih šest metrov v višini rečne in morske gladine) ne zlije v reko in ne odteče. Če bi presahnila sladka voda, bi uvel tudi riž. Ta mora namreč rasti v stoječi vodi, dokler ne začne cveteti.

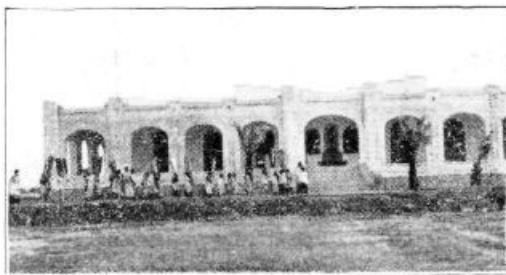
Na zunaj se Bošonti ne razlikuje prav nič od drugih vasi. Ima pa svojo pošto ter po motornem čolnu vsakdanjo zvezo z železniško postajo v poldrugo uro oddaljenem Canningu. Je pa Bošonti zadnja večja naselbina v teh krajih. Dve uri dalje proti vzhodu in jugu se začne divja goščava ali džungla, po kateri se svobodno sprehajajo tigri in divji sloni. Krokodilov pa je povsod dosti in preveč.

Bošontske žene in otroci.

Ustanovitev in razvoj misijonske postaje

Še leta 1929. je Bošonti v misijonskem oziru le životaril. Je bil pač predaleč od svojega misijonskega središča v Moraraju. Raztrgana koliba za misijonarja, razdrapana kapelica na črvivih bambusovih koleh in pa zanemarjena kočica za misijonarko je bila dediščina, ki jo je prejel o. Mesarič, ko je koncem marca pripotoval v 50 let zapuščeni Bošonti. 305 takozvanih kristjanov je obenem prešlo v njegovo oskrbo. Ostalo je bilo prepuščeno njegovi gorečnosti. Naš misijonar je takoj začel z na široko zasnovanim misijonskim delom. Širokogrudnost in neprestana moralna in gmotna podpora od strani sedanjega našega nadpastirja msgr. Periera D. J., v Kalkuti, velikodušna pomoč od doma, bistrournost in spretnost o. Antona Vizjaka, ki je kmalu prihitel o. Mesariču na pomoč, vse to je nevtrudnemu misijonarju omogočilo pretežno začetno delo. Kmalu je bil ustvarjen prvi veliki načrt: zidanje nove postaje. Ker pa se je o tem tudi pri nas že podrobneje pisalo (gl. prejšnje letnike »Glasnika Srca Jezusovega«), podrobnosti ne ponavljamo. Znano je tudi, da se je obema misijonarjema kmalu pridružil še brat-lajnik Francé Drobnič, ki si je do danes stekel premnogo zaslug za prosep misijonskega dela v Bošontiju in okolici. O. Anton Vizjak pa je kmalu nevarno zbolel in je

Postaja Bošonti.

moral najprej v tropsko bolnišnico v Kalkuto, potem pa v domovino. Medtem je zlasti po prizadevanju belgijskega misijonarja-duhovnika, med vojno letalca, po vojni pa inženirja, o. Jacquemotta D. J., v Bošontiju zrasla nova zgradba s šolo. Upravlja jo letos o. Jože Vizjak, na katerem je tudi drugače breme vse postaje, kadar o. Mesarič potuje po okrožju.

Napredek Bošontija je bil v zadnjih dveh letih tak, da se misijonarji sami čudijo, kako so poprej sploh mogli vztrajati. Največji križ so jim bili domačini sami. Nestalni, hitro dovzetni, pa zelo spremenljivi in zato nezanesljivi. Bo treba tudi še zdaj mnogo dela, predno se bodo ti drugače sprejemljivi značaji utrdili in ustalili. Mnogo so nagajali tudi protestantje raznih veroizpovedi. Globlje sicer niso prodri, saj so svoje vernike držali vkup večinoma le z denarjem in podobnimi ugodnostmi, pa je vendarle protestantizem povečal razrvanost in versko malomarnost. Zdaj je protestantom v Bošontiju že odklenkalo in se te mesece zadnji njihovi pastirji selijo v druge kraje. — Tudi stanovanje in življenski pogoji sploh do lani niso bili zavidanja vredni. Mislimo si katerokoli indijsko kočico, kakor so ponavadi po vaseh, ni je med njimi, ki bi po naših zapadnih pojmih ustrezala potrebam tudi najskromnejšega človeka. In vendar so misijonarji dve leti živeli v takih bambusovih kolibah, polnih raričesa in razne golazni. Zraven jih je mučila vlaga, sol in malarija, pa še sto in

Brat Franc Drobnič gre na pot.

sto drugih nepravil. Z železno voljo in neprestanim božjim blagoslovom okrep-
ljeni so misijonarji vztrajali. Počasi je
njih delo napredovalo, z zgraditvijo no-
ve postaje pa je njih delovanje dobilo
krepko hrbtnico. Saj je dobro urejena
osrednja misijonska postaja, kakršna
je zdaj bošontska, za misijonarja isto,
kar je za železničarja postaja, za mor-
narja пристanišče ali za letalca letališče.
Primerja je dobra, ker zlasti povdara po-
men take postaje. Kajpada s tem, da je
sezidana osrednja postaja, težave in ne-
varnosti še nikakor niso pri kraju. Ure-
jena postaja je samo zavetišče in za-
sloba, ki misijonarju sploh omogočuje
potrebno misijonsko delo. Zlasti v za-
četku je namreč misijonar v prvi vrsti
popotnik, truden in izdelan popotnik:
neprestan zunaj, na lovu za dušami.

Čujmo bošontskega misijonarja, kako
nam opisuje tako svojo apostolsko pot:

»Naj Vam malo opišem svoja misi-
jonska potovanja. Mnogo žrtev zahte-
vajo. Silni napori, pomanjkanje, to je
moj vsakdanji kruh. Ker nimam čolna,
bredem vodo včasih do pasu preko polj
in močvirij in ne vem, kdaj se zvrnem
v še globljo jamo. Pridem zvečer do one-
mogliosti utrujen v selo. Najrajši bi se
odpočil. Ali takoj moram k bolnikom,
katerih je povsod dovolj, da jim pomag-
am na duši in telesu. Vzduh v nizkih
kočah je včasih tako strašen, da moram
napeti vse sile, da ostanem notri. Tu

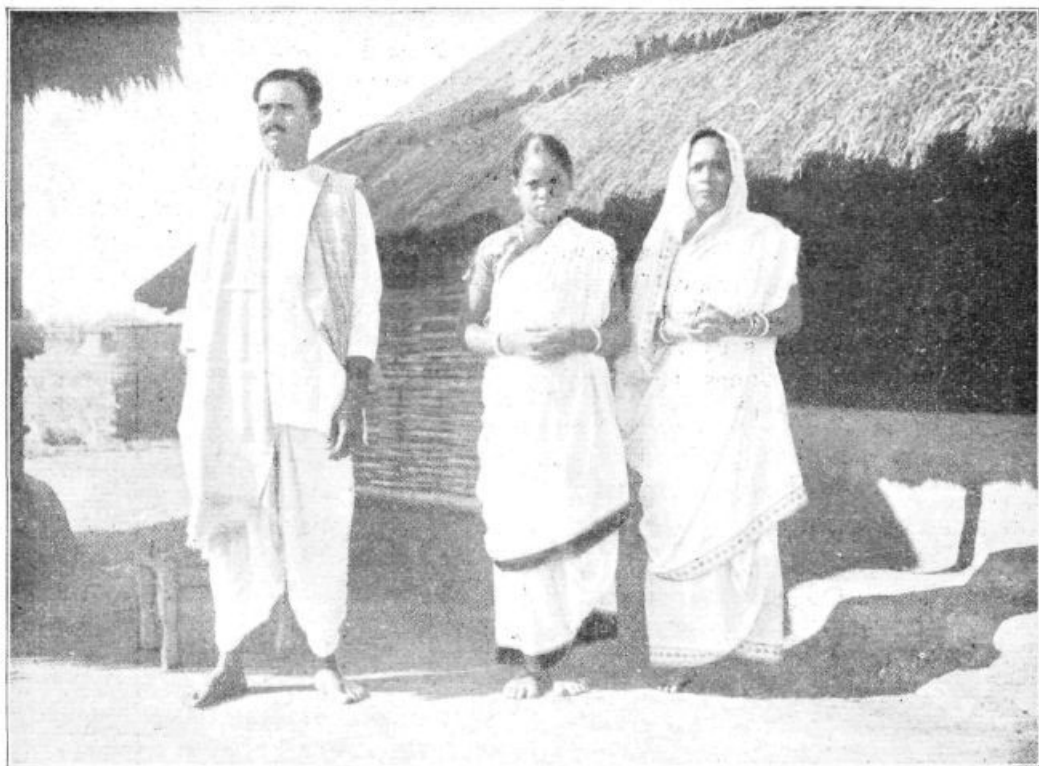
Sola in obnem cerkev sv. Franciška Ksaverija
v Bošontiju.

smo tako srečni, da sv. spovedi nihče ne
odbija, niti zdravi, niti bolni. Potem mi
dajo večerjo, ki pa je tako slaba, da bi
je preje doma niti ne pokusil. Spim v
kapelici na tleh. Kakšna je ta kapelica?
Mala zgradba iz samega blata s slam-
nato streho. Na oltar, ki je tudi kup
blata, pritrdim dve sveči in postavim
staro raztrgano sliko in polomljen križ.
Solze me oblivajo, ko pri sv. maši kli-
čem Jezusa v to največjo bedo . . . Naj-
težje je, kadar moram iz ene vasi v dru-
go po močvirnih potih, da darujem
drugo sv. mašo . . .«

Takih misijonskih poti doživi misijo-
nar vsak teden po tri, štiri, pet ali še
več. So tudi nepretrgana potovanja, ki
trajajo po mnogo dni skupaj, tako da je
misijonar komaj za kakšen dan v me-
secu doma. Nise vsa ta potovanja ena-
ka, a premnogo jih je, ki so težavnejša
in nevarnejša kakor pa zgoraj opisano.
Ko je o. Mesarič potoval v Bošonti
otvarjat postajo, bi se bili na poti kma-
lu vsi skupaj potopili. Neštetokrat že
so bili naši misijonarji v nevarnosti, da
izgube ladjo*) in življenje. Brat Francé
Drobnič je bil enkrat že prepričan, da
ga samo še čudež more rešiti iz divjih
valov. Ob vsem tem je pravo čudo, da
misijonarji na nevarnost skoraj ne mi-
slijo. Neštetokrat smo se že smejali,
ko je kdo pripovedoval o prestani nevar-
nosti, o kačah, krokodilih, tigrih, bes-
nečih valovih. Nekaj je zraven navade,
podobno, kakor se je to godilo med voj-
no na fronti, ko so se vojaki med poka-
njem bomb in granat šalili. A glavna
misel je le: Bog je nad nami. Ne bi
radi zaslužili očitka: »Kaj se bojite, ma-
loverni?«

*) Precej časa je misijonarjem izvrstno slu-
žila motorna ladjica »Pij XI.«, dar prijateljev
iz domovine. Vendar ladja ni popolnoma ustre-
zala našim potrebam in bo kmalu popolnoma
nerabna. Če bomo še kdaj mislili na nakup
kakšne ladje, si jo bomo kupili tukaj, kjer so
mного cenejše, boljše in z vsem primernim
opremljene.

Katehist z ženo in hčerjo.

Bošonti danes

Vtis, ki ga napravljata na obiskovalca obe novi poslopji, je mogočen. Precéj občutimo pomanjkanje cerkve, pa za silo že gre in bo moralo iti še par let. Kot cerkev začasno služi šolsko poslopje. Sprednjo steno je o. Jože Vizjak lepo poslikal, potem pa je z okusnim, kot tapeta poslikanim platnom oddelil prostor za zakristijo. Ker spovednic nimamo, je kar v tem platnu napravil mrežo; na notranji strani sedi spovednik, zunanje poklekne spovedanec. Tudi več kosov oprave je misijonarjev domač izdelek, med njimi celo nad meter visok kip. V misijonu vse prav pride, kar kdo zna. Kipa sta eden presv. Srca Jezusovega, drugi Marijin. Kajpada se navzlic vsemu trudu zasilnost le preveč pozna in se zato vsak dan močneje oglašča v srcih misijonarjev želja po novi cerkvi. Posvečena bo Mali sv. Tereziji, po kateri

se imenuje tudi postaja. Šola pa je pod posebno zaščito sv. Frančiška Ksaverija. Bog daj, da bi se nam vroča želja kaj kmalu izpolnila. Tretja zgradba, ki je zdaj že pod streho, je rižna banka (4×7 metrov v premeru). Njena naloga bo, da domačine varuje pred oderuhi in jim ob času slabe letine in pomanjkanja hrane pomaga čez najhujšo krizo. Četrta zgradba, za katero so priprave že v teku, bo samostan za misijonarke in za njihovo šolo. Peta — kakor rečeno — bo cerkev.

Delokrog postaje Bošonti je zelo velik. Če vzamemo v poštev, da je ves severni del 24-Parganasa, ki je najbolj obljuden, od misijonarjev še nedotaknjen, na jugozapadu so kar tri postaje, na jugovzhodu pa Bošonti sam, si lahko mislimo, da je to za dva misijonarja, od katerih pa mora biti eden neprestano doma, izredno breme. Površina zavzema dobro če-

trtino vsega 24 - Parganasa. In to ob tukajšnjih razmerah, vodah in podnebnju pomeni dva in trikrat več, kakor enako ozemlje v kateremkoli drugem kraju.

Kakšno vlogo bo Bošonti igral v bodočnosti, se danes še ne more soditi. Je pa gotovo, da bo v svojem okraju vedno imel vodilno mesto in da bo postajo zato treba neprestano izpopolnjevati in ji posvetiti najnežnejšo skrb. V koliko Bošonti že zdaj dosega svoj vzvišeni namen, in kaj nam je danes, pa bo bolje pokazal sledeči odstavek.

Naši cilji

Ne smemo pozabiti, da je Bošonti šele začetek naših stremljenj. Saj je le drobec vsega razsežnega 24 - Parganasa, ki bo prej ali slej naš samostojno organizirani misijon.

Po najnovejših podatkih šteje 24 - Parganas čez 5.000 izpreobrnjenecv.*) Lahko rečemo, da je po l. 1925, ko so se za ozemlje začeli zanimati naši misijonarji, v misijonu zavelo novo življenje. Nešteto danes že pokojnih in premnogi živeči Bengalci tega okrožja se imajo le molitvam in žrtvam požrtvovalnih duš v domovini zahvaliti za največjo milost sv. vere. Belgijski sobratje, ki nam misijon počasi prepuščajo, se ne morejo načuditi temu dejstvu. Odkrito se divijo misijonski volji in gorečnosti naših rojakov in priznavajo, da se je preporod tega dela misijona začel takrat, ko so na pobudo o. Antona Vizjaka tisoči naše mladine z milijoni molitev in žrtev začeli osvojevalno vojno za izpreobrnjenje Bengalije. Na misel nam prihajajo be-

*) Vse postaje v 24.-Parganasu, ki naj bi jih sčasoma prevzeli jugoslovanski misijonarji D. J. — razen Bošontija, ki je že naš — so šteje 30. junija 1932 leta: 5520 krščenih in 387 katehumenov, torej vsega 5097 duš. — V Bošontiju samem je bilo tistega leta vernikov 854, katehumenov pa 217, vsega skupaj 1071 duš. Najnovejši podatki še niso na razpolago.

sede, ki jih je kmalu za tem izrekel ugleden bengalski misijonar:

»Ko sem prišel v Morapaj, sem našel misijon v prežalostnem stanju, da sem skoraj cbupal. A odkar so začeli mali misijonarji in misijonarke v Jugoslaviji moliti za izpreobrnjenje Bengalije, se začela za bengalski misijon novo življenje. Od tedaj me spremlja poseben božji blagoslov; molitev teh nedolžnih otrok mi je izprosila velikodušnih dobrotnikov, ki me stalno podpirajo. Prej je bilo iskanje dobrotnikov zaman, brez denarja pa tudi v misijonu ni mogoče ničesar začeti. Začel sem zidati kapelice, šole, redno plačevati katehiste in vse gre v najlepšem redu ...«

Enako so govorili in pisali tudi drugi misijonarji s samim prevzvišenim nadškofom Perierom na čelu. Vsi priznajo, da se imajo le temu dejstvu zahvaliti, da misijonska prizadevanja v 24 - Parganasu beležijo že čez 5000 izpreobrnjenecv. Ta celotni zaključek je za tako kratko prizadevanje gotovo veličasten uspeh.

A vseeno! Kaj je številce 5000 v primeri s trimilijonskim prebivalstvom? Naš končni cilj je pa vendar samo eden: Bogu privojevati ves ta večmilijonski narod. Jasno je, da bo treba še več božjega blagoslova; in zato še več dela, več žrtev. Število misijonarjev se mora pomnožiti, naši prijatelji doma morajo biti vedno pripravljena vojska borivcev z Bogom, — da se bo sleherni dan Bog vojnih trum boril ob strani misijonarjev.

Ribolov v Bošontiju.

Ne bo šlo naenkrat. Le po vztrajnem, od Boga izredno blagoslovljenem delu bodo padale trdnjave poganstva v tej naši dragi Bengaliji. Začetni uspehi nas ne smejo kar tako zadovoljiti. Če v našem misijonskem ozemlju raste katoliški živelj, se neposredno ob njegovi strani veča tudi število poganov: v 50 letih se bo prebivalstvo pomnožilo na 4—5 milijonov. V teh bodo — če bomo v dosedanjem razmerju napredovali — naši izpreobrnjenci še vedno nezatna manjšina, na katero se nihče ne bo oziral. Posebno še, če bi se uresničili skrajni načrti bengalskih, katolištvu kot tuji veri sovražnih narodnjakov.

Vse to pa nam ne sme vzeti poguma. Nasprotno! Naše v globoki veri vsidrano zaupanje bo tista gonilna sila, ki ji bodo zapreke le priložnost, da se dvignemo nad malenkostno vsakdanje prizadevanje. Orjaško delo je pred nami — orjaških duš nam je treba. Velikan po srcu mora biti vsak, ki nam želi pomagati. In prav nič ne dvomimo, da se jih bo, kakor v preteklosti, tako tudi v bodočnosti našlo nebroj.

Za vsako velikopotezno delo se zahteva velik načrt, ki sodelujoče neprestano podžiga. Že sama misel, da nam je po želji sv. Cerkve prevzeti samostojno okrožje, je v mnogih srcih dosedaj rodi-

la neprecenljivih sadov. Idealno hrepenenje tisočev in stotisočev je zlito in zazidano v našo drago postajo Bošonti. Že vnaprej smo jo bili pravilno ocenili za trdnjavo katolištva v 24 - Parganasu. Po dveh letih neutrudnega dela ta trdnjava stoji. Na njej vihra belo-rumeni prapor božjega Kralja. Njeni »topovi« grme na vse strani, sovražnik se podaja. Prvi tisoč ujetnikov usmiljenja božjega se je že zbral okrog zastave nezmagljivega Kralja; pridružili so se vojski izvoljenih. Po zgledu svojih sosednjih postaj Kharry-ja, Morapaja in Raghapurja — ki naj v dolgem času preidejo v upravo naših misijonarjev — se je Bošonti sijajno izkazal. Naš neumorni o. Mesarič neprestano potuje in s svojimi katehisti po natančno preišljenem načrtu naskakuje sovražne postojanke. Že so protestantje v okrožju izgubili vsak upliv in se premagani selijo v druge kraje. Pogani nam izročajo mladino v varstvo in oskrbo. Odrasli sprejemajo krščanstvo. Lahko rečemo: sovražni okopi so padli, pred nami leži vsa širna dežela. Raz misijonsko postajo v Bošontiju plapola **zmagoslavna** belo-rumena zastava in vabi naprej: v boj za duše vsega trimilijonskega naroda.

Brat France pričakuje z vaščani na bregu reke Matle nadškofa.

Ali naj si mar ob pridobljenih uspehih odpočivamo? Ali naj sedimo na lovrihkah dosedanje slave?

Višje merimo!

Kateri je naš prihodnji cilj? Pove ga ena sama številka.

V nekem sosednjem indijskem misijonu je število izpreobrnjencev še pred par leti znašalo ravnotako 5000 duš. Med temi je delovala peščica misijonarjev. Pa so se našle plemenite duše — dosti njih — ki so si postavile kot častno nalogo, da to število podesetorijo. Za to veliko misel so se žrtvovale v molitvi. Zanj so se premagovale in si pritrgovale: danes število izpreobrnjencev v dotičnem misijonu vidno raste. Ne bo dolgo in bo po prizadevanju teh velikih duš desetkrat večje. Vrhtega z organiziranim delom doma — saj misijonarji sami tega dela spričo misijonskega bremena ne zmorejo — vsako leto misijon z vsem potrebnim zalagajo. Predvsem z novimi, svežimi silami, z misijonarji in misijonarkami. Uspeh njihovega prizadevanja je krasen.

Tudi število katoličanov v našem 24 - Parganasu se mora od 5000 dvigniti na 50.000. To bodi naša prihodnja postaja v orjaškem boju za trimilijonski narod. Prekrasen dar naše domovine Srcu nebeškega Kralja bo to: 50.000 svetlih, srečnih src, ter pet do desetkrat toliko njihovih rojakov že v nebeški domovini, na cilju.

Kdo je z nami? Ali bolje: Koga ne bo za nami?

In domovina?

Kaj bomo torej za naš bengalski misijon storili doma?

Najprej bomo za misijonarje in njihovo delo molili. To molitev bomo **organizirali** povsod, kjer je le mogoče, zlasti po zavodih, šolah, Mar. družbah, Tretjem redu, povsod, kjer se le organizirati da.

Za misijonsko delo v Bengaliji se bomo **premagovali**. Za misijone si bomo

tudi kaj pritrkali in darovali. Ko bi vsak katoliški Slovenec in Hrvat daroval dinar na leto za bengalski misijon, bi bili tovrstni problemi enkrat za vselej rešeni. Ker pa se to ne zgodi — čeprav bi ne bilo tako težko, to misel uresničiti — in se tudi še ne bo zgodilo kmalu, bodo tisti, ki več zmorejo, gotovo radi znanerje pomagali. In sicer ob raznih slovesnejših družinskih in družabnih prilikah z zbirkami. Z mesečnimi ali celo letnimi zneski. Z dnevnimi, tedenskimi itd. podporami kot enodnevna, enotedenska itd. vzdrževalnina za katehista, za misijonarko ali misijonarja samega. Z volili v oporokah, z zapuščinami in priložnostnimi spominki ... Ljubezen in živa vera pač najdeta tisoč načinov, da pokazeta svojo živo dejavnost.

A to nam ne bo dovolj. Poleg vsega drugega bomo molili za misijonske **polke**. Srečne se bomo šteli, če bo iz naše družine, iz našega kraja, iz našega ljudstva Bog poklical na svoje božje poljane misijonskega delavca ali delavko. Kajti vkljub težkim posledicam svetovne krize, ki jo gmotno misijonarji bridko občutijo, je največja misijonska potreba vendarle ravno pomanjkanje ljudi: misijonarjev. Povsod po svetu v vseh poklicih je danes preveč rok, preveč delavcev. V božjem vinogradu, kjer je plača najboljša in dela za neštete, pa teh moči tako krvavo primanjkuje. V misijonih, zlasti v našem bengalskem misijonu je strašno pomanjkanje izvežbanih ljudi! V vseh strokah šolanih ljudi rabimo. Seveda kot redovne brate-lajike. Od pridnega poljedelca do najspretnjšega tiskarja, stavca, tehnika, mehanika, elektro ali zobotehnika. Zlasti izurjenih mizarjev in ključavničarjev bi nujno rabili. Pa se žalibog ne oglasijo v zadovoljivem številu.*)

*) Tisti, ki bi se radi posvetili misijonskemu delu v Bengaliji bodisi kot bratje, sestre ali duhovniki, dobe potrebna navodila pri »Glasniku presv. Srca Jezusovega«, oddelek »Bengalski Misijonar«, Ljubljana, Zrinskega c. 9.

Nadžkof Perier iz Kalkute pride v Bošonti na birmovanje.

Dalje rabimo preprostih, in predvsem tudi izobraženih misijonskih delavk, misijonark. Brez njih nam je dostop v večino hinduističnih družin zaprt. Od mohamedancev prevzeti haremski sistem (ki se med hindi imenuje »pardah«) misijonarju hermetično zapira dostop k ženam. Žena je še kaj malo spoštovana in cenjena. Bengalci vrhtega zamerijo misijonarju, če ženam posveča sploh kakšno pažnjo. Misijonarke so zato naša nujna potreba. Indija, tudi ženski svet, danes takorekoč »nori« za izobrazbo. Zato bi predvsem učiteljice, pa tudi druge izobraženke kot misijonarke našle v Bengaliji najidealnejše delovanje. Žalibog pa se tako usposobljene duše ne oglasijo, medtem ko — tako slišimo — jih doma le majhen del najde primerno zaposlitev. Zakaj se ne odzovejo in v večjem številu ne prihite na bengalske misijonske poljane? — Najvažnejše od vsega pa je zadnje! V vseh najrazličnejših znanstvenih strokah izurjeni izo-

braženci — bodisi da to znanje že imajo, ali pa bi si ga lahko še pridobili — bi si kot misijonarji-duhovniki lahko stekli neprecenljivih zaslug za prospeh in večni blagor milijonov Bengalcev. Za primer naj navedemo samo par zgledov:

Kot v zdravniški vedi izvežbani misijonarji bi lahko premnogi duhovniki delovali kot pijonirji božje misli med ubogim ljudstvom. To si v boleznih in v telesnih stiskah ne zna pomagati, ali pa je prepuščeno na milost in nemilost nevednim indijskim mazačem. Misijonski misli bi se tako odpirale vedno nove možnosti. Saj je znano, da božje seme hitreje najde tal v srcih, ki so jih poprej omeščala in pripravila telesna dela usmiljenja.

Kako nam manjka misijonarjev-pisateljev, ki bi v sencih indijskih palm z blagoglasno, v bengalščini pisano besedo širili po deželi prosveto s poučnimi, polletnimi, božjega duha polnimi verskimi članki in knjigami.

Govornikov bi radi, ki bi kresali iskre

božje vere in ljubezni v srcih hvaležnih poslušalcev. Ki bi ponesli božjo besedo med preproste in ugledne. V mesta in vasi. V palače bogatih zemindarjev ter v zadnjo bambusovo kočo širnega 24 - Parganasa.

Vseh teh in še mnogo drugih bi rabili. Takoj, ali čez par let, odvetnikov, pastirjev in voditeljev nevednega ljudstva — pa jih nimamo!

Brat Drobnič je tudi zdravnik.

Misijonarjeva skrivnost — naj jo sliši širna domovina

Zadnje dejstvo bi lahko kvarno vplivalo na gorečnost in polet naših misijonarjev. Hvala Bogu, lahko rečemo, da misijonarjem zato pogum ne upade! Dosedanji uspehi preglasno govore. 700 izpreobrnjenj v Bošontiju samem, v pokrajini, o kateri se je še včeraj reklo, da je v misijonskem oziru brezupna, je jasen dokaz, da je Bog z nami; ki nam je tudi za večje zasnove pripravljen dati potrebnih milosti in pomoči. Razlog posebnega zaupanja v svetlo bodočnost in v najlepše uspehe je misijonarjem tudi misel na domovino, ki v tako veliki meri ume božje načrte s to našo ubogo Bengalijo. Vsak dan plava hvaležni misijonarjev blagoslov tja daleč v domovino, kjer se toliko plemenitih src žrtvuje in daruje za narod, samo zato, ker vedo, da je bengalski narod Bogu drag in ker naj bo

njegova izpreobrnitev preizkušnja naše čiste ljubezni do Boga. In še tretji razlog je, zakaj misijonar trdno veruje v končni uspeh krščanstva v 24 - Parganasu prav po našem prizadevanju. Pravzaprav je to njegova skrivnost. Skrivnosti pa se ne odkrivajo kar tako. Le ob posebnih slučajih in prilikah se povedo na skrivnem, med štirimi očmi. A v tem slučaju skrivnosti ni več. V vsako verno slovensko srce bi jo danes rad zakričal misijonar; raz goré in holme naše lepe domovine, raz prižnice in ob slovesnih zborih rojakov bi jo rad označil. Evo skrivnosti:

Ze precej časa je tega, odkar dnevno plavajo proti nebu vroče molitve in prošnje bengalskih misijonarjev, v trdnem prepričanju, da bo kmalu napočil trenutek, ko bo vse zgoraj omenjeno postalo sladka resnica. Da ni več daleč čas, ko bodo v 24 - Parganasu mnoge cvetoče misijonske postaje, polne gorečih blagovestnikov, misijonarjev in misijonark iz naše domovine, ki jih bo ta smatrala popolnoma za svoje in jih bo temu primerno podpirala. Čudež je potreben, če naj bi se to prav kmalu zgodilo. Za čudež pa treba vere... Naj povemo še to: bengalski misijonarji v ta čudež verujejo!

Raz misijonsko postajo Bošonti plapolna zmagoslavna belo-rumena papeška zastava. Bandero ljubezni in nesebične požrtvovalnosti. Simbol katoliške in misijonske volje celokupnega našega naroda.

Trije milijoni

Legli so mi na dušo, ko sem hitel od severa na jug, od vzhoda do zahoda pokrajine, ki naj po nas postane božja. Štel sem jih, ko so na poljih do kolen brodili vodo, v kateri je brstel njih beli riž. V slikovitih sarijih so me križem dežele pozdravljale njih žene in hčere. Goli so otroci tekali za menoj.

Ubogi 24 - Parganas!

Na vasi v bošontskem misijonu.

Tri milijone poganskih src sem naštel v Tvojih 28 mestih in 3500 vaseh. Pol milijona človeških bivališč brez Boga. Namesto molitve — razuzdana pesem. Namesto križa — malik. — Po 200 se jih na dan ob ročici in mreži, ob vrtenju in statvah zgrudi za vedno. Vsakih sedem minut se eno srce v smrtni grozi stisne in zadnjič zadrhti — iz pekla na zemlji — pred sodnika. Ob istem času prijoka na svet nebogljeno grešno bitje, in v deželi neizmernih voda ga ni, ki bi mu čelo obllil z rešilno vodo. Tako prihajajo in spet gredo: otrok za otro-

kom, rod za rodom, milijon za milijonom. Na njivi, ki je po božjih in človeških računih — naša ... Žalostno buči bengalsko morje. Kakor z valovi solza preplavlja mogočni Ganges bregove. Obseva jih krvava zarja prokletstva!

Še dolgo?

Dokler ne bo četa mladih blagovestnikov — križ v roki in v srcu — s Ciril Metodovo dediščino obvarovala zemlje, po kateri danes trudno stopa misijonar-samotar in mu dušo stiska nečloveška teža — trije milijoni nesrečnih src...

NEMIRNI ZVON

Oni dan so vsi vaščani popustili delo na riževem polju in drli v bončevski samostan. Kaj se je neki pripetilo?

Sveti tempeljski zvon, s katerim so pred vsako molitvijo opozorili boga nase.

je danes padel na tla. Toda nihče ga ni videl pasti in tudi nobene razpoke ni dobil; stvar je bila nadvse čudna. Ljudje so stali okrog zvona in vsevprek razmotrivali dogodek; vsakovrstne raz-

lage si utegnil slišati. Naenkrat se je prerinilo v ospredje deset fantov in obstopilo zvon. Vsi pogledi so šli za njimi; krepki fantje so očitno nameravali zvon vzdigniti. Toda ta je bil eden največjih, kar jih je po bončevskih samostanih na Japonskem. Naj so se napenjali, kolikor so se hoteli, zvana niti premaknili niso.

Tedaj se je začel v gneči prerivati visok in močan fant in prišel v ospredje prav, ko so oni skušali zvon premakniti.

»Prepozno sem prišel, kakor vidim. Danes že ne bom jedel mandžu (japonskih slaščic).« — A ko je videl, kako se trudi onih deset, pa nič ne opravi, je udaril v glasen smeh. Bonc je nagrbančil čelo in ga rezko vprašal:

»Mongvaj, čemu se smejiš?«

»Naj raje jaz vprašam, kako da se drugi ne smejete,« je odvrnil Mongvaj in se smejal naprej. »Ali ni smeha vredno, da deset fantov ne more vzdigniti takle zvonček?«

Mož iz bošontske okolice.

»Ne norčuj se, Mongvaj,« ga je posvaril bonc, »ali misliš, da je naš zvon papirnat?«

Mongvaj je na te besede bušil v pravi krohot. »No, kaj takega,« je med smehom spravljal besede iz sebe, »kako bi si mogel kdo misliti papirnat zvon?«

Bonc je za trenutek zmeden umolknil, nato pa dejal:

»No, ti ki se drugim posmehuješ, pa poskusi in pomagaj temle vzdigniti zvon, če si zakaj!«

»Kaj,« je samozavestno odvrnil Mongvaj, »sam si upam vzdigniti tale zvon; še na rame ga zadenem in obesim nazaj.«

Ljudje so doslej molče poslušali razgovor med boncem in Mongvajem. Na te besede pa so začeli vsi hkrati klicati: »Glejte ga no, bahača.«

»Videli me boste,« jim je z dvignjeno glavou odgovarjal Mongvaj, »toda za trud zahtevam nekaj plačila.«

»Kar zahtevaš dobiš,« je rekel bonc, ki ni veliko dal na njegove besede.

»Dobro, zahtevam petdeset mandžu.«

»Tudi petdeset mandžu boš dobil,« je odločno obljubil bonc. »Sam jih pojdem pripraviti.«

Mongvaj je bil zadovoljen. Odkar je nekoč vzdignil breme sto kanov, (blizu 400 kil), še ni jedel mandžu. Tik pod zvonom se je nahajala namreč močna vzmet. Zagrabil jo je za oni konec, ki je štrlel ven in si z njo brez posebne težave zadel zvon na hrbet. V nekaj minutah je bil na svojem mestu. Krepki Mongvaj pa si je zaslužil petdeset mandžu.

Naslednjo noč, ko je vsa vas trdo spala, je plezal preko bončevskega zidu možak z zakritim obrazom. V varstvu temne noči se je splazil do velikega svetega zvona. Ročno je potegnil izpod hiše lestvo, jo prislonil na steber in zlezal po nji do zvona. Odpel je zvon in ga z vrvo spustil na tla, na ono vzmet, s katero ga je podnevi dvignil. Porinil je lestvo na svoje mesto in se urno zavihtel preko zidu. Ozrl se je še, če ga ni

Družina iz bošontskega misijona, ki se je pred kratkim spreobrnila.

morda kdo opazoval, nato se pa izgubil med drevjem. Naš Mongvaj si je zopet zagotovil slaščice za prihodnji dan.

Ne morete si misliti, kako je bil bonc presenečen, ko je zjutraj zagledal zvon zopet na tleh, prav tam, kakor včeraj. Razmišljaj je, ali dela to kak bog, ki je skregan z bogom njegovega templja. Na Mongvajevo predrznost niti pomislil ni. Poklical ga je, naj bi zopet prišel in obesil zvon na svoje mesto. Mongvaj je to pot zahteval in tudi dobil sto mandžu za plačilo.

DOBRO JE, DA VEŠ!

»Najlepši misijoni so na Japonskem in na Javi, najbolj uspešni v Osrednji Afriki, najbolj nevarni pa na Kitajskem.« je na kratko povedal svoje misijonske vtise znani ravnatelj agencije »Fides«, J. Considine. Za katere bomo raje molili, za katere več žrtvovali, za katere se odločili?

Ta čudna reč se je še večkrat ponavljala. Nekega dne je bonc na vse strani razmišljaj, kaj bi bilo temu vzrok in je osumil Mongvaja. Sklenil je ponoči čuti in opazovati, ali je njegov sum opravičen. Skril se je za nek steber in čakal.

In res, proti polnoči se prikaže na zidu temna senca. Postava zleze preko in se skrbno ozre po templju. Nato prisloni lestvo k enemu onih stebrov, na katerih je visel zvon, ga sname in spusti na zemljo. V tem trenutku stopi bonc naprej in z grozečim glasom spregovori: »Mongvaj!«

Pa Mongvaj se ni dal prestrašiti in je kar mirno pojasnil: »Prišel sem pogledat, če ga nisem morda preslabo pritrdil, naveličal sem se že obešati ga vedno nazaj.« Potegnil je sveti zvon zopet gori, voščil boncu lahko noč in izginil preko zidu.

Toda od tedaj Mongvaja ni bilo več videti v vasi, samostanski zvon pa tudi ni več padel doli.

Bengalski ples.

Katoliški misijoni na Japonskem so sedaj razdeljeni na 13 cerkvenih pokrajin (škofij, vikarijatov itd.). V njih je 300 duhovnikov, njihovih ovac pa 98 tisoč. Kakšno delo jim je Bog zaupal, lahko sprevidimo iz tega, da ima Japonska po zadnjem štetju 64 milijonov prebivalcev. Prosimo Gospoda žetve, naj se jih usmili in jim pošlje svojih misijonarjev.

V SVOBODO

(Iz povesti: Lutterbeck, Lov na otokih, Kath. Miss. 1930.)

RONINI.

Bilo je jeseni leta 1632.

Iz modrega, penečega se japonskega morja je v očarljivi lepoti vstajalo sonce. Mlado jutro je objelo obalo Honšu, še vso razkošno v zelenju in cvetju. Saj se njenih cvetočih lic zima ne dotakne zlepa. Vse premore blagoslovljeni košček zemlje: cvetje, žito, drevje in vsakovrstno sadje. Po njeni obali se vseprek visoko vzpenjajo dolge vrste temnih borov. V njih se vsako jutro poigravajo rahle morske sapice.

Tam na otokih, lepo razvrščenih, pa se vidijo sem in tja manjši in večji templji z zavihanimi strehami.

Jeseni tistega leta je med temi otoki brzelo po morju osem čolnov z napetimi jadri. Veslači so bili napol nagi. Pot jim je silil na čelo kljub precej svežemu jutranjemu hladu.

To so bili ronini.*) Večni boj in rop, to je bilo vse njihovo življenje in tudi edino veselje, čeprav divje in krvoločno. Gotovo so se tedaj vprav vračali z bogatim plenom, ki so ga po naročilu svojega gospodarja, — katerega, to jim je bilo malo mar, da je tekla kri, še manj, — pravkar ugrabili.

Odložili so na dno čolna bojno opravo: čelade in meče. S stisnjenimi ustnicami in mrkim pogledom so sedeli, molčali ter na vso sapo gonili vesla.

V prvem čolnu, z umazano rdečo zastavo na jamboru, so stali trije možje. Dva sta bila popolnoma vojaško opravljena. Celo naličnike sta imela na sebi, kakor bi pričakovali spopada. Ostre, neprijazne oči so se jima pogosto zasvetile izpod čelade. Tretji pa, preprost že dorašel Japonec, je imel roke trdo zvezane. Sicer krotke, prijazne oči so se mu neprestano kakor z veliko skrbjo upirale in izgubljale v daljavo pred seboj.

»Koreva šimata! vrag ga vzemi!« je zaklel eden izmed oborožencev. »Danes nimamo sreče, Kenkacuki!«

»Saj je še skoro tema, gospod Haraguro,« mu je nagovorjeni odvrnil, »in poleg tega je on za dva dni pred nami. Pa vendar, daleč ne more več biti. Saj bo mo že kmalu v...«

Srdito ga je ošinil Haraguro z grozečim pogledom, da mu je zaprlo usta.

»A vendar, ulovimo ga, tega starega krščanskega bonca!«

Ko je čoln privozil iz otokove sence, ga je nenadoma obzlatilo jutranje sonce. Haraguro je svečano zaklical: »Hei-ho!«

*) Ronini so bili iz vojaške kaste, a niso bili v kakšni stalni armadi, temveč so se bojevali zdaj pod enim poveljnikom, zdaj pod drugim. Beseda pa pomeni: možje, ki gredo kakor valovi sem in tja. Bili so torej podobni srednjeveškemu klativitezom.

Princ in princeza Kanin, bratranca japonskega cesarja, obiščeta samostan trapistinj v Junokavi.

Na mah je vse moštvo na vseh čolnih popadalo na dno čolnov.

»Amaterasu, ti boginja, ti mati našega ljudstva! Pozdravljena! Dobrodošla! Nakloni nam danes zmago in obilo plena!«

Vsi so bili na tleh, razen enega: samo ujetnik je stal. Zaprl je oči. Počasi je pregibal ustnice: Zdrava Marija... za se, za ljubega patra...

Haraguro ga je takoj opazil. Potegnili je iz nožnice meč:

»Poklekni, krščanski pes!«

Ta pa se ni zganil. Mirno, srepo je zrl v oči razdraženemu nasprotniku.

»Ha! Seveda! Zdaj, ko veš, da te še ne maram spraviti s poti! Res, zdaj bi te bilo še škoda! Samo malo pékel se boš! To te bo lepo gledati, ko ti bomo ud za udom cvrli. Ti boš pa seveda med tem od veselja požvižgoval! Vedi, da svojega meča ne maram oskruniti s tvojo pasjo krvjo...!«

»Sicer pa te prav nič ne potrebujem. Sam vem vse. Morda še več kot ti.«

Zvito je pogledal ujetnika in ga vprašal, ne da bi opazil, kako sam sebi povsem nasprotuje:

»No, mi boš končno vendarle odgovoril na vprašanje?«

Kot bi ga nihče ne ogovoril, se je kristjan mirno razgledoval po morju.

»Prizanesem ti, če mi izdaš svojega bonca.«

Jetnik se ni ganil. Haragura je kmalu minila potrpežljivost:

»Kako se imenuješ?«

»Frančišek.«

»To je tvoje spačeno ime! Pravo ime! Japonsko!«

»Frančišek! Drugega imena nimam. Oče mi ga je dal. Ko je bil častiti pater v Jamagučiju, je mojega očeta krstil.«

Presneto trdo kožo imajo ti kristjani, si je misil Haraguro, ko je videl, da bo zaman čakal pravega odgovora. Potem:

»Kdaj je odplul tvoj bonec iz Jama-gučija?«

»Saj vendar sam veš! Dva dni pred vami, na poti smo do sedaj že dve noči in en dan.«

»Kam?«

»Ne povem!«

»Ha! Z jezikom ne, ampak tvoje oči, oči, te te dovolj izdajajo! Zdaj vidim, da sem na pravi poti. In... že tudi prav-

zaprav vem, kje je. Saj jih je vse polno med vami, ki mi vse izdajo, če jim le dobro kaže. Le kar reci, ... on je ... v vasi Higo pri ribičih!»

Rahla groza je še globlje zarezala v že itak zaskrbljene poteze v jetnikovem obrazu, a ust ni odprl, še krepkeje jih je stisnil. Le duša se mu je s tiho molitvijo obrnila k Bogu.

Ronina sta to spremembo na Frančišku dobro opazila. Porogljivo sta si namežiknila. Saj si do sedaj res še nista bila popolnoma na jasnem in trdnem: morda so izdajalci le kar tako nekaj bleknili, da bi se pač oteli. A zdaj, zdaj ni nobenega dvoma več. Začela sta takoj delati načrte, kako bosta junaško napadla vas in ujela bonca. Da bi pa pri tem bolj uživala, sta sedla jetniku pred noge, da bo lahko tudi on poslušal njuno prijetno kramljanje ...

Japonski ribič popravlja svoje mreže.

Pri ribičih v Higo.

Vas Higo je počivala še v tihem miru. Blizu obale je stala vrsta ribiških koč. Pred vsako je visela mreža. Spodaj ob bregu so bili čolni potegnjeni daleč iz vode. Zadaž za vasjo se je visoko dvigalo sinje gorovje Kiušu. Natančno se je razločil nos rtiča He. Nasproti mu je ležalo nekaj otočkov. Kakor muhe so bili ti v primeri z brezmejnimi, lahko se pozibavajočimi vodami.

Tam na koncu vasi, onstran potočka, ki se je kakor dolga kača zvijal med kočami, je star Budov tempelj. Gosto, temno borovje ga je skoraj popolnoma zakrivalo.

Snoči so ribiči sprejeli med se patra. Bonci tega še malo niso mogli slutiti. Opravil jim je sveto daritev in jim podelil Zveličarja. S čim bi jim mogel vedno trpeče in tako preskušane duše bolj okrepčati in utrditi.

Pater Julijan Nakaura je sedel tisto jutro sredi med svojimi verniki in jih tolažil. Pravi Japonec je bil. Žareče oči so s svojo živahnostjo razodevale bogato moško prevdarnost, razumnost, modrost. Suhotno, v tisoč pomanjkanjih preskušano telo, sloka postava, gosta, snežnobela brada in ves izraz v obrazu, vse to je vzbudilo takoj v vsakomer pozornost.

Zato so tudi ribiči strmeli vanj z nenavadnim spoštovanjem. Saj je bil vendar plemenitega rodu. To je pri Japoncih še vedno nekaj pomenilo. V Rimu je že bil in videl svetega očeta. Svečenik je in član tiste družbe, ki je iz nje dobila ljuba jim domovina Japonska prvega blagovestnika.

»Dolgo ne morem več ostati pri vas,« je začel Nakaura, ko so po sveti maši sedeli vsi skupaj pred neko kočjo, »oditi bom moral. Kristjani pod Kiušu bi tudi radi duhovnika.«

»Častiti oče, zelo smo ti hvaležni, da si prišel in da nisi pozabil na nas. Pomisli, tale mali Akira je bil vprav rojen, ko je

bil zadnjič duhovnik pri nas. Hana je pa stara zdaj štiri leta in še ni krščena.«

»Dobro, dragi Tomaž, jutri bom krstil malo Hano, potem otroci moji, se bom moral posloviti.«

»Pater,« je zvedavo vprašal Tomaž, »v Jamagučiju si bil, gotovo si se tam kaj sešel z mojim sinom in njegovo ženo. Ona dva bi tudi rada duhovnika in prejela Gospoda.«

»Vprav tvoj sin me je poslal semkaj...« je začelo Nakauri zmanjkovati.

Nekoliko je prenehal. Tomaž pa je brž zadovoljno pristavil:

»Da, zelo dobra otroka sta to!«

»... Toda,« si pater ni upal nadaljevati, »Jakop in Lucija nista mogla priti z menoj. — Tomaž! Zavzeti se boš moral za Akiro in Hano, njuni siroti.«

»Sta li ujeta? Mrtva?«

Starega Tomaža je streslo.

»Da!«

Tomaž ga je hotel brž natančneje povpraševati. Nakaura pa je z izrazom bolesti zmajal z glavo:

»Prizanesi mi, Tomaž, to bridkost, da bi moral še opisovati njuno smrt... Umrla sta za svojo sveto vero! S tem je dovolj povedano! Ali ne?«

Vsi so utihnili: zakaj v njihovih preprostih dušah je tedaj skrivnostna luč svete vere zopet z novim žarom svetleje zagorela...

V to sveto, sladko molčanje je nenadoma z zbeganim glasom zavpil nekdo izza kočee:

»Pater, beži, beži, vojaki gredo!«

Mlad fant je stopil k patru in hitel pripovedovati, kaj je videl.

»Osem čolnov je z vso naglico pribrazilo od severa sem. Več kot 50 vojakov je na njih. Kakih 30 se jih je že izkrcalo. Vsi so oboroženi. Ostali pa so odpluli mimo, najbrže niže doli k rtiču. Pater, po te so prišli!«

To jih je za trenotek zelo osupnilo. Vseh oči so se uprle v Nakauro. Ta je nekoliko pomolil in dejal:

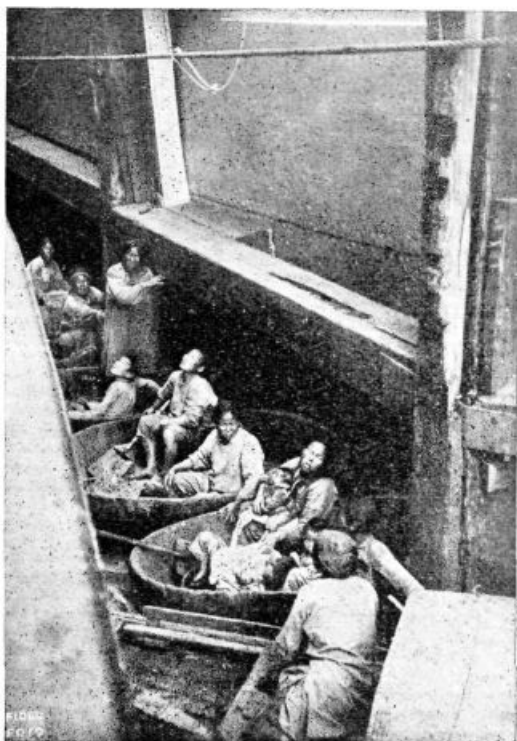
»Dobro, poskusil bom uiti. V Bucejju in Čikungu me kristjani že pričakujejo. Moja ura še ni prišla. — Imate kako skrivališče na otoku?«

Stari Tomaž si je brž domislil:

»Tempelj! Kdo te bo šel iskat za tisto visoko zidovje? Akira dobro pozna pot do tja, kar hitro, pater!«

Pater in mali Akira sta se spustila v beg. Skozi hišno senco sta se sklonjena hitro splazila do brodovja in izginila v temnem goščavju...

Fant, ki je prinesel nesrečno vest, je že, kot preje sedel na obali, popravljaj mrežo in si požvižgaval. Vaščani so drug za drugim odhajali izpred Tomaževe kočee, Tomaž sam pa je prijel za roko malo Hano, si vrgel preko ramen mrežo in odšel k svojemu čolnu. Odrinil ga je nekoliko od brega in vrgel mrežo na lov...

Sanghajske berače v svojih čolnih pod novodošlo ladjo.

»Joči Daigaku« — Katoliška univerza v Tokiju.

Zdelo se je, da nič ne more motiti tihega miru v vasi. . . .

✱

Ronini v prvem čolnu so zložili jadra in se izkrcali pri Tokašimu. Iz čolna je že izginila oprava. Na mah je bilo vse oboroženo s čeladami, meči in naličniki. Le Frančišek je zvezan, sključen in upal ležal na dnu čolna.

Tam bolj proti severu se je že poizgubila mala četa v gozd. Nižje doli so se šele izkrcavali. Tomaž je s svojo ladjico komaj odrinil od brega.

»Koreva šimata!« Ta vrag, da mora vprav zdaj na morje! Začel bo kričati nad nami, potem bomo pa zijali.

»Saj naših ljudi še ne more opaziti. Gozd mu je na poti,« je skušal Kenkacuki pomiriti svojega poveljnika, »da le ne požene predaleč na morje.«

»Potem moramo od tu proč!« — Ves-

la v roke!« je Haraguro jezno siknil v čoln.

»Saj še ni vas zasedena!«

»Tako j bomo.«

Stari Tomaž pa je bil že toliko zvit, da se ni hotel spustiti na morje. Ves čas je krožil ob obali.

To je silno vznemirjalo Haraguro. Kako mečkavi so danes njegovi! Kdaj bi mu že morali dati dogovorjeno znamenje.

Končno vendarle. Haraguro je brž skočil v čoln:

»Veslaj!«

Kakor puščica je zletel njegov čoln prav do Tomaževega čolna. Tomaža je kar streslo. Baš je dvignil nad glavo mrežo, a padla mu je iz rok nazaj na dno ladjice.

»Tono, go aisacu! Pozdravljen gospod!« je zabebljal.

»Izgini na suho, pes ti stari! Hitro!« je dobil odzdrav.

Oba čolna sta se spustila nazaj k obali. Tedaj je odjeknilo iz gozda divje vpitje. Saj to je Haraguro že ves čas željno pričakoval. Zato niti malo ni pomislil, ampak je ves vesel zaklical:

»Ha, uspelo jim je!«

Lovcem izpred nosa.

P. Nakaura in Akira sta torej globoko sklonjena skočila v goščavje. Ob robu gozda sta za trenutek obstala. Morala sta se nasmejati, ko sta videla ribiče tako mirno odhajati vsakega na svoje delo. Potem sta se obrnila in odhitela skozi goščavje in med posekanim drevjem kakih sto metrov daleč.

Tedaj sta z neke strani začula nizko govorjenje, šumeti in pokati veje, da celo kakor neko rožljanje orožja. Zavila sta globlje v goščo in se previdno plazila skozi. Nakaura se je v mladosti naučil vsakovrstnih japonskih vojnih umetnosti. Zato se je zdaj med potjo skoro pridušil, da uide svojim lovcem.

Veje so ju ves čas opletale po obrazu, Nakaura si je spodrecal svojo dolgo suknjo. Redovne obleke že zdavna ni

več nosil, saj bi ga le izdajala. Bil je oblečen le kot preprost Japonec. Sila počasi je šlo naprej. Vse prepočasi!

Vedno bližje je prihajalo šumenje in govorjenje. Začela sta prav narahlo stopati. Ko jima je pa vsaka vejica pod nogami tako izdajalsko počila. Takega suhega drobiža pa je bilo vse polno po tleh. Še malemu Akiri se je zdelo to nekam nevarno.

Nenadoma jima je nekaj skočilo izpred nog. »Usagi! Zajec!« je šepnil Akira. Žival se je pognala naravnost v smeri proti preganjalcem.

Oba sta obstala kot okamenela. ... Izdal ju bo. ...

Zajec se je takoj vrnil. Za njim je prifrčala puščica. Videla sta, kako se je zasadila z vso silo v deblo nekaj korakov proč od njiju.

Sklonila sta se in legla.

»Kaj če pridejo?«

Nič posebnega. Le počasna hoja in pridušeno govorjenje.

Zopet sta vstala in rinila dalje. Ves čas sta se jezila nad tem strašno mučnim pokanjem in šumenjem pod nogami. Skoraj jima je zmanjkalo poti.

Korejci ostanejo v cerkvi vedno pokriti — iz spoštovanja pred Bogom.

Vonsan, Koreja. Godba gojencev škofijskega semenišča.

Kaj, če sta zgrešila? Kaj, če že ves čas le tavata sem in tja? — A kljub temu: dalje! Dalje!

Končno sta zagledala pred seboj zidovje, do pol poraslo s podrastjo. Še košček poti. Silno ozka je, a popolnoma ravna. Na njo pa moreta le preko ozke planote.

Kaj če so ti vojaki, ronini ali kdor je že, že tam pri zidovju? Pater bi se najraje spustil na tla in čakal.

»Pater, saj jih še ni!« je zašepetal Akira.

Brž sta si napravila načrt.

»Hitro skoči na ono stran!«

Hop! Akira je bil že na drugi strani in brž napravil prostor za misijonarja. Ta je bil takoj pri njem. Hitro se je še ozrl nazaj, če nista morda pustila kako sled. Dobro! Nič! Izginila sta za goščo. Le listje je nekoliko pošumelo za njima. A še to je takoj utihnilo.

Nekaj minut je bilo vse tiho.

Nenadoma sta se morala ustaviti in

leči. Po poti so prihajali ljudje. Trije vitezi. Popolnoma oboroženi. Čisto blizu njiju so obstali. Glasno so se začeli pogovarjati. Pater in Akira si skoro nista upala dihati. Na vso moč sta vlekla na ušesa:

»Takóle kristjane loviti, to je pa res presneto pust in reven posel, povrhu pa še prav malo primeren za viteze!«

»Da, nekdam že,« je pristavil drugi in pričel proslavljati svoje nekdanje viteško življenje. »A zdaj? Kaj smo drugega kot roparji? Za rablje nas imajo!«

»Poloviti hočejo vse bonce,« je dejal tretji z visokim glasom, »tega, ki ga danes lovimo, ima gospoda posebno na piki. No, pa nam itak ne uide. — Tiho! Jih slišiš?«

Napeto so prisluhnili.

»Končali so, to je znamenje!«

Nekdo je zavpil: »Haraguro je že na morju!«

»Zuzume!« Idimo!«

Odkorakali so hitro proti vasi.

Patra ni!

Haraguro in Tomaž sta pravkar pristala vsak s svojim čolnom. Z vseh strani so prihajali k Haraguri oboroženi vojaki. Kako se je Tomaž oddahnil: Patra ni!

Stari Tomaž je moral na Haragurovo povelje pasti na tla. Mala Hana se je stisnila k njemu in plašno zrla v divje postave. Začeli so poditi ljudi iz koč. Signali so jih pred Haraguro. Med tem so vse kočice do zadnjega kotička preiskali, kar ni bilo baš posebno težko, saj so bile itak čisto prazne.

Ko so menili, da jim ni nihče ušel, je Haraguro nagovoril zbrane vaščane:

»Kdo je bonc med vami?«

Vse tiho.

»Kdo je bonc?« je vprašal krepkeje.

Stari Tomaž je stopil iz množice. Počasi, z jasnim glasom in brez vsakega nemira je dejal:

»Nobenega patra ni med nami!«

»Jaz pa vem, da je! — In patra ga imenuješ? Si mar tudi ti od tistih psov?«

»Ponosen sem, da sem kristjan. Sin mi je pred kratkim izkrvavel za to vero.«

»Potem tudi veš, kje je tvoj bonc. Zini! Sicer...!«

»Nobenega patra ni tu! Ribiči smo, vsi, kar nas je tu!«

Okoli stoječi so mu glasno pritrjevali.

»Ste mar vsi kristjani?«

»Ne, ne!« je odkimal Tomaž. Dva fanta sta pristopila k njemu.

»Midva sva tudi kristjana!« Tomaž pa je pristavil:

»Da, nihče drugi še ni krščen.«

»Zvežite vse tri! Spravite jih proč!« je ukazal Haraguro. »Vsako besedico, ki bi jo spregovorili, mi boste sporočili; če bi poskušali šepetati, — imate bambus.«

Vojaki so jih zvezali in odvedli. Samozavestno in oblastno se je Haraguro obrnil do zbranih žena in mož:

»Kateri je bonc med njimi? Gorje, če me nalažete! Saj sam vem, da je starrec.«

»Ne!« je stopila predenj mlada žena. Pogosto je prihajala k staremu Tomažu, da jo je učil krščanskega nauka. »On ni bonc!« Pred mnogimi leti že je prišel sem s svojim sinčkom iz Nagasakija, odkoder je bil pregnan. Ona dva sta pa

Kenija (Vzhodna Afrika). Črnci pri obedu.

pred preganjavci pribežala k nam iz Bu-
ceja. Ribiča sta.«

»Lažeš!« je Haraguro divje nahrulil
mlado ženo, »jaz pa vem, da je bonc tu!
Kaj, si tudi ti od te proklete drhali?«

»Krščena še nisem; brž ko bo prišel
pater, ga bom takoj naprosila«, se je po-
gumno odrezala.

Ronin je uvidel, da tu ne bo opravil
ničesar več. Kajti bral jim je že na obra-
zih, da mu ne mislijo razodeti kaj po-
sebnega. A vendar! Patra mora dobiti
v roke. Molče se je obrnil in zavil proti
Tomaževi koči. Tja so namreč odvedli
jetnike.

»So kaj govorili?« je vprašal stražo.

»Nobene besede! Molče ko ribe!« se je
zasmejal vojak.

»Jih bom že naučil govoriti!«

Haraguro je stopil v Tomaževo kočo.
Hotel je Tomaža presenetiti, da bi v za-
dregi kaj izdal.

Abesinija. List »orjaške muze«, ki je visok
5 in pol metra.

»Ti si bonc!«

»Kristjan sem, duhovnik pa ne!«

»Na vsak način je on tu ...! Poznaš
Nakauro?«

»Da!«

»Tega hočem imeti!«

»Če pa pravim, da ga ni!« se je Tomaž
skoraj ujezil.

»No, potem je pač bil samo in bo še
prišel. Govori!«

»Ni ga več tu!«

»Pes, misliš, da ti res verjamem? je
vzkipel Haraguro.

Tedaj si je Tomaž nekaj domislil.

»Pomisli vendar, gospod, če bi bil pa-
ter res še tu, potem bi moral biti tudi
njegov čoln še tam ob obali. Saj menda
vendar ni kar po zraku prifrčal sem k
nam?«

Haraguro je bil za trenutek nekoliko
zbezan, obrnil se je in zagodel predse:

»Vsega je zmožen ta prokleti bonc!«

Koreva šimata! Kako, da ni na to po-
mislil? Čoln! Čoln! Če ga ni, je vsaj
en dan zopet izgubljen.

Kako se je Tomažu duša zasmejala.
Ukanil ga je. To bodo iskali zdaj tu,
zđaj tam, eden ali dva dni. Pater bo lah-
ko mirno ostal v vasi.

✱

Haraguro je šel k obali. Korakal je
vzdolž ob njej. Napeto je iskal z očmi po
pesku — bila je vprav oseka — kake
sledi. — Da! Je! Širok čoln je bil. Ob
plimi je pristal. Od tedaj je kvečjemu
še enkrat nastopila plima.

Haraguro je računal. Daleč še ne mo-
re biti. Prispel je pedsnočnjim ali snoči.
Če pedsnočnjim, je snoči za časa plime
odšel. Da, najbolj verjetno je to. Se-
veda, saj je bonc gotovo hotel izrabiti
noč. A da bi prispel bonc že poldrugi dan
pred njimi semkaj, ko so ga vendar tako
divje gonili, se mu je zdelo nemogoče.
Snoči je torej prišel in ni snoči odšel.

»Kaj se hoče! Ušel nam je spet za-
enkrat,« si je sramotno priznal. »Za

Afrikanske lepoticе. Ustnice so si napele z lesenim okvirom.

njim pojdemo, prepričan sem, da je šel v Buce.«

Glasno je dal povelje:

»Pripravite čolne! Čez pol ure odinemo.

Mrmraje so odšli vojaki k čolnom, da bi jih spustili v vodo. Haraguro je dal privedi pred se kristjana iz Jamagučija. Slučajno mu zdaj tudi on prav pride.

»Vidiš zdaj«, se mu je rogal, »da vem precéj več, kakor ti misliš! Morda ti smem povedati, kje se skriva tvoj bonc? Haha! Odkuril jo je zopet, da veš, toda mi gremo za njim. — Ne zijaj vendar tako prestrašeno! Misliš, da imajo vsi trikrat zaklenjena usta, kakor ti? Da veš, proti Šimonoseki, v Buce je odplul.«

Počasi se je od strani pritisnil k ujetniku:

»Ti gotovo veš, kje je pristal, saj si bil v Jamagučiju pri njem. Veš! Ne laži! Prost boš! Pustil te bom tu pri ribičih! Za vselej boš varen. Povej, svoboden boš!«

Frančišek je molčal, potem pa je odločno, s povdarkom dejal:

»Tudi, če bi vedel, ne bi nikdar povedal!«

Haraguri se je obraz od besnosti ostudno spačil. Ob takem človeku se razbije vsa njegova moč. Ukazal ga je bičati, čeprav je bil prepričan, da zaman. A vendar, kdo ve, morda . . . ?

Ne, tudi težki udarci niso izvabili iz ujetnikovih ust besedice. Haraguro je hotel še pri ostalih treh ujetnikih poskusiti. Pa, kaj mu morejo leti povedati, kakor, da bonca ni. To pa tudi sam brez njih dobro ve.

Vojaki so le preveč leno spravljali čolne v vodo. Haraguro jih je ves nevoljen neprestano priganjal. Saj mu odslej ni bilo na umu drugega, kot: Za njim!

Nov up.

Toda Kenkacuki, ta lisica, je nekaj vohal. Popolnoma na jasnem res ni bil, a da nekaj ni v redu, o tem je bil trdno prepričan. Opazil je na Tomaževem obrazu, da se ta komaj zdržuje, da ne bruhne v glasen smeh. Čemu neki, če ne zato, ker vidi, da nameravamo oditi? Kdo ve, kaj še vse tiči za tem? Kaj, če je pater vendar še tu?! Da! Kakšna neumnost, da bi sedaj kar takole odšli! Ko bi le mogel to Haraguri kako povedati.

Stopil je k njemu. Narahlo ga je potegnil za rokav.

»Haraguro, si že videl, kako se nam smejejo za hrbtom, ko odhajamo?«

»Kaj si izmisliš!« se je ta skoraj zadril nad njim.

»Kaj, če je bonc še vedno tu?«

»Ne! Sled je preveč očitvidna!«

»Hm! Ne vem! Tista sled, mislim, da kaže samo to, da je snoči odplul nek večji čoln, če je bil pa na njem res tudi bonc, — kdo ve? Kdo ga je videl vstopiti? Jaz bi skoraj rekel, da se kje skriva. Zato se nam pa tudi smejejo, ko mislimo odriniti.«

Koreva šimata! Mar ga je res stari Tomaž potegnil za nos?

Kenkacuki ga je kmalu prepričal. Tudi v načrtu sta se zedinila. Vsakega posamič naj pokliče vaščane pred se in jih natančno izpraša. Saj ti niso še kristjani. Zlato in bič bosta gotovo učinkovala.

A Haraguro je šel kar sam osebno k vsakemu vaščanu. Kenkacuki ga je hotel

spremljati, pa ga ni maral s sabo. Toda kaj, ko mu pa večina niti odgovarjala ni!

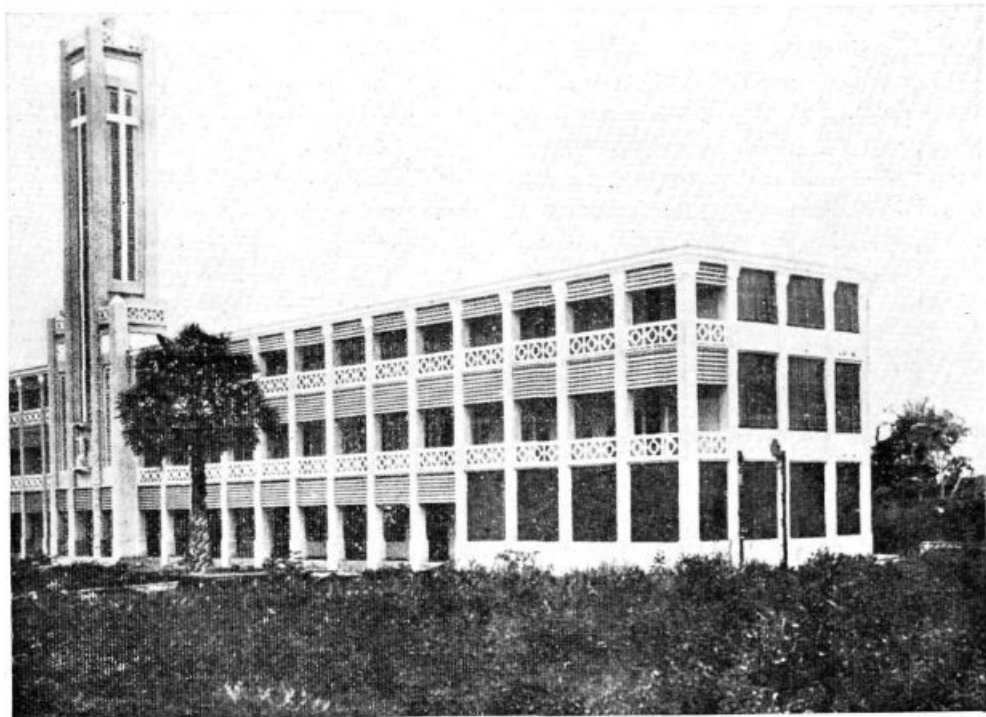
Končno je vendar nekdo izdal: Oni potniki iz Jamagučija so odpluli sami dalje. Pater torej snoči ni odšel. Saj so tudi vsi ribiški čolni na obali. Pater mora torej biti ali v gozdu ali pa kje v gorah. Več tudi ta ni vedel.

»Ostanemo!« je takoj zaukazal Haraguro. »Vaščani so sicer prosti, a v gozd ne sme nihče. Kristjani ostanejo zvezani v koči. Eden ostane pri njih na straži. Deset mož se razpostavi ob robu gozda, ostali si vzemite riža, potem pa takoj na lov!«

Kenkacukiju je namignil k sebi:

»V tempelj pojdiva. Bonci naj naju povabijo na gostijo. Saj po takih neumnostih mora biti že vsak človek lačen.«

Počasi sta korakala proti templju in sanjala, kako bosta še tisti dan ujela bonca in ga izročila namestniku. Zdaj sta gotova, da jima ne uide več. Saj je bil še do jutra v vasi . . .

Dahomej, Zapadna Afrika. Semenišče v Vidahu, ki so ga zgradili katoličani švicarske škofije St. Gallen.

V Budovem varstvu.

Ko so vojaki odšli in je utihnilo njihovo vpitje in rožljanje, je pater zlezal iz skrivališča in si raztegnil otrple ude.

»Pater, dalje pojdiva«, je menil Akira.

»Kam neki, revček mali?« se je nasmehnil pater.

»Za izvrstno skrivališče vem!«

Hitela sta nekaj časa po poti proti zidu ...

»Pater, na ta le bor splezajva«, je dejal deček, ko sta bila že ob zidu. V hipu je bil deček na boru. Priletnemu duhovniku pa seveda ni bilo baš lahko kaj takega, pa tudi njegova suknja ni bila bogve kako pripravna za tako visok šport. Vendar sta bila kmalu oba na zidu. Napeto sta iskala z očmi spodaj po vrtu in vlekla na ušesa.

Dečku se je zdelo, da mora brž potolažiti patra:

»Vsi so v templju, molijo, na vrtu ni nikogar.«

Po smreki sta zdrsnila nizdol v vrt in obstala na eni izmed številnih poti, ki so bile lepo razpeljane po parku. Hvala Bogu!

»Glej, pater«, je Akira kazal s prstkom na malce napeto podnožje bližnjega hriba, »tamle je sveto jezero. V njem je vse polno rac in lotos cvete na vodi vsevprek. Zelo lepo je gori. Posebno v templju, kjer je slika boga veselja; bonci se tam zelo radi mudijo.«

Fantek je s takim navdušenjem razkazoval vse to, da na nevarnost še mislil ni. Pater pa je med tem mimogrede opazil po vsem vrtu precejšnjo zanemarjenost.

Ko sta stopala ob potoku, sta skozi vejevje opazila templjevo zidovje in svetlo, rdečo streho. Počasi sta se mu bližala, a kar moč previdno. Morda le niso vsi bonci pri molitvi. Morda se kak tujec ali sploh kdo sprehaja po vrtu. Če ju opazi, je vse izgubljeno.

Pot je peljala ob potoku mimo samotana naprej v goro. Na desni strani ceste pa se je dvigalo štirikotno poslopje. S ceste so v notranjost poslopja vodila velika vrata. Znotraj je bilo široko in dolgo tlakovano dvorišče. Na obeh straneh so imeli bonci svoja stanovanja. Na koncu dvorišča je stal, ločen od stanovanj, živo rdeče in rumeno po-

Nigerija (Zapadna Afrika). Črni duhovnik pri oltarju.

barvan tempelj. Med templjem in stranskimi poslopji so bile speljane ceste v prostrani vrt.

Počasi sta se pomikala proti templju, odkoder je prihajalo nizko mrmranje molečih boncev. Nakaura je hitro premotril vso okolico. Tempelj je imel v zadnji steni dvojne vrat. Pred enimi je stala bakrena kadilnica; pred kratkim jo je nekdo tja postavil, saj je še tlelo v njej in prijeten vonj po različnih dišavah se še ni porazgubil. Sredi med obojnimi vrati je raslo gosto grmičje, ki se je vzpenjalo visoko ob tempeljski steni.

Nakaura je hitro potegnil dečka za seboj v grmičje. Menda se je hotel vsaj za nekaj časa kar tam skriti. Akiri pa to ni bilo nič kaj po godu.

»Pater, tukaj ne bo varno. Bonci se bodo prišli semkaj sprehajati. V tempelj morava. Saj ne bodo več dolgo molili, potem pa lahko poskusiva.«

Toda enolične molitve: Amida ... amida ... še dolgo ni bilo konec.

Končno je vendar vse utihnilo. Slišala sta menihe vstajati in z lesenimi cokljami klopotati po kamenitem tlaku. Odhajali so.

Akira je baš stopil iz skrivališča, da bi šel ogledovat, ko so se nenadoma odprla vrata. Prišel je neki bonc in stopil h kadilnici. Akira je smuknil nazaj za grmičje, pri tem je seveda precej zašumel in se močno zamajal. Bonc je pogledal v kadilnico, potem pa šel nekajkrat mimo njižu gori in doli. Silno neprijetno jima je bilo. Napeto sta opazovala skozi vejevje vsako bončevo kretnjo. Z lepo žlico je bonc pobral iz kadilnice pepel ter odšel s kadilnico nazaj v svetišče.

»Kam pa sploh misliš, da bi šla?« je vprašal pater Akiro, ko mu je groza vedno huje stiskala dušo.

»V tempelj, zadaj za sliko!«

Tiše in tiše je postajalo v templju. Bonci so najbrže odšli in svoja stanovanja. Akira se je splazil do vrat in se takoj vrnil.

»Pater, brž pojdi!«

Z mrzlično naglico si je pater potegnil z nog opanke in smuknil za dečkom skozi vrata. Zajela ju je popolna tema. V strahotno prazno štirikotno svetišče je le skozi vrata pošiljal dan šop svoje svetlobe. Edino, kar je bilo v templju, je bila velika pozlačena Budova slika. Bila je nekoliko odmaknjena od stene. V tem tesnem prostorčku za sliko je slonela majhna lestvica in ležal cel kup vsakovrstne ropotije in orodja, ki se je rabilo pri templju.

»Aha, to je tisto skrivališče«, se je nasmejal pater skoraj z zadovoljstvom, a v istem hipu se mu je porodila druga misel, polna dvoma, nemira in groze: kaj, če pride vprav zdaj kdo v to ropotarnico iskat kako stvar, lestvico ali sploh kaj ...?

Nazaj? — Prepozno!

Morala sta nekoliko preurediti, da sta se lažje bolje skrila, česar pa nikakor ni sta mogla opraviti brez vsakega hrupa in ropota. Menda ju ni nihče čul. Iztaknila sta kos umazane preproge, jo razgrnila, sedla ter čakala ...

Kar dobro sta se počutila za hrptom gostoljubnega Bude. Mali Akira je bil silno ponosen, da je on našel tako sijajno skrivališče. Skozi okvir slike, ki so bile vanj spretno urezljane različne trte in listje, so tudi v njuno svobodno si izbrano ječo padali svetlobni žarki in čeprav le otožno medli, sta jih vendar z otroškim veseljem opazovala in pozdravljala.

Pater Nakaura se je kmalu pomiril, češ, sem ju pač nihče ne bo hodil iskat; da bi pa kdo zgolj slučajno prišel sem, tega ju bo Bog obvaroval, o tem je bil trdno prepričan.

Kmalu popoldne je nekdo glasno naznanil, da sta prišla obiskat samostanskega predstojnika Hojo visokorodni in slavni gospod Haraguro in gospod plemeniti Kenkacuki.

Naznanjena gosta sta takoj prispela na dvorišče, kjer ju je že čakal Hojo. Skozi luknjo v okviru slike je pater opa-

Belgijski Kongo.
Apostolski delegat
Delle Piane in mi-
sijonski škofje pred
novi delegatovo
palačo.

zoval, kako so se gostje pred vhodom v tempelj pozdravljali in končno vstopili. Hojo je nagovoril gosta:

»Takole je, revni smo! Še svoje hiše nimam. Če mi imate kaj zelo važnega sporočiti, potem smo tu v svetišču povsem varni pred prisluškovalci.«

Bonc je prinesel tri preproge. Hojo mu je naročil, naj pripravi zanj in za oba gosta v samostanu kaj za pod zobe.

»Krščanski bonc je torej še vedno tu. Na vsak način ga morate ujeti. Ta zalega mora izginiti! Prav vse nam uničijo. Nobenega romarja ni več blizu. Iz vasi ne dobimo nobene ribe več.«

Haraguro mu je na vso moč hitel pri-povedovati, kako ga že zasleduje, o ob-ljubljeni nagradi, kako je danes napadel in preiskal vso vas. Hojo mu je dal raz-ne nasvete. Saj je natančno poznal in vedel za vsak kotiček tam okrog. Komaj, komaj sta ona dva za Budovo sliko se-dela pri miru od samega veselja, da se nikomur od onih še ne sanja ne, kdo je za sliko. Zlasti, ko je Haraguro vedel toliko in tako točnih podatkov o patru. Patrovo postavo je tako točno opisoval, da bi se Akira, ki je skozi okvir gledal naravnost Haraguri v obraz, najraje na vse grlo zasmejal.

Marsikaj važnega sta zvedela: če da-nes patra ne ulove, ga bodo kvečjemu še jutri iskali, potem pa se bodo hitro odpe-ljali v Buce. Tja je pater vprav name-njen. Tam ga bodo lahko dobili že kar na obali. Ujete ima štiri kristjane, ki natančno vedo za ves patrov načrt. Do-slej mu sicer še niso ničesar izdali, a zdaj, da jih bo že zmehčal, posebno enega.

Ko so prijazni gostje odšli iz templja, je pater hitro premislil ves položaj in takoj napravil drug načrt za svojo na-daljno pot.

Ves tisti popoldan sta morala mirno in tiho prečepeti v svojem koticu. Niti trenutek nista bila sama, kajti bonci so drug za drugim neprestano prihajali in zopet odhajali z nažganimi kadilnicami. Silno mučno jima je bilo, kadar ju je po-silil kašelj, pa sta ga morala udušiti. Parkrat sta se že resno zbala, da sta za-sačena. Udje so jima že otrpnili in glad se je jel oglašati. Biti popolnoma na miru in molčati, to je bilo za otroško živahnega Akiro nekaj neznosnega. Toda zavest, da je pravi junak in da hoče tak ostati, mu je pomagala, da je tudi to zdržal. Saj ga pater vendar ne sme imeti za slabiča!

Prišel je večer. Težka bronasta vrata v tempelj so se z ropotom zaprla. Neprodna tema je zajela vso notranjost svetišča. Izza Budove slike sta počasi prilezla pater in Akira. Deček je rekel patru, da bo šel v vas po riž, pater naj ga počaka v svetišču.

»Akira, pazi se, kar le moreš! Gotovo je vse zastraženo.«

Dolgo je čakal Nakaura. Skrb za Akiro ga je končno izvabila iz templja na vrt. Akire ni bilo od nikoder. Ura je že pretekla. Strašna slutnja, ki ga je ves čas mučila, ali je mar postala resnica?

Nenadoma je opazil skozi gozd bližati se vrsto žarečih bakelj. Natančno je razločil od bakelj osvetljene čelade, meče in oprave. Več in več luči je lezlo iz teme. Nakaura je za hip nepremično obstal in zapičil pogled v bližajoče se plamenice. Reši se! Oni kotiček v templju bo še najboljši. Tudi če so Akiro ujeli, on te ne bo nikoli izdal.

Hitro se je globoko sklonjen splazil zopet v tempelj, v ropotarnico za sliko. Neverjetno strahotno so se vlekle tiste minute v napetem pričakovanju, kdaj pride tisto grozno, ki je že odločeno, da pride in vse to še sredi neprijazne, globoko v dušo žgoče teme poganskega svetišča.

Tedaj — patra je spreletelo in zazeblo do mozga — so se počasi odprla težka vrata. Nekaj se je brez najmanjšega šuma splazilo skozi. Vrata so se zopet zaprla.

»Pater?«

Hvala Bogu! Bil je sladki glas Akire.

»Ti? Otrok moj!«

K njemu med tisto tempeljsko ropotijo sta prilezla Akira in njegova sestra Hana. Pater ju je od veselja objel in pritisnil k sebi.

»Ah, Hanica, kako da si prišla sem?«

»Oče«, je govoril Akira mesto nje, »krščena bi bila rada. Kar nocoj jo krsti, pater! Morda te potem ne bo več nazaj, Hana pa hoče postati mučenica.«

Globoko ganjen je pater božal njena drobna lička in jo pogladil po kodrasti glavici; deček pa je hitel pripovedovati, kako in kje je vse hodil med tem.

Šli so vsi trije k vratom in jih nekoliko odprli, da jim je vsaj bleda mesečina nekoliko svetila, ko so slastno pospravljali riž, ki ga je Akira prinesel s seboj. Nato so se pazno splazili do onega ribnika zadaj za samostanom. Drug ob drugem so poklekli ob ribniku. Pater je vlil deklici na čelo vode in molil: Ivana, krstim te v imenu . . .

Akira je nagovoril sestrico, da je poljubila patru roko, potem pa jo je vzel v naročje in odhitel z njo nazaj v vas . . .

Že se je skoraj jelo daniti, ko se je deček vrnil k patru:

»Pater, dobro sem opravil.«

V svobodo.

Minila je noč, minulo je dopoldne drugega dne. Brez uspeha! Haraguro je pobesnel. Prav nič več ne sme čakati. Bonc je ta čas lahko že bogve kje za devetimi gorami. Dobiti ga pa mora! Namestniku je prisegel, da mu ga izroči živega ali mrtvega. Najraje bi še to noč odšel, v Higoju bi pustil le majhno posadko, ujetnike pa poslal v Jamaguči. Toda nocoj ne bo več mogoče. Tudi moštvo nekam nevoljno pogodrnjava. Kenkacuki mu je svetoval, naj vojakom preskrbi že obljubljeni jim saki (riževo vino). Da drugo jutro ne bodo za nobeno rabo več, je Haraguro dobro vedel. A kaj je hotel? Vdal se je.

Haraguro in Kenkacuki sta vzela s seboj nekaj oboroženih vojakov in odšla v samostan po saki. Če jim bonci ne bodo dali sami, ga bodo vzeli s silo.

*

Vrnili so se k šotoru. Moštvo jih je nestrpnostno pričakovalo. Haraguro je razdelil službe; štirje možje bodo vso noč oskrbovali ogenj, dva pa pazila na ujet-

nike. Straže nocoj ne dobijo sakija. Zjutraj pa bodo odšli v Jamaguči in tam dobili dvojno mero.

Tedaj bi lahko z gostijo kar pričeli. A Haraguro je hotel preje še zvedeti, kje se namerava pater izkrcati. Toda kaj, ko so pa ti presneti ribiči vsi po vrsti prisegali, da prav nič ne vedo, v katero vas se nameraval iti.

Haraguru ni preostajalo drugega, kakor da še enkrat poskusi s svojim ujetnikom, učiteljem iz Jamagučija. On gotovo še največ ve.

Veel ga je prinesli predse. Od zadnjega mučenja je bil še tako oslabiljen, da res še ni mogel sam hoditi. Le narahlo je odgovarjal.

»No,« je pričel Haraguro z zaslisevanjem, »si videl zdaj, kako smo o vsem glede tvojega bonca natančno poučeni?«

»Hm, seveda! Saj bi ga sicer gotovo že imeli v rokah!« se je hudomušno nasmejal Frančišek.

»Ne norčuj se! Od nocoj do jutri zjutraj je samo ena noč in do tedaj bo že v naših rokah... Ali veš, kje se skriva?«

»Ne!« Kaj bi naj sicer drugega odgovoril.

»Nekam je odšel, tu ga ni. Ti veš, kam je bil namenjen!«

»Tudi če bi vedel, ti ne bi povedal.«

»Aha! Vem, da veš!« se je raztogotil, »še rad mi boš povedal, imam krepka sredstva za take tiče! Še enkrat si dobro premisli.«

Obrnil se je in odšel pogledat k ostalim trem ujetnikom. Dobro so bili zvezani. Stopil je k šotoru k moštvu, ki se je živahno pripravljalo za večerno gostijo.

Haraguri pa ni in ni dalo miru. Vrnil se je zopet k Frančišku in ga povpraševal, a ni dobil drugega odgovora kakor:

»Ne vem!«

Zdaj je bilo Haraguri zadosti. Ves besen je zarjul in poklical štiri vojake:

»Bijte ga, dokler ne zine!«

Zavlekli so ga pred šotor. Krepki udarci po golem in bolestno ječanje je s trpkostjo napolnjevalo sicer tako mehko večerno ozračje. Vojakom to pač ni bilo nič posebnega, a ljudi iz bližnjih koč, ki so hodili gledat, je čudna groza grabila za duše.

Nekdo je stopil k Haraguri:

»Tono! Gospod! Še vedno molči, a če ga še bijemo, nam bo izdihnil.«

Pustili so ga ležati na prašnih tleh z odprtimi krvavečimi ranami. Okrog močno plapolajočega ognja se je pričela nočna gostija. Bolestno mučenikovo ječanje se je spajalo z razposajenim hru-pom in vikom okrog ognja. Haraguru je bilo dokaj neprijetno to ječanje. Zaukazal je vojakom:

»Spravite proč tega vraga! Tja v kočo k onim trem. Naj ga oni poslušajo, jaz ga ne bom!«

Vse živahnejša je postajala družba okrog ognja. Celo Haraguro si kar ni mogel odtrgati čaše od ust, saj se je že dosti mučil in jezil ves dan.

✱

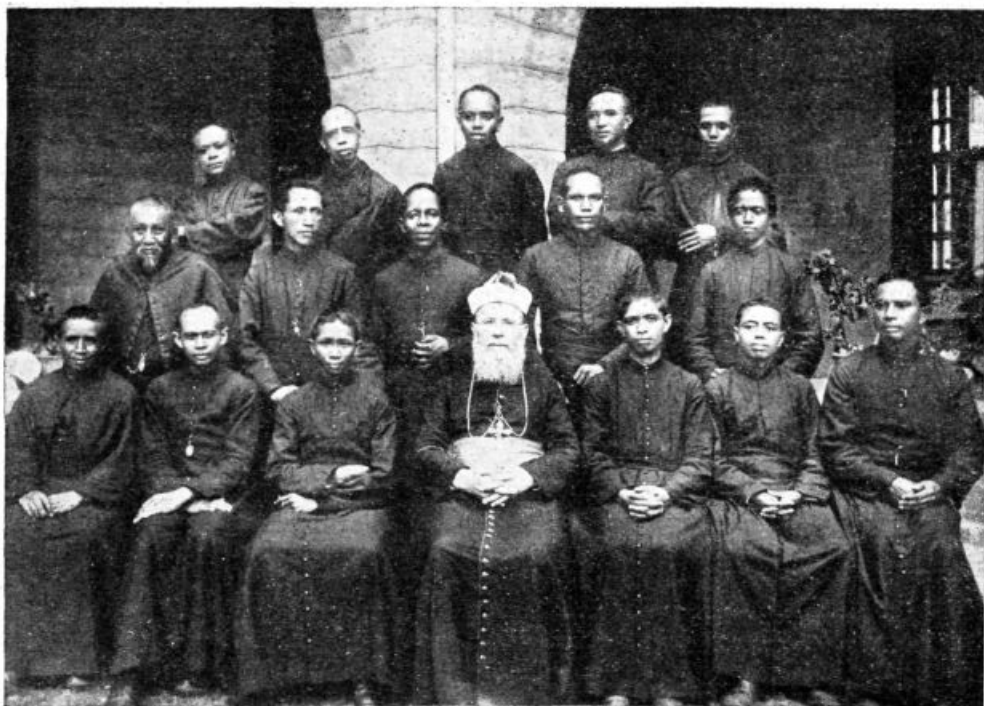
Ko so se drugega večera zopet zaprla tempeljska vrata, sta pater in Akira zapustila svoje skrivališče. Deček je odhitel proti vasi, če bi morda zopet dobil kaj za pod zobe. Nakaura pa je hodil gori in doli po vrtu. Srebrna mesečina ga je čarobno osvetljevala. Precej svežega se je počutil pater. Saj je skoraž ves tisti dan prespal za Budovim hrbtom. Moral si je nekoliko pretegniti otrple ude.

Akira se je vrnil precej hitreje kot prejšnji večer.

»Pater, v gozdu ni nikogar, lahko sva čisto mirna. Vojaki so pa v vasi in takó pijo, menda saki. Kar v gozd pojdiva jest, morda bova celo lahko govorila z ojiisanom (stari oče).«

Patru je bilo kar všeč. Vest pa, ki jo je Akira prinesel, ga je nekoliko vznemirila. Kaj bodo neki počeli z ubogimi ujet-

Tananarive, Madagaskar. Domača duhovščina, spredaj šest novomašnikov.

niki? Kakšne načrte imajo sploh z vsem tem?

Zavila sta na pot, ki sta po njej prejšnjega dne pribežala v tempelj. Nato sta opazovala naokrog. Vsake malenkosti sta se natančno spominjala. Kmalu sta zagledala v vasi ogenj in vedno bolj sta razločevala petje in hrup. Ko sta dospela na rob gozda, sta lahko pregledala vso vas. S skelečo slutnjo je navdalo patra, kar je opazil. Kaj se je pripetilo? Ob gozdu nobene straže, samo pred Tomaževo kočjo sedita dva stražnika, eden pri sprednjih in eden pri zadnjih vratih. Druga dva pa pri ognju, ki okrog njega čepe vaščani, jedo riž in pijo saki.

Najbrž se še ne upajo vrniti domov.

Okrog ognja je malce potihnilo. Vojaki so še vedno pridno vlivali vase, zakaj Haraguro in Kenkacuki sta proslavljala svojo jutrišnjo slavno zmago. Z vso resnostjo sta si prisegala drug drugemu, da bo naslednjega dne bonc v njih rokah. To je dobro slišal in videl tudi Nakaura,

ki je z Akirom sedel ob robu gozda.

Haraguro je še enkrat stopil k stražnikoma pri Tomaževi koči. Videti je bilo, da jima ni niti malo mar pijače. Oba poveljnika sta nato hitro zvrnila vsak lonček sakiya in izginila v eno izmed koč.

To je bilo za ostale vojake kakor dogovorjeno znamenje. Sedaj so bili prosti in varni. Drug za drugim so odhajali in izginjali v kočje in kočice. Tudi vaščani okrog ognja so se drug za drugim zleknil po tleh in pospali. Celo ona dva, ki sta stražila ujetnike, sta še hitro pogledala po ujetnikih, potem pa odšla k ognju in hlastno pospravila, kar je ostalo od jedi in pijače. Koga naj bi se bala? Ujetniki so dobro zvezani, kristjan iz Jamagučija se še ganiti ne more. Nič se jima ne more zgoditi! Saj nista neumna! Vso noč bosta čula, zjutraj na vse zgodaj pa zopet na red, a ves čas brez kapljice. Krepko sta potegnili. Potem sta se komaj privlekla do svojih mest in tam pospala.

Akira je kmalu začel prositi patra, naj ga pusti iti pogledat. Sprva mu je nekaj branil, končno se mu je le moral udati.

Deček se je hitro prepričal, da čuvaja pri Tomaževi koči trdo spita. Kakor mačka se je brez najmanjšega šuma priplazil skozi sence do kočice svojega ojijsana. Pater mu zbog varljive svetlobe že pojemajočega ognja ni mogel več slediti z očmi...

A Akira je prav tako hitro zopet prišel nazaj:

»Pater, pojdi za mano! Ronini so nekega kristjana iz Jamagučija tako pretepli, da umira. Tebe bi še rad videl. Hitro, pater, saj vojaki tako spe!«

Nakaura si niti malo ni pomišljal. Kolikokrat je že v temne ječe skrivaj prinesel Zveličarja, Srčnost mučencev.

Neopaženo sta prišla do kočice. Obojna vrata je osvetljevala utripajoča luč ognja a tista na zadnji strani precj slabije kot prednja. Hitro sta skočila tja k zadnjim, a takoj za tem malo vstran v mrachen kot. Ni bilo varno. Med silno ozkimi vrati je čepel vojak, na en podboj oprt s hrbtom v drugega pa z dolgimi nogami. S težko glavo in rokami je slonel na visoko dvignjenih kolenih. Spal je.

Preko njegove glave? Bilo bi skrajno predrzno. Spredaj? Prisluhnila sta. Stražnik pri sprednjih vratih je krepko smrčal. Pater je narahlo potrkal na steno.

»Pater?« se je oglasilo za steno.

»Zadaj ne moreva notri. Stražnik je na pragu. Kako je spredaj?« »Tam! Tam leži zleknjen pred vrati! Hitro! Frančišek iz Jamagučija je tu. Umira! Tako te želi videti!«

»Frančišek, moj zvesti pomočnik. On je torej tisti kristjan iz Jamagučija?« Tako se je pater v mislih ogovarjal in mirno prav počasi korakal na sprednjo stran. Ah, kako bi moral pravzaprav hiteti! Toda to bi bilo zelo sumljivo. Če morda vendarle še kdo bedi. Tako pa ga bo, tudi če ga kdo opazi, smatral le za

stražnika. Akira mu je bil takoj za petami. Pater ga je dvignil preko pijanega in smrčečega stražnika.

Kakšen prizor! Tesno k steni so bili privezani njegovi trije kristjani, na tleh v mlaki krvi mučenec, med vrati pa pijana speča ronina.

Nakaura se je ob Frančišku vrgel na kolena.

»Pater,« je presekano vzdihnil, oči so se mu mrliško blede zasvetile. Privzdignil je nekoliko roke:

»Srečen sem, rad umrjem! --- Čist sem bil in ostal. --- Grem k svojemu Bogu. Oče, prav srečen sem!«

»Moli za nas,« je rekel pater. Solze so se mu prikradle v oči. S tresočim se prstom je pokrižal mučenca na čelo.

»Ubogi Frančišek, koliko si pretrpel!«

»Kni-masan!« Kajzato! Srečen sem! ... Oče, samo ... Ne pozabi na Jamaguči! ... Oče ... Jezus! ... Jezus! ... «

Apostolski delegat za Južno Afriko,
Jordan Gijlswijk.

Mučenec je izdihnil v rokah svojega očeta. Da očeta: on ga je rodil za Kristusa. Menda je res samo njega še čakal . . .

S svetim spoštovanjem mu je sklenil roke na prsih v pobudo križa in ginjen vzdihnil:

Frančišek, mučenec, prosí za nas!« . . .

Šele čez čas se je mala družba kristjanov prebudila iz svetega občutja. Kakor ostudna pošast se jim je v obraz zažarela grozna nevarnost, ki se jih je vse tesneje oklepala.

»Pater, zdaj pa hitro malo jejta, potem pa brž proč!« je s skrbjo svaril Tomaž. Sedla sta in brž segla po rižu, stari Tomaž jima je pa kar moč hitel pripovedovati:

»Ronini te gredo jutri iskat v Buce. Vendar tudi tu nisi varen, ker bodo pustili stražo v Higoju. Mi trije pa tudi ne bomo mogli pomagati, ker nas bodo odvedli v Jamaguči.«

Sto in sto misli, dvomov, načrtov, bojazni, želja in hrepenenj se je porodilo v Nakauri. Proč mora. A kam? V Buce? Tja pridejo preganjavci. V Jamaguči? Od tam se je pravkar komaj rešil. Tam še vse preži nanj. Ah! V Kiušu? — Da! posebno v Hirado in Čikugo. Precéj in gorečih vernikov ima tam. Samo kako? S čolnom? S katerim neki? — Če pa gre v Šimoneski peš, bodo ronini še pred njim tam.

Obupen položaj se jim je z neznosno težo vlegel na srca, begal misli in trgala duše. Le šepetaje so se mogli pogovarjati. Kaj, če stražnika vendarle nista tako pijana? Morda kdo tam pri ognju še bdi? Le mrlič sredi med njimi, se jim je zdelo, da jim ves čas zagotavlja pomoč Vsemogočnega. Njegovo trpljenje, kri in smrt, ali ni bilo vse za patra darovano?!

Z vso silo je Nakaura zbral svoje misli in dejal:

»Samo dve poti sta: ali se sam izročim roninom in grem z vami v Jamaguči . . .

kajti nočem in ne smem pustiti, da bi vi sami . . .«

»Ne, ne! Pater, ne smeš! V Kiušu že težko čakajo nate. Tebe zelo potrebujejo, z nami pa nihče ničesar ne izgubi.«

»— Ali pa vsi skupaj ubežimo! Zdaj je prilika za to. Ronini spijo. Do jutra se skoro gotovo ne bodo zbudili. S čolnom jih takoj prehitimo za nekaj ur.«

Čeprav je pater izgovoril to z vso resnostjo in odločnostjo, mu vendar ostali skoro niso hoteli verjeti. Češ, da ne misli zares. Toda on je vsem trem z nenavadno spretnostjo in odločnostjo že prerezal vezi. S tem je prepričal vsako nadaljne omahovanje. Nazaj ni bilo več mogoče.

»Tako! Zdaj pa k obali!«

Osvobodenci so si obdrgnili roke in noge, da so si že zastalo kri zopet pognali po žilah. Čim tišje in neopaženo izginiti, to je bila za zdaj edina, a zato tem bolj strahotna misel in želja vseh petih.

»Ali bo Hana tu ostala?« je z žalostjo zaskrbelo malega Akiro.

»Da, ni mogoče drugače; zdaj je zunaj pri ognju med vaščani. Saj je dovolj srečna, da je krščena. Nič naj te ne skrbi. Vaščani bodo radi poskrbeli zanj. Ko se bomo vrnili, se bosta lahko zopet skupaj igrala.«

Pater jih je neprestano vzpodbujal, naj hite. Vsaka minuta je bila dragocena. Čim dalje bodo pred preganjavci, tem bolje.

Z žalostjo so se poslovili od mrliča in pohiteli mimo spečih sovaščanov in preganjavcev — v svobodo.

Ko so se tako plazili kakih 30 korakov proč od ognja, so na mah obstali. Tam pri ognju se je nekdo dvignil. Menda ga je v sveži nočni sapi nekoliko zeblo. Vrgel je v tlečo žerjavico nekaj polen, da je znova zagorelo z visokim plamenom. Zaspano je gledal kako minuto v ogenj in se zopet zavalil na tla. Ubežniki so se zopet oddahnili. Zakaj bili so že prepričani, da so izgubljeni.

Na obali so hitro poiskali med več čolni svojih preganjavcev najboljšega, najožjega in najlažjega. Tega bodo vzeli. Jambor so pustili ležati, odvezali so vrvi in potegnili čoln preko peska. Joj, kako je škripalo! Vsak hip so vstali in se s skrbjo ozirali tja k ognju . . .

Čoln se je tiho speljal po vodi. Hitro so ga brez vsakega šuma z vesli pognali toliko, da jih je borov gozd popolnoma zakril pred vasjo. Za gozdom v vasi je bilo še vedno vse tiho. Dvignili so jambor, vzpeli jadra in veslali, kar se je dalo. Mali Akira je krmaril in ravnal jadra. Pater je skrbno naročal, naj ne vozijo v Buce. Zgodaj zjutraj so bili vštric Šimonosekija in od tam odjadrali proti Kiušu.

Haraguro na tleh.

Mrzla jesenska jutranja sapa je tudi Haraguro spravila pokoncu. Prav dobre volje je bil. Stopil je k drugim vojakom in domačinom. Tudi ti so se v jutranjem hladu začeli dvigati in si meti oči. Zanečili so zopet ogenj in začeli pripravljati riž.

Veselo razpoloženje je zavladovalo vsevprek. Celo Haraguro se je kar samo smejalo, ko je hodil med tovariši. Zakaj že je napočil dan, ki mu bo prinesel slavno zmago in mu bo boginja Amaterasu položila v naročje dragocen plen: krščanskega bonca.

»Dobro se najejte in okrepčajte, tovariši! Presneto bodo še škripala danes vesla,« je bodril vojake. Hodil je od moža do moža in kramljal z njimi. Potem je zavil proti Tomaževi koči. Za ujetniki vendar mora pogledati in za onim iz Jamagučija, če je že toliko, da bo za na čoln.

Čudno se mu je zdelo, da ni nobene straže pri vratih. Morda so notri? Najbrže pravkar zopet obdelavajo ujetnike. He, saj so mojstri za take stvari. Neverjetne uspehe imajo včasih tudi z najbolj mutastimi.

Tiho je stopil tik pred duri in napeto prisluhnil. A bilo je vse tiho. Kot v grobu!

V Haraguro je zavrelo. S silovito naglico je napravil preko praga eden, dva koraka. Strašno je odjeknil njegov trd korak v ozek, prazen prostor.

Obstal je ves trd. Res: smrtna tišina!

Troje trupel je ležalo na tleh. Misli so se mu zbledle, oči so se mu izbulile, usta odprla. Roka mu je tresoč se iskala oprijema, stene. To, kar ga je tako zadelo, ne, to ni bil strah. Ne! Toda, kar je videl na tleh, to, to je bilo nekaj strašnega.

Napele so se mu mišice. Vroč pot mu je stopil na čelo. Kajti z enim dejanjem nezlomljive volje je s silovitim pogonom vse svoje dušne in telesne moči sunkoma pognal v eno samo točko: Kako to?!

Frančišek mrtev! Da, to je pravi mrliški obraz. Roke . . . ha, tako so mu jih položili pač kristjani in nihče drugi. Tam prerezane vezi. Ob steni oba stražnika, s krvavim nožem v roki! Harakiri?! Jasno! Sramota, da so jima ušli ujetniki, ju je pognala v smrt. Čast jima! Prava viteza!

»Ah, kaj govorim o preteklosti,« je zaokrenil svoje misli, »kaj občudujem velika dela, ki jih sam nisem mogel izvršiti! — Haraguro! Ujemi še bonca, to je sedaj tvoja čast. prisegel si!«

Oči in misli so mu obstale na prerazanih vezeh. Nemogoče, da bi jih jetniki sami . . . Nož, odkod? Mrtvi tudi še niso nikoli trgali vezi! Kristjan je že čisto mrzel. Onima dvema pa teče še sveža kri. Iz prerezanega trebuha jima lezejo čreva, kadi se še iz njih . . .

Da bi bil ponoči pater tam, se Haraguro še malo ni sanjalo. Kako tudi! Nekdo iz vasi je bil. Saj so mu nekateri rekli, da hočejo postati kristjani.

Komaj je zadrževal nemir in razburjenje, ki mu je sililo v besede in kretnje, ko je stopil pred straže. Hotel je utajiti sramoto.

»So vsi tu? Ali je ponoči kdo izginil?«

Tako jih je povpraševal vsako jutro. Zato mu je vojak mirno odgovoril: »Prešteli smo. Vsi moški vse ženske in vsi otroci so tu!«

Haraguro se je zdrznil in strašno zaklel. Zakaj prepričan je bil, da bo eden manjkal. Še enkrat se je srdit obrnil k vojaku in skoraj zavpil.

»Vsi?«

»Nihče ni šel ponoči od ognja! Vsi so tu,« je vojak prestrašen odgovoril.

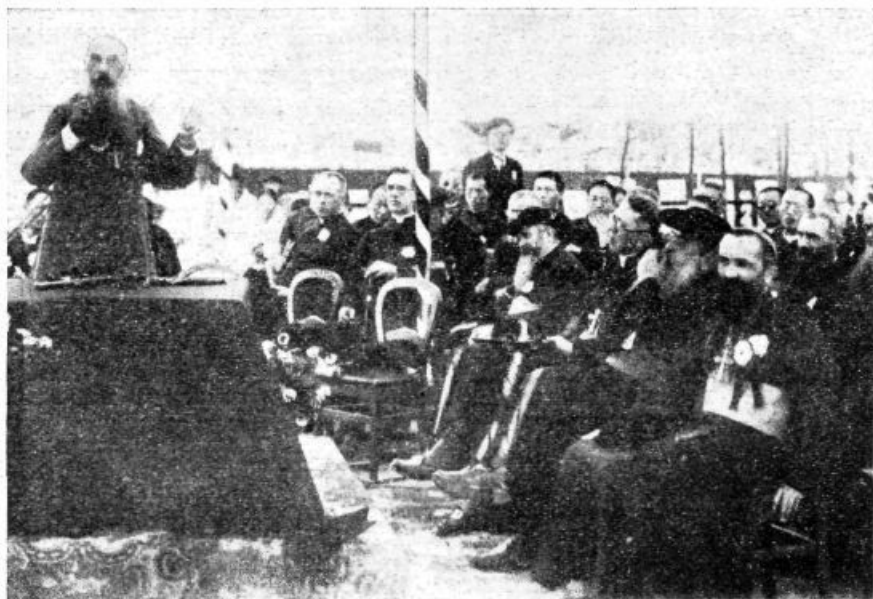
Počasi, kot bi nič ne bilo, je Haraguro odšel mimo vaščanov k obali. Tam je hitro hodil gori in doli. Enega njegovih čolnov — ni! Utrnilo se mu je v mislih: Ubežali so! V pesku je naštel pet različnih sledi. Nemogoče! Ponovno je štel.

Odkod sta prišla dva? Otroška stopinja . . . Tisti deček, ki je skupaj z boncem izginil, ko so se pokazali na otoku?

Ronin Haraguro, poveljnik viteške čete roninov, je strt obstal na mestu, krepko se je ugriznil v ustnice, krčevito zavil oči. Glava mu je padla globoko na prsi. Omahnile so mu roke, zaklecnila kolena. Sesedel se je na bregu in zagrebel obraz globoko v dlani . . .

*

Čez dve uri je sedem čolnov s silovito naglico rezalo zelene morske valove v smeri proti — Buceju.

Prvi cerkveni zbor na Koreji l. 1931; govori škof Mutel.

DOBRO JE, DA VEŠ!

Največje misijonsko polje je Kitajska, ki ima že 470 milijonov prebivalcev ali četrtno vsega človeštva. Njej posveča katoliška Cerkev posebno skrb. Samo v zadnjih 20 letih je ustanovila v njej 80 cerkvenih okrožij (vikarijatov, prefek-

tur itd.), 20 jih je pa izročila že v vodstvo domačim škofom, ki so upanje in ponos kitajske Cerkve. Spreobrnjenje tega naroda bi bilo res zmagoslavje za sv. Cerkev. Molimo, žrtvujmo in udeležimo se tega veličastnega dela!

Novo semenišče v Kaifengu, ki je eno največjih in najmodernejših na Kitajskem.

MISIJONI V NEBEŠKEM CESARSTVU

Kitajska vlada in misijoni.

Mestna pekinška občina je po navodilu osrednje vlade 13. jun. 1. 1932. prepovedala verske tečaje na univerzi Yen-Ching in naučni minister je 26. sept. to odredbo potrdil, utemeljujoč, da take vrste tečaji kršijo vladne odredbe. 30. oktobra je naučno ministerstvo sporočilo pristojni oblasti v Šanghaju, da verski pouk v šoli za sv. pismo in v osnovnih šolah ni v skladu z čl. 5. naredbe o privatnih šolah, ki jih vodijo tujci.

Nekako v istem času je knjigarna Pe-Sin v Šanghaju izdala sramotilno knjižico proti izlamu in nekoliko pozneje je izšel v listu Nan-Hoa-Wan-i članek, ki sramoti mohamedance. Mohamedanci pa so na te napade odgovorili s tem, da so knjigarno oplenili in vložili tožbo pri vladi. Tedaj je izvršilni svet 8. novembra odločil, da doslej ne bodo smeli listi prinašati ničesar, kar bi bilo žaljivega proti katerikoli religiji. Naučni minister je 12. novembra potrdil to odločbo. Knjigarno Pe-Sin je vlada zaprla in list je prenehal izhajati.

Te nasprotno odredbe ne dokazujejo sicer nič določnega, vendar pa se v njih

vidi, da vodi vlado želja, naj se spoštuje versko čuvstvo. Predsednik republike general Čangkajšek je šel še dalje. 6. novembra so prinesli listi njegov govor, ki ga je imel nekaj dni poprej v dvorani protestantske misijonske šole. Vpričo mestnih oblasti je izjavil tole: Srečen sem, da sem mogel danes posetiti vašo šolo. So ljudje, ki ne zaupajo misijonskim šolam, ker jih ne poznajo dobro. Te šole pa imajo veliko važnost. Razna so sredstva, s katerimi hočemo zdraviti zlo, ki ga trpi dežela, a šola sv. pisma, kjer se poučuje nauk Jezusov, je pač posebno odlično sredstvo. Jezus je odrešil človeštvo s svojo ljubeznijo in s popolno žrtvijo. Ni se strašil trpljenja. Kaj pa ali sledimo mi njegovemu zgledu, ki hočemo danes rešiti našo domovino? Želim, da upodobite vso kitajsko mladino po vzoru Jezusovem. Z njegovim naukom bomo rešili Kitajsko! Taka je vaša dolžnost!

Takšne besede iz ust predsednika kitajske republike nedvomno spričujejo, da začenjajo vladajoči krogi spričo nereda, v katerem se nahaja Kitajska, misliti na pomoč, ki jim jo utegne nuditi evangelijsko krščanstvo, da državo zo-

pet vravnovesijo in privedejo vanjo redno življenje.

Nad vse zanimivo je poročilo, ki ga je letos izdal naučni minister o preosnovi šolstva in v vzgojnih uspehih v zadnjih 9 mesecih. To poročilo se končuje s sledečimi mislimi, ki so jako značilne in kažejo, kako se verska politika kitajske vlade za vero ugodno usmerja. »Kaj glede vprašanja religije? Ali religija zasluži ali ne, da jo podpiramo, je vprašanje zase. Toda, ker dejansko je v družbi in ker izvaja vseobči vpliv na ljudstvo, je tako vprašanje religije tesno zvezano z vprašanjem vzgoje. Dosledno mora biti pri nalogah vzgoje odnos politike do vere v tem ali onem oziru jasno določeno. Politika, ki se krvavo vmešava v verska vprašanja, kakor jo je bila ubrala vlada pred nami, očitvidno ni dobra rešitev vprašanja. Sedanja politika nevtralnosti tudi ni dosti vredna, kajti čeprav pušča versko svobodo vsakemu posamezniku, vendar daje vtis, da ne priznava nobenega pomena za vzgojo. Zato moramo z ozirom na vzgojne naloge ubrati v vprašanju vere čisto drugačno stališče kot doslej; tako, da vere ne samo ne bomo ovirali pri njenem delu za obnovev dežele in ljudstva, ampak jo tudi dejansko podpirali.«

Zanimiv je tudi razglas, ki ga je dal podprefekt v provinci Kiang-su. Opirajoč se na odredbo osrednje vlade, da nihče ne sme začeti kakršnekoli protiverske akcije ali kršiti verske svobode Kitajcev in drugih, razglša: »Prav sedaj je v nekem kraju vzhodno od našega mesta neki misijonar kupil prostor, da postavi cerkev. Ščiti ga zakon v njegovem delu. Kdorkoli bi skušal kaj napraviti, kar bi misijonarja oviralo pri njegovem podjetju, tega bom dal, bržko zvem, zapreti, postaviti pred sodišče in brez ozira strogo kaznovati.«

Te in podobne izjave vodilnih osebnosti, dajejo misijonarjem in cerkvi upravičeno upanje, da se bo prava Kristu-

sova vera mogla kmalu uspešneje širiti med velikim kitajskim narodom.

(Fides)

Kitajsko letno poročilo za l. 1933 in katoliški misijoni.

»China Year Book« (Kitajsko letno poročilo) za l. 1933. je pravkar izšlo v Šanghaju. Letošnji zvezek je 15., obsega 785 strani in razpravlja o vsem, kar je v zvezi s politiko, financami, trgovino in verstvom na Kitajskem. Izdaja ga g. H. G. W. Woodhead, skupno z mnogimi drugimi kitajskimi in inozemskimi strokovnjaki. Poglavlje o kitajskem podnebnju je napisal znani p. Gherzi S. J. voditelj observatorija Ziöka-vei.

V prejšnjih 14 zvezkih se »China Year Book« skoraj ni zmenil za katoliške misijone. Letos pa jim je posvetil 27 stolpcev in še statistični pregled. Članek je sestavil p. Pascal d' Elia S. J. član sino-loškega urada v Zi-kaöweiu. Ta članek v 18 poglavjih pregledno poda zgodovino katoliških misijonov na Kitajskem od legende, da je tam oznanjal evangelij sv. Tomaž, do žrtev, ki so padle pod roparji v zadnjih 20 letih. O teh zadnjih p. d'Elia piše: »Podatke za leta 1912—1932 sem zbral osebno pri vseh predstojnikih katoliških misijonov na Kitajskem. Iz njih je razvidno, da ta čas ni trpelo samo veliko število kitajskih katoličanov, marveč tudi, da so komunisti, roparji in banditi pomorili 47 misijonarjev (poleg italijanskega frančiškana p. Stimpfla, ki je bil umorjen 25. marca 1933 v Jungčowu v prov. Honan) in imeli najmanj 320 drugih ujetih, nekatere dalj časa, druge manj, od nekaj ur do treh mesecev. V rokah imamo imena vseh, zgodovinske podrobnosti, večinoma tudi njihove fotografije in upamo, da bomo lahko kmalu sestavili posebno knjigo z naslovom »Kristusovi spoznavalci na Kitajskem«.

V svojem članku je p. d'Elia vse žrtve uredil po tem, kdaj je prišel kdo v ujetništvo ali kdaj je bil umorjen, po narod-

nosti ter po verski družbi in misijonske-
mu okrožju, v katerega kdo pripada. L.
1930. je bilo ujetih 77 misijonarjev, l.
1929. pa 11 umorjenih; to sta za misijone
na Kitajskem leti najhujšega trpljenja.
Med žrtvami so v veliki večini du-
hovniki (204 ujeti, 39 umorjenih); med
njimi so pa tudi apostolski vikarji (9
ujetih, 4 umorjeni), redovni in misijon-
ski predstojniki (5 ujetih), bogoslovci
(28 ujetih, 4 umorjeni), bratje lajiki (9
ujetih) in redovnice (65 ujetih). Glede
narodnosti je bilo relativno največ uje-
tih in umorjenih Kitajcev (105 ujetih,
17 umorjenih); takoj za njimi pridejo po
številu ujetnikov Italijani (52) in po šte-
vilu umorjenih Belgijci (10). Kitajska
svetna duhovščina šteje največ umorje-
nih (89) in ujetih (16), kar zgovorno
priča o junaštvu domače cerkve in jo
postavlja v tem seznamu mučencev na
prvo mesto. Misijon, ki šteje največ
ujetih, je Hangčung v prov. Šensi (29),
Ičang v prov. Hupe — krvavi misijon pa
je tisti, ki ima največ umorjenih (7).

Lepi članek p. d'Elia se konča z bese-
dami: »Uredništvo nekatoliškega lista
The International Review of Missions
(Mednarodni misijonski list) l. 1932. na
str. 379 po izčrpnem pregledu katoliških
misijonov vsega sveta piše: Vse katoli-
ške cerkve se lahko mnogo uče s pozna-
vanjem katoliških misijonov. Velika
prednost le teh je dejstvo, da so zdru-
ženi v eno telo pod vodstvom enega sa-
mega poglavarja, da žive v edinosti. Ta
edinost odstranjuje in rešuje majhna ne-
sporazumljenja in daje cerkvi možnost,
da si naredi svetovni načrt misijonskega
dela, ki ga potem po vsem svetu enotno
in v edinosti uresničuje. To je še posebno
resnično za katoliško cerkev na Kitaj-
skem. Tu je na prvi pogled jasno, da
prinaša Kitajcem enotno blagovest, bla-
govest Kristusa, ki je pravi Bog in pra-
vi človek, enoten krščanski nauk in eno-
tno krščansko življenje. Nihče ne ve na-
tančno, kdaj je bilo zasejano gorčičino
zrno na Kitajskem, vsekakor pa že zelo

zgodaj. Na novo so jo sejali v srednjem
veku sinovi sv. Frančiška, potem še so-
bratje sv. Frančiška Ksaverija, ter ga
namakale s solzami, potom in krvjo sto-
tine in tisoči misijonarjev iz vseh delov
sveta. Tako je naredilo v kitajskih tleh
globoke korenine in se prav zdaj razvija
v mogočno drevo. S koreninami, ki se
krepko ovijajo večnega Rima, od koder
edino more dobivati življenjskega soka,
se bo polagoma razraslo prav do zadnjih
kotov te ogromne poganseke dežele. Ki-
tajska, ki je bila dolga stoletja pogan-
ska, je po zaslugi katoliške cerkve doži-
vela velik preobrat v svojih nazorih; za-
kaj spreobrnjenci, ki so se dvignili na
višjo stopnjo nravnega in verskega živ-
ljenja so potegnili za seboj tudi velik del
kitajskih množic. Cerkev je mnogo storila
za razvoj šolstva, mnogo za oskrbo
bolnikov, sirot, zapuščenih otrok in
ostarelih ubožcev. Brez dvoma bi storila
še mnogo več, če bi imela na razpolo-
go več ljudi in denarnih sredstev ter
če bi živela na Kitajskem v miru in bolj
svobodno. Vendar kljub vsemu temu
lahko upamo, da bo Kitajska kmalu po-
stala cvetoča veja edine, svete, katoliške
in apostolske Cerkve. Cerkev na Kitaj-
skem bo v bližnji ali daljni bodočnosti,
kdaj, ve samo Bog, postala kitajska. Se-
veda ne v tem smislu, da bo pretrgala
zveze z ostalim katoliškim svetom in z
Rimom, ki je središče edinosti, kar bi
pomenilo naravnost njeno propast. Mi-
slimo marveč tako, da bo živela iz svojih
življenskih sil, da bodo različne stopnje
cerkvene hierarhije zasedli njeni lastni
sinovi, kakor je na ta način francoska
cerkev v Franciji in italijanska v Italiji.
Pred vsem pa bo katoliška, edina po isti
veri, po istih zakramentih, po isti pokor-
ščini in po isti najvišji oblasti Kristuso-
vega namestnika na zemlji, »ljubljenega
Kristusa na zemlji«, kakor ga je imeno-
vala v svojem navdušenju sv. Katarina
Sienska.«

Pregled za poglavjem o katoliških mi-
sijonih podaja bravcu statistiko l. 1932.

Katoliška univerza v Pejpingu na Kitajskem, ki jo je letos prevzela v vodstvo Družba božje besede.

za vseh 118 misijonov na Kitajskem. Pri vsakem označi njegovo stopnjo (1 škofija, 75 apostolskih vikarijatov, 30 apostolskih prefektur in 12 nezavisnih misijonov), ustanovno leto od leta 1307. in 1576. do 1932.; versko družbo, ki ji je izročen (na prvem mestu so frančiškani z 22 misijoni), narodnost misijonarjev (Francozi imajo 27 misijonov, Italijani 23, Kitajci 18, Nemci 14, Španci 11, Američani 9, Belgijci 7, Kanadci 3, Holandci 2, Portugalci 1, Švicarji 1); navede dalje ime misijonskega predstojnika, število duhovnikov, bratov in sester (tujih in domačih), število bogoslovcev, katoličanov in katehumenov. Navaja uspeh apostolskega dela v preteklem letu in končno statistiko o sirotišnicah, o delu Sv. Detinstva, o bolnicah, zavetiščih in vseh šolah.

Pomemben napredek je, da je tako popolen članek kot je ta, mogel iziti v poučni knjigi, ki je tako razširjena na Kitajskem in v inozemstvu, kot je China Year Book.

Novе domače sestre

Ko se je l. 1927. škof Tsu S. J., apostolski vikar v Haimenu, vrnil domov, je brž hotel izpolniti želje sv. Stolice, da bi se v misijonih redovni poklici čim bolj pospeševali. V svoji glavni šoli je

takoj ustanovil srednjo šolo, da bi si vzgojil bodočih bogoslovcev. Malo semenišče je otvoril l. 1929. in prvi tamkajšnji gojenci bodo prihodnje leto začeli modroslovne študije.

Istočasno kot na duhovnike pa je škof mislil tudi na redovnice in je 9 dekletom, ki so skončale srednjo šolo, dovolil vstopiti v novicijat septembra 1931. Prihodnje leto se je priglasilo še 8 novih. Med tem je bilo zgrajeno na otoku Tsungming v glavni krščanski občini »Veliki Kong-Su, lepo semenišče ter prostorno in za tamkajšnje razmere udobno prirejeno. Zaščitnica kongregacije je sv. Terezija Deteta Jezusa. 2. februarja 1933. je 7 semeniščnic naredilo začasne oblube.

Prvo delo, ki se mu bodo Terezijanke posvetile, je vodstvo molitvenih šol in katehumenatov (šol za pripravo na sveti krst). Vikarijat Haimen ima sedaj 160 takih šol s 4.000 učenci. Bolj študirane redovnice bodo vodile tudi srednješolski pouk; v vikarijatu sta namreč dve dekliški srednji šoli.

Vendar nove redovnice ne bodo delovale samo v šolah. Vršile bodo tudi dela usmiljenja. Prvo bodo najdenišnice. Saj skoraj ne mine dan, da ne bi dobile eno ali celo več košar z zavrženimi otroki. Večinoma ta nesrečna bitja ne žive dolgo, toda sestre jih pred smrt-

Skof Mutel iz Seula, zadnja živa priča velikega preganjanja, ki je letos umrl.

Zadaj njegov pomočnik in sosed.

jo krstijo. Za druge pa materinsko skrbe tudi še pozneje v sirotišču.

Terezijanke bodo dalje obiskovale bolnike po kočah, jih zdravile in negovale, obenem pa jih pripravljale tudi na smrt. V misijonskih lekarnah bodo sprejemale bolnike, jim obvezovale rane in jim delile zdravila. Haimen ima že 40 takih misijonskih lekarn, ki jih je zadnje leto obiskalo 14.000 bolnikov! Končno sestre tudi na reveže ne bodo pozabile. Pri porti njihovega samostana bodo vedno dobili potrebno pomoč. Da bodo mogle sprejemati ubožne starčke, bo kmalu zgrajeno zavetišče, ki ga bodo one vodile.

Katoliška akcija na Kitajskem.

Na Kitajskem je katoliška akcija dobila dobre temelje. Organiziral jo je apostolski delegat msg. Constantini, ki jo je že dolgo pripravljaj. Lansko leto je poslal vsem cerkvenim predstojnikom na Kitajskem izdelana pravila v pregled, zbral od njih pripombe in nasvete, nato pa spopolnjena predložil sv. Stolici v potrditev. Že decembra lanskega leta je Propaganda potrdila pravila in izjavila, da so čisto v skladu s smernicami, ki jih je papež ponovno dal. Sv. oče, ki goji posebno ljubezen do Kitajske, se zelo veseli, ker vidi, da so njegove besede našle takoj velikodušen odziv v številnih cvetočih kitajskih misijonih in je prepričan, da bo katoliška akcija postajala v rokah izkušenih pastirjev čedalje bolj mogočno sredstvo pri spreobračanju tega ogromnega naroda.

V Pekingu ima svoj sedež sinodalna komisija, ki je bila ustanovljena po cerkvenem zboru l. 1924.; sestoji iz pet članov, ki jih imenuje za dobo treh ali več let apostolski delegat. Sedaj je v tej komisiji 5 duhovnikov: 1 Kitajec, 1 Nemec, 1 Amerikanec, 1 Francoz in 1 Belgijec. Ta komisija pripravlja za katoliške šole kitajske učne knjige, daje tisku poročila o verskem in cerkvenem živ-

ljenju na Kitajskem ter vzdržuje stalno zvezo z kitajskimi visokošolci v tujini. Tej sinodalni komisiji bo tudi dodeljena osrednja pisarna za katoliško akcijo; odtod bo nadzirala različno delo in uravnavala delavnost.

Razne zveze katoliških akcij na Kitajskem so že ustanovile svoj narodni odbor. Predsednik katoliške akcije je znani človekoljub in odličen katoličan Lopa-hong iz Šanghaja. V narodnem odboru katoliške akcije sta nadalje dva profesorja s katol. univerze v Pekingu, en profesor s katol. univerze v Šanghaju, dva časnikarja, ravnatelj osrednje bolnice v Pekingu, eden zastopnik narodne vlade v Nankinu in še več drugih oseb. Člani odbora katoliške akcije so bili odbrani tako, da bodo zastopane skoro vse province in pa, da bo imela katoliška akcija sposobne ljudi pri vodstvu in reševanju zadev, ki se je zanje zavzela. V znamenitem predavanju, ki ga je imel msg. Constantini v zavodu Propagande v Rimu, je pokazal na veličastne sadove, ki jih je že dosedaj doseгла katoliška akcija na Kitajskem. Sedaj, ko je končana doba organizacije, smemo z gotovostjo pričakovati, da bo katoliška akcija izpolnila nade, ki jih stavi nanjo sv. oče.

Okrožnica apostolskega vikarja v Nankinu o katoliški akciji.

Ob priliki svetega leta, ob 19stoletnici našega odrešenja je apostolski vikar v Nankinu msg. Haouisée izdal svojim vernikom pastirsko pismo, v katerem jim kliče v spomin zveličavno misijonsko delo, ki ga morajo na zemlji izvrševati vsi kristjani. V okrožnici obravnava na kratko vsa poglavja o katoliški akciji, kaj je, v kakšnem odnosu naj bo do drugih društev, njen ustroj itd.

Povdarja udeležbo lajnikov pri apostolstvu. V katoliški akciji naj bo elita — vneti katoličani, ki bodo z besedo in zgledom širili kraljestvo Kristusovo.

Katoliška akcija ne misli izpodriniti drugih verskih združenj, ampak hoče biti le nekaka vez med njimi, ki bo stremljenja vseh društev vodila k skupnemu cilju. V katoliški akciji organizirane trume naj bodo vzorne, disciplinirane, ki bodo znale se pokoriti smernicam in navodilom sv. stolice in škofov v splošnosti in v podrobnem.

Škof se posebej bavi s svojim vikarijatom. Zahteva, naj bi imeli vsi člani katoliške akcije spričevalo o izpitu iz osnovnega verskega pouka. Ta izpit bi bila le prva stopnja v vsem sistemu verskega pouka, ki ga je zamislil za svoj vikarijat m^sg. Haouisée.

Pastirsko pismo se konča s spominom na Pavla Sin Konag-ki, ki je bil prvi izraziti član katoliške akcije na Kitajskem, ki je l. 1607. ustanovil krščansko občino v Šanghaju in ki more biti radi svoje apostolske gorečnosti in čednosti vsem za vzor.

V Šanghaju je bila katoliška akcija uvedena l. 1913. Ustanovil jo je Jožef Lo-pa-hong, sedanji predsednik narodnega odbora katoliške akcije. Danes šteje okroglo 100 članov. To so po večini industrijci in trgovci, ki porabijo nedelje za udejstvovanje v apostolski službi, zlasti v treh panogah: širjenje sv. vere, skrb za mladino ter dela krščanske ljubezni. Od l. 1913. je katoliška akcija v Šanghaju odprla 20 kapel ali majhnih cerkvic, postavila 71 predavalnic, v katerih se je vršilo 14.740 predavanj 363.720 poslušalcem. Otvorila je 7 šol, iz katerih je izšlo že 2.200 učencev v razne poklice, in imajo sedaj 3.000 učencev. Odprla je 5 bolnic, 19 dnevnih zavetišč, 2 sirotišnici in dvoje zavetišč za onemogle starčke. Poskrbela je krstov 250.000, večinoma otrok. Za vzdrževanje vseh teh naprav je potrošila okrog milijon dolarjev.

Kaj pravi Jud o krščanstvu na Kitajskem.

Septembra 1932. je raziskovalni odbor 15 članov, ki so vsi lajiki in pripadajo 7 različnim ameriškim protestantskim cerkvam, izdal poročilo, ki v njem ostro kritizira protestantske misijonarje in njihovo delo. Ob tem poročilu je Georges Sokolsky, odličen publicist na Daljnem Vzhodu, objavil v »Shanghai Evening Post and Mercury« dolg in tudi za nas zanimiv članek. Z njim hoče omiliti slabo oceno raziskovalnega odbora in celo zagovarja krščanske misijone na Kitajskem. Seveda se njegov članek kakor tudi gornje poročilo nanaša na protestantske misijone. Vendar njegovi zaključki v mnogih ozirih še veliko bolj veljajo tudi za katoliške misijone. Saj so ti obstojali že v 13. stoletju in potem od konca 15. stoletja naprej, med tem, ko so protestantski misijoni stari komaj sto let. Sokolsky bravec še opozori, da je Jud in bi kot Jud moral misijone sovražiti. Če tedaj govori, govori samo kot znanstvenik in bo njegova beseda zato le še bolj držala. Poleg tega je tudi večji del življenja preživel na Kitajskem, zato razmere dobro pozna.

»Na Kitajskem se sedaj bori«, piše Sokolsky, »šest močnih revolucionarnih sil: intelektualizem, krščanstvo, socializem, kapitalizem, nacionalizem in komunizem. Te sile so na Kitajskem ustvarile sedanje stanje, ki ga na zapadu radi imenujejo kaos, ki pa v resnici ni nič drugega kakor počasno prehajanje velike človeške mase v nov red.«

Od vseh teh sil je brez dvoma najmočnejše krščanstvo in se njegov upliv najgloblje čuti. Sokolsky se ustavi pri temle odstavku gornjega poročila: »Kdorkoli bo proučeval verske razmere na Vzhodu, bo moral priznati, da je krščanstvo tam mnogo bolj pomembno, kot bi se zdelo po številkah. Število tistih, ki jih je prevzel vzor, kot ga nudi Kristus, njegova osebnost in njegov nauk, in ki niso včla-

njeni v nobeni cerkvi, si niti predstavljati ne moremo. Nihče še ni štel in tudi preračunati ni moči števila tistih, ki jih je silen vzor Kristusovega življenja potegnil za seboj in žive visoko npravno življenje.»

Če je to res, je vse drugo, misli Sokolsky, malo važno. »Lahko sicer še kritiziraš misijonarja v malenkostih, a ne moreš reči, da je vse njegovo delo prazno mahanje po zraku.« Pred vsem ni važno število spreobrnjenecv, materialna organizacija, število poslopij in cerkva. Pravi uspeh ni tukaj. Kitajske ne bo ročilo veliko število poslopij. Toda, »če je krščanstvo razgibalo mase, ki jim ni mar za nobeno socijalno odgovornost iz brezbriznosti in materijalizma, je to navaden upliv in resničen uspeh misijonov.«

»Kitajska rabi mož voditeljev, a krščanstvo je storilo v tem oziru dovolj, ko je kitajskega človeka predramila iz konfucijevske sebičnosti in zbudilo v

njem zavest o socijalni dolžnosti človeka.«

Da je to res, vidimo, če le pogledamo v zgodovino nove Kitajske. Skoraj na vse može, začenši s Suen Wenom, je vplivalo krščanstvo, če ne s svojim naukom, pa s silo svojih zgledov.

»Misijonar, ki živi daleč od domačih samo za tuje, ki je nesebičen, ki ne zahteva nobenega plačila, ki deli zdravila, obvezuje rane, se pri oblasteh zavzema za svoje župljane, jih brani pred roparji in vedno daje zgled poštenega življenja, je pravo nasprotje domačih uradnikov, ki mirno žive v izobilju.«

»Če je torej jasno, da misijonarji Kitajce navdajajo z novim duhom, k čemur zlasti pripomorejo stiki med Kitajci in kristjani, moramo sklepati, da je za Kitajce velika sreča, da morejo prihajati krščanski misijonarji k njim v vedno večjem številu.«

Ne gre za to, ali morejo kitajski misijonarji delovati enako dobro kot tuji. Mnogo je gotovo takih, ki so še bolj zmožni. Misijonarjev je na Kitajskem treba zato, »da bodo tam, da bodo živ zgled nesebičnosti in osebne žrtve«. To nalogo imajo tam misijonarji, to je njihov smisel.

Vendar ne smemo misliti, da tujemu misijonarju ni treba nič delovati in mora biti samo tihi apostol zgleda.

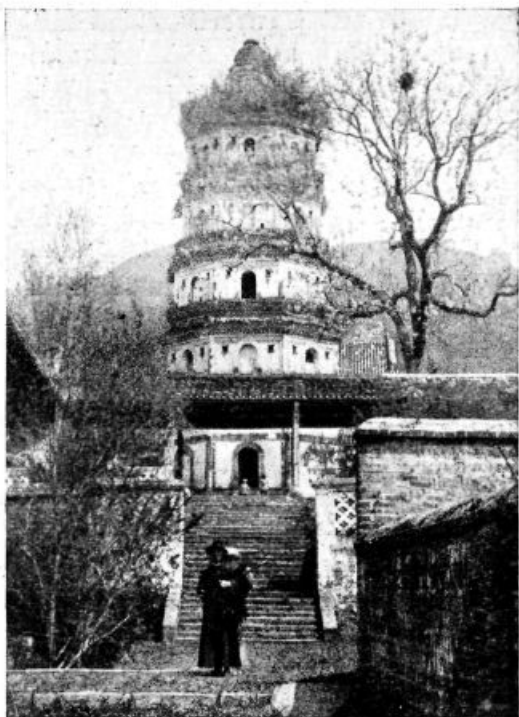
Sokolsky vidi dva slučaja, kjer je delo tujega misijonarja potrebno: v vodstvu šol in zdravniških zavodov.

Glede šol se mu zdi poročilo protestantskega raziskovalnega odbora prestrogo in v zaključkih prenačljeno.

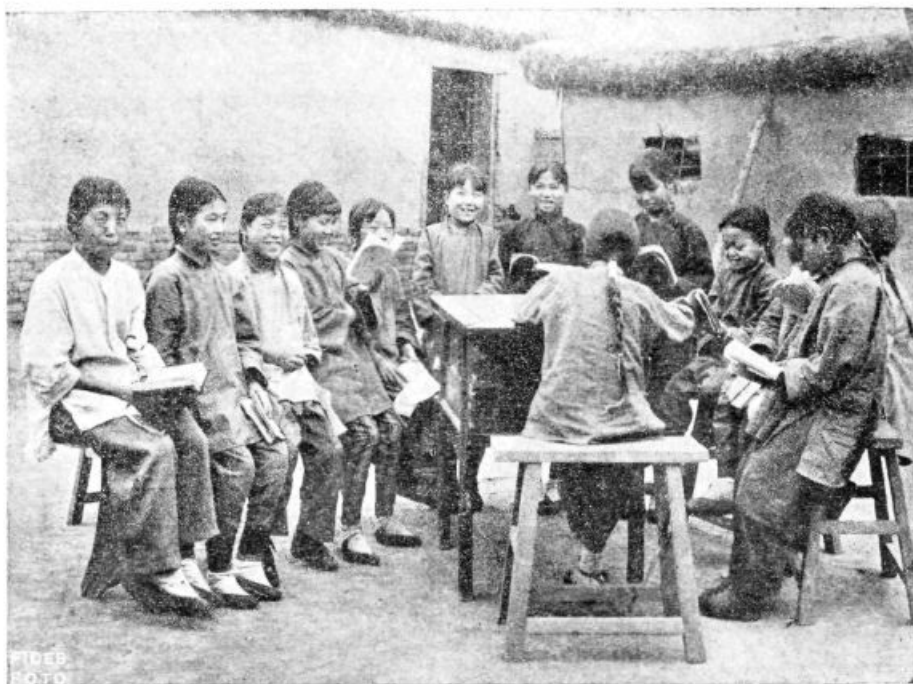
Po njegovem mnenju šole ne smemo presojati po številu, temveč po kakovosti učencev, ki iz njih pridejo. Potem so tudi šole na Kitajskem mnogo storile.

Velika napaka bi bila, če bi Kitajci šole zaprli, česar se pa ni bati, ali če bi jih popolnoma izročili samo kitajskim kristjanom.

Napačno bi jih bilo zapreti, ker so za Kitajsko nujno potrebne. To nam pokaže že zgodovina zadnjih let.

Slovenski mis. g. Geder pred pogansko pagodo.

Kitajska šola na prostem je prav prijetna.

»Od l. 1920. do l. 1927., za časa državljanske vojske in revolucije, ni bilo nobenega kitajskega vzgojnega zavoda, ki bi deloval brez zaprek in neprekinjeno. Če bi ne bilo krščanskih šol, bi to žalostno dobo bila mladina prepuščena sama sebi brez vsake vzgoje.«

»Napačno bi jih bilo tudi popolnoma izročiti kitajskim kristjanom, ker ne verjamem, da bi mogli Kitajci radi denarnih bremen šole vzdrževati.«

Nekaj kitajskih kristjanov in vzgojiteljev je mislilo, da bi bilo bolje prepustiti vzgojo kitajskim učiteljem. Vendar je malo verjetno, da bi bili starši in učenci, trgovci in meščani istega mnenja.

Uspehi pri zdravstvenih zavodih so bili še večji kot pri vzgojnih. In tudi tam imajo misijonarji važno vlogo.

Res da so tudi Kitajci nekaj poskušali s takimi ustanovami. Celo posebno zdravstveno ministrstvo so vpeljali. Pri-

zadevanje je sicer hvalevredno, okrožnic mnogo, a uspehov skoraj nič.

Zdi se, da poročilo odbora pozablja, da je v deželi s 450 milijoni prebivalcev samo 3000 moderno šolanih zdravnikov in da bolnic še 400 ni.

Tukaj je delo misijonarjev še naprej potrebno. Tako poročilo, kot je zgoraj omenjeno, pa pogum za delo samo jemlje, mesto da bi ga dajalo.

»Poročilo odbora sklepa, da je prizadevanje misijonarjev za javno zdravstvo nezadostno. Toda ali naj bo to razlog, ki naj radi njega misijonarji vse delo sploh opuste?«

To izvajanje Juda, ki pokaže, da je krščanstvo na Kitajskem preustvarjajoča sila in da so zato krščanski misijoni tam potrebni, je vredno premisleka. Namenjeno je sicer protestantom, pa je dober nauk tudi za one katoličane, ki menijo, da misijonsko delo ne dosega pravih uspehov.

Beda na Kitajskem.

Pred ogromno nalogo stoji domača kitajska duhovščina v apostol. vikarijatu Suanhuafu, namreč kako bi dvignila socialni položaj ljudstva in ga tako privedla v cerkev pred Križanega. L. 1926. je bil ta vikarijat izroččen domači duhovščini, ki se vneto prizadeva za pokristjanjenje svojih rojakov. Vikarijat šteje 1,700.000 prebivalcev, a katoličanov je le 30.000. Težke socialne razmere neizmerno otežujejo delo duhovnikov.

Industrije sicer ni, vendar je zemlja bogata železnih rud in premoga, tako da bi mogel Suanhuafu postati važno industrijsko središče. Neposredno za mestom se vije kakih 30 km dolgo pogorje, ki hrani v sebi mnogo rude. Pred 5 ali 6 leti so želeli Japonci dobiti pravico do izkoriščanja, pa jim vlada ni ugodila, ker je hotela sama začeti z delom. Nekaj stotisoč dolarjev je že bilo porabljenih za zgraditev železnice, postavljeno je bilo poslopje za ravnateljstvo rudnikov, stala so že stanovanja za rudarje, končno pa so ves načrt opustili.

V bližini železnih rudnikov je nekaj premogovnikov, ki jih sedaj v malem obsegu izrabljajo. A le enemu podjetniku gre malo bolje. Pa še njegove delnice ne prinašajo skoraj nič. Kajti premog ne gre v denar in poleg tega so naprave požrle veliko vsote. Država pa nasprotno smatra to podjetje za dobičkanosno in ga obremenjuje kar se da. Vsakokratni vladni predsednik se potruzi, da odkrije kakšno nepravilnost pri podelitvi koncesije. Treba je znova napraviti spise ali pa dati napitnino vladnemu predsedniku. Take razmere ne dajejo poguma vodstvu rudnika.

Delo v rudniku se izvršuje na preprost način. Napol oblečen delavec zleze v rov po lestvi, nesoč s seboj Devijevo svetilko in dve košari.

Rovi so nizki, tako da rudarji ne morejo v njih stati pokonci. Le s težavo se premikajo dalje, opiraje se na palico

pod težo dveh obloženih košar. Po končanem delu se odpočivajo v velikih zaduhlih dvorinah; tamkaj leže na z opeko zidanem odru, pod katerim se zakuri ogenj; ozračje v teh dvorinah je često neznosno.

Plača je majhna. Najboljši delavci zaslužijo dnevno po 35 centimov, to je 6 Din. Predelavci imajo 50 centimov plače (8 Din). Prečesto se zgodi, da ubogi delavci po končanem delu še ta borni zaslužek zaigrajo ali pa izdajo za alkoholne pijače.

Položaj rudarjev gotovo ni zavidanja vreden. Vendar pa se ti ubogi ljudje ne žalostijo dosti radi tega, delajo brez pritoževanja nad svojo usodo in žene in otroci jedo, kadar možje ne izgube vse plače pri igri. Vendar ta vdanost rudarjev v usodo ne bo vedno tako ostala. Nujno je potrebna socialna pomoč, ki je tem bolj potrebna, čim bolj se že tudi med kitajskim delavstvom pojavlja stremljenje po človeka bolj vrednem življenju, zlasti odkar imajo komunisti toliko vpliva na ljudstvo. Treba bi bilo začeti s krščanskim socialnim delom, kakor ga je zamislil papež Leon XIII. in spopolnil Pij XI. Duhovščina v tem oziru ne štedi truda, a težko je razgibati množico poganov.

Obdelovanje polja prinaša povečini več dobička, pod pogojem seveda, da dežuje pogosto in ne preveč hkrati; kajti če pade preobilen dež, poplavijo reke in potoki polja in tako uničijo pridelek. Tudi poljsko delo se vrši na povsem preprost način, skoro vse z rokami. V zadnjem letu ob času žetve so se plače delavcev nekoliko dvignile, od 25 na 30 centimov, to je od 5 na 7 Din poleg hrane. Hrana večinoma obstoja iz zelišč, nabranih ob potih in cestah, in iz nekoliko prosa. Dvakrat na mesec dobe delavci tečnejšo hrano: riž, meso, kruh in bobov sir.

Hlapci in služabniki zaslužijo 2 do 5 kitajskih dolarjev na mesec, to je 30 do 90 Din. S tem morajo hraniti svoje

družine in skrbeti sebi za obleko. Biti morajo dobro oblečeni, kajti sami dajo veliko nase in se tudi imajo za kaj več kot navadni delavci.

Rudarji, poljski delavci in služabniki žive v položaju, ki vzbuja sočutje. Njih beda je velika. Pomisliti je treba samo na število družin, ki žive od prostitucije. V Suanhuafu je med 60.000 prebivalci gotovo tisoč takih družin. Prostitutke so večinoma hčere ali mlade žene z dežele. K njim prihajajo večinoma rudarji, ki jim dajejo le nekaj novčičev. Z dobičkom, ki jim ga prinaša greh, preživljajo potem ne samo svojih družin, ampak celo vrsto zajedavcev in lenuhov: moža, tasta, in taščo, svake in svakinje, nečake in nečakinje, starega očeta in staro mater.

Polagoma bo človekoljubno delo duhovnikov pridobilo vsej nesrečni deželi ljubezen ljudstva. Z dejanji krščanske ljubezni bodo zatrli kričeče zlorabe, ki so jim žrtve ubogi delavci.

Te podrobnosti zadosti osvetljujejo težave, s katerimi se morajo boriti misijonarji, ki hočejo predvsem rešiti dušo, a pri tem ne morejo in ne smejo prezreti telesnih potreb svojih rojakov.

Nova pridobitev za Kristusa.

V provinci Čekiang, v apostolskem vikarijatu Ningpo, ki je izročén lazarištom, je še do zdaj bila subprefektura, kjer med 185.000 prebivalci ni bilo nobenega kristjana: Taišun na meji province Fukien. To žalostno stanje si nekoliko razložimo, če pomislimo, da zelo visoke gore ločijo Taišun od vseh drugih okrožij, da ljudstvo tu govori drugačen jezik in da so prebivalci skoraj sami domačini, ki nimajo dosti stikov s sosedi. Poleg tega so imeli tudi misijonarji v subprefekturah Pingjang in Jujan dela čez glavo in niso mogli znova poskusiti prodreti tja, kjer do tedaj ni bilo nobenega uspeha.

Ko pa je apostolski vikar škof De-febvre videl, da je število njegovih misijonarjev narastlo, je sklenil znova poskusiti srečo. Po njegovem naročilu je kitajski lazarist g. Tadej Sing poslal v Taišun zglednega kristjana, ki je dobro poznal ondotni jezik, da bi misijonarju pripravil pot. Bilo je uspešno: neka družina je s pripravljenim srcem poslušala njegov pouk in se začela pridno učiti katekizma in molitev. Začetek je bil storjen in g. Sing je lahko sam prišel v Taišun. V spremstvu dveh katehistov in dveh kristjanov se je tri dni vozil na tesnem čolnu v nevzdržni vročini pri nasoljenih ribah in suhih morskih gobah, ne da bi mogli kdaj leči k počitku ... Potem je moral še en dan hoditi po gorskih krajih, ki so jih opustošili roparji. Skrajno nevarna in težavna pot.

Končno so prišli na cilj. Videli so, da naprej poslani kristjan ni zgubljal časa. G. Sing je pisal škofu: »Sedaj stanujemo pri vojaškem predstojniku, mlademu možu 27 let, ki ima izvrstno družino. Mož se uči molitev in katekizma. O katoliški veri govori že z vsakomer, kogar sreča. Svoje nove vere se ne boji očitno priznavati. Če se udeleži uradnih obedov, pred jedjo vedno naredi križ. Njegov oče, ki že zna molitve, uči tudi svoje vnuke. Družina šteje 15 članov, ki bodo vsi izvrstni kristjani. Katehumenov imamo sedaj vsega skupaj 40. Vzel sem v najem majhno hišo, da jo spremenim v kapelo, kjer bo stalno nastavljen katehist učil ljudi krščanskega nauka in molitev. Prihodnje leto bomo morebiti lahko že ustanovili nove postaje. Le to je neprijetno, da je v Taišunu vse tako neznansko drago. Zemlja je namreč nerodovitna in prometnih zvez ni nikakih. Vse moramo dobiti iz Fukiena ali iz Jujana. Tukaj nimamo niti riža. Dobivati ga moramo iz Jujana.«

Katoliško vseučilišče v Šanghaju uradno priznано.

Katoliško vseučilišče Aurora v Šanghaju je bilo ustanovljeno l. 1903. V začetku je bila Aurora le šola za prevajalce in tolmače. Kmalu pa se je razvila v ognjišče znanosti. Sedanjo obliko je dobila tik pred svetovno vojno, leta 1913., ko se je preuredila v vseučilišče z 4 fakultetami: medicinsko, pravno, tehnično in filozofsko. Njene številne zgradbe, pravo mesto zase, ležijo v šanghajskem predmestju Žikavej.

V 30 letih svojega obstoja je Aurora vzgojila množico odvetnikov, zdravnikov in inženirjev. Ni na Kitajskem več večjega mesta, kjer ne bi bilo kakega odličnejšega bivšega gojenca Aurore. Opozoriti hočemo na nekaj osebnosti. Dr. Ču je načelnik zdravstvenega oddelka pri železnici Šanghaj-Nanking, Dr. Siekie-jan je pomočnik ravnatelja zdravstvenega urada v francoskem Šanghaju. Dr. Čang-jeu-mej je načelnik radiološkega oddelka v bolnici Presvetega Srca v Šanghaju. Pri tem ne štejemo načelnikov katoliških bolnišnic v Hankeu, Hanghovu, Tsinanfu, Venčovu, Ningpo itd. Ju-king-čang je načelnik elektrotehničnih oddelkov pri železnici Peking-Hankeu. Šeuming-pan je tehnični ravnatelj

Uršulinke svatovskega vikarijata. Četrta od leve proti desni sedi M. Ksaverija.

kitajske družbe za električne naprave v Šanghaju. Peter Liang je glavni tajnik urada za kitajske železnice v Parizu. Ku-čen-ji je član francoske mestne uprave v Šanghaju in profesor prava na Aurori. Juen, Fei in Jao-čao-ti so člani mestne uprave v francoskem Šanghaju. Dr. Hou-ven-jao je ravnatelj Aurore. Ju-jo-jen je minister. Vang-ven-hao je bil imenovan za prosvetnega ministra, pa ni sprejel te časti. Hzio je pravosodni minister. Čou-jen je ravnatelj katastrskega urada itd.

Vlada ni mogla prezreti ustanove, ki je dala državi toliko izvrstnih delavcev.

Svatovske sirotke. Škrbaste so, sicer jim pa ni hudega.

Svatov. Ukaželjna Kitajska mladina.

Predno je prišla do oblasti Narodna stranka (Kuoming-tang) so redno predsedovali pri skušnjah na Aurori odposlanci francoske in kitajske vlade. Ko je dobila Narodna stranka oblast v roke, je naročila Aurori, naj prosi za uradno priznanje. Takoj so bili storjeni potrebni koraki. Zadeva se je v začetku lepo razvijala, toda nepričakovane okoliščine so zadržale odločitev. Koncem leta 1931. bi moralo dobiti vseučilišče priznanje. A tedaj je nastala japonsko-kitajska vojna. Vlada je imela tedaj preveč skrbi, da bi mogla vzeti v roke zadevo potrjenja vseučilišča. Tri mesece pozneje je bilo videti, da je zadeva prišli do končne rešitve. Toda padla je vlada. Prejšnji prosvetni minister je prevzel prometno ministrstvo. Izgledalo je, kakor da je zadeva pokopana. Toda prav zadnja odredba prejšnjega prosvetnega ministra je bila, naj se napravi predpisani obisk Aurore in naj se pospeši z njenim priznanjem. Zadnji teden oktobra je Službeni list prinesel imena štirih odposlancev, ki bodo obiskali Auroro. 8. novembra so se ti možje predstavili na vseučilišču. Najprej so si ogledali predavalnico in raznovrstne zgradbe. Dali niso nobenih izjav. Nato se je izvršil podroben ogled naravoslovnih zbirk. Trajal je 2 uri. Odposlanci se niso mogli načuditi bogastvu zbirk. Naslednjega

dne so nadzorovali zdravniško službo, ki jo vrši Aurora v Marijini bolnišnici in v Zavetišču sv. Antona. Odposlanci so našli vse odlično urejeno. Sedaj niso več štedili s hvalo radi odličnega ustroja vseučilišča.

Fotograf je zalotil Kitajčke pri igri sredi ceste.

Pri skupnem kosilu so se zbrali odposlanci, profesorski zbor Aurore, upravni svet, zastopstvo podpornega društva za vseučilišče, ter zastopstvo zveze bivših gojencev. Ravnatelj vseučilišča (Kitajec) je prvi pozdravil navzoče in podal pregled o sedanjem stanju vseučilišča. Znani prijatelj ubogih Lopahong je v imenu podpornega društva opozoril na požrtvovalno prizadevanje tega društva za vseučilišče. Rektor p. Germain pa je povdaril, da le zaupanje pri delu prinese sadov. Najstarejši odposlanec, bivši gojenec šolskih bratov maristov je v odgovoru povdaril kako veliko zadoščenje je doživel, ko je mogel ugotoviti brezhibni ustroj vseučilišča, zlasti še zdravniške fakultete. Po kosilu so še preiskali odposlanci posamezne prostore za raztelesenje, kemične laboratorije, pravno fakulteto in podrobne vseučiliške naprave.

Po tem obisku je mogla Aurora 23. decembra lanskega leta brzozjaviti agenciji Fides v Rim, da je dobila skupaj z zavodom sv. Ignacija in učiliščem Morska zvezda državno priznanje. Francoski jezuiti, ki so osnovali vseučilišče in ga dvignili tako visoko, da je ono izmed prvih na Kitajskem, pač zaslužijo tako zaupanje od strani vlade.

Katoliške šole v vikarijatu Čungking.

Šola je tisto področje misijonskega dela, kjer je mogoče vedno doseči trajnih uspehov in kjer se pričakovani upi najlepše izpolnijo. V prejšnjih treh letih se število učencev in učenk ni nič dvignilo. Ostalo je na 4.940. Lansko leto pa so izredni uspehi na naših srednjih šolah privabili veliko število novih učencev. Žal so jih morali zaradi premajhnih prostorov več sto odsloviti.

Vršila se je tekma med državnimi in zasebnimi šolami v več kakor desetih podprefekturah. Izmed srednjih šol je doseglo najboljšo uspehe katoliško učil-

lišče sv. Pavla. Zavod sv. Terezije je prišel na tretje mesto. Med meščanskimi šolami se je najbolje izkazala šola sv. Jožefa. Absolventi teh šol so bili povsod takoj sprejeti, med tem, ko so jih iz drugih šol sprejeli le manjši del. Te šole zaslužijo še tembolj vse priznanje, ker so bile izkušnje splošno tako stroge, da se je radi tega izvršil med marsikaterimi učenci po državnih šolah pravi upor. Iz več vzrokov so lahko misijonarji ponosni na svoje šole. V popolnoma poganski javnosti so dosegle misijonske šole daleko najodličnejše uspehe in tako dobro zavrnilo splošno razširjeno mnenje, češ, da cerkev še srednje vrste izobrazbe ni zmožna dati. Vsa čast maristom (to sta 2 Francoza in 3 Kitajci), ki so dosegli tako odlične uspehe na svojem učilišču sv. Pavla.

Radi prepričlih sredstev vikarijat ne more vzdrževati visokih šol. Toda vikarijat ni nikoli nehal vzpodbujati zmožnih gojencev svojih šol, da gredo študirat na vseučilišča. Od bivših gojencev učilišča sv. Pavla so 3. na Aurori, eden je na visoki trgovski in industrijski šoli v Tientsinu, eden na vseučilišču Fujen v Pekinu i. t. d. Vrhutega vzpodbujajo gojence, naj se posvete duhovskemu stanu. Mogli so celo že poslati 2 v slavni zavod sv. Sulpicija v Parizu.

Misijonarji ne štedijo za svoje šole tudi ne najtežjih žrtev, to pa ne, da bi si pridobili ugled, ampak iz vse drugih, višjih nagibov. V svoje zavode morejo sprejeti le majhen del poganskih otrok. Na 5.000 katoliških gojencev pride 630 poganskih. Poganski učenci izgube v teku študijskih let predsodke proti katoličanstvu in mu po odhodu ostanejo vsaj prijatelji. Majhno število, ponavadi najboljše in najbolj nadarjeni, se pa oklenejo katoliške vere. Tako dobimo globoko izobraženih mož, ki so obenem tudi dobro poučeni v naukih katoliške vere. Kaj je v naši dobi splošnega vrenja duhov in nazorov, nujnejše, kakor vzgojiti izbranih krščanskih voditeljev?

Temnejša doba za Kitajsko, katero smo omenili v začetku, zahaja. Pripravljena se nova bolj vesela doba. Nismo nepremišljeni, če pričakujemo v bodočnosti na Kitajskem trajnejših uspehov. Toda moramo hiteti, da izkoristimo naklonjenost in svobodo, ki jo vkljub nekaterim grozečim oblakom katoličanstvo uživa na Kitajskem. Naše srednje šole se morajo ravnati po državnih naredbah, ki med drugim prepovedujejo v šolah vse, kar bi imelo verski značaj. Toda po naših šolah so ostali verouk in vsa verska znamenja vkljub marljivemu državnemu nadzorovanju. Vladi je dovolj, da je po naših šolah dober duh in red in ne izvaja laičnih zakonov.

Križ se vrača v Lotien.

Prefektura Lotien pripada provinci Hupe. Leži v gorah ob reki Inki. Pokrajina je divja in zelo raznolika. Tu se vrste smrekovi gozdovi in riževi nasadi. Prebivalci so bili znani po tem, da se trdovratno upirajo vsemu, kar le količkaj diši po novotarijah. To so izkusili tudi misijonarji. Frančiškanom iz misijona Hvangčoufu se je po mnogih težavah posrečilo, da so zgradili v prestolici malo cerkev. Toda ljudstvo jih je kmalu pregnalo. Družinski poglavarji so si zastavili kot sveto dolžnost, da zaduše vsak poskus širjenja vere. Nekega protestantskega pastorja, ki je prišel v te kraje, so na krut način umorili.

Izgledalo je dolgo, da je Lotien za krščanstvo izgubljen. Šest let pozneje je sicer prišel sem domač duhovnik, toda cerkev je bila tedaj že onečaščena. Razdrli so križ, ki je stal na vrhu cerkve. Zabrisali so napis: Tien-čuo-tan (Hiša božja), ki ga imajo katoliške cerkve na Kitajskem. Izginila so vsa sveta znamenja. Stavba je služila za zborovanje študentom in vojakom.

Ko so izginili iz Lotiena spomini na krščanstvo, je minil tudi čas miru za de-

želo. V Lotienu so se pojavile razbojniške čete in začele svoje dolgotrajne boje. Nehote so postale strašno orodje božje pravice. Posledica bojne vihre so bili požari, umori, ropanje, sploh popolno razdejanje. V septembru l. 1932. so vladne čete končno pregnale razbojniške tolpe in iztrgale deželo iz njihovih rok. Misijonarji, ki so težko čakali na ugodno priliko, so takoj nato šli vnovič oznanjat blagovest križa njim, ki so jo bili že enkrat zavrnil.

9. novembra lanskega leta sta odpotovala 2 frančiškana misijonarja z enim bratom iz Hvankaumiao v Lotiensien. Šla sta radi varnosti po velikih ovinkih. Po 7 urah potovanja sta izvedela v neki vasi, da so še prejšnji večer umorili tam 2 vojaka in enega domačina. Vest ni bila kaj prijetna za misijonarje, ki so jih čakale še 4 ure potovanja po zasilnih stezah in se je že bližala noč, sami pa niso imeli luči in tudi niso poznali dežele. Stražnikov hrup je opozoril misijonarje, da so dospeli na cilj. Dali so se spoznati in so vstopili v prestolico, zavito v temo. Poprosili so nekega starca, naj jih pelje v cerkev. Mož jim je rad ustregel. Ko so se prikazali obrisi cerkve, je vodnik modro izginil. Odprli so vrata. Na sprednji steni je visela Sunjatsenova slika. V cerkvi je namreč imelo svoje zborovanje Tanpu, društvo za širjenje narodne zavesti. Nepoklicani posestniki cerkve so izpraznili dvorano in so se opravičili: »Nismo vedeli, da se boste vrnili, tako dolgo je že, kar ste nas zapustili!«

Od 11. novembra lanskega leta križ zopet zavzema svoje mesto na cerkvi. Kristus izteza vnovič svoje roke nasproti tistim, ki so blage volje. Strah in nezaupnost prvih dni sta izginila. Ljudstvo je začelo gledati na misijonarje s spoštovanjem in zaupanjem. Katoliški nauk je za poganskega Kitajca preveč duhoven. Zato se ga težko oklene, če mu ga razlagamo samo umsko. Zato misijonarji v Lotiensienu zdravijo bolnike, pomagajo ubogim, se zavzemajo celo za roparje

Svatov. Pregnane sestre dominikanke in njihove sirotke uživajo našo gostoljubnost.

po ječah. Ljudstvo tako bolje razume, kaj hočejo ti 3 Evropei, katerih Bog se imenuje Ljubezen. Krstili so že več roparjev, obsojenih na smrt za lakoto.

Brez dvoma si bodo frančiškani, ki kakor njihov Učitelj »hodijo okrog delec dobrote,« pridobili srca, da bodo dovezetnejša za resnico in ljubezen.

France Jereb C. M.

MISIJONSKO LETO 1932/33

Oznanjevanje vesele vesti o odrešenju je Bog izročil ljudem, zato je uspeh tako zelo odvisen od splošne zgodovine človeštva. Misijonsko delo lepo in hitro napreduje, kjer vlada mir, kjer je dovolj misijonarjev in če te podpirajo darežljivi kristjani. V vojnih zmedah, ob pomanjkanju misijonarjev in misijonskih podpor pa se sv. vera med pogani znatno počasneje širi. Ako motrimo preteklo misijonsko delo pod tem vidikom, bomo lahko umeli, zakaj so uspehi v eni ali drugi deželi tako različni. Na splošno pa opazimo zlasti na celotnem misijonskem delu dve značilnosti: zunanji misijoni zelo trpe radi splošne svetovne revščine ali krize. To tem bolj, ker je stiska zadela najbolj nižje sloje, ki s svojim vdovinim vinarjem vzdržujejo skoraj vse misijone. Tak zgled nam je severna Amerika, ki je mogla dati Družbi za širjenje vere l. 1930. celih 25 milijonov do-

larjev, l. 1932. pa le še 15. Zato pa je bolj razveseljiv drugi znak preteklega misijonskega leta. Vrhovno vodstvo vseh misijonov v Rimu uvideva, da samo evropski misijonarji in evropske podpore ne bodo zadostovale za ogromno nalogo. Zato sv. stolica z vso močjo podpira in daje pobude za vzgojo domačega duhov-

Svatov. V kočah ob morju vlada revščina.

Svatov. Deklici sta kupili nekaj dobrega. V ozadju šola Marije Ksaverije.

stva v misijonskih deželah in ustanavlja škofije pod vodstvom domačih pastirjev. Tako je gospodarska kriza v znatni meri pomagala k tej edino uspešni usmeritvi misijonskega dela.

Vatikansko mesto.

Vse misijonsko delo se danes vodi iz Rima. Tam se nahaja vrhovna misijonska oblast, ki v imenu sv. očeta razdeljuje misijonsko polje, pošilja misijonarje in nastavlja predstojnike. Ta oblast se imenuje sveti zbor za širjenje vere ali s tujo besedo na kratko Propaganda. V tej oblasti se je izvršila velika izprememba: umrl je njen dosedanji predstojnik ali prefekt, kardinal Viljem Van Rossum, 30. avgusta 1932. Njegov naslednik, kardinal Fumasoni-Biondi je bil postavljen 16. marca 1933. V Rimu je ve-

liko visokih bogoslovnih šol, vendar jo za misijonsko znanost do lanskega leta ni bilo. Ustanovili so jo jeseni l. 1932. Na njej predava več priznanih in poznanih strokovnjakov, n. pr. p. Schmid, S. V. D. in p. Charles, S. J. — V svetem letu, na praznik presv. Trojice, je Rim in z njim ves katoliški svet v drugo doživel veličastni prizor iz leta 1926: sv. oče Pij XI. je posvetil pet škofov, domačinov iz misijonskih dežel, enega Indijca, enega Anamca in tri Kitajce.

Druge evropske dežele.

Francoska še vedno največ stori za zunanje misijone. Tu so doma tudi velike misijonske družbe, kakor pariško semenišče, družba sv. Duha, beli očetje in še druge. Dve sta letos izgubili svoje vrhovne predstojnike. V Parizu je 26. januarja 1933. umrl France Verdier, generalni superior lazaristov, v Lyonu pa 25. marca Janez M. Chabert, general lionskih misijonarjev za Afriko. — Sijajni misijonski paviljon na kolonijalni razstavi v Vincennesu je vsej francoski javnosti in celo vsemu svetu pokazal, da delo misijonarjev ni le v korist katoliški Cerkvi, ampak tudi ugledu domovine. — Španski misijoni so radi razmer v domovini zelo prizadeti, posebno radi pregona jezuitov. — Silno veliko storijo za misijone Irci. Evharistični kongres v

Svatov. Ulica v okraju revežev.

Dublina je pokazal, da so velika misijonska dežela. — Belgija in Nizozemska sta državni, ki nesporno največ žrtvujeta za rešenje poganov, bodisi svojih sinov in hčera, bodisi denarja. Svoji gorečnosti sta ostali zvesti tudi v letu gospodarske stiske. — Največ se stori za misijonsko znanost v Nemčiji in Avstriji. Goje jo na univerzah v Münstru, Münchenu, Salzburgu, in od lani tudi na Dunaju. Najmočnejša nemška misijonska družba so misijonarji Božje besede, ena najmanjših pa Sinov presv. Srca, ki so si lani izbrali za svojega vrhovnega predstojnika Slovenca p. Musarja. Stanuje v Ellwangen-Jagstu na Würtenberskem. Velike zasluge in navdušenje Avstrijcev za misijone je lepo pokazala velika razstava in kongres v Mariazellu, od 10. julija do 15. septembra 1932. — Tudi Poljaki ne marajo biti zadnji pri razširjanju božjega kraljestva. Lansko leto so prevzeli drugo samostojno misijonsko polje, in sicer lazaristi na Kitajskem; prvega imajo jezuiti v Južni Afriki. Pripravljajo se še za nadaljnje. — V znamenem katoliškem mestu Fribourgu v Švici se je vršil od 30. julija do 3 avg. 1932. osmi akademski misijonski kongres, ki ga je počastil s svojo navzočnostjo patrijarh Mar Ivanios. Švicarji so znani misijonski dobrotniki. Verniki škofije Sankt Gallen so predlanskem zgradili krasno semenišče v Vidahu v zapadni Afriki, lani pa kupili misijonu Gariep v Južni Afriki zrakoplov. — Veliko se stori za misijone tudi v Italiji, posebno severni. Skoraj v vsakem mestu deluje zanje kak družba. V Turinu salezijanci, v Chieri lazaristi, v Milanu misijonišče za zunanje misijone, ki je med Italijani na prvem mestu, v Veroni mis. presv. Srca, v Parmi zopet semenišče za zunanje misijone, v Benetkah jezuiti. — V povojnih letih sta posegli v misijonsko delo še dve prekomorski državi, katerih pomoč se razveseljivo čuti, namreč Združene države in Kanada. Obe veliko prispevata v denarju in že tudi sami pošiljata misi-

jonarje. Združene države so celo domovina nove misijonske družbe, ki ima sedež v Maryknolu in prav krepko deluje. Njenega ustanovitelja in predstojnika Walsha je sv. oče pred kratkim imenoval za naslovnega škofa. V Združenih državah se žal močno čuti kriza zadnjih dveh let, Kanadci pa so v tem oziru na boljšem. — Najbližja misijonska dežela za nas je

Afrika.

Ta črni del sveta pa v misijonskem pogledu nikakor ni enoten. Zato moremo o njem poročati najboljše in najslabše. Ves ogromni severni del kontinenta od Rdečega morja do Atlantskega oceana in pa od Sredozemskega morja do Čadskega jezera je mohamedanski. Krivoverski kristjani v Egiptu in katoličani v Alžeru so v manjšini. Mohamedanci še nikakor niso zreli za vstop v božje kraljestvo in pravih misijonov med njimi tudi ni. Le dobrodelne zavode in šole imamo med njimi, ki zahtevajo od misijonarjev in dobrotnikov velike žrtve. Največ store zanje Francozi.

Srednji del celine, prava črna Afrika, je po petdesetih letih napornega misijonstva odprla na stežaj vrata božji besedi. Tu imamo danes najuspešnejše misijone na svetu. Omenjamo znane dežele Kamerun, Ugando, Ruando in Urundi, kjer imamo že 700.000 katoličanov, ko jih je bilo pred vojno le 200.000. Seveda raste s številom vernikov tudi versko življenje in krščanska izobrazba. Zlasti se množe duhovski poklici med črnici domačini. K tem sijajnim uspehom, ki so plod neumornega dela misijonarjev, pa so pripomogle tudi urejene razmere v teh pokrajinah. Žal da evropske kolonijalne oblasti domačine le preraide tudi izrabljajo. Lani so morali škofje v Kongu nastopiti proti temu, da bi se črnici s silo gonili na delo. V Leopoldvillu so misijonarji zgradili apo-

stolskemu delegatu krasno palačo in mu jo 19. oktobra slovesno izročili.

Težje in manj uspešno je delo v južni Afriki. Tu so katoličane prehiteli protestanti, ki so prišli v deželo obenem z burskimi kolonisti in angleškimi osvojevalci. V stotine ločin razcepljeni protestanti črnce samo zavajajo v versko brezbriznost in površnost. Poleg tega so pa črnci, ki jih je petkrat toliko kot belcev, popolnoma brezpravni in celo brez zemlje. Tako krivično ravnanje jih dela ogorčene proti vsemu, kar je belega. Tam doli se trudijo za zveličanje poginov tudi slovenski misijonarji, Sinovi presv. Srca, uršulinka s. Marija K. Lesjak in s. Terezija B. Šteh ter s. Lucina Mahar iz družbe dragocene Krvi.

Indija

s svojimi 350 milijoni prebivalcev je še ogromno misijonsko polje. Katoličanov je 3 milijone 667 tisoč, torej šele vsak stoti Indijec. Misijonarjev je še zdavnaj premalo; 2.762 duhovnikov, 820 misijonskih bratov in 7.525 sester. Duhovnikov je torej še za katoličane premalo, kako naj potem uspešno spreobračajo pogane. Letos je sv. oče posvetil tudi indijskega duhovnika Attipetija za verapolskega škofa; v tej škofiji so odprli 28. jan. 1933 bogoslovno semenišče, ki je eno največjih na svetu. Ima prostora za 400 gojencev in 25 profesorjev. Indijo bodo morali pomagati spreobrniti domači duhovniki.

Naše zanimanje za Indijo raste, odkar se tudi Slovenci žrtvujejo za to pravljíčno deželo. V Bengaliji, najbolj obljudeni in vroči indijski pokrajini, so zastavili svoje delo hrvatski in slovenski jezuiti; zdaj se nahajajo tam Hrvati, patra Mesarić in Vizjak ter brat Šmid, in Slovenci, p. Poderžaj, bogoslovec Sedej in brata Udovč in Drobnič. Pater Poderžaj je končal tudi bogoslovne študije v Indiji in pel 21. novembra 1932. v Kurseongu novo sveto mašo. Jugoslovanski jezuiti

oskrbujejo že lastno misijonsko postajo Bošonti in se pripravljajo, da prevzamejo celo pokrajino. Njihov misijon se nahaja v delti južno od mesta Kalkute. Kraj ima za Evropce zelo nevarno podnebje, a našim misijonarjem nikakor ne upada srce, kakor sprevidimo iz njegovih pisem. V Allahabadu, Alahovem mestu, po žrtvuje Indijcem svoje znanje in življenje sestra dr. Miriam Zalaznik. Zdaj je ravnateljica deklíške srednje šole. V južni Indiji pa misijonarji frančíškanka, s. Fink, v Assamu pa salezijanec p. Mlekuš.

Indija je pod angleško oblastjo, toda del Indijcev že leta vodi boj za neodvisnost. Njihov voditelj, znameniti Gandi, ubira v tem boju povsem nenavadna pota. Svoj cilj hoče doseči z duhovnim orožjem. Vendar pravih uspehov še ni dosegel, ker Indijci nikakor niso vsi z njim. Posebno muslimani in zatirani parijci nočejo z njim nič imeti. Tako se Angleži še kar lahko drže. Pod pojmom

Zadnja Indija

mislimo tu na Siam in francosko Indokino. Siam je samostojna država, ki se je 10. dec. 1932. preosnovala iz absolutne monarhije v ustavno. V ustavi je zagotovljena tudi verska svoboda in celo zaščíta za vsako vero, o čemer doslej ni bilo govora. Prebivalci so budistovski pogani, njihovi bonci, ki jih je zelo veliko, imajo pri njih izreden vpliv in so misijonarjem hudo sovražni. Misijonsko delo se iz teh vzrokov doslej ni moglo uspešno razviti. V glavnem mestu Bangkoku misijonarji naša znana m. Rafaela Vurnik, uršulinka.

V francoski Indokini je pa misijonsko delo v polnem razmahu. Delujeta pa le dve družbi, pariški misijonarji in dominikanci. Dve tretjini duhovščine je domače, letos jim je sv. oče posvetil tudi prvega domačega škofa, Janeza Tonga. Žal, da francoska kolonijalna vlada tako strogo nastopa proti domačinom, ki

bi tudi radi imeli nekaj besede pri vladanju svoje domovine. Vsak tak poskus proglase za komunizem in ga kar s silo zaduše. S takim postopanjem sebi in misijonarjem zapravljajo zaupanje sicer tako dobrodušnega naroda.

Kitajska

je danes najstarejše, največje in najbolj vroče misijonsko polje. O Kitajski smo prav zadnja leta veliko brali v dnevnem časopisju; žal, da nič ugodnega. Vojska na znotraj, vojska na zunaj, s komunisti, z roparji, z Japonci. Vmes pa še veliko nesreč, velikanska povodenj poleti l. 1931. in lakota v pokrajini Šansi, ki sta ugonobili milijone življenj. Nesreča tega nadarjenega in pridnega naroda so njegovi brezvestni voditelji, generali, ki so se v Evropi in Ameriki naučili, kako se da na račun množice sijajno živeti. Nekako po tej označbi je minulo lansko leto. Take razmere apostolskemu delu niso v prid. Moremo pa poročati tudi lepe stvari. Kitajska zakonodaja je bila krščanstvu in veri sploh do zadnjega skrajno sovražna. V začetku l. 1933. se je izvršil nenaden preobrat. Iz prosvetne zakonodaje so odstranili kulturnobojne zakone kot zastarele in izdali zakon, da je treba vero kot nekaj svetega in v življenju narodov potrebnega spoštovati in gojiti. Res velik napredek!

Kitajska. Teoretični pouk v pevski umetnosti.

Drugi porok velike bodočnosti katoliške Cerkve na Kitajskem nam je pa vzorna discipliniranost in notranja moč kitajske duhovščine. Nad 4000 je je danes, dve petini od teh je domačinov. Na praznik presv. Trojice je sv. oče posvetil zopet tri Kitajce za škofe, tako da je zdaj že dvajset domačinov škofov. Vseh škofij

Motorni čoln na kitajski reki.

Mati Rafaela Vurnik O. S. U. s svojo namestnico na domačem vrtu.

oz. vikarijatov in prefektur je danes 120. Prav tako sv. stolica pospešuje vzgojo domače duhovščine. Leto za letom se odpirajo nova semenišča. Lani n. pr. v Kajfengu; v načrtu je pa še vse polno novih. Tako se hočejo katoli-

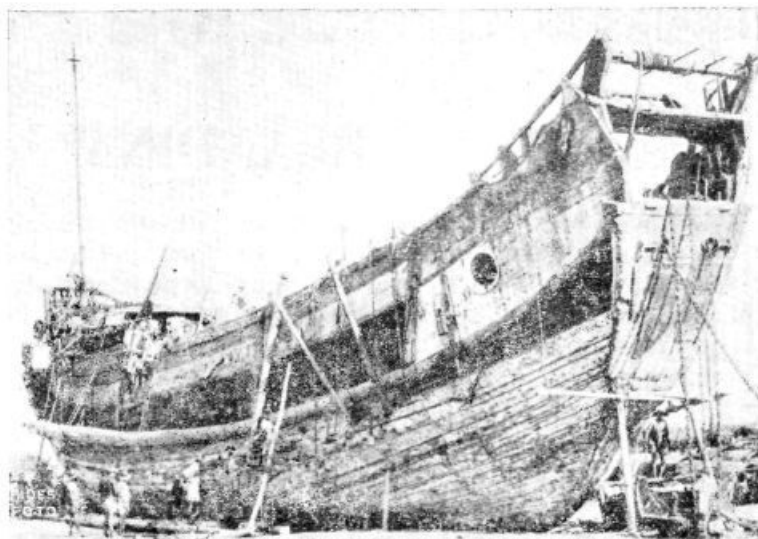
ški misijonarji dobro pripraviti na veliko žetev, ki mora skoraj dozoreti, da jih ne prehitijo kot v osrednji Afriki. — V Pejpingu je 26. jan. umrl Stanislav Jarlin, ki je 35 let vladal svoj misijon, ki je danes na Kitajskem največji.

Mandžurijo

bomo tudi v misijonskem oziru morali smatrati za posebno pokrajino. Misijonarji se radi nove vlade ne pritožujejo, da si se čuti, da razmere še niso ustaljene. Delo za božje kraljestvo je tu mnogo uspešnejše kot na Kitajskem. Treba bi pa bilo mnogo več misijonarjev.

Koreja in Japonska

sta ena država; tudi v misijonskem oziru ju štejemo skupaj, čeprav sta dosti različni. Korejci so miren in skromen narod, zelo pripraven in dovzeten za božjo besedo. Novospreobrnjeni Korejanci se ne zadovolje samo s povprečnim verskim življenjem, ampak streme za popolnejšim. Zlasti puščavniško življenje jim je vzor. Skalnate gore njihove domovine so za to res kaj pripravne. Pa niso to kaki ničemurniki, ki bi se hoteli

Stara kitajska ladja je obtičala na sipini.

le razkazovati. Misijonarji pripovedujejo, da imajo pravega duha in da njihova spokornost prav nič ne zaostaja za strogostjo svetih samotarjev v prvih krščanskih stoletjih.

Javne razmere pa krščanskim misijonarjem niso preveč ugodne. Ovire dela japonska vlada, ki z ostrimi predpisi o šolstvu in javnem udejstvovanju utesnjuje oznanjevanje evangelija. Japonci vedo, da jih Korejanci ne marajo in vedo tudi, da krščanskega naroda ni lahko držati v podložništvu. Zato se misijonarjev boje. — Znamenit dogodek za deželo »Jutranje tišine« je bil prvi cerkveni zbor l. 1931, baš ob stoletnici korejskih misijonov. Veliki pomen takih zborov je v tem, da se misijonarji raznih narodov in nazorov dogovore za enotni način dela in skupne naloge. To je ta zbor lepo dosegel. — Med zgodovinske datume moramo zapisati smrt najstarejšega škofa Mutela, ki je bil med misijonarji še zadnja živa priča krvavega preganjanja v tej deželi.

Najtežje je misijonariti na Japonskem. Japonci so tako prevzeti po materijalistični kulturi in narodnem ponosu, da nimajo skoraj nobenega smisla za visoko krščansko pojmovanje duše in večnosti. Njih brezbriznost postavlja stanovitnost misijonarjev na težko preizkušnjo. Pristop h krščanstvu pa zahteva

od Japonca res skoraj junaštva. Svojci ga nočejo več poznati, v javnih službah nima nobenega upanja na napredovanje, na oboje pa je Japonec tako zelo navezan. Zato pa so oni, ki se vendar odločijo za krščanstvo, celi kristjani. Katoliški misijonarji skušajo najprej premagati neprijazno javno mnenje. Veliko jim bo k temu pomagala katoliška univerza v Tokiju, ki je bila lani dozidana in slovesno otvorjena. Resnično spoštovanje izkazujejo Japonci spokornim redovnikom, trapistom, ki so prišli v deželo že leta 1895. Zdaj snujejo tudi benediktinci iz Beurona svojo japonsko naselbino.

Oceanija

je kakor Afrika domovina preprostih otrok narave. Neizobražene prebivalce mora misijonar učiti ne le križa, ampak tudi človeka dostojnega življenja. Sto let je letos, kar so misijonarji uspešno zastavili božjo delo in v sto letih so iz krvoločnih divjakov naredili miroljubne prebivalce ter izvrstne kristjane. Celo duhovnike imamo iz teh rodov. Še več bi jih mogli spreobrniti, ko bi protestantje ne delali zmede. Vendar smemo upati, da bodo otočani iz Tihega morja po veliki večini kmalu častili Boga v katoliški Cerkvi.

BLANDINA

Bila je to majhna drobna deklica šestih let, pa resna in razumna, doma iz vasice Anjoromassina v severnem delu Madagaskarja. Doma so bili razen starega očeta vsi katoličani že od prihoda prvega misijonarja. Kakor vsi drugi bratje in sestre je bila tudi Blandina krščena takoj drugi dan po rojstvu.

Prvi imeni, ki jih je izgovarjala sta bili imeni Jezusa in Marije. Njena ljubezen do Boga in njena razumnost sta

čudovito rasli. Z drugimi otroci je hodila tudi ona h katekizmu. Učitelj je stavil iz prijaznosti tudi njej nekaj vprašanj in njeni odgovori so bili vedno pravilni. S prirojeno pridnostjo svojega rodu se je učila čitanja katekizma in zelo kmalu je znala drobno knjižico na pamet.

Pri nekem spraševanju, ki se ga je udeležilo več občin, je misijonar vprašal tudi malo Blandino; a čeprav se je tresla kakor list na veji, je na vsa vpraša-

nja gladko brez napake odgovorila. Posekala je marsikaterega velikega.

Isti večer, ko se je vračal misijonar proti svoji koči, je hušknila za njim majhna senca.

»Oče!« je zaklicala.

»Kdo je? A, ti si, mala! Kaj pa bo?«

»Oh, oče, rada bi ... rada bi ...« beseda ji kar ni šla iz ust — »rada bi pre-jela sveto obhajilo.«

»Že? Ali veš, kaj prosiš?«

»Da, vem. Želim, da bi prišel Jezus v moje srce.«

»Kje je Jezus?« vpraša misijonar, »saj ga ne moreš videti.«

»Ne morem ga videti, toda vem, da je v malo hostiji« odvrne deklica in spoštljivo prekriža roke na prsih.

Misijonar se je zamislil; ganil ga je izraz na otrokovem obličju. Ze tedaj, ko je malo Blandino nosila mati še na malgaški način na svojem hrbtu, je gledala pri sv. obhajilu preko njenih ramen na sveto hostijo z angelskim izrazom. Njene črne oči so se svetile kakor ogenj. Nekoč je stegnila celo svoje ročice in zaklicala: »Zezo avia — Jezus, pridi!«

»Poslušaj, mala«, ji je dejal misijonar, »ti si še premajhna. Drugo leto, če boš znala ves katekizem, ti bom dovolil iti k prvemu sv. obhajilu.« Blandinine oči so zalile solze. Obrnila se je proč in jokala. A drugo jutro in vsa naslednja je zopet čakala na misijonarja in vedno ponavljala: »Rada bi šla k prvemu svetemu obhajilu.« Končno ji je misijonar, premagan po njeni vztrajnosti nekega dne dejal: »Dobro, mala. Dovolil ti bom prvo sv. obhajilo, ker prosiš zanj, a pod enim pogojem: spreobrniti moraš vsaj enega pogana; potem boš smela prejeti Jezusa v svoje srce.«

Deklica je odšla zamišljena. Spreobrniti pogana, to ni majhna stvar. Takoj je mislila na pogana, ki ga je najbolj poznala: na svojega starega očeta. Še isti večer je začela z naskokom. Stari mož je čepel na petah ob ognjišču, pravkar je pospravil svojo ne malo skodelico

riža in si polnil pipo s tobakom. Kar spregovori mala Blandina, poleg njega sedeč: »Dababe, ti si pa že zelo star.«

»Vem.«

»Kmalu boš umrl.«

»Mogoče.«

»Če boš umrl kot pogan, boš gorel v velikem ognju.«

»Ali res tako misliš?«

»Prepričana sem o tem«, pravi deklica. »Toda očka, ne bi rada videla, da bi ti gorel v ognju. Poslušaj me in izgovarjaj za menoj besede. Spreobrniti te hočem in poučiti o večnem življenju.« V imenu Očeta — ponovi! V imenu Očeta ...«

Čudovita je otrokova moč; stari mož je ponavljal za njo, kar ga je učila, ne samo ta večer, ampak vsak dan. Od tega dne dalje sta bila stavec in mala deklica neločljiva prijatelja. Hodila sta po polju in podila vrabce s pravkar posejanih riževih njiv. Med kričanjem in preganjanjem teh malih roparjev je naučila mlada deklica svojega deda zdravomarijo. Zvečer, ko sta sedela skupaj v kakem kotu zakažene kočice, ga je učila očenaš, besedo za besedo, misel za mislijo, in vodeč njegovo okorno roko, ga je naučila delati znamenje svetega križa. Bilo je to dolgo in težavno delo; kajti stari oče je imel že slab spomin. Čitati ni znal in nikdar v življenju še ni slišal toliko novih besed. Ko je minilo šest mesecev, je mož že znal glavne resnice katoliške vere, znal je moliti glavne molitve in ni več zamenjaval Adama in sv. Jožefa.

Tedaj je Blandina zmagoslavno pripeljala svojega starega očeta k misijonarju:

»Oče, pogana sem spreobrnila, sedaj moraš tudi ti držati besedo in me pustiti k sv. obhajilu.« Misijonar je sprevidel, da je stari mož, ki je veljal prej za zakrknjenega pogana, dovolj poučen za sv. krst, in ga krstil.

Nato sta pa oba skupaj, ded in vnučinja prejela prvo sveto obhajilo.

Vas bodo zavarovali pred
razbojniki z ilovnatim
zidom.

Lojze Turk:

DOMAČA DUHOVŠČINA V MISIJONIH

Sv. katoliška Cerkev je od prvih početkov krščanstva pa do danes pošiljala svoje najboljše sinove, misijonarje, v oddaljene, nepoznane kraje, med divje in bojevite poganske narode, ker je vedno ostala zvesta svoji vzvišeni nalogi izročeni ji v Kristusovi oporoki: »Pojdite torej in učite vse narode; krščujte jih v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha« (Mt. 28, 19), ker je hotela vse ljudi pridobiti za Kristusa in njegovo božje kraljestvo. Tisoči in tisoči misijonarjev so v najstrašnejših mukah izkrjaveli pri tem delu, drugi so zopet umrli daleč izven domače zemlje (tudi mnogo junaških sinov slovenske matere je bilo med njimi) brez pomoči v zadnji bolezn; a Cerkev se teh velikih žrtev ni ustrašila, ni odnehala, ker se ni borila za minljivo zemeljsko bogastvo, ampak za neumrjoče duše, ki jih sam Bog tako ceni, da je poslal lastnega Sina, da bi jih s svojo grozno smrtjo na križu odkupil in odrešil.

Cerkev pa skuša pri tem svojem delu najti vedno najbolj uspešno in časovnim

razmeram najbolj prikladno pot, da bi nihče radi okoliščin ne ostal zunaj Cerkve. Zato v naši dobi, ko se probuja narodna zavest pri vseh dosedaj od Evropecev zatiranih in izkoriščanih narodih, ko povsod vedno bolj raste zahteva po narodni svobodi in samoodločbi, ko prav radi tega raste tudi mržnja do tujca, povdarja katoliška Cerkev po določbah svojega vrhovnega poglavarja, sv. očeta, veliko važnost domače duhovščine za uspešno širjenje vere med poganskimi narodi. Morda ni bila še nikdar bodočnost kat. misijonov tako odvisna od domače duhovščine kot danes, zato pa tudi Cerkev danes bolj kot doslej svojim misijonarjem naravnost ukazuje, da skrbе za vzgojo in pomnožitev domače duhovščine; vernikom po naroča, da to delo po svojih močeh, z molitvami in podporami, pospešujejo, podpirajo. To je naročal že sv. oče Benedikt XV. v svoji okrožnici »**Maximum illud**« (30. sept. 1919.); isto ponovno povdarja sedanji papež Pij XI. v okrožnici »**Rerum Ecclesiae**« (28. febr. 1926.).

Ne jaz, ampak sv. Oče Pij XI. govori v omenjeni okrožnici sledeče besede misijonskim škofom, misijonarjem in katoličanom sploh:

»Predvsem pa opozarjamo na to, kolikoga pomena je, sprejemati domačine za duhovnike. Če tega ne boste delali z vsemi močmi, mislimo, da bo vaše misijonsko delo nepopolno, še bolj pa, da se bo ustanovitev in ureditev svete Cerkve v onih pokrajinah še dalje zakasnila in zavlekla. Radi sicer priznamo in pritrdimo, da so za to potrebno stvar ponekod že začeli skrbeti in pripravljati sredstva. Ustanovili so namreč semenišča, kjer se domači mladeniči, ki kažejo upanje, pravilno vzgajajo in izobražujejo, da bi dosegli duhovniško čast in bi svoje rojake poučevali v krščanski veri. Vendar smo še preveč oddaljeni od tistega napredka, ki ga mora ta stvar imeti.

Spominjajte se, kaj je Naš prednik blagega spomina, Benedikt XV., v tej zadevi potožil: »Boleti nas mora, da so pokrajine, kamor se je katoliška vera prinesla že pred več stoletji, kjer pa imajo vendar domače duhovnike za manj vredne. Prav tako so nekateri narodi, ki jih je evangeljska luč zgodaj razsvetlila in so se iz neomikanosti povzpeli že na tako stopnjo omike, da imajo v vseh različnih svetnih strokah odlične može. Čeprav pa imajo zveličavno moč evangelija in Cerkve že mnogo stoletij, vendar doslej še niso mogli dati škofov, ki bi jih vladali, niti duhovnikov, ki bi državljanje vodili s poukom.«

Morda se ni še nikdar dosti razmišljalo na kakšen način se je evangelij začel širiti in kako se je božja Cerkev začela ustanavljati po vsem svetu... iz prvih pismenih spomenikov krščanske starodavnosti se jasno kaže, da apostoli duhovnikov, ki so jih postavili na čelo katerikoli novi krščanski občini, niso pripeljali od drugod, ampak so jih izbrali in vzeli izmed tistih, ki so se rodili v tisti pokrajini.

Rimski papež je vam in vašim pomočnikom poveril misijonsko službo, da poganskim narodom oznanjate krščansko resnico. Vendar zato nikar ne mislite, da morajo biti domači duhovniki samo za to, da pomagajo misijonarjem pri manj važnih opravilih in da njih delo nekako izpopolnjujejo. Kaj drugega, prosimo, nameravajo sveti misijoni kakor to, da se Kristusova Cerkev v tako neizmernih pokrajinah ustanavlja in utrjuje? In iz katerih ljudi bo danes obstojala Cerkev pri poganih, če ne iz vseh tistih, iz katerih se je nekaj pri nas razvila, to je iz domačega ljudstva in duhovnikov vsake pokrajine ter iz domačih redovnikov in redovnic?

Zakaj naj se pač domači duhovniki odvrtaajo od obdelovanja lastnega in rojstnega polja, namreč od varstva lastnega ljudstva? Ali ne bo že zato zelo koristno prepustiti postaje domačim duhovnikom, da jih varujejo in bogateje obdelujejo, da se boste mogli vi (misijonarji) vsak dan hitreje pomikati k raznim narodom in jih pridobivali za Kristusa? Da, tudi pri širjenju Kristusovega kraljestva bodo ti duhovniki kar največ pomagali in sicer še več, kakor se more upati.

Ker se namreč duhovnik, da rabi-mo besede Našega prednika, po rojstvu, naravi, mišljenju in teženju strinja s svojimi rojaki, je čudovito sposoben, da njih srca pridobi za vero. Mnogo bolje namreč kakor kdorkoli drugi pozna, kako jih mora o kaki stvari poučiti. Tako se večkrat zgodi, da ima lahko dostop tja kamor tuj duhovnik ne sme stopiti.«

Kaj naj rečemo o tem, da misijonarje jezik, ki so ga še le začeli spoznavati, včasih tako zelo ovira, da ne morejo izraziti svojih misli in se zato moč in uspeh njih oznanjevanja zelo oslabi.

Temu pa se pridružujejo še druge težave, o katerih moramo imeti pravo mnenje, čeprav se zdi, da se te ali red-

Dobra indijska ženska prinese misijonarju majhen priboljšek

keje dogode ali pa se morejo le z velikim trudom odstraniti.

Recimo, da se da radi vojske ali političnih razmer v kaki pokrajini prejšnja vlada nadomestiti z novo in se zahteva ali sklene, da morajo **zunanji misijonarji** kakega določenega naroda oditi. Recimo dalje, kar se bo pač težje zgodilo, da domačini, ki so prišli do višje stopnje omike in so dosegli neko državno zrelost, hočejo postati samostojni in zato izgnati uradnike, čete in **misijonarje** tiste zunanje države, kateri so podložni, in da tega ne morejo doseči drugače kakor s silo. Kakšna škoda, če bi ne bila kakor kakšna mreža domačih duhovnikov razprostrta po vsej pokrajini in bi s tem ne bilo popolnoma poskrbljeno za potrebe krščanskega ljudstva?«

Zelo poučen vzgled, kako velika škoda nastane, ako ni domačih duhovnikov v slučaju preganjanja tujcev, nam nudi Japonska. Ob koncu 16. in v začetku 17. stoletja je kat. Cerkev na Japonskem naravnost cvetela, saj je bil tedaj že vsak deseti Japonec katoličan (skupno je bilo 1 milijon katoličanov). Po narav-

nem prirastku, brez novih spreobrnjenj, bi narastlo do danes število japonskih katoličanov na 6—7 milijonov; v resnici pa je ostalo od tega milijona le majhno število (nekaj desettisočev). Zakaj? Ker ni bilo domačih duhovnikov in niti enega domačega škofa, ko je prišlo preganjanje tujcev in z njimi obenem seveda tudi misijonarjev. Evropske misijonarje so hitro pobili ali pa pregnali. In če se je kakemu misijonarju pozneje posrečilo skrivaj priti na Japonsko, so ga hitro našli in umorili. In tako so japonski katoličani ostali brez pastirjev, brez duhovnikov in zato ni čudno, da se je njihovo število v teku stoletij tako zmanjšalo. Če bi pa bilo tedaj dovolj domačih duhovnikov, bi imela danes kat. Cerkev na Japonskem najbrž drugačno stališče.

Pa ne samo to, ampak tudi pomanjkanje misijonarjev zahteva, da se pomnoži število domače duhovščine. Število evropskih misijonarjev namreč zelo počasi raste in še dolgo ni v pravem razmerju niti z množicami onih, ki žele slišati Kristusov evangelij, kaj še le v razmerju z vso nepregledno vrsto pogan-

Indija. Misijonarka
daje bolnemu otro-
čičku zdravil.

skih narodov. Dalje moramo vedeti, da zahteva smrt vsako leto med misijonarji veliko žrtev radi nezdravega podnebja in drugih nepravil. Vse to pa mnogo lažje prenese duhovnik — domačin kot pa evropski misijonar. Nizozemski zdravnik dr. Herman je dognal, da živi misijonar povprečno 14 let manj kot pa duhovnik v Evropi. Tako izgubi sv. Cerkev pri misijonarjih 14 let apostolskega dela. Kolika škoda, ki pa se bo dala odpraviti s pomnožitvijo števila domače duhovščine.

In tudi ne smemo prezreti, da Evropa, odkoder izhaja večina misijonarjev, danes sama trpi radi pomanjkanja duhovnikov. Tudi Amerika ni na boljšem. Zato piše sv. oče dalje: »Toda dalje — sedanjim razmeram namreč niso nič manj primerne Kristusove besede: »Žetev je velika, delavcev pa malo« (Mt 9, 37; Lk 10, 2) — potrebuje danes duhovnikov tudi Evropa sama, odkoder prihaja večina misijonarjev. Potrebuje jih tembolj, čim bolj je važno, da se ločeni bratje z božjo pomočjo vrnejo k cerkveni edinosti in se nekatoličani rešijo svojih zmot. Čeprav pa Bog v duhovni-

ško in redovniško življenje ne kliče zdaj nič manjšega števila mladih ljudi kakor prej, ve vendar vsakdo, da ta božji klic posluša mnogo manjše število.«

Dalje zavrača papež predsodek, češ da domačini niso sposobni za visoke cerkvene službe. Zato zahteva, da se domačini izobrazujejo kot evropski misijonarji. Nato nadaljuje: »Gotovo napačno sodi, kdorkoli ima take domačine za manj vredne in za ljudi topega duha. Dolgotrajna izkušnja kaže, da narodi, ki prebivajo po daljnih vzhodnih in južnih pokrajinah, včasih nič ne zaostajajo za našimi rojaki in da se s temi tudi morejo v bistroumnosti meriti in tekmovati. Zato naj ne bo med evropskimi in domačimi misijonarji nobene razlike in naj se ne postavljajo mednje ločilne meje, ampak naj jih spoštovanje in ljubezen med seboj združita.«

Tako govori vrhovni poglavar edino prave, zveličavne in vesoljne katoliške Cerkve, ki je svoje besede in navodila potrdila tudi z dejanji, da je namreč na izpraznjene škofijske stolice v misijonskih pokrajinah imenovala po možnosti same domačine.

In da bi se ta velika in potrebna zamisel čimpreje uresničila, je papež potrdil in priporočil »**Družbo sv. apostola Petra** (D. A. P.) za vzgojo domače duhovščine.« Namen te družbe je pomagati »da se morejo izbrani domačini v semeniških primerno vzgojiti in prejeti mašniško posvečenje, da bi se njih rojaki tem lažje polagoma privedli h Kristusu ali se v veri utrdili.« Dvojni namen ima ta družba: molitev in miloščino. Moliti je treba, da bi dobri Bog pomnožil število duhovniških poklicev in dobrih duhovnikov v mis. pokrajinah; treba pa je v ta namen tudi nekaj žrtvovati, dati miloščino, ker to šolanje mnogo stane, a misijonar je brez dohodkov, brez denarja. Sam misijonar tega ne zmore, zato moramo po svojih močeh pomagati tudi mi, ki smo ostali v domovini. Sv. oče pravi: »Pri tem Nas zelo veseli, da se je prav mnogo škofov vpisalo za stalne člane te družbe in da so semenišča ter razna katoliška mladinska društva prevzela dolžnost, da bodo s skupnimi prispevki vzdrževala in vzgojila kakega domačega bogoslovca... Upamo, da... verniki pač ne bodo pustili, da bi jih v darežljivosti premagali in prekosili nekatoličani, ki razširjevalce svojih zmot tako bogato podpirajo.«

Nekatere katoliške dežele so se lepo odzvale temu klicu sv. očeta in vsaka večja župnija, društvo, pa tudi bogati posamezniki ali premožne družine vzdržujejo v misijonih svojega bogoslovca. S kakim ponosom lahko trdijo, da so oni dali tej ali oni misijonski pokrajini duhovnika — domačina. Pri nas smo seveda daleč za drugimi in vendar bi se dalo tudi pri nas nekaj storiti. Poizkusimo vendar in začnimo! Bog naših žrtev ne bo prezrl. Saj imamo tudi pri nas požrtvovalnih ljudi, ki so pripravljeni za dobro stvar mnogo žrtvovati, zato sem prepričan, da kmalu tudi pri nas ne bo župnije, ki ne bi imela v misijonih svojega bogoslovca. Začnimo torej delati

vsi — vsak po svojih močeh! Poslušajte kaj lahko vsakdo stori.

1. **Posameznik.** a) Vsak vernik mora moliti za misijone, zlasti za domače duhovnike. Naj ne bo nikomur preveč darovati v ta namen vsak dan en očenaš, zdravamarijo in nekaj pobožnih vzdihljajev. Pa tudi sv. maše in sv. obhajila, duševne in telesne težave, trpljenje, premagovanje veseli in radi darujmo Bogu za vzgojo domačih duhovnikov. K temu nas opominja sv. oče, to želi Kristus sam. Tako govori: »Glejte, povem vam, povzdignite oči in pogledjte polja, da so že bela za žetev.« (Jan 4, 35). Dovolj nujnega dela, a delavcev, ki bi opravili ta posel, ni. Zato Gospod z žalostjo v srcu govori: »Žetev je velika, delavcev je malo; prosite torej Gospoda žetve, naj pošlje delavcev na svojo žetev.« (Lk 10, 2). Gospodu se smilijo milijoni nesrečnih poganov in želi, da bi vsi postali deležni odrešilnega njegovega evangelija. On hoče, da se to zgodi. A kot najuspešnejše sredstvo za dosego tega namena ukazuje molitev. Prošnja molitev, to je ono sredstvo, ki bo sigurno prispevalo, da se bo število domačih duhovnikov pomnožilo. —

To pa more in mora storiti vsak posameznik!

b) Pa tudi druge mora vsakdo izmed nas pridobivati in navduševati za to delo. Zlasti otroke moramo pogosto z besedo in vzgledom učiti moliti za domače duhovnike.

c) Vsakdo naj tudi kaj malega, po možnosti, vsak mesec daruje v ta namen.

č) Komur pa materialne razmere dopuščajo, naj se nikar ne brani iz svojih sredstev vzdrževati bogoslovca domačina, ki se pripravlja na duhovski poklic v daljnji misijonski deželi.

d) Kdor le more, naj tudi druge navdušuje in naj med njimi (sosedji, znanci, prijatelji, sorodniki) zbira darove v ta namen.

e) Koristilo pa bo stvari tudi razširjanje misijonskih knjig, časopisov, razglednic, fotografij, zlasti onih, ki so v zvezi z delom za vzgojo domače duhovščine.

2. Družina. Starši naj vzpodbujajo svoje otroke k pogostni molitvi za misijone, zlasti za domače duhovnike. Tudi naj jim razložijo pomen misijonstva in domače duhovščine za vso kat. Cerkev. Enako naj starejši otroci vplivajo na svoje brate in sestre. Zlasti pa naj vsak dan v skupni molitvi prosijo Boga za pomnoženje števila domačih duhovnikov.

Tudi naj starši z besedo in dejanjem vzpodbujajo svoje otroke tudi k žrtvam, premagovanjem, darežljivosti v korist družbe sv. Petra apostola. Obenem pa naj navajajo svoje otroke k temu, da bodo radi prebiral misijonske knjige in časopise, da bodo postali apostoli molitve in žrtve za misijone ter razširjevalci darov.

3. Družbe in društva. Tudi družbe in društva se morajo zavedati, da so tudi oni poklicani, da izvrše željo sv. očeta, da delajo za misijone, zlasti za D. A. P.* Njihov duhovni vodja pa naj jih o tem pouči in jim da nasvete. Člani pa naj se medseboj vzpodbujajo k molitvi in žrtvam v ta namen. Skupne molitve so seveda še posebej priporočljive. Tisti, ki čutijo v sebi posebno veselje in poklic za to delo, naj prevzamejo vodstvo in organizirajo (=razdelitev dela) D. A. P. Njihovo delo bi obsegalo pred vsem te točke:

a) organiziranje skupnih molitvenih ur in pobožnosti za dobre in svete duhovnike v misijonih.

b) zbirati prispevke, darove, za vzdrževanje svojega bogoslovca.

c) razdeliti in izvršiti delo navedeno pod št. 1.

Isto delo lahko v povečani obliki izvrši tudi cela župnija ali dekanija.

Brez oklevanja na delo!

BOŽJI KLIC

Tok — tok. — »Kdo trka?«

»Jaz, Faustini.«

»Naprej!«

V sobo je stopil ugleden mladenič iz rodu Motutsi, sorodnik kraljeve družine, iz uglednega plemiškega stanu.

»O, Faustini, kaj pa te je tako pozno privedlo semkaj?«

Nekoliko v zadregi je spregovoril: »Oče, nekaj ti imam povedati!«

»Kar povej, dragi!«

»Dolga zgodba bo!«

»Sedi, poslušal te bom!«

Faustini je pričel govoriti. Segel je daleč, daleč nazaj v svoja otroška leta. »Veš, oče, kakor drugi, sem se tudi jaz dal poučiti v sveti veri. Pretekla so leta in nekega dne mi je hotel oče vsiliti ženo. Jaz mu nisem rekel ne, da jo sprejemem, ne da je nočem. Iz neprijetnega

položaja me je rešil poglavar Kagondo. Zdelo se mi je, da mi je zelo naklonjen, daroval mi je nekaj služinčadi, zemlje in živine ter me postavil za poglavarja kraja, kjer vlada silna vročina in kjer tudi leva ne manjka.«

Faustini mi je nato govoril o svojih kravah, kočah in hlapcih in končno o svojem krstu, pri čemer je šlo vse brez zaprek. Njegovo kratko življenje mu je prineslo precej presenečenj.

---

*) Podrobno sem o tej družbi, njenem nastanku, pravilih, dolžnostih in pravicah, pisal že v Katoliških misijonih (letnik IX.), zato mi tu tega ni treba ponavljati.

Vodstvo tega dela ima pri nas »Misijonski krožek bogoslovcev, Ljubljana, Semenišče.« kjer boste lahko dobili potrebna navodila.

Bangkok. Deklice gredo v sprevedu k slovesnemu sv. obhajilu.

Najsilnejše je prišlo sedaj. Lepega dne je zapustil Faustini svojo gosposčino, svoje krave, svoje podložnike, svojo nevesto in prišel na misijonsko postajo, da bi se bolje naučil katekizma.

Prekinil sem ga: »Pa, Faustini, saj to že vse vem. Povedati si mi hotel nekaj novega.«

»Da, oče, misijonski brat hočem postati!«

Naš apostolski vikar je osnoval malo prej pripravnico za domače misijonske brate, ki naj bi pomagali šolskim bratom pri pouku in s telesnim delom služili misijonu.

»Da bi ti postal brat!« Kaj takega mi ni prišlo na misel in kar nisem mogel skriti začudenja.

»Kaj, brat hočeš postati, ti, kraljevi potomec; se šališ?«

»Ne, oče, že petnajst mesecev mislim na to.«

»Prijatelj, ali se zavešaš, kako nalogo si s tem nalagaš?«

»Dušo hočem rešiti in se vsega posvetiti Bogu.«

»Dobro, potem se pripravi za duhovnika, to je nekaj velikega, to je služba na dvoru nebeškega kralja.«

»Biti brat je tudi nekaj velikega.«

»Res, toda v očeh poganov, zlasti še tvojih vrstnikov boš ob ves ugled, še pogledali te ne bodo.«

»Vsega tega se zavedam, pa kljub temu hočem postati nekaj takega, kar me nekaj stane. Kar ne zahteva nobene žrtve, ni vredno ničesar.«

»Ali si pa res tudi vse dobro premislil. Bratje nimajo ničesar takega, kar bi mogli imenovati svoje.«

»Nič hudega, prav to me veseli.«

»Pa poznaš življenje v pripravnici? Ne smeš pokusiti ne piva, ne mleka. Ali more kak Motutsi brez piva in mleka živeti? Mnogi so zavod zapustili, ker jim je bilo tako življenje nekaj neznoznega.«

»Sem že poskusil, kako bi se navadil takega življenja.«

»Ali veš, da bratje ne kadé?«

»Tudi, pripravljen sem pustiti kajenje.«

Bangkok. Procesija sv. R. Telesa v zavodu Kalvarija. Deklica nese v ospredju zlat križ. Vsak zlati papirček na njem pomeni 5 žrtev; nabrali so jih preko 2000.

Učence v Bangkoku, ki so izvajale telovadno točko: tri dobe češke zemlje.

»Ali si že videl brate pri delu? Sami, z lastnimi rokami obdelujejo polje. Vzamejo tudi metlo v roke in pometajo sobe. Ali si kdaj videl, da bi kak Motutsi kaj takega delal?«

»Vse vem, kljub temu sem se že javil prevzviš. gospodu škofu. »Na praznik

roženvske Matere božje lahko vstopiš«, je dejal.

»Tako daleč je že s tvojim poklicem. Kaj želiš potem pri meni?«

»Da mi pomagaš!«

»Pomagam ti naj? Kako?«

»Če sliši moj oče o mojih namerah, me bo pregnal.«

»Ne bo nevarno. Praznik roženvske Matere božje ni več daleč. Do takrat te bo vzel kak prijatelj k sebi.«

»To bi že bilo. Moj krstni boter živi v bližini, gotovo bi me sprejel. Toda jaz bi bil rad sam in delal. Govori z misijonarji, gotovo bodo našli še kak koticček zame. Hrano mi bodo prinašali moji ljudje. Tako bom lahko v tihoti čakal blaženega trenutka.«

Kdo bi mu mogel kaj takega odreči. Kdo se ne bi čudil sili milosti, ki deluje v teh malo prej še poganskih dušah in jih napravlja sposobne za tako velike žrtve.

Indijski tempel v Singapuru.

Čitajte in širite slovenski misijonski list

Katoliški misijoni

s prilogo

Tuji svet

VERA PROTESTANTSKIH PASTORJEV

Večkrat sem že slišal ali čital o neveri protestantskih misijonarjev; celo to, da nekateri taje tudi Boga samega.

Kar nisem si mogel misliti, kako morejo služabniki in oznanjevalci evangelija tajiti Jezusa Kristusa in skoro vse resnice razodetja. Da bi se o tem prepričal, sem si želel srečanja z imenovanimi misijonarji, želel sem dejstva, ki bi mi kot na dlani pokazalo, kako si oporekajo in kako lažejo ti ničvredni plačanci ameriškega dolarja. Kar sem želel, sem dosegel 2. januarja 1932. v Remate de Males. Na povratku z dolgega potovanja sem našel tu dva protestantska pastora, ki sta izkoristila misijonarjevo odsotnost in izrabila skrajno revščino naroda, zapeljavala ljudi z govori in darili, ter nazadnje pridobila nekaj nezavednih. Ko sem vse to videl, mi kajpada ni bilo lahko pri srcu. Vse sem poskusil, da vse zapeljane privedem zopet nazaj v Cerkev. Priredil sem vrsto govorov o neomajni resničnosti naše svetve vere in o nevarnosti občevanja s protestanti, ki lažejo in uče krive nauke. S takimi govori sem nastopal dalje časa tudi pred inteligentnejšimi. Eden med temi je rekel:

»Veš kaj, oče? Mi smo katoličani, a smo vseeno hodili poslušat protestanske pridige in razgovore. Ti praviš, da smo slabo ravnali, pa je nasprotno res. Naša vera je mnogo pridobila radi debelih laži in smešnih nasprotij, ki smo jih slišali pri protestantih, dale so nam prilično, da smo se na vse grlo smejali. Tako se je v nas le utrjevala naša prava vera.

»Pa zakaj ne de dobro vašemu želodcu, da jeste poleg drugega tudi prst? To, kar ste povedali, je le hudičeva pretveza!«

»Poslušaj, oče, potem pa sodi! Ko smo šli zadnjič poslušat protestantske pridigarje, smo imeli zares mnogo potrpežljivosti. Več kot eno uro smo stali pod

milim nebom. Pastorji so zelo napadali našo vero in se zapletali pri tem v mnoga protislovja in slednjič iskali privrženec za protestantizem, pa jih ni bilo, iskali so prodajalcev sv. pisma, obljubljali dobro plačo, pa jih ni bilo. Eden med njimi že precej prileten je končno priznal:

»Res, res! Prejemam 2000 lir mesečne plače in če bi bilo treba dati en vinar za protestantsko vero, ga ne bi dal, ker ni nič vredna; če bi bilo treba dati en vinar za katoliško religijo, ga ne bi dal, ker so vse vere po mojih mislih — napačne. Ste li razumeli?!... A družino imam in ne kaže mi drugega, kot da blodim po tej divjini.«

Po teh besedah smo vsi bruhnili v smeh, navdal nas je prezir do protestantskih misijonarjev.

Drugi je vedel povedati sledeči dogodek:

»Prihajam iz Tabatinga (vojaška postojanka na meji Brazilije, Kolumbije in Peru) in lahko ti povem nekaj sličnega o drugih protestantskih misijonarjih. Med vojaki omenjene postaje so s svojimi nasprotujočimi si nauki zasejali prepire, vojaki so se cepili v ločine, da je moralo mestno poveljstvo prepovedati protestantom vstop med vojaštvo, kjer so delali le zmešnjavo. Še pred to prepovedjo pa se je zgodilo naslednje:

Protestantski pastor je najel neko žensko, ki naj bi rekla, da je prejela sv. Duha po posredovanju posebnih ceremonij omenjenega pastora in da govori razne jezike. Ženska ga je ubogala in govorila besede, ki jih niti sama ni razumela, pa prisotni so kmalu uvideli, za kaj gre. Razkrinkali so jo in se ji do sita nasmejali. Ženska pa je v svojo obrambo pričujočim pokazala lepo vsoto, ki jo je prejela od pastora za to komedijo.«

Taka dejstva dovolj povedo...

TEKMA Z ROPARJI

Nujno moram v Pingliang in pot je dolga, tri dni hoda. Pelje po gorskih vrhovih in tesnih dolinah. Konja dobro tečeta po stari mongolski cesti. Na obeh straneh tesni se vleče strmo pogorje. Zvižgam in pojem si priljubljene pesmi in jezdim s tovarišem v lepo jutro. — Sreča me preplašen nekoliko zmeden mož.

»Jezdi nazaj, gospod, tu spredaj so roparji.«

»Kje spredaj?«

»Tu spodaj v globeli jih je bilo snoči kakih petsto.«

Mož je stekel naprej. Jaz premišljam: snoči so bili v tej globeli, kje so danes, živa duša več ne ve. Če so šli na levo, so pred nama, če na desno, sva že mimo njih. Torej: trideset kilometrov jezdit nazaj v najbližji kraj je prav tako nevarno, kot jezdit naprej. In jaz moram, moram v Pingliang! Naprej!

Konja sta zdirjala. Prav lahko mi seveda ni bilo pri srcu, pesmi mi kar niso hotele več iz grla. Pa saj imam vendar v nebesih bratca, ta naj skrbi zame.

»Torej bratec si slišal? Petsto roparjev; veš, da sam nič ne opravi. Pazi na konja, ki sta last misijonske postaje in nekaj drobiža imam tudi še v žepu. Bila bi vendar škoda, če bi vse to šlo po zlu. Pomagaj mi iz te pasti!« — Pomirim se v zavesti, da je moj angeljski bratec dovolj močen, da me obvaruje pred roparskimi pestmi. Kraj tudi ni videti pregrozen, spredaj na cesti se vrši normalen promet. Cela vrsta vozov, obloženih z zaboji mi gre nasproti.

»No, kaj je z roparji?« vprašam smehljaje se, ko se srečamo. — Trgovec pa dvigne pest in jim grozi:

»Capini! Dva velika otovorjena voza so mi včeraj izropali, vzeli mi živino in sploh vse, kar je za rabo. Tu, poglejte, ostanek mojega imetja.«

To nama kaj temeljito prežene smeh. Nazaj? Ne nima pomena! Torej naprej! Malo naprej na cesti leži vse polno raztrganega papirja, škatelj in podobnega. Tu je torej mesto včerajšnjega napada. Med vsem drugim zapazim tudi: »Odol-Zahnpaste«. Torej pozdrav iz domovine!

Jezdiva dalje. Okolica neprijazna. Nikjer človeka, tesnobna samota. Kdo ve, kako blizu so že roparji? Oprezujeva na desno in levo ter priganjava konja. Še 25 kilometrov do najbližjega kraja. Zajezdiva v neko selo in razjahava. Kar pridrvi mož in vpije:

»Gospod, jezdi naprej, ne počivaj!« — Vprašujoče ga pogledam. Mož pokaže na ravnino. Nekdo divje drvi proti hribu. Meni se posveti:

»Roparski ovađuh, kaj?«

Mož samo prikima. — Samo tri minute in midva sva že spet v sedlu. Sedaj pa pogum, kar bo, bo! Ljudje gledajo za nama in zadovoljno kimajo. Ta dva pa znata, tako se jezdi!

20 kilometrov in že spet sva pri ljudeh. Na varnem sva in počitek sva tudi zaslužila. Naročim pošteno porcijo mlečnih rezancev in ker sem se tako srečno rešil roparjev, naročim beraču dvakrat tako veliko porcijo; nato grem malo na cesto da si nekoliko poravnam kosti.

»Roparji so tu!« zavpije nekdo na koncu vasi.

»Konja osedlajte!« zavpijem na dvorišče. Med tem pa skočim kakih sto metrov daleč na kraj vasi in gledam. Daleč zadaj prihajajo roparji. Veliko jih je, a samo deset jezdecev. Za kakih dvajset minut sva torej midva na boljšem; dovolj bo. Konja sta pripravljena na cesti. Kitajci uslužno drže vajeti in stremena. Hitro! Hitro!

Skočim v sedlo.

»Hvala lepa!« še zakličem in zdirjam. Trdo pada bič. Vranec dirja po bliskovo,

Bangkok. Kuharice tarejo kosovse orehe. Pri njih M. Rafaela.

nikdar ga še nisem tepel, a danes ga moram, nič ne pomaga, gre za življenje. Za oziranje in oprezovanje ni več časa, le naprej, naprej! Še 22 kilometrov do najbližjega utrjenega mesta, tam bova vendar na varnem. Pa 22 kilometrov je dolga, neznansko dolga pot, zlasti še, če so ti roparji za petami. Živali sta že neznansko zmučeni. Neusmiljeno poje bič. Naprej, naprej! Moje misli se spet in spet dvigajo k mojemu bratcu, ki je šel za angelca:

»Pavelček, moraš mi pomagati. Reši

me teh lopovov! Polomi roparskim klju-setom kosti!«

Pridrvena na malo vzpetino. Naglo obrnem konja in se ozrem. Pešci roparske čete so pravkar prišli iz vasi, ki sem iz nje zbežal, konjenikov pa ni nikjer videti, torej so še v vasi. Hvala Bogu! Na boljšem sem že, a vendar še ne na varnem; zato pa naprej, naprej! Konja tečeta v diru, dokler ne zagledam visokega mestnega zidu.

»Počasi!«

Sedaj sva na varnem, razjahava in greva zadnji kilometer peš.

Kisumu, osrednja Afrika. Misijska brata imata tudi avtogaražo.

Lydenburg, Južna Afrika. Location ali mesto črnih domačinov, ki ne smejo bivati pomešani z belimi.

Alojzij Trontelj C. M.

DOMOVINA IN MISIJONI 1932/33

Človek je skrivnostno združenje duše in telesa, tvari in duha, v eni naravi, eni osebi. Vsakdo poseduje v sebi vsa čuda stvarstva. Zato so stari modrijani rekli, da je človek svet v malem. Sv. pismo pa pravi o človeku: »Le malo si ga znižal pod angele, s slavo in častjo si ga ovenčal in ga postavil čez dela svojih rok.« Res nekaj velikega je človek že po svoji naravi: še več pa po milosti. Apostol Peter kliče vernikom: »Vi pa ste izvoljen rod, kraljevo duhovstvo, svet narod, pridobljeno ljudstvo (1. Pet.

2, 9).« Po milosti smo postali deležni božjega življenja, prijatelji in otroci božji. »Poglejte, kakšno ljubezen nam je skazal Oče, da se imenujemo in smo otroci božji.« (1 Jan. III.) Po sv. krstu smo bili vcepljeni v skrivnostno telo Kristusovo, katerega udje smo. Zdravo, živo telo pa se mora ohranjevati, vzdrževati in živeti, pri čemer morajo sodelovati prav vsi udje.

Vernik v katoliški Cerkvi se torej ne more imeti za pasivnega, samo sprejemajočega uda, ampak v pravem orga-

Nova palača apostolskega delegata v Leopoldvillu, belgijski Kongo.

nizmu vsak ud sprejema, pa tudi oddaja. Vsak ud prispeva k življenju in rasti celega organizma in prav v tem je življenje, zato je razmah in razvoj Cerkve na zunaj, to se pravi misijonska dejavnost, bistvena in nepogrešljiva funkcija skrivnostnega telesa Kristusovega, ki krepi, ozdravlja, učvrščuje vse ostalo telo kakor n. pr. pri mladem človeku rast in razvoj krepi in učvrščuje vse ude.

Te svetopisemske misli in zapoved ljubezni do bližnjega kakor tudi človekovo dostojanstvo ter neskončna vrednost duše, nam kažejo, da je dolžan prav vsak katoličan misijonsko delovati. Mnogi so razumeli to dolžnost. Trenutno štejejo že nad 18.000 misijonarjev v misijonskih pokrajinah; od teh je 12.888 duhovnikov in 5.112 misijonskih bratov. Misijonskih sester pa je celo že 24.400, med katerimi je 11.000 domačink. Ti in te so pozabili nase ter se popolnoma žrtvovali za duše ubogih poganov.

SLOVENSKI MISIJONARJI 1932-33

Tudi Slovenci nismo na zadnjem mestu pri misijonskem delu. Nad 50 naših sinov in hčera se trenutno trudi v vinogradu Gospodovem. In kakšni so naši misijonarji? Brez izjeme o vseh moremo trditi, da so res slovensko delavni in nad vse požrtvovalni. V tem nas potrjujejo tuji misijonarji, ki so že ponovno z besedo in dejanjem skazali našim misijonarjem in misijonarkam vse priznanje. Naj navedemo le nekaj zgledov. Jožef Musar je bil 1. septembra 1932. izvoljen za vrhovnega predstojnika v družbi, ki ima pretežno le nemške člane. Mati Rafaela Vurnik je v zadnjem času postala predstojnica uršulink v Bangkoku, kjer je edina Slovenka. Priznanje so skazali misijonarji tuje narodnosti tudi Karlu Mlekužu, ki nam piše z dne 19. VI. 1933: »Sporočam Vam, da sem bil v začetku tega meseca premeščen v 60 km oddaljeno misijonsko postajo

Laitkynsew. Premeščenje je bilo zelo nepričakovano; tem bolj, ker imam sedaj popolno odgovornost tega misijonskega okraja na svojih ramah, medtem, ko sem do sedaj to drugim prepuščal«. In delavnost naše Ksaverije na Kitajskem? Miriam Zalaznikove v Indiji ter drugih naših misijonarjev in misijonark v Indiji, zlasti v Bošontiju, Kitajski, Afriki, Južni Ameriki in drugod, komu je neznana?

En zgled misijonarja naše krvi pa smo celo videli na lastne oči. Ko smo gledali misijonarja Kereca, kako se trudi in dela in to v času oddiha v domovini, smo se čudili. Njegova gorečnost za čast božjo je bila za nas tih opomin.

Pa ne samo med pogani, tudi doma imamo mnogo misijonarjev in misijonark. To so oni, ki darujejo svoje molitve in žrtve za misijone; to so oni, ki kupujejo in širijo misijonske liste; to so oni, ki se tudi v današnjem težkem gospodarskem položaju ne strašijo tudi v denarju odriniti kako malenkost za misijone.

MISIJONSKE PRIREDITVE

Smelo trdimo, da ni bilo v Sloveniji še nikoli toliko misijonskih prireditev, kot v preteklem letu. Misijonsko nedeljo 23. okt. (1932) so praznovali po vseh župnijah z največjo slovesnostjo v cerkvi, mnogokje pa tudi v dvorani z misijonskimi predavanji ali celo z misijonskimi igrami. Da se je misijonska nedelja praznovala s tako slovesnostjo, se moramo zahvaliti misijonski pisarni, ki je izdala za to priliko poseben list ter poslala posameznim župnim uradom vse potrebno za proslavo misijonske nedelje. Enako je misijonska pisarna organizirala zelo veliko misijonskih razstav po deželi, katere je ljudstvo z navdušenjem sprejelo (Podrobneje o teh misijonskih razstavah glej v posebnem članku.) Če ne moremo naštetih različnih misijonskih

predavanj, iger in drugih prireditev, ki so jih preskrbeli podjetni gg. duhovniki v preteklem letu, pa naj nam bo dovoljeno navesti seznam onih krajev, kjer je imel misijonske pridige in predavanja misijonar Jožef Kerec, ki nam je po dolgem moledovanju le dovolil, da smo smeli iz njegovega zapisnika povzeti naslednje: V času svojega enoletnega bivanja v domovini sem imel misijonske pridige in predavanja v naslednjih župnijah:

1932

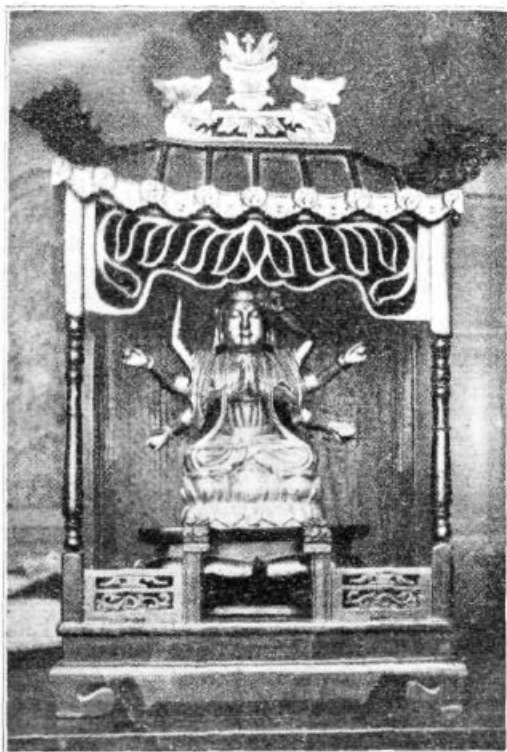
5. VI. 1932 pri Sv. Sebastijanu. Tu, v rojstni župniji sem obhajal svojo novo mašo. Posvečen sem bil namreč na Kitajskem.
12. VI. 1932 v Murski Soboti;
19. VI. 1932 pri Sv. Sebastijanu;
26. VI. 1932 v Radni pri Sevnici;
15. VIII. 1932 v Gornji Lendavi;
11. IX. 1932 v Mladinskem domu na Kodeljevem;
18. IX. 1932 na Golniku, v sanatoriju;
19. IX. 1932 v Trziču;
2. X. 1932 v Goričah pri Kranju;
9. X. 1932 Hotič pri Litiji;
27. XI. 1932 v Logatecu;
4. XII. 1932 v Breznici na Gorenjskem;
27. XII. 1932 v Lichtenthurnu za Slomškovo zvezo);

1933

1. I. 1933 v Mariboru v Javni bolnici;
6. I. 1933 v dvorani Union — Ljubljana;
8. I. 1933 v Škofji Loki;
15. I. 1933 Tišina v Prekmurju;
22. I. 1933 Cankovo v Prekmurju;
29. I. 1933 Veržej;
2. II. 1933 v Semenišču v Mariboru;
3. II. 1933 pri šolskih sestrah v Mariboru;
10. II. 1933 v Marijanišču v Ljubljani;
12. II. 1933 Novo mesto;
13. II. 1933 Šmihel pri Novem mestu;
14. II. 1933 Kandija;
19. II. 1933 Polhov Gradec;
22. II. 1933 predavanje na Jesenicah;
26. II. 1933 Velike Lašče;

- 27.—28. II. 1933 v Kranju;
2. III. 1933 v Škofji Loki v Samostanu;
5. III. 1933 Šmartin pri Kranju;
12. III. 1933 predavanje v Škofijskih zavodih Št. Vid;
16. III. 1933 drugič v Kranju;
19. III. 1933 predavanje v Lichtenthurnu;
26. III. 1933 Št. Rupert na Dolenjskem;
28. III. 1933 predavanje v Središču ob Dravi;
2. IV. 1933 Martjanci v Prekmurju;
9. IV. 1933 Pestoča v Prekmurju;
- 16, 17, 18. IV. 1933 Sv. Jurij v Prekmurju;
23. IV. 1933 drugič pri šolskih sestrah v Mariboru;
30. IV. 1933 Razkrižje v Medjimurju;
7. V. 1933 predavanje v Mariboru v Zadrugi gospodarski Banki. Pridige in predavanja v okrožni kaznilnici;
14. V. 1933 Ljutomer;
21. V. 1933 Predoslje pri Kranju;
25. V. 1933 Rakovnik v Ljubljani;
28. V. 1933 Radovljica;
29. V. 1933 Maribor, Ljudska univerza;
31. V. 1933 Devica Marija v Polju;
5. in 6. VI. 1933 Ribnica;
11. VI. 1933 Dolenja vas;
15. VI. 1933 Krško;
23. VI. 1933 pri Srcu Jezusovem, Ljubljana;
25. VI. 1933 Sv. Lenart v Slov. Goricah;
26. VI. 1933 Gornja Radgona;
29. VI. 1933 Črensovci, pridige;
2. VII. 1933 Laško pri Celju;
9. VII. 1933 Beograd;
14. VII. 1933 Zagreb;
23. VII. 1933 pridiga za slovo na Rakovniku.

Pozabiti ne smemo originalne kitajske misijonske razstave, ki je bila v dneih od 1. do 6. januarja 1933 v beli dvorani hotela Uniona. Posvečena je bila izključno Kitajski in je omogočala obiskovalcem zanimiv pogled v kitajsko življenje, kulturo in verstvo. Sredi dvorane je stal dober primer kitajskega pahi-

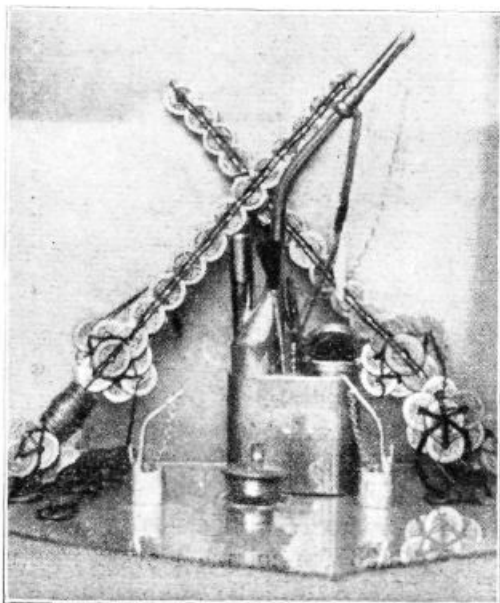

Z misij. razstave v Unionu v Ljubljani: Mno-
goroki Buda (indijski upliv!).

štva, miza in dva stola; za njo pa oltarček z rezbarsko dobro izdelanim in pozlačenim Budo. Na mizi okrog oltarčka pa so bili razvrščeni kipi kitajskih bogov, boncev in pobožanstvenih ženijev iz lesa, gline in bronu. Posebno pozornost je vzbujala skupina srednje velikih kipov raznih malikov iz lesa; te figure so nenavadno živahno razgibane. V ozadju dvorane je bila miza s kitajskimi vazami in drugimi keramičnimi izdelki. Na sosednji mizi so bili primeri kitajskih oblek, popolna obleka za moškega in žensko. Na eni izmed miz je bila predstavljena kitajska pisava, verska propagandna literatura v kitajskem jeziku, slovarji in časopisi. Na drugi mizi pa je bilo predočeno življenje Kitajcev v deloma prav posrečenih majhnih rezbarijah iz lesa, modeli ladij in značilnih kitajskih nosilnic. Na neki mizi je bil

zbran denar raznih časov, nekateri novci stari celo po 2000 let. Ena miza je bila posvečena zbirki slovenskih misijskih spominov, fotografij, pisem slovenskih misijonarjev itd. Stene so bile po večini zastavljene z zemljevidi, ki predstavljajo misije po vsem svetu in posebej na Kitajskem, in z značilnimi kitajskimi slikami. Vsebina slik je po večini povzeta iz prirode, kar je značilno za kitajsko slikarsko umetnost. Pri vhodu v dvorano je stal oltar, ki se prenaša v priročnem kovčegu.

Razstava je v malem res nudila vpogled v kitajsko sodobno življenje, kulturo in umetnost. Mnogo je bilo med predmeti še pristno neoskrunjeno kitajskega, mnogo predmetov pa je kazalo tudi že sledove prodirajoče, evropske in posebno ameriške kulture in sicer predvsem take, ki vpliva bolj kvarno in razkrajajoče na naravno pristnost in nepokvarjenost kitajske kulture, umetnosti in življenja, kulture, ki velja med nami za najslabšo; to se pozna predvsem v slikarstvu pa tudi drugod. Zato je bila

Z razstave v Unionu v Ljubljani:
Kitajska bodalca in vodne pipe (last m. muz.)

razstava iz tega vidika še posebno zanimiva.

Predmete za misijonsko razstavo so dali na razpolago: misijonski muzej (last misijonišča), oo. frančiškani, gg. salezijanci z Rakovnika, prof. Ehrlich in tudi misijonar J. Kerec. Razstava je bila urejena po načrtu arhitekta g. Mesarja. Obiskovalci so bili v splošnem zadovoljni in so to zadovoljnost pokazali nekateri s tem, da so razstavo celo večkrat obiskali. Namen razstave je bil v prvi vrsti ta, da vzbudi zanimanje za kitajski narod in njegove posebnosti, posebno za tiste strani kitajskega življenja, ki so za misijonstvo kolikor toliko važne. In to se je v precejšnji meri tudi posrečilo.

MISIJONSKI MUZEJ

Misijonski muzej je v zadnjem času precej napredoval. Mnogo prav zanimivih predmetov so poslali naši misijonarji iz Kine, Afrike, Južne Amerike in Siam. Najvnetejši zbiratelji misijonskih predmetov za naš muzej so že dolgo g. Jožef Kerec, Lucina Maher in Rafaela Vurnik. Nekaj manjših stvari smo do-

Z misij. razstave v Unionu v Ljubljani: Laotse jezdi na Kravi v nebo (last misij. muzeja.)

Z misij. razstave v Unionu v Ljubljani: Noše mandarinov (Kitajska).

bili tudi od drugih naših misijonarjev.

Naj še omenimo, da je omara za misijonski muzej polna in prenapolnjena. Razstavljeni predmeti leže drug na drugem in eden poleg drugega. Obiskovalci ne morejo vsega videti, še manj pa si vsega vtisniti v spomin, ker je vse na kupu. Tudi v taki stiski ni mogoče predmetov tako razpostaviti, da bi prijetno učinkovali na naše oko. Več predmetov pa sploh nismo mogli razstaviti.

Dolgo smo premišljevali in preudarjali, kako bi rešili zadevo o misijonskem muzeju. Bilo je mnogo svetov in načrtov. Končno pa smo se odločili, da naj pride Misijonski muzej v Groblje, kjer bo dobil veliko krasno dvorano, ki jo bo opremil priznani arhitekt Franc Tomažič. Les je že pripravljen in načrti izdelani. Upamo, da bomo kmalu mogli začeti z delom v grobeljski mizarnici. Tako pričakujemo, da bomo v kratkem mogli razstaviti misijonske predmete v novi dvorani.

NAŠA MISIJONSKA RAZSTAVA

Dne 26. julija 1931. se je zbralo na tisoče pobožnih Slovencev pri Mariji Pomagaj na Brezjah. Navzočih je bilo tudi več sto naših bratov in sestra iz Amerike. Veličastna slavnost je bila posvečena našemu največjemu misijonarju, indijanskemu škofu Frideriku Ireneju Baragi. Posebna deputacija z generalnim vikarjem g. Ignacijem Nadraham na čelu je svečano izročila prevz. škofu ljubljanskemu g. dr. Gregoriju Rožmanu spomenico, v kateri verno slovensko ljudstvo prosi Sveto Cerkev, da preišče življenje velikega Barage ter ga po ugotovitvi njegovega svetniškega življenja in delovanja povzdigne med božje svetnike. Sam sem imel srečo, da sem ob tej priliki v govoru tolmačil ljudstvu Baragovo veličino. Isti dan je bila v prostorih frančiškanskega samostana na Brezjah odprta obširna misijonska razstava, ki jo je obiskalo ogromno število romarjev. Razstava je obsegala predmete iz treh najboljširnejših misijonskih pokrajin sveta, namreč Kitajske, Indije in Afrike.

Zakaj omenjam to prireditve? Ker naj bi bila in dejansko tudi je bila začetek živahnejšega zanimanja našega ljudstva za potrebe katoliškega misijonstva. To razveseljivo živahnost je verno slovensko ljudstvo pokazalo zlasti ob številnih prireditvah potujoče misijonske razstave. Takoj po uspeli misijonski prireditvi na Brezjah se je namreč Duhovniška misijonska zveza skupno z Družbo za širjenje vere odločila ponesti vsaj znatnejši del misijonske razstave v posamezne naše župnije, da bi tako mogel pogumnejši del vernikov neposredneje dojeti kraje, v katerih delujejo katoliški misijonarji. In tako se je že dne 4. okt. 1931 vršila celodnevna misijonska prireditve z razstavo v Ljudskem domu v

Kranju. Cerkvni govor je govoril vseučilišni profesor g. dr. L. Ehrlich, o Baragi je govoril v dvorani podpisani, razstavo pa je tolmačil g. Jan Plestenjak. Udeležba in navdušenje, ki ga je verno ljudstvo pokazalo ob tej prvi prireditvi, je dalo prirediteljem korajže, da so s tem lepim delom nadaljevali. Kranju je do danes sledilo 38 župnij, ki jih je obiskala misijonska razstava. Z misijonsko razstavo so bila združena vedno tudi misijonska predavanja, ki so zlasti zadnje čase bila središče prireditve.

Do danes je poleg Kranja posetila razstava še sledeče župnije:

dne 11. oktobra 1931 Jesenice s predavanji vseuč. prof. dr. Ehrlicha in podpisanega;

dne 18. oktobra 1931 Škofja Loka s predavanji dr. Ehrlicha, dr. Fajdige in podpisanega;

dne 25. oktobra 1931 Krško s predavanjem dr. Ehrlicha;

dne 15. novembra 1931 Brežice s predavanjem dr. Ehrlicha;

dne 22. novembra 1931 Cerklje pri Brežicah s predavanjem dr. Ehrlicha;

dne 29. novembra 1931 Kostanjevica na Dol. s predavanjem dr. Ehrlicha;

dne 6. decembra 1931 Št. Jernej na Dol. s predavanjem dr. Ehrlicha;

dne 20. decembra 1931 Škocijan na Dol. s predavanjem dr. Ehrlicha;

dne 24. januarja 1932 Št. Rupert pri Mokronogu s predavanjem dr. Ehrlicha;

dne 31. januarja 1932 Trebnje s predavanjem dr. Ehrlicha;

dne 14. februarja 1932 Št. Vid pri Stični s predavanjem dr. Ehrlicha;

dne 28. februarja 1932 Komenda s predavanjem dr. Ehrlicha;

dne 1. maja 1932 Cerklje pri Kranju s predavanjem podpisanega;

dne 8. maja 1933 Mengeš s predavanjem podpisanega;

dne 23. oktobra 1932 Smlednik s predavanjem magistra g. Jauha iz Družbe Jezusove in podpisanega;

dne 30. oktobra 1932 Mavčiče, podpisani;

dne 6. novembra 1932 Preska; podpisani;

dne 20. novembra 1932 Vodice; podpisani in g. kaplan A. Šavli;

dne 1.—6. januarja 1933 Ljubljana s predavanjem kitajskega misijonarja g. Kereca;

dne 15. januarja 1933 Domžale;

dne 22. februarja 1933 Domžale;

dne 5. februarja 1933 Tržič na Gor.;
dne 12. febr. 1933 Križe pri Tržiču.

dne 19. februarja 1933 Šmartno pri Kranju;

dne 9. aprila 1933 Rakek (brez predavanja);

dne 30. aprila 1933 Begunje;

dne 7. maja 1933 Stari trg pri Rakeku;

dne 14. maja 1933 Velike Lašče;
dne 21. maja 1933 Škocijan pri Turjaku;

dne 25. maja 1933 Dobrepolje;
dne 28. maja 1933 Sv. Gregor pri Ortneku;

dne 4. in 5. junija 1933 Ribnica na Dolenjskem;

dne 11. junija 1933 Dolenjavas pri Ribnici;

dne 18. junija 1933 Sodražica;

dne 25. junija 1933 Loški potok;

dne 2. julija 1933 Kočevje;

dne 9. julija 1933 Stara Cerkev pri Kočevju.

Kjer je posebej omenjeno, sem imel predavanja podpisani. Le v Ribnici na Dolenjskem in v Dolenjevasi je sodeloval še kitajski misijonar g. Kerec, ki je na obeh krajih prevzel tudi vse cerkvene govore.

Predavanja so spočetka govorila predvsem o našem velikem misijonskem škofo Baragi, v glavnem pa so obravnavala

I Vi se bode te radüvali, če naročite sükno za obleke

pri

TRGOVSKI DOM

Sternecki

TVORNICA · RUBLJA · I · ODELA

CELJE šte. 306

Dobro sükno meter po Din 36.—

Trajno sükno » po Din 50.—

Modni kamgarn » po Din 80.—

VELKA ZALOGA ČEŠKOGA I ANGLEŠKOGA SÜKNA

Vzorci in cenik se pošljejo brezplačno.

Obleke izdelujem po meri po ceni (fal) i hitro v lastivnoj tvornici.

Indijo ter zlasti Kitajsko. Večino predavanj so spremljale skioptične slike, ki jih je dala na razpolago deloma naša misijonska pisarna, deloma Prosvetna zveza, s posebnim umevanjem pa zlasti misijonarji sv. Vincencija Pavelskega ter Družba Jezusova. V poslednjem času si je misijonska pisarna nabavila svoj lastni skioptikon, kar znatno olajšuje prireditve. Preje pa je glede skioptikona pokazalo polno razumevanje vodstvo Lichtenhurnovega zavoda v Ljubljani, ki nam ga je radevolje posojalo.

Razstava sama je obsegala predmete iz Kitajske, Indije in Afrike. Začetkom l. 1933. pa so izpadli predmeti iz Indije, ker so bili last Družbe Jezusove in jih je ona drugje vporabila. Predmeti iz Kitajske in Afrike so deloma last g. prof. Ehrlicha, deloma last misijonskega muzeja gg. lazaristov. Razumljivo je, da predmeti pri tolikšnem prevažanju iz kraja v kraj klub vsej pazljivosti precej trpijo. Vendar to lastnikov ni motilo, da

jih ne bi še nadalje prepuščali plemenitemu namenu. Gotovo tudi ne bi bilo v namenih oni naših misijonarjev, ki so nam jih poslali, ako bi ležali brezplodno kje v Ljubljani.

Tehnični in organizacijski del prireditve je v prvem času vodil g. Jan Plestenjak, ki je razstavo tudi samostojno tolmačil. V drugem delu in zlasti tekom letošnjega leta je razstavo tehnično vodila gđc. Pečanova z veliko marljivostjo in požrtvovalnostjo dočim sem posamezne predmete tolmačil ljudem sam.

Udeležba je bila vsepovsod naravnost nepričakovana. Neizbrisno mi ostanejo v spominu kraji kot Vodice, Domžale, Tržič, Cerknica, Stari trg pri Raketu, Velike Lašče, Dobropolje, Ribnica, Dolenjavas, Sodražica, Loški potok in Kočevje. V večini teh krajev so bila predavanja porazdeljena po stanovih, ker bi sicer dvorane ne bile zajele naenkrat vsega poslušalstva. Tako je bilo ponekod treba tri do štirikrat na dan pre-

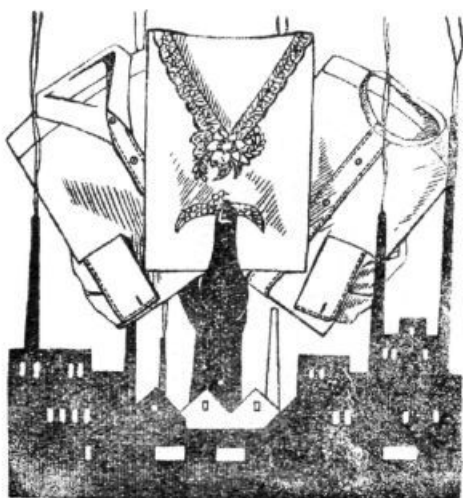
Perilo

direktno iz tvornice

Oksford srakica	Din 25.—
Flanel srakica	. Din 28.—
Poplín srakica	. Din 34.—
Touring srakica	Din 42.—
Cefir srakica	. Din 46.—
poletna triko srakica	Din 30.—

trži

TRGOVSKI · DDV
Sternecki
 TVORNICA · RUBLJA · I · ODELA

CELJE štev. 306

Velki ilustrirani cenik brezplačen.

Neodgovarjajočo robo lahko zamenjate ali se Vam pa penezi vrnejo.

davati. Redoma so se vršila tudi posebna predavanja za šolsko mladino, pri čemer so nekatera šolska vodstva pokazala hvalevredno umevanje in podporo.

Za kritje režijskih stroškov smo pobirali prostovoljne prispevke. Glede teh se pa ne moremo posebno pohvaliti. Res je, da sedanje težke razmere marsikomu ne dopuščajo, da bi kljub vsej svoji dobri volji podprl dobro stvar. Še bolj res pa bo, da je pri nas za žrtve v obče namene sv. Cerkve le še premalo zdravega smisla. No, upamo, da so naše prireditve tudi ta smisel dvignile in poživile. V vsaki župniji smo pustili po enega zamorčka, da za nami pobira za misijon. Upam, da bo našel zamorček obilo prijateljev in bo vsako leto razveselili Družbo za širjenje vere z znatnim prispevkom.

Da, Družbo za širjenje vere! Če hočemo, da bo naše misijonsko delo res v skladu z duhom sv. Cerkve in z nameni sv. očeta, potem nam mora biti Družba za širjenje vere važna skrb. Za naše razmere bi si upal trditi celo, da mora biti

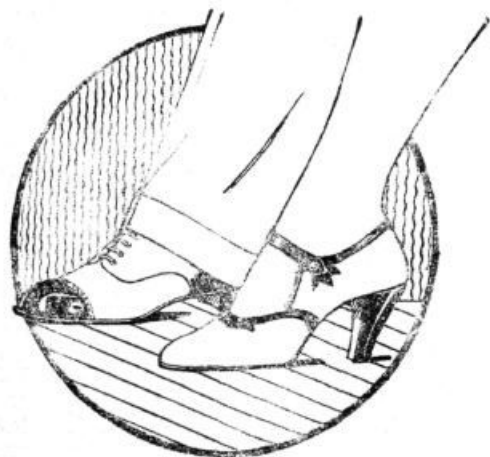
to prva skrb. Saj je družba, ki bi po namenih papeža morala zajeti slehernega pravega katoličana, pri nas skoroda nepoznana. Ako je misijonska razstava v posameznih župnijah znala vzbuditi vsaj nekaj umevanja za to papeško ustanovo, potem je svoj namen izpolnila.

TAMBURE

najboljše, vsej vrst kak sremskoga i Farkašovoga sistema, priporoča poznana i stara radnja tambur

J. VARDIAN
SISAK br. 7.

Cenik tambura i ostaloga pribora pošlem na želo vsakomi zabadaav.

Veliki ilustrirani cenik brezplaćen.

Neodgovarjajočo robo lahko zamenjate ali se Vam pa penezi povrnejo.

Črevli

za deco . . .	Din 19.—
za deklina . . .	Din 28.—
za dečke . . .	Din 52.—
za ženske . . .	Din 66.—
za moške . . .	Din 66.—

Snežni črevli

za ženske	Din 30.—, 34.—, 38.—
za deco in deklina . . .	Din 24.—

trži

TRGOVSKI · DOM

Sternecki

TVORNICA · DUBLJA · I · ODELA

CELJE štev. 306

Duhovščina, ki je doslej z veliko požrtvovalnostjo to naše stremljenje podpirala, naj bi našla obilo opore še v župnijskih krožkih Marijinih družb. Dan, ko se vrši v župniji misijonska razstava s predavanji, mora biti za vsako župnijo velik praznik, praznovan v zavesti, da gre med katoliškimi ideali za najbolj katoliški ideal. Proč s pritožbami, kakor da nimamo katoliški Slovenci danes dovolj možnosti za javno in organizatorično delovanje! Javno delovanje je kaj prida le, če raste iz iskrene ljubezni, iz resnične volje do žrtvovanja, iz pristnega navdušenja. In tem več je vredno, čim višje cilje zasleduje. In kaj je višjega od hotenja, da Kristus zavladaj vsem narodom sveta! Kaj je vredno večje ljubezni, silnejših žrtev, gorkejšega navdušenja, kot delo na razširjenju božjega kraljestva na svetu!

Brezmadežna, kateri redoma posvečami misijonsko razstavo in misijonska

predavanja, naj bi kot v drugih stvareh tudi v stvari misijonstva slovenski narod vodila tako, da se bo razplamtel v ljubezni do Kristusove oporoke!

Znaki slabosti i nezadostnoga obtekanja krvi či se prikažüvľjajo na človeki, či so oslabili živci i mišičje, jako se hvali drgnenje s Fellerovim Elsafluidom. Pri revmatičnih betegih, pri prehlajenji, za masažo (drgnenje), pri trganju v členih, beteg v križi, lici i v celom telu, ga radi držijo stalno v hiši. Kda je človek duševno i telovno trüden, ga nekelko kaplic milo dišečega Elsafluida osvežüvľje i krepí. Troši se že prek 36 let kak zaneslivo (domače) sredstvo. Vdoble se v apotekaj i tovrstnij trgovinaj po 6 Din, 9 Din i 26 Din. Po pošti najmenje 1 paket i (9 pprobnih ali 6 dvakratnih ali 2 veliki specijalni steklenici) 58.- Din, dva takša paketa 102.- Din pri apotekari Evgen V. Feller, Stubica Donja št. 823. (Savska banovina).

Jeli se plüčni betegi dájo ozdraviti

Z-tem pitanjom se brigajo vsi, ki trpijo, Astme, plüč, gutanov, žalodca tuberkolozišne betege i zväni konjski kažel, z-šteri so se do etimao ne mogli zvráčiti. Vsi té betežnici dobijo od nás edne

ŠENKANE KNIGE, Z-KEJPAMI,

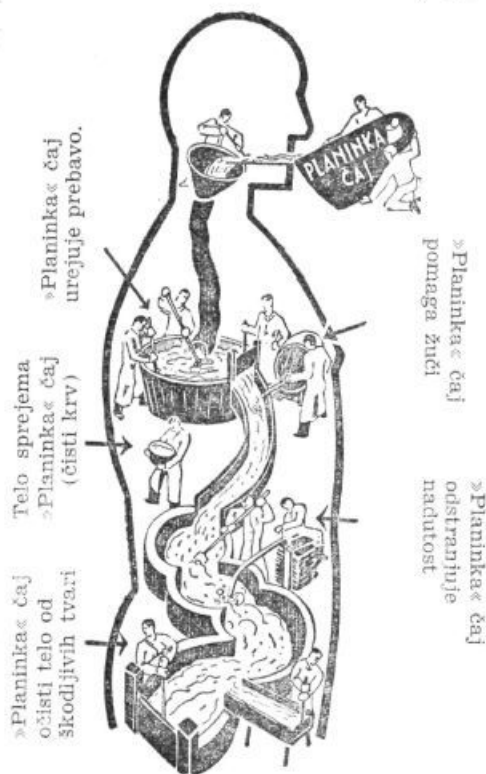

štere je eden imeniti doktor bivši šef zavoda za fizenkuru pisao: Dr. med. Guttmann»Jeli se plüčni betegi dájo zvráčiti?«

Vsakomi betežnici tak priliko ponüdimo se ogvüšati od svojega betega, i njega vráčenja. Zato smo skončali vsakomi té knige k-šenki brez poštni stroškov poslati, šteri de je na ednoj kárti (frankirano z 1.50 Din) proso od

Puhlmann & Co., Berlin 408. Müggelstrasse 25-25a.

Človeče telo i njegovo naravno zdravljenje.

Človeče telo i njegovo naravno zdravljenje. Prišla je zima i po zemli so začnoli pokončivati dež i sneg. To je čas, de se misli na zdravje. ar smo zdaj vu vsem mogočim nevarnostim. Kak natura vsem mogočim nevarnostim. Kak natura, tak je i naše telo obnemoglo i se težko brani bevegom. Zato njemi moremo pomoči i je napraviti otporno i zdravo. Moremo je sčistiti od zajetih i teli škodljivih stvari i njemi dovesti nove i oživljajooe soke. Za to je najbogše naravno zdravilo z »PLANINKA zdravilnim čajem«, ki je pripravljen povečini iz najbogšij planinskij zdravilnij rastil, šteroga hasnovito delüvanje je že priznano v znanstvenoj medicini.

Dugoletna skušnja nam potrdjavlje, da je »PLANINKA-Bahovec zdravilni čaj najbogše ljudsko sredstvo, ar so njegove sestavine vzete iz znanstvene i delno tudi iz ljudske medicine.

»PLANINKA« zdravilni čaj je najbogši i edini regulator za čiščenje i obnavljanje krvi. Kakti eden od najvažnejših faktorov pri vračenji betežnikov on vniči klice betega, filtrira krv i čini

da ona v telu tudi pravilno cirkulira. Zavolo toga popravka »PLANINKA-čaj« celi organizem. Edno zdravljenje od 6—12 tjednov s »PLANINKA« zdravilnim čajem je zvnrednoga delüvanja i to brez strupa pri vsej sledečij betegaj:

Pri slabom prebavljanji želodca i zaprtji tela slaboga (medloga delüvanja črev i napnenji tela, omedlevici, glavoboli, kuzanii i zgagi, obolenji scalne kisline i hemeroidov, slabosti i odebelitvi srca, betegi jeter, nervoznosti i betegi živcov. »PLANINKA« zdravilni čaj pospešivlje apetit i je zvnrednoga delüvanja pri vapnenji žil i osluzenji plüč,

Iščite v apotekah (samo) naravnost »PLANINKA« čaj »Bakovec« Din 20.— po škatuli, v šteroj je samo te pravi »PLANINKA« čaj »Bahovec«, či je zaprta i plombirana, i či nosi ime apoteke:

Mr. Ph. BAHOVEC, Ljubljana, Kongresni trg

Ta apoteka pošila tudi po pošti i to: 4 paketi Din 70.— (namesto 80.— Din) 8 paketov Din 140.— (namesto 160.—), 12 paketov Din 190.— (namesto 240.—) či se pošlejo penezi naprej. Po povzetji je Din 10.— dragše.

Dopustite, da se Vam da brezplačno tanač

zaposite od apoteke Bahovec v Ljubljani brezplačno PLANINKA knjigico; ne stane Vas nikaj, prinese Vam pa i Vašoj obiteli navuk i pomoč v mogih pitanjih.

Tabla

za preračunavanje oralov (plügov) i kvadrat. sežnjov (klaftrov) v hektare, are, kvadrat. metre.

□ sežnj (klafter)	hektar		□ meter	□ sežnj (klafter)	hektar		□ meter	□ sežnj (klafter)	hektar		□ meter	□ sežnj (klafter)	hektar		□ meter	□ sežnj (klafter)	hektar		□ meter	□ sežnj (klafter)	hektar		□ meter	□ sežnj (klafter)	hektar		□ meter	□ sežnj (klafter)	hektar		□ meter
	ar	□ meter			ar	□ meter			ar	□ meter			ar	□ meter			ar	□ meter			ar	□ meter			ar	□ meter			ar	□ meter	
0	.	.	—	20	—	72	40	144	60	216	80	288	100	360	1	—	57	55	100	57	54	64									
1	.	.	4	21	—	76	41	147	61	219	81	291	200	419	2	1	15	09	200	115	09	82									
2	.	.	7	22	—	79	42	151	62	223	82	295	300	1079	3	1	72	64	300	172	63	93									
3	.	.	11	23	—	83	43	155	63	227	83	299	400	1439	4	2	30	19	400	230	18	57									
4	.	.	14	24	—	86	44	158	64	230	84	302	500	1798	5	2	87	73	500	287	73	21									
5	.	.	18	25	—	90	45	162	65	234	85	306	600	2158	6	3	45	28	600	345	27	85									
6	.	.	22	26	—	94	46	165	66	237	86	309	700	2518	7	4	02	82	700	402	82	50									
7	.	.	25	27	—	97	47	169	67	241	87	313	800	2877	8	4	60	37	800	460	37	14									
8	.	.	29	28	—	101	48	173	68	245	88	317	900	3237	9	5	17	92	900	517	91	78									
9	.	.	32	29	—	104	49	176	69	248	89	320	1000	3597	10	5	75	46	1000	575	46	42									
10	.	.	36	30	—	108	50	180	70	252	90	324	1100	3956	20	11	50	93	—	—	—	—									
11	.	.	40	31	—	111	51	183	71	255	91	327	1200	4316	30	17	26	39	—	—	—	—									
12	.	.	43	32	—	115	52	187	72	259	92	331	1300	4676	40	23	01	86	—	—	—	—									
13	.	.	47	33	—	119	53	191	73	263	93	334	1400	5035	50	28	77	32	—	—	—	—									
14	.	.	50	34	—	122	54	194	74	266	94	338	1500	5395	60	34	52	79	—	—	—	—									
15	.	.	54	35	—	126	55	198	75	270	95	342	1600	5755	70	40	28	25	—	—	—	—									
16	.	.	58	36	—	129	56	201	76	273	96	345	—	—	80	46	03	71	—	—	—	—									
17	.	.	61	37	—	133	57	205	77	277	97	349	—	—	90	51	79	18	—	—	—	—									
18	.	.	65	38	—	137	58	209	78	281	98	352	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—									
19	.	.	68	39	—	140	59	212	79	284	99	356	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—									

Pri zaklanj živini dobimo v odstotkih k živj težj.

Deli telesa	Jü nec		Ovca		Prašič	
	srednje rojcn	kmil-n	srednje rojcn	kmiln	srednje rojcn	kmil-n
vsebina želodcov i črev	18	12	15	12	7	5.4
menjši odpadki	4	1.4	0.8	0.6	0.9	0.6
krv	4.7	3.9	3.9	3.2	7.3	3
koža, roglovje (pri ovcah z vuno	8.4	6	22.1	17.4	—	—
glava i noge	4.7	4.2	—	—	—	—
drob (z jetrami, srom, plüčam i jezikom)	10.4	7.7	8.8	7.2	10.3	6.4
meso i mast, pri prašičih tüdi s kožo, glavjo i nogami	49.7	64.8	49.4	59.6	74.5	84.6

V hasek vsakšega bolnika, ki žele ozdraviti odnahu, pljučnih i podobnih bolezni, je, ka si naroči popolnoma brezplačno i poštine prosto poučno knjigo s slikami i ka izrabi ponudbo vsigdi poznane tvrdke Puhlmann & Co., Berlin 408, Müggelstrasse 25—25a, ki obstoja že mnogo let. Pazite na oglas v našem Kalendaru.

Popuna ženska lepota se nemre dosegnoti v 3 dnevaj, nego samo z rednim gajenjom kože, vlasi, vüsti i zobov. Zato je potrebno, da se gajamo sistematično stalno z ednim i istim medicinskim zanesljivim sredstvom, ar se lahko zdradžjo kožni organi, či se sredstva večkrat menjajo. Zato dobro činijo tisti, ki ostanejo pri medicinsko zanesljivih Fellerovih Elsa-proizvodov: Fellerova kavkaška Elsa-pomada za zaščito lica i kože, Fellerova močna Elsa pomada za rast vlasi (2 lončiča edne pomade ali po 1 lončič obeh pomad franko Din 40.-), Fellerovo Elsa-milo zdravja i lepote (7 vrst: ljiljanovo mlečno, krem-milo, glicerino, žutkasto, boraksovo, katranovo i za brijanje), 5 kom. raznih Elsa-mil franko 52 Din, Elsa-Schampoo, Elsadont krema itd. Po pošti pošilja apotekar Eugen V. Feller, Stubica Donja št. 823 (Savska banovina).

Preračunanje pednja v metersko
mero.

pednjev	palcov	cm	pednjev	palcov	cm	pednjev	palcov	cm	pednjev	palcov	cm
10	—	105	12	2	131	15	—	157	17	2	184
10	1	108	12	3	134	15	1	160	17	3	186
10	2	110	13	—	136	15	2	163	18	—	189
10	3	113	13	1	139	15	3	165	18	1	192
11	—	115	13	2	142	16	—	168	18	2	194
11	1	118	13	3	144	16	1	171	18	3	197
11	2	121	14	—	147	16	2	173	19	—	200
11	3	123	14	1	150	16	3	176			
12	—	126	14	2	152	17	—	179			
12	1	129	14	3	155	17	1	181			

Razmerje med živov težov ino težov
zaklane živine.

Na 100 žive teže pride pri	mesa (v 4 fjalate razsekanu)	loja i obistne maščobe	teža zakla- ne sivrine v odstotk.	Od žive te- že odpadn odstotkov
mršavom govedi	42—26	1—3	43—49	57—51
rejenem govedi	47—49	3—6	50—55	50—40
srednje krmie- nom govedi	50—52	4—3	54—60	45—40
dobro kimlenom govedi	52—65	7—15	59—76	41—24
prav dobro krm- l. nom angle- skim govedim	50—75	8—12	68—78	32—13
koža			5—7	

V Domovini ročni Harmonik

v nemškem Klingenthalu stoji više 30 let velika svetovna tvornica glasbil Meinel & Herold, ki pri nás tudi má odávajočo podružnico. Njéne harmonike od ednostavnih i boljših diatonskih vse do najpopolnejših kromatičnih umetniških instrumentov se za najbogše držijo na celom sveti i nji cena je celo niska, ár se pri nje kúpi direktno iz tvornice ozir. tovarn. skladišča!

ne navedli cen?
Zakaj smo letos

Zato ka Vas želimo začuvati pred preplačivanjom. Dnes, kda štéte Kalendar, mamó opet falejše cene kak pred ednim mesecom, kda se je Kalendar štampao. — Ako bi kúpovali po cenaj, ki bi bili v časi, kda se cene dnevno menjavajo. Zato navedeni v oglasi, bi lahko preplačali, ar živimo pazna! Ne spleča se kúpovati prle kak ne pregledate k a t a l o g a, ar samo katalog ima zadnje najnižje cene.

Veliko preberanje Vam ponúdi veliki cenik, štéri obsega vno go najinteresantnji novi moderni ročni harmonik.

Cenik Vam pošle
brezplačno

Meinel & Herold, mentov prodajna podružnica
tvornica glasbenih instru-

Maribor št. 217.

Návučno knjižico »Kak postánem dober glasbenik« Vam pošle tvrdka brezplačno, štéra Vam pomore, da se navčíte samj obsebi igrati.

TRETJA URA

Pred zdavnim, zdavnim časom, kakor da je že daleč onstran življenja, sem sanjal vsako jutro lepe sanje. Vsako jutro, komaj da sem se vzdramil, so prišle k meni, mlade, vesele, vse še rosne, žarki ranega solnca. Moji otroci so bili, iz mojega srca in mojih misli porojeni; vračali so se k svojemu očetu vtelešeni in pozdravil jih je z radostnim začudenjem. Mnogotera teh sanj, mojih otrok, ni bila tako solnčna, ne tako glasna in zdrava, kakor njene mlajše sestre; mnogoteri se je poznalo na ozkem licu in na zamolklih očeh, da je bila solza njena mati; ali vse so mi bile enako mile, vse so bile moje, kajti celo v bridkosti in bolečini je bila brezmadežna lepota. Zjutraj so prišle in so bile ves dan poleg mene, koderkoli sem hodil; časih so se gnetle krog mene, so razposajene vriskale in plesale, da sem plesal in vriskal z njimi; časih so se mi skrile za

deblo, za plot, za grm, da sem jih iskal in klical, taval za njimi v kolobazju kakor z zavezanimi očmi. Mnogokdaj so bile tako žive, jasne, čisto telesne, da bi bil vsako posebej lahko objel in poljubil; koj nato sem z roko in s pogledom segel v meglo, nobenega obličja ni bilo več pred menoj, vse je izginilo mahoma, kakor ugasnejo sence pod oblakom. Motilo me je velikokrat, da jih je bilo preveč krog mene, da od samih migljajočih se luči nisem nobene docela razločil; le eno med vsemi bi bil rad prav zvesto pogledal, privil prav tesno k sebi, dal ji

Debelošča škodi zdravju, ar ovira mnogim po važnih organih tela za življenje pri pravilnom živahnem vršenju njihove naloge. Izživljanje suhosti s pomočjo gladovanja je jako nevarno pa tudi povsem odveč, po tem ko se suhoča lahko hitro dosegne na enostaven način s porabo »Slatinskih tablet Bahovec«. V apotekah se dobi škatula s 100 tabletami za 46 Din i velike škatule z 200 tabletami za 74 Din. Več o tem lahko zvün toga brezplačno zvedite, če se obrnete na proizvajalca apotekara Mr. L. Bahovec v Ljubljani.

Moške obleke

Pamučne Din 190.—, 250.—, 300.—
Suknene Din 260.—, 300.—, 360.—
Kangarn Din 500.—, 600.—, 650.—
Kaput kratki D. 220.—, 280.—, 350.—
Kaput dugi Din 360.—, 400.—, 500.—
Obleke za dečake D. 80.—, 90.—, 100.—

Jako po ceni obleke za sokole, ognjegasce, mehanike, zdravnike, šofere itd.

TRGOVSKI DOM
Sternecki
VARNICA - BILJA - I-ODELA

CELJE šte. 306

Velki ilustrirani cenik brezplačen.

Neodgovarjajočo robo lahko zamenjate ali se Vam pa penezi povrnejo.

svoje srce vse do kraja; in klical sem jo, bi mi ostala sama, najbližja, edina. Zgodilo pa se je tudi, da sem bil zares čisto sam z najlepšo med njimi in da me je bilo nazadnje strah te edine; ker že so se ob njeni podobi odpirale duri v tisto globočino mojega srca, ki je bila skrita vsem in ki me je bilo samega sram in groza, da bi pogledal vanjo; zaželel sem si glasnejših družic, poklical sem jih in prišle so, da sem se igral z njimi, izbiral med njimi po svojem veselju. Bilo je, kakor da živim tisočkratno življenje. Vsak hip je bila podoba, vsaka je bila drugačna in vsaka sem bil jaz; na tisoče kapljic je v mavrični svetlobi škropilo iz ene same posode ter se je vračalo vanjo. In še zvečer sem jih gledal skozi trudne trepalnice, lepe otroke svojega srca; hodili so po prstih, šepetali so tiho-tiho, nazadnje so mi ljubeznivo zatisnili oči.

Tako je bilo pred zdavnim, zdavnim časom. Zdaj ni več; komaj da je še ostal spomin.

Zdaj se bojim jutra, bojim dneva in večera. Lahkonoge, jasnooke, mlade sanje — kje so? Vzdranim se, čutim jutranji hlad, slišim korake zunaj in strah me je, da bi odprl oči. Ker vem, da bom ugledal koj v prvem trenutku en sam obraz, gledal ga ves dolgi dan in še pozno v noč; mrtvaško spačeni, bolesti, gro-

Slepilo i — istina. Kda pride edna dobra stvar v najširših slojih naroda do najvišjih krogov na odobravanje, se naskori najdejo nevoščenkjaki, ki s podobnov stvarjov kušajo srečo. Tak se pokuša oponašati tudi opče priljubljeni, iz zdravilnih alpskih rastlin izdelani »Planinka-čaj«. Pa vsi oni, ki so se osvedočili, o zvrünredno dobrom delovanji »Planinka-čaja« pri vseh ovirah prebavljanja i pri mnogih betegih, ki nastanejo zavolo nepravilnoga pretakanja krvi, kak tudi zavolo zmešanoga delüvanja želodca, črev, jeter, sklezmi i obisti, se ne dajo zapelati, nego küpüjejo za 20 Din v apotekaj i drogerijaj samo pravi »Planinka-čaj Bahovec« v močno zaprtih plombiranih velikih paketih iz apoteke Mr. L. Bahovec v Ljubljani, ki na zahtevo vsakomi čitateli tola kalendara poške brezplačno knjigico, jako podvüčno za betežnike kak tudi za zdrave i ki jih štüti pred zamenjavanjem.

Veliko veselje

Vzorci in cenik se pošljejo brezplačno.

bo celo leto v rodbini, či si küpíte manufakturno robo v trgovski hiši — **STERMECKI**, ár tü so cene jako niske, izbira ogromna, roba pa odlične kvalitete. Prosite vzorce platna, gradla, cefira, parhenta, flanela, kamgarna, sukna, vunene robe, svile, klöta, poplina, kretona, plavotiska (drüka) i drüge manufakturne robe.

TRGOVSKI · DOGA
Sternecki
TVORNICA · RIJLIJA · I · ODELA

CELJE št. 306

ze in sovraštva polni obraz Meduze. Moje srce ni več poljana, ki rodi cvetic, kolikor in kakršnih hoče, po svoji volji in svojem nagnjenju; moje oči niso več okna, ki se odpro, na katero nebeško stran jih je želja; moja usta niso več zvon, ki poje veselo, kakor je bil ustvarjen. Srce, oči, usta, še lica, roke in noge, vse je kakor uročeno, je zaslužnjeno eni sami neizrečeni in neizrekljivi misli, eni sami strašni podobi, ki brez usmiljenja, brez usmiljenja, brez nehanja nemo strmi vame z osteklenim, zakrvavelim pogledom. Vprašaj: kdo je? Imena ji ni, ime bi bilo odrešenje.

Na meni samem, na mojem obrazu, vedenju in nehanju se razodeva podoba mojega gospodarja, kakor kaže ogledalo lice človeka, ki gleda vanje. Videl sem zadnjič svoj obraz izza onih zdavnih časov in ga nisem spoznal. Mladenič je osubel zastrmel vame, starca.

Dolgo sem mislil, da sem sam, zaklenjen v noč svoje groze, zavržen, odsekan

od živega drevesa. Toda ko sem stopil na cesto, sem spoznal, da je mojih drugov brez števila, da jih je, kolikor je src in lic. Spogledali smo se in smo drug pred drugim povsili oči. In vsakdo med nami, kdorkoli in karkoli je bil, je potožil brez besed: »Lahkonoge, jasnooke, mlade sanje — kje so?« In vsakdo je razodeval na mrtvaško spačenem licu, v osteklelih, zakrvavelih očeh podobo neusmiljenega gospodarja: brezdanjo grozo, neizmerno boleost in nad obema črno jezero nezaupanja, zlobe in sovraštva.

BETEŽNI ŽIVCI! — Ravno je izišla knjiga o vzrokih in zdravljenju živčnih betegov, pravi evangelijski zdravja za vsakega betežnika. To hasnovito knjižico dobi vsakšnji bralec našega kalendara z obzornostjo, ako jo zahteva od Ernest Pasternack, Berlin SO., Michaelkirchplatz No 13, Abt. Iak. Več od tega najdete v oglasu, šteri se nahaja v našem kalendari na ednom drugom mestu.

Tudi Vi se bode te radüvali,
gda naročite tkanine za obleke pri
Trovskoj hiši — **STERMECK!**

Modne tkanine kakti popelin, rips, delen,
parhent, flanel, ševjot, krep, etamin, žor-
žet i svila v velkoj izbiri. Posebna novost
»Drevesna skorja«. Jako niske cene.

TRGOVSKI · DOM
Stermecki
KONICA · BIRIJA · I · ODEJA

CELJE štev. 306

Vzorci in cenik se pošljejo brezplačno.

Spogledali smo se, povესili smo oči in smo spoznali, da smo si v strahoti bratje, kakor si v jasni, pomladni lepoti življenja nismo bili.

Ko so stali Judje pred Pilatom, so si bili bratje. Kakor poprej nikoli, so si bili podobni v lice, glas in misel, ko so vpili: »Križaj ga!« Morda še dan poprej, morda še uro poprej jih je bilo na tisoče med njimi, ki so se veselo igrali s svojimi sanjami, s svobodno ustvarjenimi otroki svojega srca in svojih misli. Zdaj so bili vsi en sam mrtvaško spačen obraz, ki je poln zlobe in bolesti uróčen strmél v eno samo strahoto. En sam obraz, le ene oči, le ena usta: »Križaj ga!« Bratje so si bili pred Pilatom in bratje na Golgati.

Ali ko je odbila ura tretja, se je pretrgalo zagrinjalo od vrha do tal. Grmeč se je razsula noč pred njimi in v njih, pred njimi in v njih so grobovi pojoč oznanjali novo zarjo. Mrena je padla od oči, da so izpregledale utolažene, od

src, da so se vzdramila še ihteč v jutro in upanje.

O Bog, da bi že tudi meni da bi tudi, nam v sramoti, bolesti in strahu tavajočim, da bi nam vsem že bila ura tretja!

Ivan Cankar.

Naročajte

naše domače liste

Novine

Marijin list

Marijikin

ograček

Obleke	mt. po Din	77.—,	99.—,	110.—
Plašči	mt. po Din	199.—,	250.—,	340.—
Kostümi	mt. po Din	320.—,	450.—,	560.—
Bluze	mt. po Din	33.—,	46.—,	52.—
Ženska sükna				
za obleke	po Din	70.—,	74.—,	128.—

TRGOVSKI · DOM
Sternecki
 TVORNICA · RUBLJA · I · ODELA

CELJE šteV. 306

Zaprosite takoj velki ilustrirani cenik i vzorce.
 Robo, ki ne odgovarja lahko zamenjate ali se
 Vam penezi vrnejo.

Obleke po meri v lastivnoj tvornici po niski ceni.

Betežni živci

Kelko dni je v leti, skoz telko muke mora nervozen človek prehoditi; ar slabi izčrpani živci grenijo življenje i povzročejo jako dosta muk. Betegi zbadanja, stezenja, omaglice, tesnobe, glavobol na edni strani i celi, šum v vühhah, bliščanje pred očmi, zmešenje prebave, besanica, iztekanje znoja, trganje v mišicah, nesposobnost za delo i druge pojave, posledice so slabih, izčrpljenih betežnih živcov.

Kak se boste rešili toga zla?

Moja komaj zišla razprava opisavle edno metodo, ki je postanola za človeštvo izvir blagostanja. Funkcija tila se pospešuje, mozge v hrbtenici imozge postanejo odporni, mišice i udje se ojačijo, a moč i vola življenja, se zrasle

V boji za zdrave živce

se je te metoda pokazala za jako dobro, ona oživlje i pobidjavlje, da mladost i svežost. Potrebno je, da se sami prepričate o istinitosti svojih trditvi, ar vsakomi, ki mi piše

povsem brezplačno i franko

pošlem knigo ednoga zdravnika z mnogostransko i dugoletno skušnjo, ki se je tüdi sam boro proti tem betegom. Pišite mi Vaš naslov jasno, jaz pa Vam bom obečano včeri poslal

povsem brezplačno.

Poštansko zbirno mesto:

ERNST PASTERNAK Berlin, SO. Michaelkirchplatz 13, Abt. Jak.

Kako se dnesdén küpüjejo glasbila ?

Kak se dnesdén küpüjejo glasbila.

Zavole mednarodnih težkoč z valutami se lahko zgodi, ka kakšo reč jako drago plačamo, če küpüjemo ednostavno po cenaj kak so v oglasaj, ar se cene skoro prek noči lahko spremenijo. Najsigurneje küpi človek, ako prle zaprosi za zadnji **novi** katalog od tvornice glasbenih instrumentov Meinel in Herold (jugosl. prodajna centrala v Mariboru št. 217), ki ima vedno **zadnje najfalejšo** ceno za zaistinsko dobre glasbene instrumente. Zato vsakši bralec toga kalendara dobi, če zahteva, **popunoma brezplačno** te novi katalog in tak se cenjeni bralec lahko začuvajo pred preplačüvanjom.

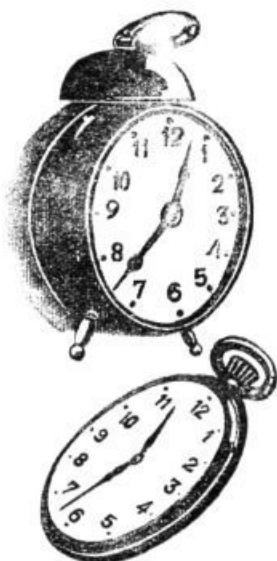
Brezplačno dobi vsaki bralec poučno knjižico »Kak postanem dober svirač?«
Vsakši se lahko sam navči igrati.

Dobre vöre

Nikel anker remontoar Din 40.—, ista vöra lepo gravirana 58.—, tula posrebrena Din 130.—, vöra na roko Din 96.—, navadna budilka Din 39.—, 60.— i 75.—, žepna budilka Din 180.—, navadna stenska vöra Din 55.—, stenska vöra kukavica Din 216.—

BOGATA IZBIRA

lancov, priveskov, prstenov i drüge zlatnine i. t. d.

TRGOVSKI DDV
Sternecki Celje št. 306
VODNICA · PURLJA · I · ODELA

Zaprosite takoj brezplačen cenik s prek 1000 slikami.
Roba, štera ne odgovarja se lahko zamenja ali se Vam vrnejo penez.

Jeli nevedete igrati,

Vse tou odvisi od dobre voule i od dobrih gasbil, ár za igranje má skoro vsaki talentum!

Jeli znáte igrati,

tüdi Vi te znali igrati

bole te znali igrati

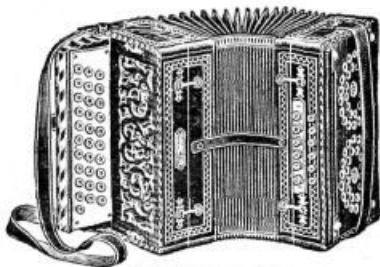
Odkéc se pri nás nahaja podružnica velke svetske tvornice glasbil Mainel & Herold iz Klingenthala v Nemčiji, smo mogoči Vam po najnižišoj cejni odávati glasbila, ár küpüjemo mi samo odn. tvorniškoga skladišta. Eto Vam eden máli primer:

iz té tvornice

Gitarre vrlo jeftino.

Mandoline u velikom izboru.

Ročne harmonike nemške, bečke i. t. d.

Violine i gudala odličan izbor.

Tamburice vrlo jeftine.

Najjeftinije se kupuje sada, ako se prije zatraži besplatni katalog, jer cijene se neprestano mijenjaju, dok se u novom katalogu uvijek nadju zadnje najniže cijene!

Pubalački akordecni vrlo lijepo izrađeni.

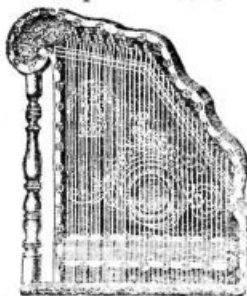
Trube prvorazredne

Klarineti savršene izrade.

Kromatič. i klavirske harmonike proizvodi svetovnega glasa.

Klavirske citre

Gramofon vanredno jeftino.

Saksofoni moderne izvedbe

Usne harmonike vrlo jeftine.

Na švelik novi cenik s slikami dobite **POPUNOMA BREZPLAČNO** samo treba na ednoj kártici zaprositi

Pišite taki na:

MEINEL & HEROLD

prodajna centrala **MARIBOR** štev. 217.

Vsaki čitel našega kalendara dobi brezpláčno navučno knižico: »KAK POSTANEM DOBER SVIRAC«. Vsak se lahko sam navči igrati!

Vsako glasbilo pošlemo
8 DNI NA PROBO!
Če ne odgovarja, lahko se izmeni.

Za vsako glasbilo
DOBRO STOJIMO!
V ednoj leti odamo prek **120.000** glasbil.

TVORNICA GLASBENIH INSTRUMENTOV IN HARMONIK

Najvekaša prodajna hiša glasbenih instrumentov v Jugoslaviji!

Zahtevaajte brezplačen cenik!

Či te boli lice?
Či te boli celo telo?

RABI ELSA FLUID!

Potrebuješ mazilo, ki krepi telo?

RABI ELSA FLUID!

Boli te glava, zob, trga te?

RABI ELSA FLUID!

Gaji zobe, kožo, glavo, za vse pa

RABI ELSA FLUID!

Zelo te rado mrazi?

RABI ELSA FLUID!

Hočeš imeti dobro domače sredstvo za
lepoto? **RABI ELSA FLUID!**

Elsa Fluid je bogši kak
francuska rakija, po-
skusi ga vselej, ko si pre-
hlajen, slab, či te trga,
ali boli zob ali glava, o-
vojoj je nekaj kapljic in
rekel bodes:

**»To je najboljšo, kar
sem kdaj poskusil!«**

Zahtevaj pa samo pravi
»Elsa Fluid«, pri apote-
karju Eugen Fellerju. Poiskusna steklenka
samo Din 6.—, dve Din 9.—, posebna steklenka
pa samo Din 26.—. — Z postov pride, či ga
štoj edno pout več narouči 1 paket z 9 po-
skusnimi, ali 6 dvostruknimi, ali 2 specijal-
nima piksišoma več z ednim pakivanjom z
poštninov samo 58 Din. Dva takšiva paketa
za 102 Din, šest takših paketov samo 250 Din
(mesto 6 krat 58 Din).

Kašeo i smetanje pri dihavanju

leško postanejo posledica plüčnoga betega,
či se zanemarijo. Zato dobro čine tistim, ki
se z nūcanjom pravoga Zagorskoga »Elsa«
soka od ljekarnika Fellera zasigurajo. Flaša
Din 15.50, poštom 2 flaše 50 Din franko.

Dober apetit

Vam želimo, no či Vam želodec ednok nebi
bio v redi, či Vam prebava nebi bila kakša
bi mogla da bo, te ... nekoliko kapljic Elsa-
švedske tinkture od ljekarnika Fellera. —
Flaša Din 15.50, poštom 2 flaše Din 50 franko.

**Elsa ribji oli vala vsakomi naimre za
slabe ženske, flaša Din 20.—**

Elsadont krema za zube 8.80 Din.—.

Elsa zobni prašek samo 6.60 Din.—

Eugen U. FELLER, lekarnar, Stubica Donja št. 823. (Savska banovina).

Opominamo, da dinare napre pošlete ar poštnina po povzetji košta 1 0Din več. Če
se ti preperati položijo k Elsa-fluidu, Elsa-pomadi ali k Elsa-žajfi, se poštnina pri-
špara, stroški se kak najfalej zračunajo posebi.

Či je štoj ne vredí

vu probavnim organmi tela,
dobro nam spadnejo Fellerove
Elsa-pitue, povsem so nesko-
dlive, neozrazajo crva i tenko
stonco spravijo. Fellerove Elsa-
pitue popravijo zarodec i ci-
sujto teo, z ednim čistajo krv.

6 škatul 30 Din, 12 škatul 50 Din; več z pakivanjom i poštninov.

**Elsa kina železno vino, za slabe lüdi
Din 16.50.—**

**Elsa šečerne pastile proti glistam Din 10.
Elsa mentolni klinčič proti bolenji glave
Din 10.**

**Najbogša francuska vinovica original.
»Kaucum« flaša Din 19.80.—**

PRAVA METODA ZA GAJENJE NOG

Znova kureče oči i žüli itd. vam po-
maga brez bolečin, brez noža i nevar-
nosti zagutanja krvi hitro i gvišno de-
lajoči renerov Elsa turistni omas. Mali
karton 4.40, veliki 6.60 Din. Dale: Te-
koča turistna Elsa tinktura, glaž z pem-
znom 11 Din.

**Elsa prah za posipanje tepla i nog
škatula z rešetov 7.70 Din. Elsa prah
za kopel 6.60 Din.**

**Elsa-Sachet proti pisnivosti gvanta v
omari Din 6.**

ZA NEGO LEPOTE:

Fellerova kaukazka Elsa-pomada

čisti lice i kožo, pomladi uvelo, borasto i hra-
pavo kožo lica, vrata i roke, uklanja sjudice,
prištiče, izvršno proti sunčnim pegem. En
glažek 12 Din. — Poštom franko 2 glažka
40 Din.—.

Fellerova močna Elsa-pomada

za rast vlasi, en glažek 12 Din.—.

Elsa-Shampoo

za pranje vlasi i glave, paket 3.30 Din.—.

**Fellerove Elsa žajfe za zdravje i lepoto,
7 vrst: lilijina mlečna žajfa, lilijin krem,
rumenjakova, glicerinova, boraksova, katranova
i Elsa žajfa za britje. — Poštom 5 falatov
franko 52 Din.—.**

Elsa-Depilatorium proti kosminji 34 D.—

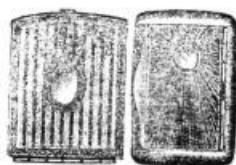
Elsa šumski miomiris za sobe 16.50 Din.

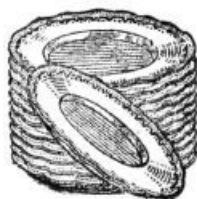
Izvoleček najnovejšega bogato ilustrirane- nega cenika:

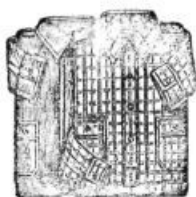
Din 6.30—32.—

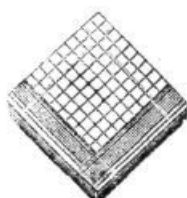
Din 28.—, 8.—

Din 5.50, 6.50

Din 27.—, 29.—, 33.—

Din 2.50, 3.—, 6.50

Din 16, 20, 10, 14

Din 15.—, 21.—, 48.—

Din 34.—, 45.—

Din 256.—, 425.—

Din 3.50, 5.—, 7.—

Din 9.—, 12.—, 15.—

Din 16.—, 22.—, 35.—

Zaprosite brezplačni cenik, v šterom najдете ešče mnogo drugih predmetov.

CENE ZVUNREDNO NISKE!

IZBIRA OGROMNA!

Tovarana perila in obleke

Trgovski dom STERMECKI, Celje št. 306

Ka ne odgovarja se zamenja ali se vrnejo penez.

V I Š E U C E N I K U !

V I Š E U C E N I K U !

Stalna tabla časa, kda nam živina skoti.

Den púšča- nja	Skoti nam				Den púšča- nja	Skoti nam				Den púšča- nja	Skoti nam			
	kobila	krava	ovca	svinja		kobila	krava	ovca	svinja		kobila	krava	ovca	svinja
Jan. 1	Dec. 2	Okt. 3	Jun. 4	Apr. 2	Maj 1	Apr. 1	Febr. 5	Okt. 2	Aug. 21	Sept. 3	Aug. 3	Jun. 9	Febr. 3	Dec. 23
5	6	12	9	23	5	5	9	6	25	6	7	13	7	27
9	10	16	12	Maj 17	9	9	13	10	30	10	11	17	11	31
13	14	20	16	5	13	13	17	14	Sept. 2	14	15	21	15	Jan. 4
17	18	24	20	9	17	17	21	18	6	18	19	25	19	8
21	22	26	24	13	21	21	25	22	10	22	23	29	23	12
23	26	Nov. 1	28	17	25	25	Marc 1	26	14	26	27	Jul. 3	27	16
29	30	5	Jul. 2	21	29	29	5	30	18	30	31	Marc 3	31	20
Febr. 2	Jan. 3	9	6	25	Jun. 2	Maj 3	9	Nov. 3	22	Okt. 4	Sept. 4	11	7	24
6	7	13	10	29	6	7	13	7	28	8	8	15	11	28
10	11	17	14	Jun. 2	10	11	17	11	30	12	12	19	15	Febr. 1
14	15	21	18	6	14	15	21	15	Okt. 4	16	16	23	19	5
18	19	25	22	10	18	19	25	19	8	20	20	27	23	9
22	23	30	26	14	22	23	29	23	12	24	24	31	27	13
26	27	Dec. 3	18	26	26	27	Apr. 2	27	16	28	28	Apr. 4	31	17
30	31	7	Aug. 3	26	30	31	6	Dec. 1	20	Nov. 1	Okt. 2	8	Apr. 4	21
Marc 6	Febr. 4	11	7	22	Jul. 4	Jun. 4	10	6	24	5	6	12	8	15
10	12	15	11	30	8	8	14	9	28	9	10	16	12	Marc 1
14	16	19	15	Jul. 4	12	12	18	12	Nov. 1	13	14	20	16	5
18	20	23	19	8	16	16	22	16	5	17	18	24	20	9
22	24	27	23	12	20	20	26	20	9	21	22	28	24	13
26	28	31	27	16	24	24	30	24	13	25	26	Sept. 1	28	17
Apr. 3	Marc 4	Jan. 4	31	20	28	28	Maj 4	28	17	29	30	5	Maj 3	21
7	8	8	Sept. 4	24	Aug. 1	Jul. 1	8	Jan. 2	21	Dec. 3	Nov. 3	9	6	25
11	12	16	12	28	5	6	12	6	25	7	7	13	10	29
15	16	20	16	Aug. 1	9	10	16	10	29	11	11	17	14	Apr. 2
19	20	24	20	5	13	14	20	13	Dec. 3	15	15	21	18	6
23	24	29	20	9	17	18	24	18	7	19	19	25	22	10
27	28	Feb. 1	24	10	21	22	28	22	11	23	23	29	26	14
			26	18	25	26	Jan. 1	26	15	27	27	Okt. 3	30	18
					29	30	5	30	19	31	Dec. 1	7	Jun. 3	

Ogenj — vlom — nezgoda — smrt.

Štiri žmetne skrbi, ki den za dnem moré, štiri bojazni, ki so nam za petami vsakši hip, štiri nesreče, ki jih v strahi pričakujem vsakši čas:

OGENJ, ki vtégne domačijo vpepeliti.

VLOMILCI, ki nam imetje vkradnejo.

NEZGODA, ki nas delovne sile oropa.

In ešče poslednja uničevalka — SMRT.

Dobro znamo, ne ognemo se jim. Toga eli onega izmed nas, dnes eli zütra, bole eli menje bo prizadela nešterna. Liki — eli se barem žmetnih posledic nemremo obraniti?

Eli zaistino nega pomoči?

*Je pomoč — liki edino le z
zavarovanjem pri naši domači*

Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani

Svoje imetje zavarji proti ognji in vlomi, se be proti nezgodam; za slučaj smrti pa olajšaš žmetno zgübo svojcem z zavarovanjem

„KARITAS“

Posvetüvli se o vseh zavarovanjih z zastopnikom VZAJEMNE ZAVAROVALNICE eli pa piši nam v Ljubljano, Miklošičeva cesta 19.